

**LỊCH SỬ
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN
HỒ CHÍ MINH VÀ PHONG TRÀO
THANH NIÊN THÀNH PHỐ
THÁI NGUYÊN (1945 - 2017)**

LỜI GIỚI THIỆU

Công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên thành phố Thái Nguyên gắn liền với quá trình xây dựng và phát triển của thành phố Thái Nguyên. Trải qua 72 năm xây dựng và phát triển, từ tổ chức cơ sở Đoàn với rất ít cán bộ, đoàn viên được thành lập vào tháng 8/1945, trải qua các thời kỳ lịch sử với nhiều tên gọi khác nhau, nay là Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên đã không ngừng lớn mạnh và trưởng thành.

Nhân dịp Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XVI (nhiệm kì 2017 - 2022) và chào mừng kỷ niệm 55 năm ngày thành lập thành phố Thái Nguyên (19/10/1962 - 19/10/2017), được sự nhất trí của Thường trực Thành ủy, Ban Chấp hành Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XV đã thành lập Ban Chỉ đạo, Ban Biên soạn và Tổ Biên tập để tiến hành nghiên cứu và biên soạn cuốn Lịch sử “*Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên (1945 - 2017)*”, nhằm mục đích làm tài liệu tuyên truyền, giáo dục lịch sử, truyền thống cho cán bộ, đoàn viên và thanh, thiếu nhi Thành phố. Từ đó, giúp cho thế hệ trẻ biết trân trọng quá khứ và rút ra những bài học kinh nghiệm quý báu để góp phần viết tiếp những trang sử truyền thống cách mạng vẻ vang của thành phố Thái Nguyên anh hùng.

Cuốn “*Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên (1945 -*

2017)” ngoài phần Phụ lục và Kết luận bao gồm 6 chương, đã dựng lại một cách tương đối đầy đủ, khách quan, trung thực chặng đường 72 năm xây dựng và trưởng thành của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh, thiếu niên thành phố Thái Nguyên từ tháng 8/1945 đến năm 2017.

Ban Thường vụ Thành Đoàn Thái Nguyên và Ban Biên soạn, Tổ Biên tập đã cố gắng nghiên cứu, sưu tầm tư liệu và biên soạn, nhưng do thời gian ngắn, nguồn tư liệu về Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên của thành phố (nhất là nguồn tư liệu từ năm 1975 trở về trước) lưu lại rất ít, nên chắc chắn nội dung cuốn lịch sử không tránh khỏi những hạn chế. Ban Thường vụ Thành Đoàn Thái Nguyên chân thành mong muốn các đồng chí cán bộ, đoàn viên và bạn đọc tiếp tục đóng góp ý kiến để chỉnh sửa, bổ sung cuốn sách trong lần tái bản sau.

Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên xin chân thành cảm ơn Thường trực Thành ủy, Thường trực Hội đồng nhân dân, lãnh đạo Ủy ban nhân dân thành phố Thái Nguyên, Ban Tuyên giáo Thành ủy Thái Nguyên, các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể trong Thành phố và các đồng chí nguyên là Bí thư, Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên qua các thời kì, các nhân chứng lịch sử đã quan tâm, tận tình giúp đỡ chúng tôi trong quá trình nghiên cứu, sưu tầm tài liệu, biên soạn, xuất bản và phát hành cuốn Lịch sử “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên (1945 - 2017)”.

TM. BCH THÀNH ĐOÀN KHÓA XV

Bí thư

Mai Hải Trung

Chương I

QUÊ HƯƠNG, CON NGƯỜI VÀ TRUYỀN THỐNG CỦA THANH NIÊN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN

I. Quê hương

Dưới thời các vua Hùng, vùng đất thành phố Thái Nguyên ngày nay thuộc bộ Vũ Định (1 trong số 15 bộ của nước Văn Lang). Dưới thời Thục Phán - thủ lĩnh của một bộ lạc người Âu Việt đã đánh đổ triều Hùng Vương dựng nên nước Âu Lạc, vùng đất thành phố Thái Nguyên nay thuộc nước Âu Lạc.

Dưới thời Bắc thuộc (bắt đầu từ cuộc chiến tranh xâm lược của Triệu Đà năm 179 trước công nguyên), vùng đất thành phố Thái Nguyên ngày nay có lúc nằm trong huyện Long Biên, quận Giao Chỉ; có lúc nằm trong châu Long và châu Vũ Nga thuộc đất An Nam đô hộ phủ.

Từ thế kỉ thứ X, sau chiến thắng Bạch Đằng năm 938, ông cha ta đã khôi phục được nền tự chủ lâu dài cho đất nước, chấm dứt ách đô hộ hơn một nghìn năm của các triều đại phong kiến phương Bắc. Các vương triều phong kiến Đại Việt đã tiến hành nhiều cuộc cải cách hành chính, phân chia lại vùng lãnh thổ. Vùng đất thành phố Thái Nguyên ngày nay, dưới thời nhà Lý (1010 - 1225) thuộc châu Thái Nguyên; dưới các thời nhà Trần (1225 - 1400), nhà Hồ (1400 - 1407) thuộc trấn Thái Nguyên; dưới thời thuộc Minh (1407 - 1427) thuộc phủ Thái Nguyên; dưới triều nhà

Lê (1428-1788) có lúc thuộc thừa tuyên Thái Nguyên, có lúc thuộc thừa tuyên Ninh Sóc, có lúc lại thuộc xứ Thái Nguyên, hoặc trấn Thái Nguyên; dưới triều nhà Nguyễn (1802 - 1945), từ năm 1802 đến năm 1831 thuộc trấn Thái Nguyên, từ năm 1831 trở đi thuộc tỉnh Thái Nguyên.

Năm 1831, Nhà Nguyễn điều chỉnh lại địa giới hành chính, cắt huyện Thiên Phúc (vùng đất huyện Sóc Sơn, thành phố Hà Nội ngày nay) về tỉnh Bắc Ninh, thủ phủ của trấn Thái Nguyên được chuyển từ xã Bình Kỳ, huyện Thiên Phúc về thành Đồng Mỗ⁽¹⁾, thuộc huyện Đồng Hỷ (nay là một phần vùng đất thuộc các phường Trưng Vương và Túc Duyên, thành phố Thái Nguyên). “Tỉnh thành đất bằng phẳng, rộng rãi, đường thủy, đường bộ giao thông đều thuận tiện. Chu vi tỉnh thành dài 345 trượng (khoảng 1145,4m), cao 9 thước (khoảng 2,88m), mở 4 cửa, hào rộng 3 trượng (khoảng 9,96m), sâu 5 thước (khoảng 1,66m). Tường thành đắp bằng đất, đến năm Tự Đức thứ 2 (1849) được xây bằng gạch”.

Dưới thời Pháp thuộc, từ năm 1884 đến đầu thế kỷ XX, cùng với việc tăng cường bộ máy đàn áp, mở rộng các cơ sở dịch vụ, thành Thái Nguyên được thực dân Pháp mở rộng thành thị xã Thái Nguyên và phát triển dần về phía Tây Nam, bao gồm phần đất có diện tích tương ứng với phường Trưng Vương, một phần các phường Túc Duyên, Hoàng Văn Thụ và Phan Đình Phùng ngày nay.

Sau Cách mạng Tháng Tám 1945 thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, thị xã Thái Nguyên là tỉnh lỵ tỉnh Thái Nguyên.

⁽¹⁾ Đại Nam nhất thống chí.

Trong thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1954), giữa năm 1947, sau khi phần lớn nhân dân đi tản cư và hoàn thành tiêu thổ kháng chiến, thị xã Thái Nguyên tạm thời giải thể. Ba xã Gia Sàng, Đồng Quang, Phù Liễn được sáp nhập lại thành xã Hiệp Hoà thuộc huyện Đồng Hỷ. Các xã còn lại sáp nhập vào các xã bên tả ngạn sông Cầu thuộc huyện Đồng Hỷ.

Để đảm bảo sự lãnh đạo kịp thời, hiệu quả, đáp ứng ngày càng cao nhu cầu chi viện sức người, sức của cho các chiến trường, cuối năm 1953, thị xã Thái Nguyên được tái lập. Địa giới thị xã Thái Nguyên khi tái lập, gồm các đơn vị như trước khi giải thể. Sau ngày hoà bình lập lại, thị xã Thái Nguyên được chia thành 10 phố (gồm: Bến Tượng, Hùng Vương, Phủ Liễn, Tân Long, Tân Thành, Chiến Thắng, Gia Bấy, Quán Triều, Đội Cấn, Quang Trung). Tuy thị xã Thái Nguyên được tái lập từ năm 1953, nhưng sau ngày hoà bình lập lại, bộ máy chính quyền Thị xã vẫn chưa được củng cố, kiện toàn (UBHC Thị xã mãi tháng 6/1955 mới được thành lập). Dân số Thị xã thời kì này có 13.539 người, gồm 10.179 người là nhân dân Thị xã và 3.180 người là cán bộ, công nhân, viên chức các cơ quan Tỉnh và huyện Đồng Hỷ. Toàn Thị xã có 2.255 hộ gia đình, trong đó phố Hùng Vương 431 hộ, Tân Long 354 hộ, Bến Tượng 286 hộ, Phủ Liễn 282 hộ, Gia Bấy 280 hộ, Chiến Thắng 205 hộ, Quán Triều 138 hộ, Quang Trung 121 hộ, Tân Thành 96 hộ, Đội Cấn 62 hộ. Trong số 2.255 hộ gia đình nằm trên địa bàn Thị xã, có 973 hộ làm nghề buôn, bán; 576 hộ làm nghề tiểu, thủ công nghiệp; 315 hộ làm nghề phục vụ, 300 hộ làm nghề kinh doanh ăn uống,

130 hộ làm nghề vận tải. Toàn Thị xã có trên 100 đoàn viên và trên 300 thanh niên ngoài Đoàn.

Năm 1956, Khu Tự trị Việt Bắc được thành lập, thị xã Thái Nguyên vừa là tỉnh lỵ tỉnh Thái Nguyên, vừa là Thủ phủ của Khu Tự trị Việt Bắc.

Cuối năm 1958, thị xã Thái Nguyên thành lập 4 khu phố :

1 - Khu phố Hoàng Văn Thụ gồm 3 phố Chiến Thắng (bên 2 bên quốc lộ 1B từ cầu Gia Bấy lên ngã 4 Chùa Hang), Gia Bấy (2 bên quốc lộ 3 từ cầu Gia Bấy lên cầu Mỏ Bạch), Quán Triều (2 bên quốc lộ 3 từ cầu Mỏ Bạch lên cầu số 5).

2 - Khu phố Đội Cấn gồm 2 phố Phủ Liễn (2 bên đường cũ từ Bảo tàng ra ga Thái Nguyên), Quang Trung (2 đường từ bến xe lên ngã 3 Mỏ Bạch).

3 - Khu phố Phan Đình Phùng gồm các Tiểu khu Đội Cấn (2 bên quốc lộ 3 khu Gia Sàng), Tân Long (2 bên quốc lộ 3 từ Bưu điện tỉnh đến Điện lực Thành phố), Tân Thành (2 bên quốc lộ 3 từ cầu Xương Rồng đến đường rẽ vào sân Vận động).

4 - Khu phố Trưng Vương gồm 2 phố Hùng Vương, Bến Tượng

Khi xây dựng Khu Liên hiệp gang thép Thái Nguyên, Thành phố tổ chức thành lập thêm khu phố Lưu Xá.

Thực hiện Quyết định 114/CP ngày 19/10/1962 của Hội đồng Chính phủ, thị xã Thái Nguyên trở thành thành phố Thái Nguyên. Từ ngày 1/4/1963, Thành ủy, Ủy ban hành chính và các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể của thành phố Thái Nguyên chính thức hoạt động theo chức năng, nhiệm vụ và địa giới hành chính mới. Khi thành lập, thành phố Thái Nguyên có diện tích tự nhiên khoảng 100km², dân số

trên, dưới sáu vạn người; địa giới gồm 5 khu phố Hoàng Văn Thụ, Đội Cấn, Phan Đình Phùng, Trưng Vương, Lưu Xá, thị trấn Trại Cau và các xã Đồng Quang, Quang Vinh, Đồng Bầm, Gia Sàng, Túc Duyên, Cam Giá.

Thực hiện Quyết định số 138/QĐ-UB, ngày 22/2/1964 của Ủy ban Hành chính tỉnh Thái Nguyên, cuối năm 1964, đầu năm 1965, Thành ủy, Ủy ban Hành chính thành phố Thái Nguyên lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức giải thể 5 khu phố (Hoàng Văn Thụ, Phan Đình Phùng, Trưng Vương, Đội Cấn, Lưu Xá), để tổ chức thành lập 18 tiểu khu (gồm: 1- Hoàng Văn Thụ, 2 - Phan Đình Phùng, 3 - Trưng Vương, 4 - Hùng Vương, 5 - Tân Long, 6 - Quán Triều, 7 - Thống Nhất, 8 - Chiến Thắng, 9 -Đội Cấn sơ tán, 10- Lưu Xá, 11 - Trung Thành, 12 - Ba Cống, 13- Tân Quang, 14 - Hương Sơn, 15 - Tích Lương, 16 - Vó Ngựa, 17 - Phú Mỹ, 18 - Độc Lập), với 35 khối phố. Trong tiểu khu, bộ máy lãnh đạo có Ban Chi ủy Chi bộ; bộ máy chính quyền có Ban Đại biểu tiểu khu (trong Ban Đại biểu tiểu khu có các tiểu ban chuyên môn Quân sự (tự vệ), Công an (bảo vệ) và các đoàn thể Mặt trận, Thanh niên, Phụ nữ. Mỗi Ban Đại biểu tiểu khu có 2 cán bộ trong biên chế là Trưởng ban và Phó ban; có từ 1 đến 3 ủy viên làm Trưởng hoặc Phó các tiểu ban. Nhiệm kỳ của Ban Đại biểu tiểu khu là hai năm.

Năm 1965, hai tỉnh Bắc Kạn và Thái Nguyên được sáp nhập thành tỉnh Bắc Thái, thành phố Thái Nguyên là tỉnh lỵ tỉnh Bắc Thái. Sau 32 năm, theo Quyết định ngày 6/11/1996 của Quốc hội khóa IX, từ ngày 1/1/1997, tỉnh Bắc Thái chính thức được tách thành 2 tỉnh Thái Nguyên và Bắc Kạn, thành phố Thái Nguyên là tỉnh lỵ tỉnh Thái Nguyên.

Thực hiện Quyết định ngày 25/1/1973 của Ủy ban Hành chính tỉnh Bắc Thái, từ tháng 3/1973, cấp uỷ, chính quyền thành phố Thái Nguyên lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức giải thể 18 tiểu khu, xây dựng lại thành 10 tiểu khu

1 - Tiểu khu Tân Long, 2 - Tiểu khu Quán Triều, 3- Tiểu khu Hoàng Văn Thụ, 4- Tiểu khu Phan Đình Phùng, 5- Tiểu khu Trưng Vương, 6 - Tiểu khu Chiến Thắng, 7 - Tiểu khu Phú Mỹ (sau này theo Quyết định số 21/QQĐ-UB ngày 23/11/1973 của Ủy ban Hành chính tỉnh Bắc Thái, tiểu khu Phú Mỹ đổi tên thành tiểu khu Phú Xá), 8 - Tiểu khu Trung Thành, 9 - Tiểu khu Tân Sơn (sau này theo Quyết định số 21/QQĐ-UB ngày 23/11/1973 của Ủy ban Hành chính tỉnh Bắc Thái, tiểu khu Tân Sơn đổi tên thành tiểu khu Tân Thành), 10 - Tiểu khu Hương Sơn.

Ngày 5/9/1981, Ủy ban Hành chính tỉnh Bắc Thái ra Quyết định số 276/TC-UB đổi tên 10 tiểu khu thuộc thành phố Thái Nguyên thành 10 phường (Quyết định này có hiệu lực từ ngày 6/3/1981).

Ngày 30/5/1985, Ủy ban Nhân dân tỉnh Bắc Thái ra Quyết định số 74/QĐ-UB về điều chỉnh địa giới một số xã, phường thuộc thành phố Thái Nguyên.

- Ngày 2/4/1985, Hội đồng Bộ trưởng ra Quyết định số 102/HĐBT chuyển huyện Đồng Hỷ sang phía đông - bắc sông Cầu; thành phố Thái Nguyên tiếp nhận thêm 7 xã phía tây, tây bắc của huyện Đồng Hỷ, đồng thời cắt xã Đồng Bẩm và 2 phường Chiến Thắng, Núi Voi về huyện Đồng Hỷ.

- Ngày 8/4/1985, Hội đồng Bộ trưởng ra Quyết định số 109/HĐBT, thành lập phường Tân Thịnh và giải thể 3 xã

Đồng Quang, Cam Giá, Gia Sàng để thành lập 3 phường Đồng Quang, Cam Giá, Gia Sàng.

- Sau đó, theo Quyết định số 25/HĐBT ngày 13/2/1987 của Hội đồng Bộ trưởng, các xã Túc Duyên, Quang Vinh chuyển thành phường Túc Duyên, Quang Vinh; phường Tân Thịnh được chia thành 2 phường Tân Thịnh và Tân Lập.

- Thực hiện Nghị định số 64/CP ngày 11/7/1994 của Chính phủ, phường Đồng Quang tách thành 2 phường Đồng Quang và Quang Trung.

- Theo Nghị định số 14/2004/NĐ-CP, ngày 1/9/2004 của Chính phủ, xã Thịnh Đán được tách thành phường Thịnh Đán và xã Quyết Thắng.

- Ngày 31/7/2008, Chính phủ đã có Nghị định số 84/2008-CP về điều chỉnh địa giới huyện Đồng Hỷ để mở rộng thành phố Thái Nguyên, theo đó, sáp nhập hai xã Cao Ngạn và Đồng Bẩm về thành phố Thái Nguyên.

- Ngày 13/1/2011, Chính phủ đã có Nghị quyết số 5/2011/NQ-CP về giải thể, điều chỉnh địa giới để thành lập các phường, thị trấn trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên trong đó chuyển xã Tích Lương thành phường Tích Lương thuộc thành phố Thái Nguyên.

- Ngày 15/5/2015, Ủy Ban Thường vụ Quốc hội ban hành Nghị quyết số 932/NQ - UBTVQH13 về việc thành lập thị xã Phổ Yên và 4 phường thuộc thị xã Phổ Yên, điều chỉnh địa giới hành chính thành phố Thái Nguyên để thành lập phường Lương Sơn thuộc thị xã Sông Công và thành lập thành phố Sông Công tỉnh Thái Nguyên, theo đó, xã Lương Sơn chuyển về thành phố Sông Công.

Qua 55 năm xây dựng và phát triển, thành phố Thái Nguyên đã được Thủ tướng Chính phủ 5 lần quyết định phê duyệt điều chỉnh quy hoạch và nâng cấp Thành phố:

- Ngày 30/10/1996, Thủ tướng Chính phủ ra Quyết định số 802/QĐ-TTg phê duyệt quy hoạch chung thành phố Thái Nguyên, công nhận thành phố Thái Nguyên là trung tâm vùng Việt Bắc.

- Ngày 14/10/2002, Thủ tướng Chính phủ ra Quyết định số 135/2002/QĐ-TTg công nhận thành phố Thái Nguyên là đô thị loại II.

- Ngày 2/11/2005, Thủ tướng Chính phủ ra Quyết định số 278/2005/QĐ-TTg phê duyệt điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Thái Nguyên đến năm 2020.

- Ngày 1/9/2010, Thủ tướng Chính phủ ra Quyết định số 1615/QĐ-TTg công nhận thành phố Thái Nguyên là đô thị loại I trực thuộc tỉnh Thái Nguyên.

- Ngày 20/12/2016, Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 2486/QĐ-TTg về việc phê duyệt điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Thái Nguyên đến năm 2035.

Như vậy, trải qua 55 năm, sau nhiều lần điều chỉnh địa giới hành chính, đến năm 2016, thành phố Thái Nguyên có diện tích tự nhiên là 170,53 km², dân số 317.580 người, với 27 đơn vị hành chính, gồm 19 phường: Cam Giá, Đồng Quang, Gia Sàng, Hương Sơn, Quan Triều, Quang Trung, Hoàng Văn Thụ, Phan Đình Phùng, Phú Xá, Quang Vinh, Tân Lập, Tân Long, Tân Thành, Tân Thịnh, Thịnh Đán, Tích Lương, Trung Thành, Trưng Vương, Túc Duyên và 8 xã: Cao Ngạn, Đồng Bầm, Phúc Hà, Phúc Trìu, Phúc Xuân, Quyết Thắng, Tân Cương, Thịnh Đức.

Thành phố Thái Nguyên nằm trong khu vực tọa độ từ 21⁰29' đến 21⁰37' vĩ độ Bắc và từ 05⁰43' đến 105⁰55' kinh tuyến Đông. Phía đông, Thành phố giáp huyện Đồng Hỷ, phía tây giáp huyện Đại Từ và thị xã Phổ Yên; phía bắc giáp huyện Phú Lương; phía nam giáp huyện Phú Bình và thành phố Sông Công.

Địa hình thành phố Thái Nguyên khá bằng phẳng so với tỉnh lỵ các tỉnh Cao Bằng, Bắc Kạn, Tuyên Quang, với những gò đồi thoải, bát úp xen kẽ nhau chiếm 50,2% diện tích tự nhiên, chủ yếu tập trung ở xã Phúc Trìu, Thịnh Đức, Tân Cương. Thành phố Thái Nguyên nằm trong khu vực nhiệt đới gió mùa có tính chất chuyển tiếp giữa phía đông và phía tây nên lượng mưa tương đối nhiều, đây là điều kiện thuận lợi cho phát triển nông, lâm nghiệp...

Thành phố Thái Nguyên cách thủ đô Hà Nội 80 km và cách sân bay quốc tế Nội Bài 50 km; là đầu mối giao thông quan trọng nối các tỉnh miền núi phía Bắc với các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ; có hai con sông lớn chảy qua là sông Cầu và sông Công rất thuận lợi cho giao thông thủy trong vùng. Hệ thống đường giao thông liên tỉnh và đường nội địa khá hoàn chỉnh nối liền trung tâm Thành phố với các huyện, thành, thị trong tỉnh, đặc biệt là tuyến đường cao tốc Hà Nội - Thái Nguyên đi qua Thành phố và đường Quốc lộ 3 cũ đã được cải tạo nâng cấp, mở rộng. Đó chính là lợi thế để thành phố Thái Nguyên đẩy mạnh giao lưu phát triển kinh tế - văn hoá - xã hội với thủ đô Hà Nội và các vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc và các vùng miền trong cả nước.

II. Truyền thống của thanh niên thành phố Thái Nguyên

Thành phố Thái Nguyên vốn là nơi giao lưu kinh tế giữa các vùng, miền. Trải qua nhiều thế kỷ, thành phố Thái Nguyên trở thành một khu vực có nhiều ngành sản xuất đa dạng và phong phú. Từ xa xưa, trong quá trình sản xuất và chế ngự thiên nhiên xây dựng cuộc sống, tiếp thu kinh nghiệm của thế hệ cha anh đi trước, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên luôn thể hiện đức tính cần cù, thông minh, sáng tạo trong học tập, lao động. Ngày nay, tuổi trẻ Thành phố là lực lượng xung kích đi đầu trong việc tiếp thu khoa học công nghệ hiện đại, ngày đêm hăng say lao động, góp sức xây dựng thành phố Thái Nguyên ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại.

Thành phố Thái Nguyên là vùng đất hội nhập dân cư. Nhân dân các dân tộc trên địa bàn thành phố Thái Nguyên gồm nhiều bộ phận hợp thành. Một bộ phận là dân bản địa, sinh cơ lập nghiệp tại Thái Nguyên từ lâu đời. Một bộ phận là dân phu được tuyển mộ vào làm công trong các mỏ hoặc trong các đồn điền của người Pháp và người Việt. Bộ phận khác là lính triều Nguyễn được điều lên đồn trú tại Thái Nguyên, hết hạn quân dịch ở lại sinh cơ lập nghiệp. Ngoài ra, chính quyền Pháp còn cấp đất cho một số binh lính người Việt tham gia quân đội viễn chinh sau chiến tranh thế giới lần thứ nhất hồi hương lập ra các ấp di thực, như ấp vùng Ý Na gồm ba làng Tân Cương, Tân Thành, Thịnh Đức. Đầu những năm 60 của thế kỷ XX, hàng vạn cán bộ, công nhân, bộ đội trên khắp miền Bắc tập trung về Thái Nguyên xây dựng Khu Công nghiệp Gang thép, hình thành nên bộ phận dân cư ở phía nam thành phố Thái Nguyên.

Nhờ đó mà tinh hoa văn hóa, truyền thống tốt đẹp, kinh nghiệm sản xuất được đúc kết từ ngàn đời của các dân tộc, của các vùng miền được giao thoa, hội tụ về thành phố Thái Nguyên, được thế hệ trẻ Thành phố kế thừa, tiếp thu, vận dụng trong lao động, bảo vệ và dựng xây quê hương.

Với truyền thống hiếu học, ở những thế kỉ trước, mặc dù quê hương đất nước luôn triền miên trong cảnh tranh giành quyền lực giữa các triều đại phong kiến và luôn luôn phải đương đầu với giặc ngoại xâm, người dân phải sống trong cảnh áp bức, đói nghèo, nhưng Thái Nguyên vẫn sản sinh, đóng góp nhiều danh nhân cho sự hưng thịnh của Quốc gia, dân tộc. Ngày nay, với vị trí là trung tâm đào tạo của vùng Việt Bắc, mỗi năm các cơ sở đào tạo trên địa bàn thành phố Thái Nguyên cung cấp hàng ngàn cán bộ khoa học, kĩ thuật và lao động trẻ, chất lượng cao phục vụ thiết thực sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thành phố Thái Nguyên nơi tiếp giáp vùng đồng bằng Bắc Bộ với miền núi, là trung tâm của vùng chiến lược phía Bắc sông Hồng, nên trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc, Thái Nguyên thường xuyên phải đối mặt với các thế lực ngoại bang và các thế lực phản nghịch trong nước. Chính vì vậy, nhân dân các dân tộc thành phố Thái Nguyên nói chung, thế hệ trẻ thành phố Thái Nguyên nói riêng đã sớm xây dựng cho mình bản lĩnh kiên cường, bất khuất, góp phần xứng đáng vào chiến công chung của đất nước trong các cuộc chống xâm lăng, chống cường quyền và bất công xã hội.

Dưới triều Lý (1010 - 1225), dưới sự chỉ huy của Dương Tự Minh, Thủ lĩnh phủ Phú Lương đã đánh dẹp bọn giặc cỏ

là người nước Tống sang xâm lược, quấy phá, góp phần giữ yên bờ cõi phía bắc Quốc gia Đại Việt. Sau khi Dương Tự Minh mất, nhân dân địa phương lập đền thờ để tưởng nhớ công ơn của ông tại chân núi Đuối (nay thuộc huyện Phú Lương). Ông được triều Lý phong *“Uy viễn đôn tĩnh cao sơn quảng độ chi thần”*, các triều đại phong kiến sau đó truy phong ông là *“Cao sơn quý minh”*.

Đến triều Trần (1225 - 1400), cùng với nhân dân cả nước, nhân dân các dân tộc Thái Nguyên tích cực đóng góp nhân, tài, vật lực, góp phần cùng nhân dân cả nước lập nên chiến công hiển hách với ba lần đánh thắng quân xâm lược Nguyên Mông.

Dưới ách thống trị của thực dân Pháp, đời sống của các tầng lớp nhân dân sống trên địa bàn thị xã Thái Nguyên (trong đó có tầng lớp thanh niên) vô cùng khổ cực, điêu đứng. Tiêu biểu cho tinh thần đấu tranh chống Pháp của nhân dân Thị xã là cuộc khởi nghĩa dưới sự lãnh đạo của Trịnh Văn Cấn (Đội Cấn) và Lương Ngọc Quyến, nổ ra đêm 30 rạng ngày 31/8/1917, tại thị xã Thái Nguyên, do các binh lính người Việt trong quân đội Pháp và các tù chính trị ở nhà tù Thái Nguyên cùng với các tầng lớp nhân dân trên địa bàn và các vùng lân cận nổi dậy.

Hưởng ứng lời kêu gọi của nghĩa quân được truyền đi bằng loa: *“Chúng ta hãy mau chóng lợi dụng cơ hội ngàn năm có một, cơ hội thật hiếm có này để rửa nhục, để trả thù”*, *“Quân lính của chúng tôi không làm điều gì xấu xa, không ăn cướp tài sản của dân. Ở bất cứ nơi đâu, họ chỉ quan tâm tới việc giành lại đất đai của tổ tiên, tiêu diệt loài*

ngoại bang"¹. Sáng ngày 31/8/1917, 312 người gồm các tầng lớp nhân dân Thái Nguyên, chủ yếu là lực lượng thanh niên (trong số 312 người có 50 công nhân mỏ than làng Cẩm và mỏ kềm làng Hích) tham gia khởi nghĩa. Nghĩa quân tích cực đào hầm, hào trên các con đường để chuẩn bị đánh giặc, bảo vệ thành Thái Nguyên.

Trước sự đàn áp của quân Pháp, Lương Ngọc Quyến hy sinh trong chiến đấu tại thị xã Thái Nguyên vào ngày 4/9/1917. Tiếp đó, sau 4 tháng chiến đấu, do bị thương nặng, bế tắc trước sự khủng bố của quân Pháp, Đội Cận đã tuấn tiết. Mặc dù thất bại nhưng cuộc Khởi nghĩa Thái Nguyên đã viết lên một trang sử oanh liệt, góp phần tô thắm thêm truyền thống đấu tranh cách mạng của nhân dân thị xã Thái Nguyên nói chung và thế hệ trẻ Thị xã nói riêng.

Đầu năm 1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, thông qua Chính cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt, Điều lệ vắn tắt của Đảng; thông qua Điều lệ tóm tắt của Công hội, Nông hội, Đoàn Thanh niên Cộng sản, Hội Phụ nữ Giải phóng...

Tiếp đó, Hội nghị lần thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Đông Dương (10/1930) đã thông qua Luận cương chính trị, Điều lệ Đảng, Ấn nghị quyết về tình hình Đông Dương và nhiệm vụ cần kíp của Đảng; Ấn nghị quyết về công tác: Cộng sản Thanh niên vận động... Như vậy, ngay từ khi mới ra đời, Đảng Cộng sản Đông Dương đã nhận thức rõ về vai trò to lớn và có chủ trương hết sức căn bản về công tác vận động thanh niên... Có Đảng Cộng sản lãnh đạo, phong trào cách mạng nước ta phát triển sôi nổi, rộng khắp. Dưới sự lãnh đạo của Đảng,

¹ Khởi nghĩa Thái Nguyên: 80 năm nhìn lại, trang 278, 279.

tin thần kiên trung, bất khuất của nhân dân và thể hệ trẻ thị xã Thái Nguyên càng được phát huy mạnh mẽ trong cuộc đấu tranh giành chính quyền về tay nhân dân.

Vào cuối năm 1936, cơ sở đảng đầu tiên ở tỉnh Thái Nguyên được thành lập tại xã La Bằng, huyện Đại Từ đã tạo ra một bước ngoặt lớn cho phong trào cách mạng tỉnh Thái Nguyên.

Trong năm 1938, một số cán bộ cách mạng sau khi thoát khỏi nhà tù đế quốc đã trở về thị xã Thái Nguyên tiếp tục hoạt động¹ và thành lập được các hội tương tế², hội ái hữu, hội truyền bá quốc ngữ... Trên cơ sở đó, các đồng chí đã xây dựng được cơ sở ở Trại Dục (thuộc đồn điền Képl³) và ở trong phố³. Những cơ sở này là những trạm liên lạc để nhận thư từ, báo chí cách mạng của Đảng từ Hà Nội lên Thái Nguyên⁴. Thị xã Thái Nguyên trở thành trạm liên lạc để tiếp nhận tài liệu, nhất là các tờ báo công khai của Đảng như “*Tin Tức*”, “*Đời nay*” được phổ biến rộng rãi, đã góp phần tuyên truyền chủ trương, đường lối cách mạng của Đảng tới quần chúng nhân dân. Hội truyền bá Quốc ngữ ở

¹ Theo báo “*Đông Pháp*” số 30/11/1933, tức Đào Thị Toan, sinh năm 1912 ở Đông Mỗ, tổng Túc Duyên, bị kết án đầy biệt xứ vì hoạt động cộng sản. Theo đồng chí Đào Văn Long, tức Ngọc Lan, bà Triệu Thị Đình là đảng viên cộng sản bị pháp bắt ở Quảng Ninh và bị đưa về giam ở Hỏa Lò cùng với đồng chí Ba Ngọ, Ngọc Lan, Bùi Văn Tịch. Sau khi thoát khỏi nhà tù đế quốc, các đồng chí về Thái Nguyên và hoạt động ở khu vực thị xã.

² Hội tương tế, một hình thức tổ chức do Đảng chủ trương thành lập để tập hợp quần chúng.

³ Nhà đồng chí Tư Phòng được chọn làm nơi hội họp, đồng thời là trạm liên lạc.

⁴ Sách báo cách mạng trong thời kỳ này được đưa vào thị xã với số lượng ngày càng nhiều. Thông qua đồng chí Ngọc Lan, phụ trách xe khách trên tuyến Hà Nội - Bắc Kạn - Cao Bằng, sách báo của Đảng từ Hà Nội được chuyển lên Thái Nguyên qua đường dây bưu điện Hà Nội - Thái Nguyên.

thị xã Thái Nguyên hoạt động rất mạnh. Giáo viên là những thanh niên trí thức dạy học tốt, tận tình. Toàn Thị xã tổ chức được 9 lớp học ban đêm thu hút hàng trăm người học. Đây là những cơ sở thuận lợi cho việc tuyên truyền, giác ngộ cách mạng trong vùng cho thế hệ trẻ.

Trong thời kỳ đấu tranh đòi quyền tự do, dân chủ và dân sinh 1936 - 1939, phong trào cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng có ảnh hưởng tích cực đến các tầng lớp nhân dân trong thị xã Thái Nguyên. Đây là bước chuẩn bị về mặt tư tưởng, tổ chức cho các tầng lớp nhân dân, trong đó có thế hệ trẻ thị xã Thái Nguyên trong phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc.

Sau 30 năm bôn ba hải ngoại tìm đường giải phóng dân tộc, đầu năm 1941, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước để trực tiếp lãnh đạo phong trào cách mạng. Với tư cách là đại biểu của Quốc tế Cộng sản, Người triệu tập và chủ trì Hội nghị Trung ương Đảng lần thứ 8 (5/1941) họp ở Pác Bó (Hà Quảng, Cao Bằng). Nằm trên đường dây quan trọng của Trung ương Đảng, thực hiện Chỉ thị của Xứ ủy Bắc Kỳ, một tổ liên lạc (giao liên) do đồng chí Chu Văn Tấn chỉ huy, gồm những thành viên trẻ khỏe mạnh làm nhiệm vụ dẫn đường và bảo vệ đoàn cán bộ Trung ương đến dự Hội nghị Trung ương lần thứ 8. Vượt qua mọi khó khăn nguy hiểm, tổ liên lạc đã đưa đoàn cán bộ đi từ Bắc Sơn qua Bình Gia, Văn Mịch, Tràng Định (Lạng Sơn) sang Long Châu (Quảng Tây - Trung Quốc) về Pác Bó (Hà Quảng - Cao Bằng) dự Hội nghị.

Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ 8 đã hoàn chỉnh sự chuyển hướng chỉ đạo chiến lược cách mạng của Đảng ta. Hội nghị vạch rõ mâu thuẫn chủ yếu giữa dân tộc

ta với đế quốc, phát xít Pháp, Nhật và đề ra nhiệm vụ cấp bách về vấn đề giải phóng dân tộc: *“Trong lúc này quyền lợi của bộ phận, của giai cấp phải đặt dưới sự sinh tử, tồn vong của quốc gia, của dân tộc. Trong lúc này nếu không giải quyết được vấn đề giải phóng dân tộc, không thực hiện được độc lập tự do cho toàn thể dân tộc, thì chẳng những toàn thể quốc gia dân tộc còn chịu mãi kiếp ngựa trâu, mà quyền lợi của bộ phận, của giai cấp đến vạn năm cũng không đòi lại được¹”*. Theo đề xuất của Nguyễn Ái Quốc, Hội nghị Trung ương lần thứ 8 quyết định thành lập Mặt trận dân tộc thống nhất chống phát xít Pháp - Nhật mang tên Việt Nam Độc lập Đồng minh gọi tắt là Mặt trận Việt Minh. Về tổ chức và nhiệm vụ của thanh niên, Hội nghị xác định: *“Việt Nam Thanh niên Cứu quốc đoàn từ nay là đoàn thể của tất cả thanh niên từ 18 đến 22 tuổi muốn tranh đấu đánh Pháp đuổi Nhật”*. Hội nghị đã nêu rõ vai trò của Đoàn Thanh niên Cứu quốc trong phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc.

Dưới ánh sáng nghị quyết của Đảng, các cơ sở cách mạng tiếp giáp thị xã tiếp tục phát triển, tại khu căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai phong trào cách mạng ngày càng phát triển dù bị thực dân Pháp đàn áp dữ dội. Tiếp giáp với phía tây nam Thị xã, từ năm 1941 thực dân Pháp thành lập căng Bá Vân (tại xã Bình Sơn, huyện Đồng Hỷ) để giam giữ những người yêu nước và những người chống đối chính quyền, trong đó có cả các chiến sĩ cộng sản. Dưới sự chỉ đạo của Xứ ủy, Chi bộ Cộng sản căng Bá Vân đã tuyên truyền, vận động xây dựng cơ sở cách mạng trong quần chúng ở Bá Xuyên, Bình Sơn, Tân Cương... nhiều thanh niên được giác ngộ về

¹ Văn kiện Đảng (1939 - 1945), Nxb. Sự thật, Hà Nội.1963, tr.191.

lý tưởng cách mạng, được huấn luyện về chương trình, điều lệ Việt Minh, đã hăng hái tham gia hoạt động trong các tổ chức Cứu quốc. Cho tới cuối năm 1942, đồng chí Trịnh Thị Tâm, cán bộ giao thông của Xứ ủy Bắc Kỳ được cử lên xây dựng đường dây liên lạc giữa Chi bộ “Căng” với Xứ ủy. Đường dây liên lạc từ “Căng” ra Thị xã lên căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai cũng được tổ chức, từ đó lượng thông tin, báo chí đưa tới Thị xã ngày càng nhiều, góp phần thúc đẩy công tác tuyên truyền giáo dục quần chúng, hình thành các hội cứu quốc của Mặt trận Việt Minh trong Thị xã. Ngoài hình thức tuyên truyền bằng báo chí, các chiến sĩ cộng sản trong “căng” Bá Vân còn tổ chức các buổi biểu diễn văn nghệ, thể dục, thể thao, nói chuyện... nhằm rèn luyện sức khỏe, nâng cao bản lĩnh chính trị, khơi dậy tinh thần đấu tranh cách mạng trong thanh niên.

Đầu năm 1943, Hội nghị Ban Thường vụ Trung ương Đảng chủ trương đẩy mạnh hơn nữa công tác xây dựng lực lượng chuẩn bị cho khởi nghĩa vũ trang kịp thời cơ, phong trào quần chúng, trước hết là thanh niên ở thị xã Thái Nguyên có những chuyển biến mới. Sự tác động của phong trào quần chúng các vùng lân cận như Đồng Hỷ, Tân Cương, Đồng Quang, Đại Từ, Phổ Yên... vào Thị xã ngày càng mạnh. Thị xã Thái Nguyên và vùng lân cận trở thành những đầu mối giao thông, những địa điểm tuyên truyền, phổ biến chủ trương của Mặt trận Việt Minh. Thanh niên cùng với nhân dân thị xã Thái Nguyên qua cuộc vận động của Hội Cứu quốc đã quyên góp tiền bạc, thuốc muối... gửi đến các khu căn cứ ủng hộ Cứu quốc quân.

Sang năm 1944, cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai đã có bước chuyển quan trọng có lợi cho phe Đồng Minh. Hồng

quân Liên Xô giành thắng lợi dồn dập trên chiến trường châu Âu. Ở Đông Dương, mâu thuẫn vốn có giữa phát xít Nhật và thực dân Pháp ngày càng trở nên sâu sắc, không thể điều hoà. Phong trào cách mạng giải phóng dân tộc do Đảng Cộng sản Đông Dương lãnh đạo ngày càng dâng cao. Tại Thái Nguyên, cùng với việc gây dựng, phát triển cơ sở, các lớp huấn luyện quân sự, chính trị được mở ra ở nhiều nơi. Phong trào “*Sấm sửa vũ khí đuổi thù chung*” diễn ra sôi nổi, nhất là trong tầng lớp thanh niên. Theo chủ trương của Xứ uỷ Bắc Kỳ, một số chiến sỹ cộng sản ở “Căng” Bá Vân và nhà tù Chợ Chu tổ chức vượt ngục¹ về hoạt động cách mạng ở Tuyên Quang, Định Hóa, phía tây và tây nam thị xã Thái Nguyên... nhằm giữ vững và mở rộng đường liên lạc. Trên cơ sở phát triển các tổ Cứu quốc, nhiều thanh niên Cứu quốc ở Tân Cương, Thịnh Đán, Phúc Trìu... hăng hái tham gia các lớp huấn luyện quân sự.

Ngày 9/3/1945, phát xít Nhật nổ súng đảo chính giành quyền kiểm soát Đông Dương từ tay Pháp. Ngay sau khi tiếng súng đảo chính của Nhật vừa bùng nổ, Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã kịp thời triệu tập Hội nghị mở rộng và ra bản Chỉ thị “*Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*” (12/3/1945). Tiếp đến, ngày 15/3/1945, Tổng bộ Việt Minh đã phát đi bản “*Hịch kháng Nhật cứu nước*”, kêu gọi nhân dân vùng lên đánh Pháp đuổi Nhật.

Chỉ thị “*Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*” của Ban Thường vụ Trung ương Đảng và “*Hịch kháng Nhật cứu nước*” của Mặt trận Việt Minh được nhanh chóng tuyên

¹ 8 đồng chí ở Căng Bá Vân vượt ngục 22/8/1944; 12 đồng chí ở nhà tù Chợ Chu vượt ngục 11/10/1944.

truyền, phổ biến sâu rộng, được các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thanh niên Thị xã Thái Nguyên sôi nổi hưởng ứng.

Tại thị xã Thái Nguyên, mặc dù bị quân Nhật chiếm đóng nhưng cơ sở và phong trào cách mạng tiếp tục được mở rộng, thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân mà chủ yếu là thanh niên tham gia. Vào cuối tháng 5/1945, do phong trào cách mạng trong các vùng giải phóng tác động mạnh về thị xã Thái Nguyên, một nhóm thanh niên công chức và học sinh (trong đó có đồng chí Lê Xuyên), do tình yêu nước thúc đẩy, đã cùng nhau tự động thò đường từ thị xã Thái Nguyên lên căn cứ Võ Nhai tham gia cách mạng¹. Sau sự cố đáng tiếc, số thanh niên còn lại nói trên được cán bộ khu giải phóng tổ chức huấn luyện một số kiến thức quân sự, chính trị cơ bản rồi đưa trở lại Thị xã cùng lực lượng thanh niên và cơ sở tại chỗ gây dựng, phát triển phong trào cách mạng trong nội thị và vùng phụ cận. Lực lượng thanh niên xung phong Thị xã được chia thành từng nhóm 3 người, thực hiện nhiệm vụ rải truyền đơn, treo khẩu hiệu, phân phát tài liệu cách mạng cho quần chúng nhân dân, tuyên truyền đấu tranh vạch mặt bọn Việt gian Quốc dân đảng và

¹ “Vì không có liên lạc và do hoạt động mật thám, đặc vụ của phát xít Nhật và Tỉnh trưởng Thái Nguyên Cung Đình Vận lúc này rất ráo riết nên công tác phòng gian, trừ gian ở căn cứ cách mạng Võ Nhai theo chỉ thị trên được tiến hành rất gắt gao. Lại do hành động nóng nảy của một vài thanh niên gây hiểu lầm, nên anh em tự vệ ở một trạm gác đã bắn chết hai người. Khi được báo tin, chúng tôi vội vàng đến tận nơi tìm hiểu tình hình. Sau khi đã xác minh đó là thanh niên yêu nước đi tìm cách mạng, chúng tôi nhận anh em và đưa đến một xã giáp giới hai huyện Đồng Hỷ, Võ Nhai ổn định tư tưởng...” Theo Hồi kí của đồng chí Hoàng Thế Thiện, nguyên cán bộ quân sự trong Phân khu Quang Trung; Ủy viên Ban Chấp hành lâm thời tỉnh Thái Nguyên, phụ trách công tác tuyên truyền và thanh niên (tháng 9/1945) - Tài liệu lưu tại kho lưu trữ, Phòng Lịch sử Đảng, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Thái Nguyên.

Đại Việt, trừng trị thích đáng những tên tay sai thân Nhật. Nhiều thanh niên hoạt động rất hăng hái nhưng cũng có phần lãng mạn, mạo hiểm (trong đêm trăng tung truyền đơn qua cửa sổ cho một thiếu nữ ở dưới lòng đường, dán khẩu hiệu vào lưng cảnh sát địch).

Giữa lúc cao trào chống Nhật cứu nước của nhân ta đang dâng cao thì phát xít Nhật đầu hàng Hồng quân Liên Xô và Đồng Minh không điều kiện. Thời cơ ngàn năm có một cho nhân dân ta nổi dậy giành chính quyền trong cả nước đã chín muồi.

Ngày 14 đến 15/8/1945, Hội nghị đại biểu Đảng toàn quốc họp ở Tân Trào (Sơn Dương - Tuyên Quang) quyết định phát động Tổng khởi nghĩa giành chính quyền trong cả nước.

Ngày 16 đến 17/8/1945, Đại hội Quốc dân họp ở Tân Trào nhiệt liệt tán thành chủ trương Tổng khởi nghĩa của Đảng, thông qua 10 chính sách của Mặt trận Việt Minh, quyết định Quốc kì, Quốc ca, cử ra Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam tức Chính phủ lâm thời, do Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng đầu. Thay mặt Quốc dân Đại hội, Hồ Chủ tịch kêu gọi đồng bào cả nước *“Hãy đứng dậy, lấy sức ta mà giải phóng cho ta”*.

Thực lệnh khởi nghĩa của Trung ương Đảng, hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thanh niên và nhân dân các dân tộc thị xã Thái Nguyên cùng nhân dân các dân tộc trong tỉnh và nhân dân cả nước đồng loạt nổi dậy giành chính quyền. Chiều ngày 16/8/1945, thực mệnh lệnh của Ủy ban khởi nghĩa toàn quốc, một đơn vị Quân Giải phóng, do các đồng chí Võ Nguyên Giáp (Chỉ huy trưởng Việt Nam Giải phóng quân), Trần Đăng Ninh (Chỉ huy phó Việt Nam

Giải phóng quân) trực tiếp chỉ huy, xuất phát từ Tân Trào tiến về đánh quân Nhật ở thị xã Thái Nguyên.

Thị xã Thái Nguyên là đô thị đầu tiên trên đường Quân Giải phóng từ Tân Trào tiến về Hà Nội, là cửa ngõ phía nam của Khu Giải phóng Việt Bắc là một vị trí yết hầu đổ về Hà Nội. Sau cuộc tiến công, càn quét vào Khu Giải phóng Việt Bắc (tháng 4 và tháng 5/1945) bị thất bại, quân Nhật xây dựng thị xã Thái Nguyên thành một cứ điểm phòng thủ mạnh. Lực lượng địch ở thị xã Thái Nguyên có khoảng 120 quân đóng ở Trại lính khố xanh, Nhà chủ mỏ Gô-chi-ê, ty Liêm phóng và kho gạo; 400 lính bảo an và 200 cảnh sát vũ trang đóng ở Trại lính Tây, canh giữ dinh Tỉnh trưởng Thái Nguyên (trong khu vực Kho cửa hàng bách hóa thành phố, phía giáp trụ sở Sở y tế hiện nay) và dinh Huyện trưởng Đồng Hỷ (phía sau cửa hàng bách hóa thành phố, gần đường Bến Oánh hiện nay). Vũ khí của địch có khoảng 600 súng trường, súng máy các loại; có hệ thống hầm hào, công sự, lô cốt chiến đấu kiên cố. Mặc dù Chính phủ Nhật tuyên bố đầu hàng Đồng Minh, nhưng quân Nhật tỏ ra rất ngoan cố. Giải phóng thị xã Thái Nguyên vừa là yêu cầu cấp thiết mở đường cho Quân Giải phóng tiến về giải phóng thủ đô Hà Nội, vừa là nguyện vọng của nhân dân các dân tộc tỉnh Thái Nguyên nói chung, thị xã Thái Nguyên nói riêng.

Sau khi nhận được lệnh từ Ủy ban Khởi nghĩa toàn quốc, đa số tự vệ vũ trang các huyện Phú Bình, Phổ Yên, Võ Nhai, Đồng Hỷ đã tiến về các vùng phụ cận Thị xã sẵn sàng phối hợp với Quân Giải phóng tiến vào giải phóng thị xã Thái Nguyên. Ngày 16/8/1945, tự vệ các xã tây nam huyện

Đồng Hỷ đã tập kết tại Bình Định (nay thuộc xã Bình Sơn, thành phố Sông Công).

Ngày 18/8/1945, tổ Việt Minh ở thị xã Thái Nguyên do đồng chí Nguyễn Thế Nhàng phụ trách đã họp với một số thanh niên yêu nước, tích cực bàn việc chuẩn bị đánh Nhật, với 3 nhiệm vụ chủ yếu:

Một là, tuyên truyền, vận động nhân dân hưởng ứng và tích cực đóng góp nhân lực, vật lực cho Quân Giải phóng về đánh Nhật giải phóng thị xã.

Hai là, chuẩn bị lương thực, thực phẩm để phục vụ và tiếp tế cho Quân Giải phóng.

Ba là, vạch trần tội ác và trừng trị những tên Việt gian, phản động có nhiều nợ máu với nhân dân.

Sau cuộc họp này, các thanh niên yêu nước ở Thị xã đã cùng Ban Tiếp tế nhanh chóng vận động nhân dân các phố ủng hộ lương thực, thực phẩm, nấu cơm, nước tiếp tế cho Quân Giải phóng.

Sáng ngày 19/8/1945 từ Đồng Bẩm, đông đảo nhân dân các xã Hóa Trung, Cao Ngạn, Dân Chủ, Đồng Bẩm (huyện Đồng Hỷ) với gậy gộc, giáo, mác, câu liêm trong tay, do cán bộ, chiến sỹ Trung đội tự vệ chiến đấu huyện Võ Nhai dẫn đầu rầm rập qua cầu Gia Bẩy tiến vào thị xã Thái Nguyên. Đông đảo thanh niên cùng với nhân dân thị xã Thái Nguyên mang băng, cờ, khẩu hiệu tập trung tại đầu cầu Gia Bẩy, hòa nhập cùng đoàn người từ Đồng Bẩm tới, tiến vào Thị xã tuần hành, thị uy, biểu dương lực lượng qua các dãy phố chính, hô vang các khẩu hiệu “Đả đảo phát xít Nhật”, “Ủng hộ Việt Minh”.

Về phía Quân Giải phóng, sau 3 ngày hành quân, 13 giờ ngày 19/8/1945, đơn vị tập kết tại chùa Đán thuộc xã Thịnh Đán (huyện Đồng Hỷ) cách trung tâm thị xã Thái Nguyên 4 km về phía tây. Trên đường hành quân, nhiều thanh niên, đơn vị tự vệ đã xung phong gia nhập Quân Giải phóng, nên về tới nơi tập kết, quân số Quân Giải phóng đã lên đến 450 cán bộ, chiến sĩ. Được tin Quân Giải phóng về đến Thịnh Đán, tổ Việt Minh thị xã Thái Nguyên cử đại diện đến báo cáo Bộ Chỉ huy Quân Giải phóng về tình hình địch, tình hình nhân dân trong Thị xã và giao nhiệm vụ cho 10 tự vệ chiến đấu và thanh niên Cứu quốc làm liên lạc, dẫn đường cho Quân Giải phóng vào chiếm lĩnh trận địa. Sau khi nhận báo cáo và nghiên cứu tình hình, 20 giờ ngày 19/8/1945, Bộ Chỉ huy Quân Giải phóng đã xây dựng xong kế hoạch chiến đấu. Theo kế hoạch, đồng chí Võ Nguyên Giáp trực tiếp chỉ huy Quân Giải phóng đánh Nhật, đồng chí Trần Đăng Ninh làm nhiệm vụ lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức nhân dân địa phương nổi dậy khởi nghĩa, tiếp tế lương thực, thực phẩm, nấu cơm, nước phục vụ Quân Giải phóng.

Đêm 19/8, Đại đội tự vệ huyện Phú Bình phối hợp với Tự vệ chiến đấu hai xã Cam Giá và Gia Sàng (huyện Đồng Hỷ) đánh chiếm đồn Gia Sàng, bắt tên Việt gian thân Nhật Lưu Bảo Ngọc (Béc-na-Ngọc). Đến 24 giờ ngày 19/8, từ Thịnh Đán, Quân Giải phóng hành quân vào chiếm lĩnh trận địa dưới trời mưa tầm tã. Đến đồn điền Kép lỵ đơn vị tạm dừng để triển khai đội hình thành 3 mũi, một mũi bao vây áp sát dinh Tỉnh trưởng Thái Nguyên và dinh Huyện trưởng Đồng Hỷ, một mũi bao vây áp sát khu Sọc Tây, khu Đề lao.

Đại đội Việt - Mĩ triển khai thành hai mũi, một mũi bố trí ở khu vực Sở Cầm, khu Nhà Đoan, nhà Quang Thái; một mũi bố trí ở nhà Si - do, khu Kiểm lâm và đồi thông (đồi Đội Cấn). Đại đội Đàm Quốc Chung bố trí xung quanh Tòa Thị chính và Nhà máy Đền.

Ngày 20/8, 2 giờ sáng, đồng chí Đoàn Sáp (tự vệ Thị xã) dẫn 1 tiểu đội Quân Giải phóng đánh chiếm Nhà máy Nước bên đồi Gia Bấy. Đến 5 giờ 30 phút, ta gửi tối hậu thư buộc các tên Tỉnh trưởng Thái Nguyên và Huyện trưởng Đồng Hỷ phải đầu hàng, trao lại chính quyền cho Ủy ban khởi nghĩa. Trước khí thế của cách mạng, lại bị bao vây chặt, các tên Tỉnh trưởng Thái Nguyên và Huyện trưởng Đồng Hỷ phải đầu hàng theo lệnh của ta và Tỉnh trưởng hạ lệnh cho bảo an binh ở Trại lính Tây cũ hạ vũ khí đầu hàng và giao nộp vũ khí cho Quân Giải phóng.

Cùng ngày 20/8/1945, tổ chức Đoàn Thanh niên Cứu quốc thị xã Thái Nguyên được thành lập¹, đây là sự kiện chính trị có ý nghĩa to lớn, mở ra một thời kỳ mới cho sự phát triển phong trào thanh niên thị xã Thái Nguyên. Ngay sau khi được thành lập, Đoàn Thanh niên Cứu quốc thị xã Thái Nguyên đã nhanh chóng tập hợp đoàn viên, thanh niên

¹ Theo Hồi kí của đồng chí Hoàng Thế Thiện ngày 12/4/1971 thì gần sáng ngày 20/8/1945 tôi (tức đồng chí Hoàng Thế Thiện) được đồng chí Trần Đăng Ninh giao nhiệm vụ tổ chức các đoàn thể nhân dân và chính quyền thị xã; trước mắt tổ chức nhân dân thị xã ủng hộ và đảm bảo ăn uống cho Quân Giải phóng tấn công quân Nhật. Cùng công tác với tôi có nữ đồng chí Trịnh Thị Tâm trước đây phụ trách căng Bá Vân, huyện Đồng Hỷ. Tôi và đồng chí Tâm tổ chức ra các đoàn thể cứu quốc: Thanh niên, Phụ nữ, Công nhân Việt Nam cứu quốc và dựa vào các đoàn thể này để huy động nhân lực, vật lực giúp Quân Giải phóng tấn công quân Nhật ở thị xã Thái Nguyên.

cùng quân và dân thị xã Thái Nguyên giúp Quân Giải phóng đánh quân Nhật.

Sau khi bao vây, bức hàng bảo an binh, Đại đội Đào Mạnh Vi phối hợp với Đại đội Việt - Mĩ tiếp tục bao vây, tiến công quân Nhật. 7 giờ 30 phút, ta nổ súng bắn vào các vị trí quân Nhật chiếm đóng, diệt một số tên. Quân Nhật cũng nổ súng chống cự dữ dội, sau 30 phút dùng các loại súng phóng lựu, ba-dô-ca, súng máy, súng trường bắn vào quân Nhật, ta tạm ngừng tiến công. Qua Tỉnh trưởng Bùi Huy Lượng và người phiên dịch, ta gửi tối hậu thư yêu cầu quân Nhật ngừng chống cự, trao lại vũ khí cho ta, hẹn 14 giờ phải trả lời. Nhận được tối hậu thư, quân Nhật cử hai phái viên ra gặp ta tại đình Hàng Phố¹, là nơi đặt Sở chỉ huy Quân Giải phóng. Chúng viện có phải giao nộp vũ khí cho quân Đồng Minh, nên không thể giao nộp vũ khí cho ta được. Hiểu rõ ý đồ quân Nhật muốn trì hoãn để chờ viện binh từ Hà Nội lên, ta quyết định nếu 14 giờ chiều quân Nhật không nộp vũ khí thì ta sẽ tiếp tục nổ súng tiến công. Đúng 14 giờ chiều, chỉ huy quân Nhật không trả lời tối hậu thư của ta. 15 giờ chiều tất cả các loại súng của Đại đội Việt - Mĩ tập trung bắn dữ dội vào các đồn, trại quân của Nhật. Quân Nhật cũng bắn trả lại rất quyết liệt. Cùng phối hợp với Quân Giải phóng bao vây tiến công quân Nhật, các tầng lớp nhân dân thị xã Thái Nguyên và vùng phụ cận, không phân biệt già, trẻ, trai, gái đã hăng hái đào hào, đắp lũy, tải lương tiếp tế cơm, nước, đạn cho Quân Giải phóng và tự vệ ngay tại trận địa. Một số cán bộ, chiến sĩ Quân Giải phóng và tự

¹ Đình Hàng Phố vị trí trên lòng đường Đội Cấn, trước công Chi Cục thuế thành phố Thái Nguyên ngày nay).

vệ chiến đấu bị thương đưa vào Bệnh viện Thái Nguyên đã được bác sĩ Hoàng Gia Hợp và các y sĩ, y tá ở đây tổ chức băng bó, cứu chữa, điều trị kịp thời. Thợ chỉ thị của đồng chí Trần Đăng Ninh, Bệnh viện Thái Nguyên và tự vệ chiến đấu huyện Phú Bình phối hợp chặt chẽ với Quân Giải phóng chiến đấu và trấn áp bọn Việt gian, phản động.

Buổi chiều ngày 20/8, trong khi Quân Giải phóng tập trung bao vây, tiến công quân Nhật tại Sân vận động thị xã Thái Nguyên, trước một cuộc mít tinh lớn của đông đảo các tầng lớp nhân dân Thị xã và huyện Đông Hỷ, đồng chí Võ Nguyên Giáp, thay mặt Ủy ban Khởi nghĩa toàn quốc tuyên bố xóa bỏ chính quyền của địch, thành lập Ủy ban Nhân dân Cách mạng lâm thời tỉnh Thái Nguyên do đồng chí Lê Trung Đình làm Chủ tịch. Cùng ngày, đồng chí Tổng Bí thư Trường Chinh trên đường về Hà Nội đã ghé qua thị xã Thái Nguyên báo tin cuộc Tổng khởi nghĩa ở Hà Nội đã giành thắng lợi ngày 19/8/1945. Tin đó đã làm nức lòng cán bộ, chiến sĩ và nhân dân các dân tộc thị xã Thái Nguyên.

Sáng ngày 21/8, ta tiếp tục bao vây, nổ súng bắn vào các vị trí chiếm đóng của quân Nhật. Tiếp theo, ta cho một tự vệ đi cùng hai vợ chồng một thương gia người Nhật cầm cờ trắng theo đường Voác - si (sau Trụ sở Báo Thái Nguyên hiện nay) vào nơi quân Nhật chiếm đóng, vừa đi, vừa kêu gọi quân Nhật đầu hàng bằng tiếng Nhật. Quân Nhật bắn ra làm vợ chồng thương gia Nhật bị thương, ta kịp thời băng bó và đưa đi cấp cứu.

Ngày 22/8, quân Nhật vẫn ngoan cố, không chịu đầu hàng. Súng hai bên vẫn tiếp tục nổ lẻ tẻ trong Thị xã. Ta tích cực củng cố các chiến lũy trên các đường phố.

Ngày 23/8, trước tình hình Tiểu đội quân Nhật đóng ở biệt thự Gò-chi-ê nổ súng bắn chết 2 người dân trên đường phố, Bộ Chỉ huy Quân Giải phóng quyết định tiến công tiêu diệt chúng. Đồng chí Sùng Hải, chỉ huy Tổ ba-dô-ca bắn chế áp, yểm trợ cho tổ đột kích của đồng chí Vũ Ngọc Lê dùng búa phá cửa sổ, nhảy vào nhà, dùng súng ngắn và lưu đạn tiêu diệt toàn bộ số quân Nhật đóng trong biệt thự, thu toàn bộ vũ khí và trang bị.

Cùng ngày 23/8, theo lệnh Ủy ban Dân tộc Giải phóng Việt Nam, đồng chí Võ Nguyên Giáp và đại bộ phận cán bộ, chiến sĩ Quân Giải phóng về Hà Nội nhận nhiệm vụ mới, chỉ để một số Quân Giải phóng và 7¹ quân nhân Mỹ ở lại cùng với cán bộ, chiến sĩ tự vệ Thái Nguyên tiếp tục bao vây quân Nhật. Ngày 24/8, một phái đoàn gồm đại diện của ta và đại diện Nhật từ Hà Nội lên thông báo cho quân Nhật ở Thái Nguyên biết: Bộ Chỉ huy quân Nhật ở Hà Nội đã chấp nhận những điều kiện của chính phủ cách mạng và yêu cầu quân Nhật ở Thái Nguyên giao nộp vũ khí cho ta. Viên quan Ba, đại diện cho Nhật ở Thái Nguyên đề nghị chỉ nộp vũ khí ở các đồn lẻ, còn vũ khí ở thị xã Thái Nguyên xin hoãn lại; chờ lệnh cấp trên và chấp nhận “án binh, bất động”. Ta chấp nhận và cung cấp lương thực, thực phẩm, nước uống cho quân Nhật ở các đồn, trại; cho phép chúng đi lại trong Thị xã, nhưng không được đem theo vũ khí. Sau đó, đồng chí Lê Trung Đình (Chủ tịch Ủy ban Nhân dân lâm thời tỉnh Thái Nguyên) đi cùng viên

¹ Sách “Cao trào đấu tranh tiền khởi nghĩa” của tác giả Trần Huy Liệu và Văn Tạo, Nxb. Văn Sử Địa, 1957, tr.83.

quan hai Nhật xuống giải giáp quân Nhật ở các đồn lẻ nằm trên địa bàn các huyện Phú Bình, Phú Lương, Đại Từ.

Ngày 25/8, quân Nhật thực hiện đầy đủ các điều khoản đã thỏa thuận, giao nộp hết vũ khí cho ta. Ngày 26/8, quân Nhật rút hết khỏi thị xã Thái Nguyên về Hà Nội. Thị xã Thái Nguyên nói riêng, tỉnh Thái Nguyên nói chung hoàn toàn được giải phóng.

Trong trận tiến công Nhật ở thị xã Thái Nguyên, Quân Giải phóng và Tự vệ Thái Nguyên đã giành thắng lợi lớn, tiêu diệt được một số quân Nhật (có tên Trung úy Ha-mô-đi), buộc quân Nhật ở thị xã Thái Nguyên và các đồn lẻ phải hạ vũ khí; bức hàng toàn bộ hệ thống ngục quân, ngục quyền, tay sai Nhật; thu hơn 600 khẩu súng các loại, 4 x² ô tô và trên 300 tấn gạo, cùng nhiều quân trang, quân dụng khác. Trận tiến công quân nhật ở thị xã Thái Nguyên đã góp phần xứng đáng vào thắng lợi của cuộc Tổng khởi nghĩa giành chính quyền về tay nhân dân trong tỉnh Thái Nguyên nói riêng và cả nước nói chung.

Trong cuộc chiến đấu giải phóng thị xã Thái Nguyên, lực lượng thanh niên, chiến sĩ tự vệ chiến đấu và các tầng lớp nhân dân các dân tộc thị xã Thái Nguyên đã phối hợp chặt chẽ với Quân Giải phóng, lập nhiều thành tích xuất sắc. Thanh niên Thị xã có mặt trong tất cả các công việc phục vụ chiến đấu: đào hào, đắp lũy, tải thương, giao thông liên lạc, nấu cơm, nấu nước phục vụ cho gần 1.000 cán bộ, chiến sĩ Quân Giải phóng và tự vệ chiến đấu.

Các em thiếu nhi thị xã Thái Nguyên *“tuổi nhỏ, chí lớn”*, vừa sát cánh cùng cha, anh đánh địch, vừa đảm nhiệm xuất sắc công tác thông tin liên lạc. Tinh thần chiến đấu kiên

cường và hy sinh anh dũng của các anh đã góp phần cổ vũ quân và dân thị xã Thái Nguyên xông lên tiêu diệt địch. Sau ngày Thị xã được giải phóng, 5 anh thiếu nhi có thành tích xuất sắc trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu được Ủy ban Nhân dân Cách mạng lâm thời tỉnh Thái Nguyên khen ngợi, được nhân dân Thị xã suy tôn là “Năm thiếu anh hùng”¹.

Thành tích chiến đấu, phục vụ chiến đấu của quân và dân thị xã Thái Nguyên đã góp phần rất quan trọng vào thắng lợi của cuộc Tổng khởi nghĩa giành chính quyền về tay nhân dân trong Cách mạng tháng Tám 1945. Cách mạng tháng Tám 1945 thành công đã mở ra cho cả nước ta nói chung, quân và dân thị xã Thái Nguyên nói riêng một thời kì mới trong chặng đường đấu tranh giành độc lập, tự do cho dân tộc ấm no, hạnh phúc cho nhân dân.

Phát huy truyền thống yêu nước và tinh thần chiến đấu kiên cường, bất khuất trong Cách mạng tháng Tám 1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, tuổi trẻ và nhân dân các dân tộc thị xã Thái Nguyên sẵn sàng bước vào thực hiện các nhiệm vụ nặng nề và vẻ vang trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

¹ Theo Lịch sử cách mạng tháng Tám tỉnh Bắc Thái - trang 191

Chương II

ĐOÀN THANH NIÊN CỨU QUỐC VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN THỊ XÃ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP (1945 - 1954)

I. Xung kích xây dựng và bảo vệ chính quyền cách mạng, chuẩn bị kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1947)

Cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời mở ra kỉ nguyên mới trong lịch sử dân tộc: Kỉ nguyên độc lập, tự do. Đồng bào và tuổi trẻ cả nước vui mừng vô hạn trước sự đổi đời từ thân phận nô lệ, lầm than đứng lên làm chủ cuộc sống. Song, ngay thời điểm ấy, nhân dân cả nước nói chung, nhân dân thị xã Thái Nguyên nói riêng phải đối mặt với biết bao thách thức, khó khăn chồng chất.

Cùng với hậu quả của nạn đói năm 1945 do Pháp - Nhật gây ra làm hơn 2 triệu đồng bào các tỉnh Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ chết đói chưa được khắc phục thì nguy cơ nạn đói mới xuất hiện. Tháng 8/1945, ở Thị xã xảy ra trận lụt lớn. Trong khi đó, hàng ngàn người dân từ các tỉnh miền xuôi lên thị xã Thái Nguyên và các vùng phụ cận tìm việc làm, ăn xin. Cùng với đói nghèo là những tệ nạn do chế độ thực dân phong kiến để lại như rượu chè, cờ bạc, nghiện hút, mê tín dị đoan...

đặc biệt là nạn mù chữ, do chính sách “ngu dân” để dễ bề cai trị của thực dân Pháp làm cho hơn 90% dân số Thị xã mù chữ... đó là những trở ngại lớn cho việc phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng và bảo vệ chính quyền non trẻ.

Đầu tháng 9/1945, khoảng 5 vạn quân Trung Hoa Dân quốc vượt biên giới qua Hà Giang, Tuyên Quang và huyện Đại Từ vào chiếm đóng thị xã Thái Nguyên và các vị trí trọng yếu dọc theo Quốc lộ 3 đến cầu Đa Phúc. Núp dưới danh nghĩa quân Đồng Minh vào Đông Dương làm nhiệm vụ giải giáp quân đội Nhật, quân đội Trung Hoa Dân quốc theo đuổi 3 mưu đồ thâm độc: Tiêu diệt Đảng Cộng sản Đông Dương; phá tan Mặt trận Việt Minh và lật đổ Chính phủ Hồ Chí Minh.

Giữa tháng 9/1945, Hội nghị cán bộ toàn tỉnh được tổ chức tại xóm Trường Xô (xã Phấn Mễ, huyện Phú Lương). Hội nghị công bố Nghị quyết của Xứ uỷ Bắc Kỳ chỉ định Ban Chấp hành lâm thời Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên, gồm 8 đồng chí, do đồng chí Ngô Nhị Quý làm Bí thư. Ban Chấp hành lâm thời Đảng bộ tỉnh phân công đồng chí Hoàng Thế Thiện, Ủy viên Ban Chấp hành lâm thời Đảng bộ tỉnh phụ trách công tác tuyên truyền và công tác vận động thanh niên (công tác thanh vận). Đồng chí Hoàng Thế Thiện là Tỉnh ủy viên đầu tiên được Tỉnh ủy lâm thời tỉnh Thái Nguyên phân công phụ trách công tác thanh niên.

Hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *“Lúc chúng ta nâng bát cơm mà ăn, nghĩ đến kẻ đói khổ, chúng ta không khỏi động lòng. Vậy tôi xin đề nghị với đồng bào cả nước và tôi xin thực hành trước. Cứ 10 ngày nhịn ăn một bữa, mỗi tháng nhịn ba bữa, đem số gạo đó (mỗi bữa một bơ) để*

*cứu dân nghèo*¹”, đoàn viên thanh niên trong toàn Thị xã cùng các giới đồng bào tích cực cứu đói. Đoàn viên thanh niên nữ là lực lượng nòng cốt đi thu thập gạo cứu đói của mỗi gia đình, tập trung về Thị xã. Chỉ trong vài tháng cuối năm 1945, riêng chị *Trần* tiểu thương thị xã Thái Nguyên đã ủng hộ được 14 tấn gạo. Tại trung tâm Thị xã, nhiều thanh niên hàng ngày quyên góp gạo ở các gia đình, nấu cháo mang đến trại tế bần trợ giúp những người thiếu đói từ các địa phương khác tới...

Để giải quyết nạn đói một cách cơ bản, lâu dài, thực hiện lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *“Tăng gia sản xuất! Tăng gia sản xuất ngay! Tăng gia sản xuất nữa”*, Tỉnh uỷ Thái Nguyên chỉ đạo mở cuộc vận động tăng gia sản xuất rộng lớn trong toàn tỉnh theo khẩu hiệu *“Tấc đất tấc vàng”*, *“Không để một tấc đất bỏ hoang”*... Cùng với các ban, ngành, đoàn thể, lực lượng thanh niên Thị xã hăng hái tham gia vào đội *“Thanh niên xung phong tăng gia sản xuất”*, tích cực vận động nhân dân khắc phục tập quán độc canh cây lúa, thực hiện trồng cây màu ngắn ngày như khoai lang, ngô, lạc, các loại rau... ở khắp các soi, bãi trên địa bàn Thị xã. Đồng thời, lực lượng thanh niên Thị xã đi đầu phong trào *“khai hoang, phục hóa”*... Nhờ đó diện tích đất canh tác, sản lượng lương thực ở Thị xã không ngừng gia tăng, nạn đói từng bước được đẩy lùi, quần chúng nhân dân càng thêm tin tưởng vào Đảng và Chính phủ.

Cùng với đó, thanh niên và nhân dân thị xã Thái Nguyên hăng hái tham gia xây dựng *“Quỹ độc lập”*. Ngoài hình thức vận động nhân dân quyên góp, ủng hộ tiền của, Thị xã còn

¹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđd, t. 4, tr. 31.

tổ chức 14 quán bán hàng ủng hộ vào “*Quý độc lập*”. Sôi nổi nhất là phong trào “*Tuần lễ vàng*” (từ 17/9 đến 24/9/1945), nhân dân thị xã Thái Nguyên đã đóng góp hơn 2 vạn đồng giúp Nhà nước vượt qua thời kỳ khó khăn về tài chính. Từ những phong trào tích cực và thiết thực trên đã xuất hiện những bài ca cổ động được tuyên truyền sâu rộng trong nhân dân:

*“Đeo vàng chỉ tổ nặng tai,
Đeo kiềng nặng cổ hỏi ai có vàng.
Làm dân độc lập vẻ vang,
Dem vàng cứu nước, giàu sang nào tày.
Dem vàng đổi súng cối xay,
Đánh tan giặc, nước có ngày vinh quang”.*

Sau khi Cách mạng tháng Tám thành công, một trong những vấn đề mà Hồ Chủ tịch rất quan tâm là phát động phong trào toàn dân chống mù chữ để mở mang dân trí. Người nói: “*Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu*”. Người nhắc nhở toàn dân hăng hái tham gia dạy và học chữ Quốc ngữ: “*Những người đã biết chữ hãy dạy cho những người chưa biết chữ, những người chưa biết chữ hãy gắng sức mà học cho biết... vợ chưa biết thì chồng bảo, cha mẹ chưa biết thì con bảo... phụ nữ lại càng phải học*”. Hồ Chủ tịch ân cần giao nhiệm vụ cho thanh niên: “*Công việc này mong anh chị thanh niên sốt sắng giúp sức*”.

Thực hiện lời kêu gọi của Bác Hồ, thanh niên Thị xã là lực lượng chủ lực đi đầu trong phong trào chống mù chữ của tỉnh. Các học sinh, thầy giáo trẻ, thanh niên Thị xã đã ghi tên vào danh sách “*Thanh niên diệt dốt*” và được phân bổ về các địa phương. Anh chị em đã tận dụng mọi địa

điểm, mọi thời gian có được để dạy học. Các sân đình, các trường học (ngoài giờ học của học sinh) các công sở (ngoài giờ làm việc) kể cả gốc đa bóng mát... đều biến thành lớp học. Giáo viên dạy vào bất cứ giờ nào khi bà con có điều kiện thuận tiện: Sáng, trưa, chiều... nhất là buổi tối. Sau tiếng gọi loa của các “Đội Thanh niên diệt dốt”, từng tốp người già, trẻ, trai, gái ãm thẽo ãn, ãn nói cười vui vẻ kéo nhau đến lớp. Đây là hình ảnh thật đẹp chỉ xuất hiện trong một cao trào tự giác của mỗi người dân muốn vươn lên làm chủ đất nước và với một lực lượng giáo viên trẻ tuổi đầy tâm huyết. Nhờ đó trình độ văn hóa và sự hiểu biết của các tầng lớp nhân dân lao động Thị xã từng bước được nâng cao. Sự gắn bó giữa nhân dân và chính quyền ngày càng bền chặt, nhân dân Thị xã tích cực ủng hộ chính quyền cách mạng.

Trong lúc đồng bào các dân tộc và tuổi trẻ Thị xã Thái Nguyên ra sức xây dựng và củng cố những thành quả của cuộc Cách mạng tháng Tám thì thực dân Pháp tiến hành đánh chiếm Nam Bộ vào ngày 23/9/1945. Cùng với cuộc vận động xây dựng “Quỹ độc lập”, nhân dân thị xã Thái Nguyên tích cực tham gia ủng hộ kháng chiến qua “Quỹ Nam Bộ kháng chiến”. Nhiều nữ thanh niên “Đã đi bán bánh và huy hiệu suốt ngày để lấy tiền giúp quỹ Nam Bộ¹”. “Có chị tuy nghèo nhưng vẫn bỏ tiền ra mua một viên đạn giá 345 đồng để góp vào công quỹ²”. Trong thời gian này, các “Tiểu đoàn Nam tiến” đầu tiên của tỉnh Thái Nguyên lên đường vào miền Nam chiến đấu. Đông đảo thanh niên thị xã đến

¹ Theo báo “Cứu quốc” (số 19/6/1946).

² Theo báo “Cứu quốc” (số 12/6/1946).

“Phòng Nam Bộ” ghi tên gia nhập đơn vị Nam tiến, xung phong vào Nam đánh giặc.

Để xây dựng và củng cố chính quyền vững mạnh, ngày 17/10/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kí Sắc lệnh số 51 về việc Tổng tuyển cử bầu Quốc hội khóa I. Nhận thức rõ đây là cuộc vận động chính trị rộng lớn, có tác dụng giáo dục lòng yêu nước và ý thức làm chủ cho nhân dân, dưới sự lãnh đạo của Ban Bầu cử các cấp, Đội Thanh niên tuyên truyền xung phong lưu động tỏa về các phố tuyên truyền trong nhân dân chủ trương Tổng tuyển cử. Mỗi đội tuyên truyền đều chuẩn bị băng cờ, khẩu hiệu, các tiết mục văn nghệ để biểu diễn, phục vụ vận động Tổng tuyển cử. Mặc dù vừa phải cứu đói và sẵn sàng đấu tranh chống lại những phần tử phá hoại, nhưng hoạt động vận động bầu cử của các đội thanh niên đã mang lại hiệu quả thiết thực. Ngày 23/12/1945, trong không khí tung bừng của ngày hội lớn, đông đảo nhân dân các dân tộc Thị xã đi bỏ phiếu bầu 3 đại biểu của tỉnh Thái Nguyên (Lê Trung Đình, Đặng Đức Thái, Nguyễn Trung Thành) vào Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Tiếp theo đó, vào đầu tháng 2/1946, chi bộ Đảng đầu tiên của thị xã Thái Nguyên ra đời gồm 5 đảng viên, do đồng chí Phạm Nghiêm làm Bí thư. Chi bộ Đảng ra đời là một sự kiện lớn, một mốc son lịch sử, mở ra một trang mới trong lịch sử đấu tranh, xây dựng, phát triển của thị xã Thái Nguyên. Cũng từ đây, phong trào thanh niên của Thị xã có chi bộ đảng trực tiếp lãnh đạo, ngày càng phát triển, là điều kiện thuận lợi để tiến tới thành lập tổ chức cơ sở Đoàn Thanh niên Cứu quốc trên địa bàn Thị xã. Trong thời gian

trên, rất đông thanh niên thị xã Thái Nguyên ra nhập các đơn vị của Vệ Quốc đoàn.

Cuối năm 1946, thực dân Pháp ngày càng lộ rõ âm mưu đặt ách thống trị thực dân kiểu cũ trên đất nước ta một lần nữa. Ngày 19/10/1946, tại Hội nghị quân sự toàn quốc của Đảng, đồng chí Trường Chinh - Tổng Bí thư của Đảng, đã phân tích tình hình và dự báo rằng “*Nhất định không sớm thì muộn, Pháp sẽ đánh mình và mình cũng nhất định phải đánh Pháp*”¹. Vào thời điểm này, Thái Nguyên được trao nhiệm vụ khẩn trương chuẩn bị “*Hậu phương cho cuộc kháng chiến*”. Công tác xây dựng căn cứ địa được tiến hành toàn diện; từ xây dựng cơ sở chính trị, quân sự, kinh tế, đến việc làm nhà kho, nhà ở cho các cơ quan Trung ương, đảm bảo thông tin liên lạc, vận chuyển lương thực, máy móc, phương tiện từ Hà Nội và miền xuôi lên với nguyên tắc huy động nhân lực tại chỗ để bảo đảm bí mật.

Để đáp ứng nhu cầu này, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, Ban Thanh vận tỉnh chỉ đạo các địa phương một mặt khẩn trương củng cố, phát triển các cơ sở Đoàn, nơi nào chưa có tổ chức đoàn phải khẩn trương tuyển chọn, tuyên truyền giác ngộ những thanh niên hăng hái để “*xây dựng cơ sở để từ đó mà thu hút thanh niên*”; mặt khác, hợp với bộ đội địa phương tổ chức vận động thanh niên tham gia tự vệ, lên đường nhập ngũ xây dựng bộ đội chủ lực; Chuẩn bị việc huy động thanh niên vào các đội dân công để làm nhiệm vụ đặc biệt, có thể là dài ngày nên phải tuyên truyền, giải thích

¹ *Văn kiện Đảng toàn tập*. Tập 8 (1945 - 1947). Nxb CTQG, Hà Nội, 2000, tr. 133.

rõ để gia đình và bản thân thanh niên yên tâm phấn khởi, khi có lệnh huy động nhất thiết phải kịp thời có mặt.

Thực hiện các nhiệm vụ được giao, Thị xã đã huy động hàng nghìn lượt dân công, chủ yếu là thanh niên tập trung ở phía Nam của tỉnh để đón nhận hàng trăm ngàn tấn lương thực, thực phẩm máy móc kể cả những hàng hóa đặc biệt (tiền, vàng, bạc, thuốc chữa bệnh, thuốc nổ...) của các đơn vị từ miền xuôi chuyển lên đến nơi quy định an toàn. Tất cả công việc này diễn ra rất khẩn trương nhưng lặng lẽ, âm thầm. Chiến công của anh chị em đã góp phần bảo đảm an toàn cho Trung ương, Chính phủ, Quốc hội, Bộ Tổng chỉ huy cùng hàng trăm cơ quan, công xưởng khác... trong những ngày đầu của cuộc kháng chiến thần thánh chống lại đội quân nhà nghề của thực dân Pháp được trang bị tối tân.

Trong không khí khẩn trương chuẩn bị kháng chiến, hầu hết nam, nữ thanh niên từ 18 tuổi đến 25 tuổi trên địa bàn Thị xã đều tự nguyện đăng kí tham gia dân quân, tự vệ. Thể sự vận động của Việt Minh và của tổ chức Đoàn, mỗi thanh niên tự sắm cho mình một thứ vũ khí như súng kíp, giáo, mác... và tham gia luyện tập quân sự từ 3 đến 7 ngày tại địa phương. Đến tháng 12/1946, hầu hết các phố đều tổ chức được các tiểu đội hoặc trung đội dân quân, tự vệ làm nhiệm vụ tuần tra canh gác và sẵn sàng chiến đấu tại địa phương.

Với dã tâm xâm lược nước ta một lần nữa, thực dân Pháp đã phản bội Hiệp định sơ bộ 6/3 và Tạm ước 14/9. Chúng đánh rộng và chiếm đóng nhiều nơi ở Nam Bộ, Nam Trung Bộ, gây hấn ở Hải Phòng, Lạng Sơn, đánh chiếm nhiều cơ quan của ta ở ngay Thủ đô Hà Nội. Hội nghị Ban Thường vụ

Trung ương Đảng mở rộng họp 2 ngày 18 và 19/12/1946 tại làng Vạn Phúc (Hà Đông) quyết định phát động toàn dân cầm vũ khí đứng lên chống thực dân Pháp xâm lược, bảo vệ nền độc lập, tự do vừa giành được.

Ngày 19/12/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ra *Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến*. Đáp lời kêu gọi cứu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh, dưới sự lãnh đạo của Đảng ta, thanh niên thị xã Thái Nguyên nhất tề đứng lên giết giặc cứu nước.

Từ thời điểm này, Thái Nguyên và các tỉnh trong căn cứ địa Việt Bắc đã sẵn sàng đón nhận cuộc tổng di chuyển các cơ quan, đơn vị, nhà máy, trường học và cơ sở vật chất từ Thủ đô Hà Nội và các tỉnh đồng bằng lên An toàn khu cùng với hàng chục nghìn đồng bào đi tản cư kháng chiến một cách chủ động và an toàn th¹o nhiều hướng đến Thái Nguyên.

Hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tham gia kháng chiến không chỉ có thanh niên mà còn đông đảo các tầng lớp nhân dân thị xã Thái Nguyên ra sức chuẩn bị mọi mặt cho cuộc kháng chiến. Lực lượng tự vệ Thị xã hoạt động sôi nổi, nhiều thanh niên nam, nữ thị xã hăng hái ghi tên xung phong đi bộ đội. Riêng xóm Túc Thái có 45 người và Đồng Mỗ đã có 40 người xung phong tòng quân. Có gia đình cả ba bố, con đều tòng quân ra trận. Thanh niên Thị xã tích cực ủng hộ lực lượng vũ trang lương thực, thực phẩm, vũ khí tự tạo như dao, kiếm, mã tấu¹...

Vào đầu năm 1947, chấp hành chỉ thị “Kháng chiến kiên cường” của Trung ương Đảng, Ủy ban hành chính Thị xã ra

¹ Thành phố Thái Nguyên - Lịch sử kháng chiến chống xâm lược và xây dựng bảo vệ Tổ quốc (1945 - 2000)

quyết định thành lập Ủy ban tản cư, tiếp cư các cấp và nhanh chóng tổ chức nhân dân trong Thị xã tản cư đến các nơi an toàn. Chính quyền và nhân dân các xã lân cận tích cực giúp đỡ bà con Thị xã và các địa phương khác ổn định nơi cư trú và tổ chức sản xuất.

Thực hiện chủ trương “Tiêu thổ kháng chiến” của Trung ương Đảng và Chính phủ, nhằm “*Để chặn Pháp lại, không cho chúng tiến lên, không cho chúng lợi dụng được*”. Lực lượng thanh niên Thị xã đã đi đầu cùng với nhân dân tiến hành triệt để “*Tiêu thổ kháng chiến*”.

Vào thời điểm này, thị xã Thái Nguyên có khoảng 400 ngôi nhà ngói (trong đó có 10% nhà cao tầng, phần lớn là các công trình kiên cố như dinh công sứ, dinh tuần phủ, trại lính Pháp... còn lại là nhà cấp 4 của bà con tiểu thương và người lao động). Thực hiện lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh “*Phá cho rộng, phá cho sâu, phá sao cho bọn Pháp không lợi dụng được*”, lực lượng thanh niên Thị xã đã vận động gia đình quyết tâm “*Phá hoại để kháng chiến*”. Nền đến giữa năm 1947, công cuộc tiêu thổ kháng chiến đã được hoàn thành, thị xã Thái Nguyên lúc này chỉ còn lại những đồng gạch vụn và tạm thời giải thể². Ba xã Gia Sàng, Đồng Quang, Phù Liễn được sáp nhập thành xã Hiệp Hòa, các xã còn lại sáp nhập với các xã bên tả ngạn sông Cầu thuộc huyện Đồng Hỷ.

Nhận thấy vai trò to lớn của thanh niên trong sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc. Tháng 4/1947, tại căn cứ địa Việt

¹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập IV, Sđd, tr.249.

² Tuy Thị xã Thái Nguyên tạm thời giải thể nhưng chúng tôi vẫn viết các hoạt động của quân dân trên địa bàn thị xã

Bắc, Trung ương Đảng đã triệu tập hội nghị cán bộ bàn về công tác vận động thanh niên. Hội nghị chỉ rõ: *“Nhiệm vụ thiết thực của thanh niên trong thời kì này là tham gia bộ đội, dân quân để tác chiến, giúp đỡ việc tản cư, bình dân học vụ và tiểu học, đoàn kết các hạng thanh niên, động viên thanh niên ra cứu nước”*. Quán triệt tinh thần nghị quyết hội nghị của Trung ương Đảng, Tỉnh ủy Thái Nguyên đã chỉ đạo Ban Thanh vận tỉnh chú trọng xây dựng tổ chức cơ sở Đoàn tại các huyện, thị trong tỉnh.

II. Xung kích phục vụ chiến đấu và trực tiếp chiến đấu bảo vệ quê hương, bảo vệ Căn cứ địa Việt Bắc, Thủ đô kháng chiến của cả nước (1947 - 1950)

Từ ngày Toàn quốc kháng chiến (19/12/1946) đến tháng 10/1947, trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên nói chung, thị xã Thái Nguyên nói riêng chưa có chiến tranh xảy ra. Nhưng dưới sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng, chính quyền, nhân dân và các lực lượng vũ trang Thị xã đẩy mạnh công tác sẵn sàng chiến đấu đánh địch bảo vệ quê hương. Các đơn vị bộ đội địa phương và du kích trên địa bàn Thị xã tích cực luyện tập quân sự, tuần tra canh gác giữ gìn trật tự an ninh, các đoàn thể vận động, hướng dẫn nhân dân cất giấu lương thực, thực phẩm, củng cố xây dựng thêm trận địa chuẩn bị bước vào cuộc kháng chiến trường kỳ cùng với quân dân cả nước.

Tháng 7/1947, Chính phủ Pháp phê chuẩn kế hoạch mở cuộc tấn công quân sự lớn vào Căn cứ địa Việt Bắc nhằm bao vây và tiêu diệt cơ quan đầu não lãnh đạo cuộc kháng chiến và bộ đội chủ lực của ta để nhanh chóng kết thúc chiến tranh. Tháng 9/1947, Ban Thường vụ Trung ương Đảng họp và chỉ thị về những nhiệm vụ cấp bách trước

mắt đã nhấn mạnh “*Chuẩn bị chống các cuộc quân địch đánh xuyên mũi dùi, đánh vòng thật rộng, nhảy dù đổ bộ sau lưng ta*”.

Ngày 7/10/1947, Pháp tập trung 12.000 quân tinh nhuệ được trang bị đầy đủ vũ khí, phương tiện chiến tranh hiện đại (máy bay, tàu chiến, xe tăng, đại bác) tấn công lên Việt Bắc. Trong hai ngày 7 - 8/10, Pháp cho binh đoàn đổ bộ đường không nhảy dù xuống đánh chiếm thị xã Bắc Cạn, Chợ Mới và huyện lỵ Chợ Đồn. Cùng ngày, 7.000 quân Pháp từ Lạng Sơn theo Quốc lộ số 4 lên Cao Bằng, bao vây Căn cứ địa Việt Bắc từ phía đông bắc. Ngày 9 và 10/10, trên 2.000 quân từ Hà Nội ngược sông Hồng, sông Lô lên Tuyên Quang, bao vây Việt Bắc từ phía tây, tạo thành 2 “*gọng kìm*” nhằm khóa chặt Căn cứ địa Việt Bắc.

Ngày 15/10/1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư “*kêu gọi cán bộ, chiến sĩ ra sức tiêu diệt địch*”¹, Người nhận định: Địch hội quân ở Bắc Cạn tạo thành cái ô bọc lấy Việt Bắc, rồi chúng cụp ô lại, dưới đánh lên, trên đánh xuống, phá cho được cơ quan đầu não kháng chiến của ta, Người chỉ rõ, địch mạnh ở hai gọng kìm (tức 2 cánh quân Bôphơê và Commuynan), gọng kìm mà gãy thì cái ô cụp xuống sẽ thành ô rách và cuộc tiến công thất bại.

Thực hiện sự chỉ đạo Tỉnh đoàn, các cơ sở Đoàn trên địa bàn Thị xã đã phối hợp với các lực lượng tại chỗ thực hiện ba nhiệm vụ cần kíp:

- Giúp người già, trẻ em ở gần vùng chiến sự di chuyển vào sâu trong rừng.

¹Dẫn theo: *50 năm Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân, Hà Nội 1995, tr 50.

- Khẩn trương giúp việc di chuyển cơ quan kho tàng và giúp dân tản cư cất giấu lương thực, thực phẩm, của cải... thực hiện “*Vườn không nhà trống*”.

- Vận động đoàn viên, thanh niên tham gia lực lượng dân quân, du kích sẵn sàng đánh địch bằng mọi thứ vũ khí có sẵn, giúp đỡ và phối hợp với bộ đội chủ lực tiêu diệt địch.

Ngày 20/11, Pháp mở đợt tấn công mới Xanh-tuya. Từ ngày 19/11 đến ngày 14/12/1947 quân Pháp hành quân càn quét vùng tứ giác Tuyên Quang - Thái Nguyên - Phủ Lạng Thương - Việt Trì. Quân Pháp cho quân tấn công, càn quét huyện Định Hóa, nhảy dù xuống La Hiên, Tràng Xá của huyện Võ Nhai và An Khánh, Cù Vân của huyện Đại Từ... Ngày 18/12/1947, quân Pháp từ Đồng Bẩm, chùa Hang qua cầu Gia Bẩy; một cánh quân khác từ làng Ngò qua Mỏ Bạch tiến vào thị xã Thái Nguyên. Trên đường rút chạy, quân Pháp bị lực lượng vũ trang Thị xã cùng với đội viên du kích chặn đánh địch quyết liệt ở đồi Yên Ngựa, đồi Đội Cấn, Gia Sàng... tiêu diệt nhiều tên địch, buộc chúng phải rút vào phía nam, thị xã Thái Nguyên hoàn toàn giải phóng. Cho đến ngày 21/12/1947, tên lính Pháp cuối cùng rút khỏi cầu Đa Phúc, tỉnh Thái Nguyên hoàn toàn sạch bóng quân xâm lược Pháp.

Thắng lợi của cuộc phản công lớn ở Việt Bắc thu - đông năm 1947 kết thúc thắng lợi, đã đập tan chiến lược đánh nhanh, thắng nhanh của thực dân Pháp, tạo điều kiện để cuộc kháng chiến của ta chuyển sang giai đoạn mới. Trải qua thực tiễn chiến đấu và phục vụ chiến đấu, nhiều bài học kinh nghiệm quý báu về tuyên truyền, vận động các tầng lớp nhân dân nhất là thế hệ trẻ tham gia thực hiện đường lối chiến tranh nhân

dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng và bảo vệ căn cứ địa được đúc rút.

Để đẩy mạnh tăng gia sản xuất, bảo đảm đời sống nhân dân và đóng góp cho kháng chiến, các cơ sở Đoàn trong Thị xã tích cực vận động đoàn viên, thanh niên, nhất là thanh niên nông thôn hăng hái tăng gia sản xuất lương thực, thực phẩm, xới canh gối vùi, phá thế độc canh cây lúa, đi đầu trong việc khai hoang trồng hoa màu. Phong trào được đông đảo các tầng lớp thanh, thiếu niên Thị xã hưởng ứng, trong phong trào đó một số đoàn viên, thanh niên Thị xã được Tỉnh Đoàn tặng danh hiệu "*Chiến sĩ tăng gia*".

Sau thất bại tại chiến dịch Việt Bắc thu - đông 1947, thực dân Pháp vẫn âm mưu đánh chiếm Việt Bắc trong đó có tỉnh Thái Nguyên.

Ngày 23/3/1949, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên ra thông báo chỉ rõ: "*...địch có chủ trương đánh lên Việt Bắc theo dọc sông Hồng Hà... Thái Nguyên là nơi địch rất chú trọng. Ngày 20/3/1949, địch cho máy bay đi thám thính căn cứ địa ở Đại Từ. Vậy các đồng chí phải ráo riết chuẩn bị để phòng những sự bất trắc có thể xảy ra*". Chính vì vậy, vấn đề xây dựng và phát triển lực lượng vũ trang, sẵn sàng chiến đấu đập tan âm mưu của địch là nhiệm vụ hàng đầu của quân và dân trên địa bàn thị xã Thái Nguyên. Nhận thức rõ điều này, hầu hết đoàn viên, thanh niên trong các thôn xóm, khu phố đều tham gia dân quân, du kích và được huấn luyện về chính trị và quân sự; vũ khí trang bị ngày càng đầy đủ và hiện đại, bảo đảm sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng trong mọi tình huống. Phong trào tòng quân tham gia bộ đội chủ lực ở khắp các địa phương diễn ra sôi nổi.

Ngày 15/3/1948, Tỉnh ủy tiến hành hội nghị bàn về việc xây dựng, củng cố các tổ chức quần chúng. Trong quá trình thảo luận về vấn đề xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn Thanh niên cứu quốc, hội nghị nghiên cứu quán triệt sâu sắc tinh thần chỉ thị tháng 9/1947 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng: *“Công tác vận động thanh niên phải hướng theo mục đích kháng chiến, kiến quốc. Động viên thanh niên phải tuân theo tính chất, năng lực của từng giới thanh niên lao động nằm trong công binh xưởng, tăng gia sản xuất để kháng chiến, thanh niên trí thức học tập và sáng tạo để kháng chiến, kiến quốc, thanh niên nông thôn tham gia du kích, dân quân, xung phong giết giặc cứu nước”*¹. Quán triệt thực hiện nghị quyết Hội nghị Tỉnh ủy và kế hoạch của Tỉnh Đoàn, các cơ sở Đoàn trên địa bàn Thị xã đã xây dựng kế hoạch củng cố tổ chức cơ sở Đoàn các cấp, mở hàng chục lớp huấn luyện ngắn ngày nhằm bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ công tác Đoàn cho đội ngũ cán bộ, đoàn viên, thanh niên ở các cơ sở Đoàn.

Hưởng ứng phong trào *“Thi đua ái quốc”* theo tinh thần chỉ thị ngày 27/3/1948 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng² và *“Lời kêu gọi thi đua ái quốc”*, ngày 11/6/1948 của Chủ tịch Hồ Chí Minh với mục đích của thi đua ái quốc là: *“Diệt giặc đói khổ, diệt giặc dốt nát, diệt giặc ngoại xâm... để gây hạnh phúc cho nhân dân...”*. Vì vậy, tất cả *“sĩ, nông, công, thương, binh, gái, trai, già, trẻ, toàn thể quốc dân ta, vô luận*

¹“Lịch sử Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên”, Nxb. Thanh Niên, 2001, tr.168.

² Văn kiện Đảng toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.2001, tập 9 (1948), tr.70

ở địa vị nào, làm công việc gì, phải ra sức tham gia cuộc thi đua yêu nước...¹". Thị Đoàn đẩy mạnh tuyên truyền, động viên đoàn viên, thanh niên trong Thị xã tham gia dân quân, du kích, phục vụ chiến đấu, bảo vệ Căn cứ địa, xây dựng đường sá, cầu cống, kho tàng... Phong trào học tập chính trị, văn hoá trong thanh niên Thị xã cũng rất sôi nổi, nhiều nơi, đoàn viên, thanh niên luôn đi đầu, là lực lượng chủ chốt trong những nhóm học tập. Cùng với nhiệm vụ đẩy mạnh tăng gia sản xuất, cuộc vận động 100 ngày luyện tập quân sự được đông đảo thanh niên hưởng ứng, qua hai đợt tuyển quân (tháng 3 và tháng 9/1949), nhiều thanh niên Thị xã đã gia nhập các đơn vị bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương và vào du kích.

Tháng 6/1949, Hội nghị Thanh vận của Đảng được triệu tập tại Căn cứ địa Việt Bắc. Đây là Hội nghị rất quan trọng đánh dấu bước chuyển biến về công tác vận động thanh niên của Đảng. Sau Hội nghị này, Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc ra quyết định chuẩn bị tổ chức Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ nhất; đồng thời phát động phong trào thi đua trong thanh niên và cuộc vận động xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn vững mạnh để tiến tới Đại hội.

Tháng 8/1949, thị xã Bắc Cạn được giải phóng, căn cứ địa Việt Bắc được củng cố và mở rộng. Cũng từ thời gian này, bộ đội ta bắt đầu đẩy mạnh các chiến dịch đánh vận động. Do vậy, vấn đề sửa chữa và làm đường giao thông cho bộ đội hành quân ra tiền tuyến trở thành một yêu cầu cấp bách. Trung ương chỉ thị phải nhanh chóng khôi phục

¹Lời kêu gọi thi đua ái quốc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh - Biên niên tiêu sử, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội 1994, tập 4, tr.213.

mạng lưới giao thông liên lạc, trước mắt là khôi phục con đường số 3, tuyến giao thông huyết mạch từ Thái Nguyên lên Cao Bằng. Thành chỉ đạo của Tỉnh Đoàn, hơn 300 đoàn viên, thanh niên Thị xã đã không ngại khó khăn, gian khổ, hăng hái lên đường làm nhiệm vụ, cùng hàng nghìn đoàn viên trong tỉnh nêu cao quyết tâm hoàn thành công việc được giao trước thời hạn.

Cũng trong thời gian này, toàn Thị xã đã tập hợp được hơn 500 em vào tổ chức Đội thiếu nhi Cứu quốc, Nhi đồng Cứu vong. Việc phụ trách thiếu nhi các cấp đều do Ban Huynh trưởng đảm nhiệm. Thiếu nhi ở các xóm, phố được tổ chức thành các đội (trung đội, tiểu đội). Nhiều đội Trần Quốc Toản được hình thành ở Thị xã và hoạt động rất hăng hái với trên 300 đội viên thiếu niên tiêu biểu thường xuyên tham gia kháng chiến bằng cách *“Trước giúp các nhà chiến sĩ, thương binh, lần lượt giúp những nhà ít người. Sức các cháu làm được việc gì thì giúp việc ấy...”*¹. Việc giáo dục thiếu nhi trong các trường học được chú trọng, giáo viên các trường tiểu học và Ban Huynh trưởng thiếu nhi luôn có sự phối hợp công tác chặt chẽ trong việc giáo dục thiếu nhi học sinh thành nguyên tắc *“Chơi mà học, học mà chơi”*. Nhân dịp các ngày kỉ niệm lớn, nhà trường và Ban huynh trưởng thường kết hợp tổ chức cho học sinh tham gia các hoạt động tập thể như tổ chức *“Hội trại trung thu chuẩn bị tổng phản công”*², tạo không khí thi đua sôi nổi, nâng cao ý thức trách nhiệm của các em đối với nhiệm vụ kháng chiến, kiến quốc.

¹Trích thư Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thiếu nhi toàn quốc tháng 2 năm 1948.

² Báo cáo Công tác dân vận quý III năm 1949 của Tỉnh ủy Thái Nguyên, tài liệu lưu tại Phòng Lịch sử Đảng, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy.

Sau Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ I (7/2/1950) diễn ra tại huyện Đại Từ (Thái Nguyên), được sự chỉ đạo của Tỉnh ủy và theo kế hoạch hướng dẫn của Khu đoàn Việt Bắc, Hội nghị cán bộ Đoàn tỉnh Thái Nguyên đã được triệu tập. Địa bàn Thị xã Thái Nguyên có 18 đại biểu thanh niên ưu tú đi dự hội nghị. Ngay sau hội nghị, các cấp bộ Đoàn trong địa bàn Thị xã đã triển khai Nghị quyết hội nghị, trong đó tập trung vào vấn đề *“tích cực xây dựng tổ chức thanh niên trung kiên gần Đảng đồng thời mở rộng mặt trận thanh niên”*, *“động viên thanh niên xung phong trong cuộc kháng chiến, hoàn thành công việc chuẩn bị chuyển sang tổng phản công”* và *“chú trọng vấn đề học tập văn hóa, nghề nghiệp cho thanh niên”*.

Ngày 15/7/1950, Tỉnh ủy Thái Nguyên ban hành nghị quyết mở *“Chiến dịch sửa chữa cầu đường”*, cấp ủy Đảng, chính quyền trên địa bàn Thị xã đã huy động nhiều đợt người chủ yếu là đoàn viên, thanh niên đi sửa chữa cầu, đường, làm nhà kho, lán trại, vận tải lương thực, hàng hóa, vũ khí... phục vụ chiến trường. Hàng nghìn lượt thanh niên Thị xã trực tiếp tham gia sửa chữa cầu đường từ thị xã Thái Nguyên lên phía Bắc, đáp ứng yêu cầu vận tải phục vụ chiến đấu.

Ngày 21/7/1950, Tỉnh ủy Thái Nguyên ban hành chỉ thị về việc chống địch càn quét, bảo vệ địa phương, bảo vệ mùa màng. Bản chỉ thị nhấn mạnh: Trước sự chuẩn bị ráo riết của ta để chuẩn bị chuyển mạnh sang tổng phản công, thì địch có thể sẽ đánh mạnh vào hậu phương của ta mà trung tâm là Thái Nguyên để hòng phá và cản trở công cuộc chuẩn bị chuyển mạnh sang tổng phản công của ta. Bởi vậy, công cuộc chuẩn bị của ta lúc này cũng phải ráo riết tích

cực hơn lúc nào hết. Ngày 27/8/1950, Tỉnh ủy Thái Nguyên ra chỉ thị hướng dẫn cụ thể việc thực hiện sắc lệnh của Chủ tịch Hồ Chí Minh về tuần lễ thi đua giết giặc lập công. Thực hiện lời kêu gọi của Bác Hồ, mọi cán bộ, đảng viên và đoàn viên, thanh niên cùng đông đảo quần chúng nhân dân Thị xã phối hợp với bộ đội địa phương và dân quân du kích tích cực chuẩn bị vũ khí, đào hầm hào trú ẩn và tác chiến, các cơ quan, kho tàng trong Thị xã nhanh chóng chuyển đến những địa điểm an toàn.

Sáng ngày 16/9/1950, quân ta nổ súng đánh vào Đông Khê, mở màn Chiến dịch Biên giới. Sau hai ngày đêm chiến đấu hết sức quyết liệt, quân ta đã tiêu diệt hoàn toàn cứ điểm Đông Khê. Tuyến phòng thủ của địch trên Đường số 4 bị cắt làm hai: Thất Khê bị uy hiếp trực tiếp; Cao Bằng hoàn toàn bị cô lập. Để cứu vãn tình thế đó, Bộ Chỉ huy quân sự Pháp vội vàng rút hết lực lượng dự bị chiến lược ở Bắc Bộ (gồm 5 tiểu đoàn), mở cuộc hành quân Phoqu (Chó Biển) đánh lên thị xã Thái Nguyên, nhằm kéo một phần bộ đội chủ lực của ta ở biên giới về đối phó với chúng, đỡ đòn cho đồng bọn ở đường số 4; phá hoại hậu phương của ta, chặn giữ cửa ngõ phía nam căn cứ địa Việt Bắc. Chấp hành chỉ thị chiến đấu của cấp trên, cùng với các địa phương khác, tuổi trẻ đã cùng quân và dân thị xã Thái Nguyên chủ động, tích cực chuẩn bị cho cuộc chiến đấu bảo vệ quê hương. Lực lượng vũ trang Thị xã đã sẵn sàng phối hợp với đơn vị bạn, với bộ đội chủ lực tấn công, tiêu diệt địch.

Ngày 22/9/1950, cuộc hành quân Phoqu của địch bắt đầu. Khoảng 3.000 quân địch có pháo binh, máy bay yểm trợ, từ ba hướng tiến công lên Thái Nguyên.

Hướng thứ nhất, với hơn 1.000 quân từ Đa Phúc thọc Quốc lộ số 3 đánh lên.

Hướng thứ hai, với khoảng gần 1.000 quân, có 3 ca nô 10 tàu chiến, từ Đa Phúc ngược sông Cầu, đổ bộ lên bến đò Hà Châu (Phú Bình) thọc đường 19 đánh lên thị xã Thái Nguyên.

Hướng thứ ba, cũng khoảng gần 1.000 quân từ Phúc Yên thọc sườn dãy núi Tam Đảo tiến qua các xã Phúc Thuận, Minh Đức (huyện Phổ Yên), Thịnh Đức, Thịnh Đán (huyện Đồng Hỷ), đánh lên thị xã Thái Nguyên.

Liên tiếp trong hai ngày 30/9 và 1/10/1950, từ ba hướng quân địch đồng loạt tấn công vào thị xã Thái Nguyên. Chiều ngày 1/10/1950, quân Pháp huy động 27 máy bay các loại lên ném bom, bắn phá và thả 200 quân dù xuống đánh chiếm sân bay Đồng Bẩm. Sáng 2/10, từ sân bay Đồng Bẩm, quân địch qua cầu Gia Bẩy và ngầm Bến Tượng sang, phối hợp với các cánh quân từ Phú Bình, Phổ Yên, Đồng Hỷ lên đánh, chiếm thị xã Thái Nguyên. Từ ngày 2/10, cùng với việc củng cố các vị trí chiếm đóng, địch cho quân lùng sục, càn quét ra các vùng xung quanh, phá hoại mùa màng, cướp thóc lúa và tài sản của nhân dân ta.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Tỉnh ủy và Ủy ban Kháng chiến Hành chính tỉnh, lực lượng đoàn viên, thanh niên Thị xã đi đầu cùng với quân và dân thị xã Thái Nguyên đã thực hiện triệt để chủ trương “Vườn không nhà trống”; kết hợp chặt chẽ với bộ đội chủ lực và dân quân, du kích huyện Đồng Hỷ, tổ chức đánh địch ở Quan Triều, Kép Lũ, Hiệp Hòa, Gia Sàng, Lưu Xá... gây cho chúng nhiều thiệt hại nặng nề

Cuộc hành quân Phoquố tấn công lên đánh chiếm thị xã Thái Nguyên của địch không những không cứu nguy được cho đồng bọn ở trên mặt trận Biên giới, mà còn bị chịu thêm thiệt hại. Trước tình hình đó, chiều ngày 11/10/1950, quân Pháp buộc phải rút khỏi thị xã Thái Nguyên.

Trải qua hơn 10 ngày chiến đấu chống lại chống lại cuộc hành quân Phoquố của địch, tuổi trẻ thị xã Thái Nguyên đã nêu cao tinh thần dũng cảm, xung phong phục vụ và trực tiếp chiến đấu; góp phần làm thất bại hoàn toàn cuộc hành quân Phoquố của địch, bảo vệ vững chắc cửa ngõ phía nam căn cứ địa kháng chiến Việt Bắc.

III. Xung kích xây dựng hậu phương, chi viện tiền tuyến, góp phần đưa cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đến thắng lợi (1950 - 1954)

Tại thị xã Thái Nguyên, trong những tháng đầu năm 1951, máy bay địch hoạt động mạnh, nhằm mục tiêu bắn phá cầu, đường. Hàng ngày chúng cho máy bay B.26 và Hincat bay thấp dọc các tuyến đường, nhất là đường số 3, tìm bắn vào các đoàn dân công sửa cầu, đường và những người qua lại. Riêng trong trận oanh tạc vào thị xã Thái Nguyên ngày 1/5/1951, địch đã huy động từ 35 đến 38 máy bay. Hoạt động của địch gây cho ta một số thiệt hại về người và của. Ngoài những vụ bắn phá, máy bay địch còn thả nhiều truyền đơn với nội dung tuyên truyền kích động, chia rẽ bộ đội và nhân dân, dụ dỗ nhân dân di cư vào vùng tề...

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng (2/1951) nêu rõ chủ trương tăng cường hơn nữa khối đại đoàn kết toàn dân tộc nhằm thúc đẩy cuộc kháng chiến đi đến

thắng lợi, trong đó chú trọng đến công tác vận động quần chúng nhân dân, nhất là thanh niên theo khẩu hiệu *“Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để chiến thắng”*. Thấm nhuần đường lối của Đảng, tuổi trẻ và nhân dân Thị xã tích cực đẩy mạnh sản xuất lương thực, thực phẩm bảo đảm nhu cầu tiêu thụ cho địa phương và làm nghĩa vụ chi viện cho tiền tuyến. Tuy đạt được một số kết quả, nhưng do thời tiết không thuận lợi, lại bị máy bay địch bắn phá ác liệt, nên một số xã không đủ nước tưới làm cho diện tích cấy chiêm giảm xuống 30% so với năm 1950. Các cơ sở Đoàn trên địa bàn Thị xã đã tổ chức huy động hơn 1 nghìn lượt đoàn viên, thanh niên Thị xã tham gia xây dựng các công trình tưới nước cho đồng ruộng; hăng hái tham gia phong trào *“Tuần lễ làm cỏ bốn phân”*, *“Tuần lễ làm phân canh tác”*.

Song song với việc đẩy mạnh sản xuất, từng bước nâng cao đời sống vật chất, thanh niên trong Thị xã tích cực tham gia xây dựng cuộc sống văn hóa mới ở địa phương. Từ năm 1951 đến năm 1954, trên địa bàn Thị xã, các tệ nạn xã hội ngày càng được hạn chế, các hủ tục ma to, cưới lớn đã giảm hẳn, tệ nạn mại dâm đã được xóa bỏ, nếp sống mới bước đầu được thực hiện rộng rãi. Tuy nhiên, những kết quả này mới chỉ là bước đầu, chưa vững chắc.

Thanh niên trong các xí nghiệp ở Thị xã đẩy mạnh phong trào *“thi đua Ngô Gia Khảm”*. Trong năm 1951 và năm 1952 đã có 18 thanh niên Thị xã được công nhận là chiến sĩ thi đua toàn tỉnh tiêu biểu như các đồng chí: Phạm Minh Thỏa, Trần Đình Trụ đã tăng năng suất 427%, có sáng kiến bảo đảm an toàn trong sản xuất. Thanh niên công nhân ở Thị xã đã vận chuyển trên 2.000 tấn máy móc từ miền xuôi lên

miền ngược; đoàn viên, thanh niên Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ vận chuyển trên 1.000 tấn cùn từ Đập Cầu lên phía Bắc Thái Nguyên dài 120 cây số, đưa vào rừng sâu bảo vệ trong suốt thời gian kháng chiến.

Từ năm 1951 đến năm 1953, trên địa bàn liên tiếp nhiều đợt dân công được huy động sửa đường, tiếp tế vận tải, làm lán trại trên các trục Quốc lộ 1B, Quốc lộ 3, đường 13 phục vụ các chiến dịch. Hàng ngàn con lợn đồng bào các dân tộc Thị xã thay nhau có mặt trên các công trường. Xã Túc Duyên, người đi dân công nhiều nhất là 135 ngày, ít nhất là 15 ngày trong 1 năm; xã Hiệp Hòa người đi dân công nhiều nhất là 160 ngày, ít nhất từ 15 đến 30 ngày trong 1 năm¹. Trong các chiến dịch Biên giới, Trung du, Đường 18, Hòa Bình, Tây Bắc, Điện Biên Phủ, với sự hăng hái đi đầu của lực lượng đoàn viên, thanh niên làm nòng cốt, Thị xã không những bảo đảm mà còn vượt chỉ tiêu huy động dân công cấp trên giao cho. Riêng hai đợt phục vụ chiến dịch Điện Biên Phủ, Thị xã đã huy động được 168 dân công xẻ đập, 407 dân công bộ làm cầu đường và 197 thợ mộc... những phương tiện vận tải thô sơ như xe trâu, xe đạp cũng được huy động phục vụ kháng chiến². Ngoài ra, các phong trào quyên góp gạo, làm quà bánh ủng hộ bộ đội, chăm sóc chiến sỹ, đỡ đầu bộ đội kháng chiến được toàn dân thực hiện, nhất là chị em phụ nữ và đoàn viên, thanh niên.

¹ “Báo cáo tình hình mọi mặt tỉnh Thái Nguyên” - Ban Chấp hành tỉnh Thái Nguyên, 31/3/1953, trang 3c, lưu tại kho lưu trữ, Văn phòng Tỉnh ủy.

² Báo cáo năm 1954 thị xã Thái Nguyên - Ban Cán sự Đảng thị xã - số 126/BC-29/12/54 - đánh máy trang 2 - lưu tại kho lưu trữ, Văn phòng Tỉnh ủy.

Chiến thắng liên tiếp của quân và dân ta trên các chiến trường cuối năm 1951 đầu năm 1952 đã cổ vũ mạnh mẽ tinh thần đấu tranh của tuổi trẻ Thị xã Thái Nguyên. Tinh thần chiến đấu của đoàn viên, thanh niên trong lực lượng vũ trang địa phương được nâng cao, một số khá đông cán bộ, chiến sĩ có nguyện vọng được chuyển lên các đơn vị bộ đội chủ lực để tham gia những chiến dịch lớn. Đây là nguyện vọng chính đáng thể hiện quyết tâm của tuổi trẻ mong muốn góp phần đưa cuộc kháng chiến nhanh chóng thắng lợi hoàn toàn.

Nhìn chung, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi Thị xã những năm 1952, 1953 có nhiều chuyển biến tích cực, tác động đến các đối tượng thanh niên, tạo điều kiện cho thanh niên phát huy mọi khả năng tham gia kháng chiến, kiến quốc. Thông qua đó, cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong Thị xã từng bước trưởng thành; tổ chức Đoàn các cấp bước đầu được củng cố, không ngừng phát huy vai trò tiên phong trên khắp các mặt trận.

Năm 1953 thị xã Thái Nguyên được tái lập, địa giới gồm các đơn vị như trước khi giải thể. Cùng với sự tái lập thị xã Thái Nguyên về mặt hành chính, Ban Cán sự Đảng Thị xã được thành lập lại (do Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thái Nguyên ra quyết định thành lập và chỉ định), gồm 5 đồng chí Trần Văn Cầu (Trưởng ban), Nguyễn Văn Chúc (Ủy viên, phụ trách Tổ chức), Nguyễn Bá Sửu (Ủy viên phụ trách Thương nghiệp), Bùi Hữu Chấn (Ủy viên, phụ trách An ninh - trật tự), Hải Chu (Ủy viên, phụ trách Quân sự). Ủy ban Kháng chiến Hành chính Thị xã do đồng chí Trần Văn

Cầu (Trưởng Ban Cán sự Đảng) phụ trách; các đồng chí Ủy viên Ban Cán sự Đảng đồng thời cũng là Ủy viên Ủy ban Kháng chiến Hành chính Thị xã. Chi bộ Ủy ban Kháng chiến Hành chính Thị xã được thành lập, do đồng chí Bùi Hữu Chấn (Ủy viên Ban Cán sự Đảng, Ủy viên Ủy ban Kháng chiến Hành chính Thị xã) làm Bí thư. Đây là sự kiện rất có ý nghĩa và ảnh hưởng tích cực tới công tác đoàn và phong trào thanh niên của Thị xã. Dưới sự lãnh đạo của cấp ủy, đoàn viên, thanh niên Thị xã đoàn kết, hăng hái đi đầu trong mọi phong trào thi đua, quyết tâm xây dựng Đoàn Thanh niên Cứu quốc Thị xã thực sự là tổ chức trung kiên, là lực lượng xung kích trong phong trào cách mạng, là đội dự bị tin cậy của Đảng.

Ngày 6/12/1953, Bộ Chính trị thông qua kế hoạch tác chiến mùa xuân năm 1954 của Tổng Quân ủy và quyết định mở chiến dịch Điện Biên Phủ. Với quyết tâm phấn đấu hoàn thành các nhiệm vụ công tác của Ban Cán sự Đảng Thị xã giao, mọi hoạt động của đoàn viên, thanh niên trong Thị xã đều hướng ra tiền tuyến, đóng góp tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải phục vụ kháng chiến với tinh thần *“Tất cả cho tiền tuyến! Tất cả để chiến thắng!”*. Các đội thanh niên xung phong của Thị xã tích cực tham gia sửa chữa cầu, đường, phục vụ chiến đấu góp phần làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ *“Lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”*.

Công tác chăm sóc giáo dục thiếu nhi và công tác Trần Quốc Toản tiếp tục được Thị Đoàn quan tâm thực hiện. Trong giai đoạn này, nhiều Đội thiếu nhi được thành lập ở các khu phố trong thị xã Thái Nguyên. Đến cuối tháng

7/1954, tổng số đội viên trong toàn Thị xã có trên 1.500 đội viên, số cán bộ phụ trách có trên 150 đồng chí. Đội ngũ cán bộ phụ trách công tác thiếu nhi của Thị xã được cử đi tham gia huấn luyện ở tỉnh, ngày càng hoạt động hiệu quả, nhiều đội huy động, được các đội thi đua nhi tin yêu.

Vụ xuân - hè năm 1954, hàng nghìn lượt đoàn viên, thanh niên Thị xã tham gia đắp đập, đào ao, sửa chữa và phát triển kênh, mương dẫn nước vào ruộng; dùng phân xanh, áp dụng kỹ thuật làm cỏ, bón phân để tăng năng suất cây trồng. Nhờ sự đóng góp tích cực của tuổi trẻ, sau 3 tháng, thị xã Thái Nguyên đã căn bản khắc phục được nạn hạn hán, đảm bảo sản xuất phát triển, cung cấp lương thực, thực phẩm phục vụ đời sống nhân dân và đóng góp ngày càng nhiều cho kháng chiến.

Sáu tháng đầu năm 1954, theo yêu cầu của Tỉnh ủy về cung cấp vật lực cho tiền tuyến và nhu cầu công tác hậu cần, như phục vụ cải cách ruộng đất, quân nhu, quân khí, cầu đường... nhân dân thị xã Thái Nguyên đã đóng góp cho mặt trận hàng chục tấn rau, thịt... Nhiều tổ bảo vệ cầu đường được thành lập ở các xã ven đường, chủ yếu là lực lượng thanh niên tham gia. Tại những đầu mối giao thông quan trọng như cầu số 5, bến phà Oánh thường xuyên có tổ bảo vệ phối hợp với nhân dân địa phương tổ chức ứng cứu khi bị địch đánh phá. Vì vậy, hoạt động giao thông được diễn ra thông suốt trong mọi hoàn cảnh.

Như vậy, trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp đầy hi sinh, gian khổ, dưới sự lãnh đạo của Đảng, tuổi trẻ thị xã Thái Nguyên luôn phát huy tinh thần tự lực, tự

cường, khắc phục mọi khó khăn để hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Những hoạt động của Đoàn Thanh niên Cứu quốc thị xã Thái Nguyên đã góp phần xứng đáng cùng nhân dân các dân tộc trong tỉnh vừa bảo vệ an toàn tuyệt đối An toàn khu Trung ương, vừa tham gia đóng góp sức người, sức của cho tiền tuyến.

Chương III
ĐOÀN THANH NIÊN CỨU QUỐC (LAO ĐỘNG)
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN THỊ XÃ
(THÀNH PHỐ) THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ
KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC
(1954 - 1975)

**I. Tuổi trẻ thị xã Thái Nguyên xung kích tham gia
khôi phục kinh tế, phát triển văn hóa, giáo dục, cải tạo
xã hội chủ nghĩa (1954 - 1960)**

Sau ngày kí Hiệp định Giơnevơ (21/7/1954), miền Bắc được hoàn toàn giải phóng, bước vào thời kì quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội; miền Nam còn tạm thời đặt dưới sự quản lí của quân đội Liên hiệp Pháp, nhưng sau đó đế quốc Mỹ đã vào thay thế. Tình hình đó đặt ra cho cách mạng mỗi miền những nhiệm vụ chiến lược khác nhau. Trước mắt, miền Bắc tiếp tục hoàn thành cải cách ruộng đất, khôi phục kinh tế khắc phục hậu quả chiến tranh, phát triển văn hóa, giáo dục, thực hiện cải tạo xã hội chủ nghĩa.

Tình hình an ninh chính trị, trật tự xã hội trên địa bàn thị xã Thái Nguyên có nhiều diễn biến phức tạp. Một số tên tay sai phản động đội lốt các chức sắc tôn giáo từ Thái Bình, Nam Định lên Thái Nguyên tuyên truyền, dụ dỗ, cưỡng ép đồng bào theo đạo Thiên chúa di cư vào Nam. Lợi dụng đức tin của giáo dân, chúng phao tin, đồn nhảm: *"Chúa đã vào Nam, con chiên phải đi theo Chúa, nếu ở lại khi*

chết sẽ không được cứu rỗi linh hồn”; “Người vào Nam là lên thiên đường, ở Bắc là vào địa ngục”... Những luận điệu tuyên truyền ấy làm cho nhiều giáo dân hoang mang dao động. Một số người nhẹ dạ, cả tin, vội vã bỏ lại nhà cửa, ruộng vườn theo chúng vào Nam, gây ra biết bao khó khăn trong việc ổn định tình hình chính trị, trật tự an toàn xã hội ở địa phương. Ngoài ra, một số phần tử phản động người Hoa lợi dụng tình hình, kích động dân chúng người Hoa không chấp hành chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước; một số bọn lưu manh trộm cắp gây rối trật tự trị an, cướp của, đốt nhà, giết người. Một số địa chủ liên kết với nhau tuyên truyền xuyên tạc đường lối cải cách ruộng đất của Đảng, phá hoại sự đoàn kết trong nhân dân, làm cho tình hình chính trị, xã hội trên địa bàn Thị xã càng thêm phức tạp.

Thực hiện Chỉ thị số 07 ngày 20/5/1954 của Ban Chấp hành Thanh niên Cứu quốc tỉnh Thái Nguyên về việc *“Tuyên truyền thắng lợi của chiến dịch Đông - Xuân và Điện Biên Phủ”*, Thị Đoàn đã tuyên truyền sâu rộng tới toàn thể đoàn viên, thanh niên cùng nhân dân nhận rõ ý nghĩa của thắng lợi chiến dịch Đông - Xuân và Điện Biên Phủ, từ đó thêm tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng; động viên thanh niên tích cực tòng quân, đi làm các công tác phục vụ tiền tuyến và hăng hái sản xuất; kết hợp tuyên truyền về chiến thắng của ta với chống luận điệu xuyên tạc của địch, đẩy mạnh phong trào ủng hộ đoàn đại biểu của ta ở hội nghị Giơnevơ.

Trước tình hình trên, quán triệt Chỉ thị số 91/CT ngày 8/9/1954 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng *“... phá tan*

âm mưu của địch bắt ép đồng bào ta di cư vào Nam là một cuộc đấu tranh gay go và cấp bách”, từ cuối năm 1954, Tỉnh uỷ, Ủy ban Hành chính tỉnh tập trung lãnh đạo, chỉ đạo công tác tuyên truyền, vận động cán bộ, đảng viên và nhân dân, nhất là đồng bào Công giáo hiểu rõ chủ trương, chính sách đoàn kết dân tộc, tự do tín ngưỡng, tôn giáo của Đảng và Chính phủ. Tỉnh uỷ, Ủy ban Hành chính tỉnh tập trung 24 cán bộ gồm các ban ngành, đoàn thể, tổ chức thành 8 đội công tác đi làm nhiệm vụ tuyên truyền, giáo dục quần chúng tại các xã có nhiều đồng bào Công giáo đang bị các phần tử phản động lôi kéo, dụ dỗ di cư vào Nam. Nhờ có nhiều hình thức tuyên truyền, vận động của các cấp uỷ Đảng, chính quyền và đoàn thể, đại đa số đồng bào Công giáo yên tâm ở lại sản xuất, xây dựng quê hương. Âm mưu, hành động của bọn phản cách mạng trong việc dụ dỗ, cưỡng ép đồng bào Công giáo di cư vào Nam bị thất bại.

Đặc biệt, từ cuối năm 1954 đầu năm 1955 thị xã Thái Nguyên đã làm tốt nhiệm vụ đón tiếp, giúp đỡ đồng bào miền Nam tập kết, tiếp nhận 200 công nhân miền Nam về trạm đón tiếp ở xã Đồng Bẩm (huyện Đồng Hỷ, nay thuộc thành phố Thái Nguyên).

Hòa bình lập lại trên toàn miền Bắc, yêu cầu người cày có ruộng trở thành vấn đề cấp thiết đối với quần chúng nông dân. Do tham gia cải cách ruộng đất, được học tập chính sách của Đảng Lao động Việt Nam, đoàn viên, thanh niên đã nhận thức rõ ràng hơn lập trường giai cấp và ý thức chính trị của mình. Qua đợt cải cách ruộng đất, toàn tỉnh có 73 đoàn viên và thanh niên trở thành cá nhân xuất sắc, trong đó có đồng chí Phương (xã Phúc Xuân), đồng chí La, Canh (xã

Đồng Quang); nhiều đoàn viên, thanh niên ngày càng trưởng thành, giữ các vị trí quan trọng như đồng chí Nghiên là Bí thư Chi bộ Cam Giá; đồng chí La là Chi ủy viên xã Đồng Quang; đồng chí Vy là Chủ tịch xã Đồng Quang, đồng chí Đô là Bí thư Nông hội Phúc Xuân¹.

Tại trung tâm Thị xã, vào đầu năm 1955 giá gạo tăng từ 1,5 đến 2 lần khiến cho việc cung cấp lương thực cho người dân gặp nhiều khó khăn, các mặt hàng thiết yếu phục vụ cho nhu cầu cuộc sống ngày càng khan hiếm. Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh Đoàn, Thị Đoàn đã tổ chức cho cán bộ, đoàn viên trong Thị xã học tập lời kêu gọi tăng gia sản xuất của Hồ Chủ tịch, phát động phong trào thi đua chống hạn cứu lúa và trồng nhiều rau màu chống đói. Trong 6 tháng, tuổi trẻ Thị xã đã hăng hái cùng nhân dân trồng và thu hoạch trên 20 tấn rau màu các loại, góp phần quan trọng vào việc giải quyết nạn đói đang đe dọa.

Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh Đoàn, Thị Đoàn tổ chức cho đoàn viên, thanh niên học tập ý nghĩa, mục đích chuyển đoàn và kích đi công tác tại các chi đoàn, từ đó nâng cao nhận thức của đoàn viên, củng cố tổ chức Đoàn ngày càng tiến bộ. Tuy nhiên, lúc đầu triển khai, do không nắm vững chủ trương của cấp trên, nên Ban Chấp hành Thị Đoàn đã khai trừ và đình chỉ gần 40 đoàn viên trong tổng số 100 đoàn viên, dẫn đến một số đoàn viên bất mãn, mâu thuẫn với đoàn viên được chuyển Đoàn. Trước tình hình đó, Ban Cán sự Đảng Thị xã đã phối hợp với Tỉnh Đoàn kịp thời có

¹ Các xã Phúc Xuân, Đồng Quang, Cam Giá, Phúc Xuân thuộc huyện Đồng Hỷ, nay thuộc thành phố Thái Nguyên.

chủ trương chỉ đạo khắc phục thiêu sót, thực hiện chuyển đổi đoàn đúng chủ trương của Đoàn cấp trên.

Từ năm 1955 đến năm 1958, ở Thị xã có 4 chi đoàn đường phố là: Chi đoàn Long Thành (gồm 3 phố: Đội Cấn, Tân Long, Tân Thành); Chi đoàn Hòa Bình (gồm 4 phố: Gia Bấy, Quán Triều, Phù Liễn, Quang Trung); Chi đoàn Hùng Vương (gồm 2 phố: Hùng Vương, Bến Tượng); Chi đoàn Chiến Thắng (phố Chiến Thắng). Đến cuối năm 1958, chuyển đổi thành 4 chi đoàn ở 4 khu phố là Hoàng Văn Thụ, Đội Cấn, Phan Đình Phùng, Trưng Vương.

Tuy nhiên, trong thời gian này, nhiều chi đoàn thiếu cán bộ thường xuyên do đi công tác hoặc đi làm ăn xa nên ảnh hưởng không nhỏ tới phong trào Đoàn. Báo cáo của Ban Cán sự thị xã Thái Nguyên nêu rõ: *“Tình hình thanh niên hiện nay, Ban Chấp hành Thị Đoàn đang chấn chỉnh, không có cán bộ trong biên chế, cho nên việc hoạt động trong phong trào không có người hàng ngày theo dõi, nghiên cứu tình hình, các Ban Chấp hành Chi đoàn, từ khi chuyển đổi có bầu lại, nhưng đến nay đa số cán bộ Chi đoàn tinh thần mệt mỏi như Chi đoàn Quyết Tiến (anh Chặt bỏ xuôi; anh Hoan và chị Gái thường xuyên đi làm, nên không chú trọng đến công việc của Ban Chấp hành); Chi đoàn Thắng Lợi (chị Tân xin về xuôi, còn lại 2 cán bộ trong chấp hành nhưng ít chú trọng đến công tác); tình hình thanh niên giữa trong và ngoài đoàn chưa thực sự đoàn kết”¹*. Trước tình hình tư tưởng của cán bộ và đoàn viên như trên, Ban Cán sự thị xã Thái Nguyên yêu cầu Thị Đoàn triệu tập hội nghị để kiểm điểm công tác và đổi nghị Tỉnh Đoàn kịp thời điều 1 cán bộ

¹ Báo cáo số 56-BC/TX, tháng 7/1956.

văn phòng (đồng chí Nguyễn Khương) chỉ định bổ sung vào Ban Chấp hành Thị Đoàn, làm Ủy viên Thường trực. Sau hội nghị này, công tác Đoàn và phong trào thanh niên của Thị xã từng bước được chấn chỉnh và nâng cao chất lượng.

Thực hiện Quyết nghị số 25-QN-TW, Đại hội Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam lần thứ II khai mạc ngày 25/10/1956 đã quyết định đổi tên Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam thành Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam.

Từ ngày 25/10 đến ngày 4/11/1956, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ II được tổ chức. Đại hội vinh dự được Bác Hồ và các đồng chí lãnh đạo cao nhất của Đảng và Nhà nước đến dự. Trên cơ sở đánh giá những đóng góp to lớn của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược và trong ba năm khôi phục kinh tế, Đại hội đã thông qua nghị quyết về nhiệm vụ của Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới là: *“Động viên mọi người, mọi tầng lớp thanh niên đem hết sức lực, trí tuệ của mình cho công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển văn hóa, củng cố quốc phòng, tham gia tích cực vào công cuộc củng cố miền Bắc, từng bước tiến lên chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững chắc cho sự nghiệp đấu tranh thống nhất nước nhà”*.

Bước vào năm 1958, năm đầu tiên thực hiện Kế hoạch Nhà nước 3 năm cải tạo xã hội chủ nghĩa và bước đầu phát triển kinh tế - văn hoá, sản xuất nông nghiệp của Thị xã tiếp tục gặp khó khăn do hạn hán diễn ra gay gắt trên diện rộng. Trước tình hình đó, Thị đoàn chỉ đạo các cấp bộ Đoàn ở cơ sở đẩy mạnh công tác vận động cán bộ, đoàn viên phát huy vai trò xung kích, không quản ngày

đêm, thay nhau có mặt trên đồng ruộng để tham gia chống hạn, phòng chống sâu bọ nh...

Giữa lúc đó, ngày 2/3/1958, Chủ tịch Hồ Chí Minh về thăm Hợp tác xã Cầu Thành (xã Hùng Sơn, huyện Đại Từ). Người động viên cán bộ, đảng viên và nhân dân hăng hái tham gia tổ đổi công, xây dựng hợp tác xã nông nghiệp. Người căn dặn: *“Các đoàn thể Thanh niên, Phụ nữ, Nông hội phải hăng hái tham gia tổ đổi công, hợp tác xã, hăng hái tham gia sản xuất cho tốt¹”*.

Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Thị xã phát động phong trào thi đua học tập và làm theo lời dạy của Bác Hồ. Nhiều đoàn viên, thanh niên không chỉ hăng hái tham gia, mà còn tích cực vận động bà con trong xóm xây dựng lại tổ đổi công; nhiều đoàn viên, thanh niên xung phong làm tổ trưởng tổ đổi công. Ở những nơi đã thành lập hợp tác xã, đoàn viên, thanh niên đều tham gia vào Ban Quản trị, Ban Kiểm soát. Ban Quản trị Hợp tác xã Cửu Ngòi (xã Quang Vinh, huyện Đồng Hỷ, nay thuộc thành phố Thái Nguyên) gồm 5 người, thì có 3 người là đoàn viên thanh niên... Nhiều cán bộ, đoàn viên thanh niên được bà con nông dân tín nhiệm bầu làm Chủ nhiệm hợp tác xã nông nghiệp.

Từ ngày 1/8/1959 đến 30/9/1959, Tỉnh Đoàn Thái Nguyên đã phát động *“Đợt phân chống Mĩ”*, Thị Đoàn tiến hành mở đầu chiến dịch làm phân xanh vào ngày chủ nhật (2/8/1959), với các phong trào *“Rừng thanh xuân, phân 1 tấn”* đã thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Nổi bật là trong chiến dịch *“Phát cao cờ hồng tháng 8, kết*

¹ Dẫn theo: *Bác Hồ với Thái Nguyên - Thái Nguyên với Bác Hồ*. Nxb Lí luận chính trị, Hà Nội. 2007, tr. 286.

nghĩa Khánh Hòa, vụ mùa đại thắng” (gọi tắt là “Chiến dịch cờ hồng”). Trong năm 1959, Thị Đoàn phát động phong trào làm phân xanh ủng hộ vụ mùa thắng lợi vượt bậc và toàn diện, kết quả riêng các nữ thanh niên đã ủng hộ 23 tấn phân xanh, 40 tấn phân chuồng cho các xã. Đoàn cơ quan tỉnh trong một ngày phát động đã chuyển giúp hợp tác xã Túc Duyên 18 tấn phân lợn; thanh niên Thị xã chuyển hơn 30 tấn phân giúp nhân dân xã Quang Vinh làm mùa.

Nhằm bảo đảm lương thực và cung cấp nguyên liệu cho công nghiệp, trong vụ Đông - Xuân 1958 - 1959, đoàn viên, thanh niên Thị xã phát động phong trào thi đua *“Thực hiện vụ mùa thắng lợi vượt bậc và toàn diện”* với 4 mục tiêu là: *Củng cố và phát triển phong trào đối công trong hợp tác xã; đẩy mạnh áp dụng kinh tế mới; sản lượng cao và toàn diện; bảo đảm nước cho vụ mùa, phát triển công tác thủy lợi.* Đoàn viên, thanh niên trong Thị xã thi đua thực hiện cày sâu, bừa kĩ; tổ chức các ngày hội thi cấy; vận động thanh niên các xí nghiệp, cơ quan, trường học lao động cải tiến, ủng hộ nông dân.

Các cơ sở đoàn trong toàn Thị xã còn tích cực tham gia công tác chống lũ và ủng hộ đồng bào bị lũ lụt. Riêng trong tháng 9/1960, đoàn viên, thanh niên ở Thị xã với tinh thần *“tìm việc mà làm”* đã tích cực tham gia chống lụt, kịp thời sử dụng các phương tiện vào việc chuyển hàng và người lên nơi cao và nhanh chóng; đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia tổ chức thi lao động xã hội chủ nghĩa, thi tổ chức làm tăng giờ, tăng năng xuất để lấy tiền ủng hộ đồng bào bị lũ lụt. Thị Đoàn đã vận động 100 thanh niên tham gia việc

khôi phục sản xuất mỏ than Quan Triều, 216 thanh niên đi chống ủng giúp hợp tác xã Cửa Ngòi ở xã Quang Vinh.

Thi đua với đoàn viên, thanh niên nông thôn, lực lượng đoàn viên, thanh niên trong các nhà máy, xí nghiệp công nghiệp trên địa bàn Thị xã tích cực hưởng ứng phong trào *“Phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, tiết kiệm nguyên vật liệu, hạ giá thành sản phẩm”* do Tỉnh Đoàn phát động.

Đoàn viên, thanh niên Xưởng Cơ khí 6/1 phát huy 6 sáng kiến trong đó việc sử dụng kẹp đánh ca-vân giúp tăng năng suất lên 5 lần; trong phong trào tiết kiệm chi đoàn xây dựng *“thùng tiết kiệm, sổ tiết kiệm”*, kết quả đã tiết kiệm được rất nhiều nguyên vật liệu như than, gang, sắt... trị giá 39 đồng. Năm 1959, Đoàn Xưởng cơ khí 6/1 có 60% đoàn viên đạt lao động tiên tiến.

Thanh niên nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ phát huy được 39 sáng kiến lớn, trong đó có 10 sáng kiến được thưởng từ 3 đến 26 đồng, riêng Chi đoàn Phát triển có 14 sáng kiến. Phong trào *“3 kiệm - 4 quản”* ở nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ được thực hiện hiệu quả (ba kiệm: tiết kiệm thời gian, nguyên vật liệu, của công nói chung; 4 quản là: quản lý kế hoạch, nguyên liệu, kỹ thuật, lao động). Trong năm 1959, đoàn viên thanh niên nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ đã làm thêm được 2.128 giờ, trong đó 25% số giờ (266 giờ) không được hưởng tiền thanh toán; tiết kiệm dầu lọc được 4.215 cân, thu nhật sắt, đồng, đinh, gang, bu lông được 5.348 kg. Ở mỏ than Quan Triều, với khẩu hiệu *“Mưa to mới nghỉ mưa nhỏ cứ làm”*, *“Mang thêm xẻng, xúc thêm xe”*, đoàn viên, thanh niên cải tiến dây chuyền sản xuất, đưa năng suất từ 20 lên 70 chuyến/kíp mỗi ngày (tăng 3,5 lần). Với những thành

tích đó, Đoàn Thanh niên Mỏ than Quan Triều đã được Trung ương Đoàn tặng Bằng khen; Đoàn Thanh niên Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ được Khu Đoàn tặng Giấy khen.

Tháng 3/1959, Thị Đoàn tổ chức “trại mùa xuân”, có hơn 200 đoàn viên, thanh niên tham gia với nhiều nội dung thiết thực như: Tổ chức giáo dục tư tưởng xã hội chủ nghĩa cho thanh niên (trong học tập đã phân tích giữa tư bản chủ nghĩa và xã hội chủ nghĩa, lao động và bóc lột, cá nhân và tập thể); đồng thời đoàn viên, thanh niên đã đào được hơn 3.000 hố trồng cây và khai thác cát thu được 33 đồng gậy quỳ, bước đầu góp phần nâng cao ý thức lao động xã hội chủ nghĩa cho thanh niên.

Năm 1959, công nghiệp trên địa bàn thị xã Thái Nguyên có bước phát triển nhanh, nhiều công trường mới được thành lập. Ngày 4/6/1959, Chính phủ quyết định thành lập Khu Liên hợp Gang thép Thái Nguyên. Tiếp đó, cuối năm 1960, nhà máy điện Cao Ngạn với công suất 24.000 KW và mỏ sắt Trại Cau được xây dựng. Đoàn Thanh niên Thị xã đón nhận hàng nghìn đoàn viên, thanh niên từ mọi miền của Tổ quốc về xây dựng các công trình lớn. Một niềm vui lớn là tuổi trẻ thị xã Thái Nguyên được vinh dự đóng góp công sức cùng với tuổi trẻ miền Bắc đảm nhiệm xây dựng lò cao số 1 thành công trình “*Thanh niên Cộng sản*” do Trung ương Đoàn trực tiếp chỉ đạo.

Thanh niên Thị xã là lực lượng có vai trò quan trọng, tích cực tham gia vào quá trình hợp tác hóa tiểu thủ công nghiệp và cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh dù đại bộ phận đoàn viên, thanh niên ở trong các ngành tiểu thủ công nghiệp mới vào nghề hoặc còn đi học, hiểu biết và

kinh nghiệm và sản xuất còn nhiều hạn chế. Toàn Thị xã đã có 83,39% số hộ hoạt động trong lĩnh vực tiểu thủ công nghiệp được tổ chức thành 36 hợp tác xã hoạt động hiệu quả, nhiều ngành thủ công không những đạt mà còn vượt chỉ tiêu đề ra, riêng sản xuất voi phục vụ cho sản xuất nông nghiệp và xây dựng đạt 20.680 tấn, bằng 388,7%. Trong năm 1960, Thị Đoàn đã tổ chức hội nghị liên hoan xã viên trẻ các ngành tiểu thủ công nghiệp gồm 175 đoàn viên, thanh niên để rút kinh nghiệm công tác thanh niên tham gia sản xuất trong các hợp tác xã; phát động phong trào “3 cần, 2 chống” nhằm phát huy vai trò của thanh niên trong việc đẩy mạnh sản xuất, khắc phục những nhược điểm cho thanh niên.

Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: *“Học cũng thế, dạy cũng thế, thanh niên là chủ lực quân cho phong trào bình dân học vụ. Bất kì ở đâu cũng phải làm cho thanh niên hiểu rõ nhiệm vụ đó. Học, thanh niên cũng phải đầu tàu”*¹. Đoàn viên thanh niên luôn thể hiện vai trò nòng cốt trong phong trào bình dân học vụ, các tổ chức Đoàn đã thành lập các “Đội thanh niên diệt dốt”, mở các “Trại hè diệt dốt”, các phong trào “lúa xanh tươi người người biết chữ”, “Đầu năm đánh lùi giặc dốt, cuối năm tốt nghiệp lớp 2”, “Thiếu giáo viên, thanh niên sẵn sàng”. Năm 1960, Thị Đoàn Thái Nguyên tổ chức được 36 lớp bổ túc văn hóa, cung cấp tới 96% giáo viên và vận động hơn 800 đoàn viên, thanh niên đi học. Tuy vậy, Thị Đoàn chưa có kế hoạch để chủ động phối hợp với các trường học,

¹ Lời huấn thị của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Hội nghị sơ kết công tác Bình dân học vụ 6 tháng đầu năm 1956.

chưa gắn được các hoạt động giải trí với học tập nên chưa hấp dẫn thanh niên.

Mùa hè năm 1960, Đoàn trường Lương Ngọc Quyến đã tổ chức một Đội Thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa, với tinh thần học tập *“Paven trên công trường”* đã góp hàng ngàn công lao động phục vụ xây dựng Nhà máy Gang thép Thái Nguyên, trong đó có tổ 4 người đào đất đạt 20m³ trong 1 ngày vượt năng suất 400%.

Phong trào xây dựng nếp sống mới được phát động trong toàn thị xã đem lại nhiều kết quả thiết thực, nhiều đoàn viên, thanh niên tích cực giúp đỡ người già, phụ nữ và trẻ nhỏ nơi công cộng. Các hủ tục, mê tín, tập quán hôn nhân lạc hậu, lãng phí trong thanh niên được đẩy lùi. Nhiều đội thanh thiếu niên cò đò giúp đỡ cơ quan, chính quyền tổ chức thực hiện phong trào nếp sống mới.

Cùng với hàng ngàn thanh niên trên các công trường xây dựng Khu Liên hợp Gang thép Thái Nguyên, tuổi trẻ thị xã Thái Nguyên hăng hái tham gia các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao; tổ chức mít tinh, tuần hành, hát vang những bài ca cách mạng, ca ngợi công ơn của Đảng và Bác Hồ. Năm 1960, Thị Đoàn Thái Nguyên tổ chức được một tổ văn nghệ nghiệp dư gồm 100 anh em và tổ chức được 6 đội bóng đá, bóng chuyền. Đội thanh niên cò đò của Thị xã được Ủy ban hành chính Tỉnh tặng Giấy khen và thành tích của Đội trong việc tình nguyện tham gia hướng dẫn giao thông nhân dịp Bác Hồ lên thăm Thái Nguyên vào tháng 4/1960.

Qua đợt thi đua *“Cất cao tiếng hát vì sự nghiệp vinh quang của Đảng”* do Tỉnh đoàn tổ chức dịp kỷ niệm 30 năm thành lập Đảng, công tác xây dựng Đoàn trong Thị xã được

đẩy mạnh, có tác dụng lôi cuốn đông đảo thanh niên Thị xã tham gia. Trong Báo cáo số 16-BC/TX của Ban Cán sự thị xã Thái Nguyên, ngày 1/9/1960 đã ghi nhận: *“Công tác chuẩn bị kỷ niệm 2/9 và đại hội Đảng toàn quốc: Trong đợt tuyên truyền giáo dục về ý nghĩa, mục đích lễ kỷ niệm 15 năm thành lập nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, đoàn thanh niên thị xã đã có 241 đoàn viên, thanh niên tham gia. Qua đợt giáo dục trên, đoàn thanh niên thị xã phát động đẩy mạnh thi đua sản xuất, học tập công tác lấy củng cố phong trào hợp tác hóa làm nội dung thiết thực, tích cực tham gia chiến dịch “Cờ hồng”, các Chi đoàn thanh niên lao động các xí nghiệp ô tô, hợp tác xã Tân Trào hưởng ứng phong trào đoàn 8 đã phát huy sáng kiến, đẩy mạnh năng suất từ 90 tấn cây số 1 ngày lên 120, thực hiện bảo vệ xe tiết kiệm nguyên vật liệu được 880đ...”*

Từ năm 1957 đến năm 1960, công tác củng cố xây dựng tổ chức Đoàn được Thị Đoàn quan tâm triển khai đạt nhiều kết quả. Thị Đoàn đã chỉ đạo thành lập mới Chi đoàn ở các hợp tác xã Tân Trào, Đại Thắng và trường cấp 2, phân đoàn thanh niên ở hợp tác xã dệt Hoàng Hữu Nam và tổ thanh niên ở hợp tác xã thủ công Đại Thắng; kết nạp mới hơn 100 đoàn viên.

Đến tháng 11/1960, Đại hội Chi đoàn ở các cơ sở đã tiến hành xong (10 cơ sở). Số đoàn viên tham gia đại hội đạt tới 95 đến 96%, có nơi đạt 100% như ở các cơ sở Đoàn xí nghiệp, trường học và cơ quan. Thị Đoàn đã tổ chức tuyên truyền sâu rộng trong đoàn viên, thanh niên, học sinh và thiếu niên, phát động các đợt thi đua lập thành tích chào mừng đại hội Đoàn, với trọng tâm là thi đua sản xuất rau

màu, lao động lấy tiền mua máy cày 51 ủng hộ các hợp tác xã nông nghiệp... Qua đợt thi đua, đoàn viên có nhiều nhận thức mới về giai đoạn cách mạng hiện nay, thấy rõ được vai trò của mình trong nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Cùng với công tác xây dựng Đoàn, công tác thiếu nhi trong Thị xã bước đầu được Thị Đoàn quan tâm. Thị xã có 1 đồng chí phụ trách, dưới phố cũng có Ban phụ trách thiếu niên tiền phong Đội. Đến tháng 10/1960, Đoàn Thanh niên Lao động Thị xã đã tổ chức xong 4 Đội thiếu niên tiền phong thí điểm ở khu phố Trưng Vương gồm 196 em và đang tiến hành triển khai sang khu phố Hoàng Văn Thụ¹.

Như vậy, trong 6 năm (1955 - 1960), cùng với sự phát triển mạnh mẽ của Thị xã, hoạt động của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thị xã Thái Nguyên đã luôn bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng, phát huy được vai trò xung kích của tuổi trẻ trong sản xuất và công tác của địa phương, đơn vị. Các thành tích đạt được trong những năm đầu sau ngày hoà bình lập lại trên miền Bắc tiếp thêm sức mạnh và niềm tin cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên thị xã Thái Nguyên tiếp tục phát huy vai trò xung kích trong mọi hoạt động những năm tiếp theo.

II. Xung kích hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965)

Bước vào thập kỉ 60 của thế kỉ XX, hệ thống xã hội chủ nghĩa thế giới do Liên Xô đứng đầu ngày càng vững mạnh, trở thành nhân tố quyết định đến sự phát triển xã hội loài người. Phong trào giải phóng dân tộc phát triển mạnh mẽ ở

¹ Theo báo cáo tình hình mọi mặt ở thị xã Thái Nguyên, số 57/BC/TN, năm 1960.

các nước thuộc địa thuộc châu Á, châu Phi và Mĩ La tinh, dẫn đến sự ra đời nhiều quốc gia độc lập. Phong trào đấu tranh vì hoà bình và dân chủ cũng ngày càng lan rộng trong các nước tư bản.

Ở trong nước, sự nghiệp cách mạng trên cả hai miền Nam, Bắc đều có những bước tiến quan trọng. Ở miền Bắc, công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với các thành phần kinh tế cá thể của nông dân, thợ thủ công, người buôn bán nhỏ và kinh tế tư bản tư doanh đã đạt được những thành tựu to lớn, làm thay đổi bộ mặt xã hội. Ở miền Nam, nhân dân ta cũng giành nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống Mĩ - Diệm, đặc biệt là phong trào đồng khởi 1959 - 1960, đưa phong trào cách mạng miền Nam bước sang một giai đoạn mới.

Trong bối cảnh lịch sử ấy, Ban Chấp hành Trung ương Đảng quyết định triệu tập Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III (9/1960). Đại hội đã thông qua phương hướng, nhiệm vụ của Kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965) nhằm bước đầu xây dựng cơ sở vật chất và kĩ thuật của chủ nghĩa xã hội.

Từ ngày 12 đến 19/12/1960, Đảng bộ thị xã Thái Nguyên triệu tập đại hội đại biểu. Hơn 100 đại biểu thay mặt gần 200 đảng viên thuộc 12 chi bộ đã tới dự. Nghị quyết đại hội đảng bộ nêu rõ “... phải ra sức củng cố hợp tác xã, ổn định tư tưởng cho xã viên, đẩy mạnh sản xuất... bước đầu đưa các hợp tác xã “đi vào sản xuất có kế hoạch để phục vụ nông nghiệp, hàng tiêu dùng, xây dựng và công nghiệp thép”.

Triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ VI, các cấp bộ Đảng trong tỉnh hết sức chú trọng phát

huy vai trò, chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, đoàn thể, đặc biệt là Đoàn Thanh niên.

Tiếp đó, vào đầu năm 1961, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Lao động tỉnh Thái Nguyên lần thứ III được tổ chức. Đại hội là một sự kiện quan trọng trong đời sống chính trị của cán bộ, đoàn viên, thanh niên các dân tộc trong tỉnh, Đại hội không chỉ vạch ra nhiệm vụ của Đoàn trong nhiệm kì mới, mà còn là nguồn cổ vũ, động viên cán bộ, đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh nói chung, tuổi trẻ Thị xã nói riêng thi đua phấn đấu hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Để thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất thắng lợi, Thị Đoàn Thái Nguyên đã chú trọng trước tiên đến công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ đoàn viên, thanh niên với mục tiêu “Vì chủ nghĩa xã hội - vì thống nhất Tổ quốc - vì lý tưởng cộng sản - thanh niên anh dũng tiến lên thực hiện phương hướng tu dưỡng “Sống, làm việc và học tập theo gương những người cộng sản”, giáo dục theo nguyên tắc “Ta vì mọi người, mọi người vì ta” và hành động theo phương châm “Đâu Đảng cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm”. Công tác giáo dục tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên chủ yếu hướng vào nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn cách mạng mới là xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà. Tháng 3/1961, nhân kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đoàn, Thị Đoàn đã tổ chức thi sát hạch chính trị cho 246 đoàn viên của 12 Chi đoàn, kết quả có trên 60% đoàn viên đạt trên điểm trung bình; tổ chức “Trại Xuân thanh niên” với 314 đoàn viên, thanh niên dự và học tập Báo cáo chính trị Đại hội Đảng và Điều lệ Đoàn; tổ chức cho gần 900 thanh niên

vui chơi và thực hành lao động sản xuất ở Trại Sản xuất Khánh Hòa.

Nhằm phát huy lòng yêu nước và căm thù giặc cho đoàn viên, thanh niên, các cơ sở Đoàn trong Thị xã tiến hành mở hai đợt đấu tranh là *“Chống âm mưu Mĩ - Diệt trong việc thực hiện kế hoạch Stalay - Taylo”* và *“phản đối Mĩ - Diệt xử tử giáo sư Lê Quang Vinh và 11 thanh niên yêu nước ở miền Nam”*. Trải qua hai đợt đấu tranh đó đã thu hút 5.000 đoàn viên, thanh niên các cơ quan và Thị xã tham gia hưởng ứng. Trong những năm 1961 - 1962, rất đông thanh, thiếu niên, học sinh thị xã Thái Nguyên tham gia các cuộc mít tinh, tuần hành chống đế quốc Mĩ xâm lược miền Nam Việt Nam, đả đảo Mĩ - Diệt sát hại đồng bào ta ở Phú Lợi, ủng hộ Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam.

Hưởng ứng phong trào *“Thanh niên xung phong tình nguyện vượt mức Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất”* do Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ III (23 - 25/3/1961) phát động, Tỉnh Đoàn đã triển khai phong trào thi đua làm phân bón ruộng với các chủ đề: *“Học tập và làm theo kiện tướng Lương Thị Chu¹”* và *“Phá kỉ lục 7 tấn của Chi đoàn Túc Duyên”*.

Hưởng ứng phong trào do Tỉnh Đoàn phát động và Cuộc thi làm phân bón do Bộ Nông nghiệp phát động trên toàn miền Bắc từ ngày 21/12/1961 đến 31/5/1962 (Cuộc thi được đăng trên báo Tiền phong số 822), chỉ tính riêng trong đợt làm phân *“Chôn vùi Mĩ - Diệt, thống nhất đất*

¹ Lương Thị Chu - dân tộc Tày, xã Kim Phụng, huyện Định Hóa, là Chiến sĩ thi đua nông nghiệp toàn quốc, được tặng thưởng *Huân chương Lao động hạng III*.

nước” do Tỉnh Đoàn phát động, cán bộ, đoàn viên, thanh niên toàn Thị xã đã làm được hơn 7.000 tấn phân các loại. Riêng đoàn viên Trần Văn Uyên làm được 32 tấn, vượt 5 tấn so với kỉ lục của kiện tướng Lương Thị Chu.

Trong những năm 1961 - 1962, nhiều hợp tác xã gặp khó khăn, một số xã viên xin ra khỏi hợp tác xã. Trước tình hình ấy, Thị Đoàn cử cán bộ trực tiếp xuống những cơ sở yếu kém, củng cố cơ sở Đoàn, giao nhiệm vụ cho đoàn viên vận động những hộ gia đình xã viên đã ra khỏi hợp tác xã trở lại làm ăn tập thể.

Từ năm 1961 đến năm 1962, Thị Đoàn đã xây dựng thêm 2 Chi đoàn là Chi đoàn Đoàn Ca kịch Quyết Tiến và Chi đoàn Trại Sản xuất Khánh Hòa, phát triển được trên 70 đoàn viên mới. Đến cuối năm 1962, Thị Đoàn có 12 cơ sở Đoàn trực thuộc, tổng số 320 đoàn viên.

Ngày 19/10/1962, Hội đồng Chính phủ ban hành Quyết định số 114/CP thành lập thành phố Thái Nguyên trên cơ sở thị xã Thái Nguyên và một số vùng phụ cận với diện tích tự nhiên khoảng hơn 100 km² và dân số khoảng 60.000 người.

Tiếp theo đó, thực hiện Chỉ thị số 42-CT ngày 19/2/1963 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Tổ chức Tỉnh ủy phối hợp với Ủy ban hành chính tỉnh chỉ đạo các tổ chức Công đoàn, Nông dân, Thanh niên, Phụ nữ, Mặt trận Tổ quốc tỉnh, Đảng đoàn chính quyền tỉnh và các ty chuyên môn sắp xếp lại bộ máy thành phố.

Từ ngày 22 đến 25/3/1963, Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ I (1963 - 1965) được tổ chức tại Hội trường Thành ủy, Ủy ban Hành chính Thành phố thuộc phường Trưng Vương, gần Bảo tàng Văn hóa các dân tộc Việt

Nam ngày nay. Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ I đã đề ra 5 nhiệm vụ cho Đoàn Thanh niên:

Một là, tiếp tục nghiên cứu và củng cố tổ chức Đoàn ở cơ sở cho thích hợp với tổ chức sản xuất, đồng thời chú trọng tổ chức thanh niên ở những nơi chưa có Đoàn, chú trọng củng cố tốt Ban Chấp hành Đoàn có đủ năng lực lãnh đạo phong trào thanh niên trong thành phố. Bổ sung cán bộ cho Ủy ban thiếu niên nhi đồng và đẩy mạnh các ngành giáo dục, y tế, phụ nữ hoạt động phục vụ cho công tác giáo dục thiếu niên nhi đồng, đồng thời chú ý phát triển các tổ chức thiếu niên nhi đồng đối với những em đã đến tuổi hoạt động.

Hai là, thường xuyên giáo dục nâng cao hơn nữa ý thức, tư tưởng xã hội chủ nghĩa cho thanh niên, thông qua việc thực hiện các nhiệm vụ công tác và bồi dưỡng những thanh niên tích cực để kết nạp vào Đoàn, cho lực lượng thanh niên lao động ngày càng lớn mạnh về chất lượng và số lượng. Đồng thời, chú ý bồi dưỡng động viên thiếu niên tiên phong đến lứa tuổi được chuyển sớm vào Đoàn Thanh niên lao động.

Ba là, phát huy những đặc tính tốt của thanh niên gương mẫu tháo vát, khẩn trương, nhanh nhẹn... Trong công tác và trong sinh hoạt Đoàn, kết hợp với các phong trào thi đua chung mà đẩy mạnh phong trào tình nguyện vượt mức kế hoạch trong thanh niên, đưa lực lượng thanh niên tiến mạnh trên vị trí hàng đầu, xứng đáng là lực lượng xung kích, nhất là trong những lúc khó khăn thanh niên phải nêu gương dũng cảm đi đầu để động viên thúc đẩy phong trào và qua những thực tế công tác mà rèn luyện cho lực lượng thanh niên luôn xứng đáng là cánh tay đắc lực của Đảng, là lực lượng trực tiếp bổ sung cho Đảng.

Bốn là, tích cực bồi dưỡng văn hóa, khoa giáo, kỹ thuật, nghề nghiệp cho thanh niên, làm đầu tàu trong phong trào “Cải tiến kỹ thuật, hợp lý hóa sản xuất”.

Năm là, giáo dục nâng cao ý thức Đảng cho thanh niên trong và ngoài Đoàn, tạo điều kiện cho Ban Chấp hành Đoàn có trách nhiệm thường xuyên bồi dưỡng và giới thiệu những đoàn viên ưu tú cho Đảng, cho chi bộ¹.

Trong khoảng thời gian từ cuối tháng 2 đến đầu tháng 5/1963, Đoàn Thanh niên Lao động thành phố Thái Nguyên được chính thức thành lập. Ngày 22/5/1963, Ban Chấp hành Đoàn Khu Tự trị Việt Bắc ra Quyết nghị số 37-QN/TNVB bổ sung đồng chí Hoàng Huy Thoa, Ủy viên Thường vụ Tỉnh đoàn Thái Nguyên tham gia Ban Chấp hành lâm thời Đoàn Thanh niên Lao động thành phố Thái Nguyên, giữ chức vụ Bí thư. Sau đó vài tháng, diễn ra Đại hội Đoàn Thanh niên Lao Động thành phố Thái Nguyên lần thứ I. Đồng chí Hoàng Huy Thoa được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn khóa I².

¹ Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ I (1963 - 1965), tr.12.

² Trong nhiệm kỳ đầu tiên, cán bộ chủ chốt Thành Đoàn có nhiều sự thay đổi, cụ thể như sau:

- Tháng 4/1963, đồng chí Nguyễn Tiến Nhuận (Đảng ủy viên Thường trực Đảng ủy các cơ quan Dân - Chính - Đảng thành phố) được bầu bổ sung làm Phó Bí thư Thành đoàn; Tháng 2/1964, đồng chí Bùi Đình Quế (Ủy viên BCH Tỉnh Đoàn thanh niên Lao động tỉnh Bắc Thái) được điều về làm Phó Bí thư Thành Đoàn; Tháng 3/1965, đồng chí Hoàng Huy Thoa chuyển công tác, giữ chức vụ Phó Phòng Nông nghiệp thành phố Thái Nguyên; đồng chí Dương Văn Quyền (Ủy viên Ban Thường vụ phụ trách Ban Tổ chức Tỉnh Đoàn Thái Nguyên) được Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ định làm Bí thư Thành Đoàn.

- Trong năm 1965, đồng chí Bùi Đình Quế, Phó Bí thư Thành Đoàn chuyển công tác.

- Ngày 12/1/1967, đồng chí Hạng Minh Dũng (Bí thư Đoàn xã Gia Sàng) được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn.

- Năm 1967, đồng chí Lê Bé (Bí thư Đoàn thanh niên HTX cao cấp Bắc Nam) và đồng chí Nguyễn Thị Thương (Ủy viên Thường vụ Thành Đoàn) được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn.

- Tháng 4/1967, đồng chí Dương Văn Quyền chuyển công tác làm Ủy viên Ban Thường vụ Thành ủy, Phó Chủ tịch UBND thành phố Thái Nguyên; Tháng 6/1967, đồng chí Nguyễn Tiến Nhuận, Chánh Văn phòng Thành ủy được bầu làm Bí thư Thành Đoàn.

Ngay sau khi Đoàn Thanh niên Lao động Thành phố ra đời, Ban Chấp hành Thành Đoàn đã tập trung vào xây dựng củng cố các cơ sở Đoàn ở các khu phố, các xã, thị trấn, nhất là ở các xã mới tiếp nhận về Thành phố. Thời điểm này, Thành Đoàn có 20 cơ sở Đoàn (ở 4 khu phố, 2 thị trấn, 6 xã, 8 cơ quan, đơn vị) với trên 500 đoàn viên tham gia sinh hoạt.

Quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ I, với phương hướng: “*Trong sản xuất nông nghiệp... phải phát triển mạnh mẽ phương hướng mới tích cực thực hiện thâm canh, tăng năng suất, tăng hệ số lần trồng trọt*”. Thành Đoàn đã chỉ đạo các cơ sở Đoàn đoàn viên, thanh niên tích cực làm thủy lợi, làm phân bón ruộng và áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp, góp phần nâng tổng sản lượng thóc của Thành phố năm 1963 đạt 2.701 tấn, tăng 10,8% so với năm 1962; năm 1964 dù thời tiết khó khăn nhưng sản lượng thóc tăng hơn năm 1963 là 4%. Năng suất và sản lượng rau không ngừng tăng lên, tổng sản lượng năm 1963 đạt 556,8 tấn, vượt 45,3% kế hoạch, đáp ứng được nhu cầu rau xanh của Thành phố và bước đầu tạo nên vành đai sản xuất rau xanh, chủ yếu tập trung tại Túc Duyên, Đồng Bẩm, Gia Sàng¹.

Cùng với phong trào “*Thi đua học tập đuổi kịp và vượt Đại Phong*”, với khẩu hiệu hành động “*Phát cao cờ hồng, vượt sóng Duyên Hải*” đã nhanh chóng được đoàn viên, thanh niên Thành phố tham gia với tinh thần tự nguyện. Trong đó chủ yếu chú trọng vào 3 nội dung: *Đẩy mạnh*

¹ Lịch sử Đảng bộ thành phố Thái Nguyên 1930 - 1975, tr.106

phong trào phát huy sáng kiến cải tiến kỹ thuật, hợp lý hóa sản xuất; Tích cực hướng dẫn thanh niên học tập văn hóa kỹ thuật và nghề nghiệp; Động viên thanh niên nâng cao ý thức tham gia quản lý xí nghiệp, quản lý công trường.

Trên mặt trận sản xuất công nghiệp, thanh niên đóng vai trò rất quan trọng. Trong 2 năm (1961 - 1962), thanh niên công nhân Thị xã đã đóng góp được gần 1.000 sáng kiến có giá trị, được công nhận và áp dụng rộng rãi. Từ những sáng kiến hợp lý hóa sản xuất tiến đến những sáng kiến cải tiến kỹ thuật, đưa năng suất lao động tăng lên 6 đến 7 lần. Nhiều sáng kiến của đoàn viên, thanh niên Thị xã đã giải quyết được những khó khăn trong sản xuất và mang lại giá trị cao. Chi đoàn Hợp tác xã Thủ công Hồng Hà đã tổ chức hộp thư "hiến mức, hiến kế"; đồng chí Hợp, Bí thư chi đoàn đã có sáng kiến làm máy đánh bóng đỉnh tăng năng suất lên 4 lần, có sáng kiến "Làm cải tiến" nên mỗi ngày đồng chí đã sản xuất được 200 con dao, tăng năng suất lên 10 lần, góp phần hạ giá thành xuống còn một nửa. Chi đoàn Nhà máy Cơ khí 3/2 có sáng kiến sử dụng nguyên liệu cũ làm 1 máy nghiền phốt phát kịp thời phục vụ sản xuất cho mỏ Ký Phú. Đoàn viên, thanh niên Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ đã có sáng kiến sửa lại cách xây nồi hơi Bungari, tiết kiệm được 600 viên gạch chịu lửa trị giá 18.000 đồng. Bên cạnh đó, cuộc vận động tiết kiệm trong đoàn viên, thanh niên Thành phố được đẩy mạnh, góp phần tích cực trong việc hoàn thành các chỉ tiêu, kế hoạch Nhà nước.

Trong những năm 1963, 1964, sản xuất thủ công nghiệp của Thành phố có bước phát triển mạnh mẽ, từ 13 hợp tác xã với 692 xã viên trong năm 1961, đến năm 1963 đã phát

triển lên 72 hợp tác xã với trên 1.500 xã viên. Trong đó, hơn 30 hợp tác xã đã xây dựng được chi đoàn thanh niên, hoạt động thường xuyên và ngày càng nâng cao chất lượng.

Không chỉ xung phong đi đầu trong phong trào thi đua phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, đoàn viên thanh niên công nhân còn xung phong đảm nhận những công việc nặng nhọc, khó khăn nhất. Khu Liên hiệp Gang thép Thái Nguyên là một hạng mục công trình lớn, sau 3 năm xây dựng, 32 quả đồi với gần 11 triệu m³ đất, đá đã được san phẳng tạo mặt bằng cho các hạng mục công trình. Công sức lao động của cán bộ và công nhân công trường - chủ yếu là thanh niên, đã đưa đến kết quả mẻ gang đầu tiên của lò cao số 1 - "*Lò cao Thanh niên*" đã ra lò vào ngày 29/11/1963. Tiếp đó, năm 1964, lò cao số 2, lò luyện Cốc đi vào sản xuất...

Quán triệt chủ trương của Đoàn cấp trên: "*Muốn đưa thanh niên tiến quân vào khoa học kỹ thuật thì việc đầu tiên phải khẩn trương bằng mọi biện pháp tích cực nhất để bồi dưỡng và đào tạo thanh niên thành những cán bộ kỹ thuật*". Thành Đoàn đã chỉ đạo các cơ sở đoàn tổ chức nhiều hình thức cho đoàn viên, thanh niên học tập nâng cao trình độ, tay nghề. Hợp tác xã cơ khí Bắc Nam trong 6 tháng đầu năm 1962 đã bồi dưỡng và đào tạo được 9 thanh niên từ thợ học việc trở thành thợ chính; hợp tác xã cơ khí Hồng Hà đào tạo được 5 thanh niên nghề rèn, gò... Đa số thanh niên xã viên có tinh thần làm chủ hợp tác xã, có ý thức cao trong lao động sản xuất, cải tiến kỹ thuật góp phần nâng cao thu nhập cho xã viên.

Trong lĩnh vực sản xuất lâm nghiệp, phong trào thi đua “Rừng thanh xuân, phân 1 tấn”, “Làm cho Tổ quốc xanh tươi” được triển khai sâu rộng trong tuổi trẻ Thành phố, nhiều rừng thanh niên, đồi cây thanh niên được mọc lên. Nhân dịp tết trồng cây năm 1964, hơn 1.400 thanh niên công nhân, học sinh Thành phố đã nghỉ chủ nhật phấn khởi đi trồng “Rừng thanh niên vâng theo lời Bác”; tham gia trồng cây tại Bờ Đâu, Đồng Bẩm, kết quả trồng một ngày đạt 690 cây dừa. Nhiều Chi đoàn nông thôn triển khai phong trào “Em chăm cây lớn cùng em” để giáo dục ý thức bảo vệ chăm sóc cây trồng cho các em thiếu nhi. Các đoàn viên, thanh niên học sinh trường cấp 2, 3 đẩy mạnh phong trào thi đua “Bắc Lý” đã trồng hàng vạn cây xanh quanh trường và đường quốc lộ.

Hoạt động văn hóa, văn nghệ thể dục thể thao trong thời gian này có nhiều tiến bộ mới. Tính đến năm 1963, toàn Thành phố có trên 20 đội văn nghệ nghiệp dư ở các xã nông thôn và xí nghiệp, cơ quan trường học. Nhiều đội văn nghệ có chất lượng, hoạt động sôi nổi như chi đoàn Quan Triều, Đồng Quang, Trại Cau.... Nhân dịp Đại hội thanh niên Helsinki (Thủ đô của Phần Lan), Thành Đoàn chỉ đạo 100% các cơ sở Đoàn tiến hành tổ chức liên hoan văn nghệ, cất cao tiếng hát chào mừng Đại hội, thu hút hàng vạn đoàn viên, thanh niên tham gia, góp phần siết chặt tình đoàn kết giữa đoàn viên và thanh niên ngoài Đoàn. Phong trào thể dục thể thao trong thanh niên phát triển nhanh, chất lượng không ngừng tăng lên, tinh thần thi đấu và sự đoàn kết giữa các đoàn viên, thanh niên ngày càng được nâng cao, trong

đó nổi bật lên là tinh thần tham gia hăng hái của đông đảo nữ đoàn viên, thanh niên.

Bảo vệ Tổ quốc là nghĩa vụ thiêng liêng của tuổi trẻ, Thành đoàn đã tiến hành động viên đoàn viên, thanh niên tham gia thực hiện nghĩa vụ quân sự. Trong đợt tổng động viên ngày 14/9/1961 cán bộ đoàn viên, thanh niên đã thực hiện một cách nghiêm túc, nhiều đoàn viên, thanh niên đã vượt qua những trở ngại cá nhân, gia đình trở thành những gương sáng trong đợt tham gia tòng quân. Trong nhiều năm liên tục, thành phố Thái Nguyên luôn hoàn thành và hoàn thành vượt mức chỉ tiêu tuyển quân, đảm bảo cả về số lượng, chất lượng và thời gian giao quân.

Tháng 3/1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập Hội nghị Chính trị đặc biệt. Người kêu gọi: *"Mỗi người hãy làm việc bằng hai để đền đáp đồng bào miền Nam ruột thịt"*. Thấm nhuần lời dạy của Bác, Thành đoàn Thái Nguyên đã mở đợt sinh hoạt chính trị trong đoàn viên, thanh niên với nhiều hình thức giáo dục phong phú, như: Tổ chức đọc các tập sách *"Những bức thư từ tuyến đầu Tổ quốc"*; mít tinh, biểu tình phản đối Mĩ - Ngụy đàn áp, khủng bố thanh niên, học sinh miền Nam, đòi trả tự do cho anh Lê Quang Vịnh, Lê Hồng Tư và những thanh niên, sinh viên yêu nước khác; tổ chức các đợt hành động *"Vì miền Nam ruột thịt"*, *"Vì thống nhất Tổ quốc"*... Nhiều Chi đoàn, phân đoàn thanh niên còn tổ chức kết nạp anh Nguyễn Văn Trỗi làm *"Đoàn viên danh dự"*, vừa noi gương anh, vừa làm phần việc của anh, động viên thanh niên nhận thêm phần việc của những người ra đi chiến đấu... Đó là những việc làm thiết thực, vừa giáo dục thanh niên Thành phố về ý thức

trách nhiệm đối với đồng bào miền Nam, vừa góp phần hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước.

Cuối năm 1964, Đoàn Thanh niên Lao động Thành phố mở hội nghị tổng kết *“Những người xung phong tình nguyện thực hiện vượt mức kế hoạch”*, biểu dương nhiều cá nhân có thành tích xuất sắc. Đồng thời phát động phong trào thi đua yêu nước, kêu gọi cán bộ, đoàn viên, thanh niên toàn Thành phố thi đua phấn đấu hoàn thành vượt mức Kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất (1961-1965).

III. Nêu cao khí thế “Ba sẵn sàng”, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên vừa sản xuất, vừa chiến đấu và phục vụ chiến đấu, góp phần giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước (1965 - 1975)

Đầu năm 1965, trước nguy cơ thất bại hoàn toàn của chiến lược *“Chiến tranh đặc biệt”*, đế quốc Mỹ đưa quân viễn chinh và quân đồng minh vào miền Nam trực tiếp tham chiến, đồng thời phát động chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân trên toàn bộ lãnh thổ miền Bắc nước ta, với quy mô ngày càng lớn, mức độ ngày càng ác liệt.

Thành phố Thái Nguyên có nhiều cơ sở kinh tế, quốc phòng quan trọng, gồm Khu Liên hiệp Gang Thép, hệ thống các nhà máy quốc phòng (Z) chuyên sản xuất, sửa chữa vũ khí, khí tài. Thái Nguyên cũng là đầu mối giao thông, nối với thủ đô Hà Nội và các tỉnh đồng bằng với các tỉnh vùng Việt Bắc. Trong 9 tháng đầu năm 1965, đế quốc Mỹ đã huy động 221 lần tốp máy bay các loại vào hoạt động trinh sát trên vùng trời Thái Nguyên.

Đứng trước yêu cầu và nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới, thực hiện Nghị quyết số 111-NQ/TW (10/4/1965) của Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Nghị quyết số 103 (21/4/1965) của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, từ ngày 1/7/1965 hai tỉnh Bắc Cạn và Thái Nguyên sáp nhập thành tỉnh Bắc Thái. Thành phố Thái Nguyên là trung tâm công nghiệp lớn của miền Bắc, là thủ phủ của Khu Tự trị Việt Bắc đã trở thành một trọng điểm đánh phá của đế quốc Mỹ.

Ngày 17/10/1965, đế quốc Mỹ huy động 29 máy bay phản lực ném bom bắn phá khu vực cầu Gia Bẫy và xóm Xuân Quang, xã Gia Sàng (thành phố Thái Nguyên), mở đầu cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân trên địa bàn thành phố Thái Nguyên. Trận đánh phá của máy bay Mỹ ở khu vực cầu Gia Bẫy ngày 17/10/1965 đã làm 80 người chết và 67 người bị thương, cầu Gia Bẫy bị hư hỏng nặng, giao thông qua cầu hoàn toàn bị ngưng trệ. Từ đó đến khi kết thúc cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân lần thứ nhất của đế quốc Mỹ trên địa bàn thành phố Thái Nguyên, trải qua hơn 2 năm 5 tháng liên tục đánh phá, (từ trận đầu tiên đánh cầu Gia Bẫy ngày 17/10/1965, đến trận cuối cùng đánh phá ga Lưu Xá và Bệnh viện Gang thép ngày 10/3/1968), đế quốc Mỹ đã huy động 1.639 lượt chiếc máy bay các loại F4, F105, RF101, RF4C... (có 58 lượt chiếc máy bay trinh sát) vào trinh sát và đánh phá thành phố Thái Nguyên. Máy bay Mỹ đã đánh phá thành phố Thái Nguyên 239 trận (có 80 trận vừa và nhỏ), trong thời gian 219 ngày và đêm. Mỹ đã ném 3.176 quả bom phá, 244 quả bom hơi và bom từ trường, hơn 300 quả bom bi nhẹ

(104.760 quả bom bi con) và bắn 76 loạt đạn rốc két, tên lửa... xuống 121 mục tiêu công nghiệp, 60 mục tiêu giao thông, 21 mục tiêu quân sự, 24 mục tiêu dân cư, 4 mục tiêu nhiên liệu nằm trên địa bàn 100% xã, khu phố thuộc thành phố Thái Nguyên. Bom đạn Mĩ đã giết chết 335 người, làm bị thương 596 người, phá hủy hàng nghìn ngôi nhà và nhiều tài sản của nhân dân.

Trong những năm chiến đấu chống chiến tranh phá hoại bằng không quân lần thứ nhất của đế quốc Mĩ, cán bộ, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên đã nêu cao chủ nghĩa anh hùng cách mạng trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu. Ngay trong trận đánh đầu tiên với máy bay Mĩ bảo vệ cầu Gia Bấy vào ngày 17/10/1965, các đoàn viên, thanh niên Trung đội 2 tự vệ tiểu khu Gia Bấy (thuộc Đại đội tự vệ khu phố Hoàng Văn Thụ¹ thành phố Thái Nguyên đã chiến đấu rất kiên cường, dũng cảm. Đa số đoàn viên, thanh niên đều có mặt tại trận địa đồi Két Nước và khu vực máy bay địch bắn phá, làm nhiệm vụ chiến đấu, phục vụ chiến đấu và giải quyết hậu quả chiến tranh. Tiêu biểu là khẩu đội trưởng súng máy thượng liên Nông Quốc Khánh, đến các xạ thủ Hoàng Văn Dương, Lê Xuân Tảo và các chiến sỹ súng trường K44 Phạm Việt Hùng, Nguyễn Trung Ái, Ngô Đình Quý... đã dũng cảm vượt qua nguy hiểm đến vị trí chiến đấu. Các đồng chí Trần Văn Dương (Trung đội trưởng Trung đội 2 tự vệ tiểu khu Gia Bấy) đang ở khu vực Bến

¹ Tháng 10/1965, khu phố Hoàng Văn Thụ có 3 tiểu khu: Gia Sàng, Chiến Thắng và Quán Triều. Từ năm 1961, khu phố Hoàng Văn Thụ đã xây dựng được 1 đại đội tự vệ. Tháng 10/1965, Đại đội tự vệ khu phố Hoàng Văn Thụ có 2 trung đội là Trung đội 1 tự vệ Hợp tác xã cơ khí Hồng Hà trực chiến trên đồi Kô Kê và Trung đội 2 tự vệ tiểu khu Gia Bấy trực chiến trên đồi Két Nước.

Tượng; Phạm Quang Hợp (Trung đội trưởng Trung đội 1 tự vệ Hợp tác xã cơ khí Hồng Hà) và nữ cứu thương Nguyễn Thị Mỹ Dung ở khu phố Chiến Thắng; Nguyễn Thị Tuyết, Bùi Thị Vân, Phạm Văn Bằng, Trần Thị Kim Dung... đang sửa chữa hầm, hố phòng không ở khu vực bến than Gia Bảy đã dũng cảm vượt qua bom đạn, lao lên trận địa chiến đấu.

Với quyết tâm chiến đấu hy sinh để bảo vệ tuyến đường quan trọng, cán bộ đoàn viên, thanh niên luôn luôn bám sát trận địa chiến đấu với tinh thần quả cảm và đã cùng cán bộ chiến sĩ Trung đoàn pháo cao xạ 210 bắn rơi 1 chiếc máy bay địch. Trước bom đạn ác liệt của quân thù, 32 cán bộ, chiến sĩ chủ yếu là đoàn viên, thanh niên thuộc Đại đội tự vệ khu phố Hoàng Văn Thụ chiến đấu trên trận địa đồi Két Nước bị thương vong (có 15 đồng chí hi sinh). Tại khu vực đầu cầu Gia Bảy, bom Mĩ đã làm đổ cột bê tông và làm đứt hơn 100m dây truyền thanh và đường dây điện thoại, với quyết tâm giữ đường thông tin liên lạc huyết mạch, bảo đảm thông tin phục vụ công tác lãnh đạo và chỉ huy chiến đấu... các đoàn viên, thanh niên công nhân bảo dưỡng đường dây phòng Bưu điện thành phố Thái Nguyên (Vũ Văn Soái và Nguyễn Thừa Cơ) đã kịp thời sửa chữa.

Ngoài ra, tinh thần chiến đấu dũng cảm còn được thể hiện ở những cán bộ, đảng viên, những chiến sĩ nam, nữ tự vệ của các khu phố và các xã, như Đoàn Văn Bảo (16 tuổi) chiến sĩ tự vệ Hợp tác xã cơ khí Bắc Nam đã lấy thân mình làm giá súng cho đồng đội tại trận địa đồi Kô Kê chiến đấu với 20 máy bay giặc Mĩ. Những thiếu niên như Phạm Lợi (12 tuổi) ở xóm Dạ Hương (Đông Bẩm), Phạm Vân ở Đới Cấn

dũng cảm vượt qua bom đạn, tiếp nước cho bộ đội ngay tại trận địa.

Tổ chức đoàn thanh niên ở các cơ quan, xí nghiệp và hợp tác xã tích cực đóng góp tiền của phục vụ kháng chiến, nổi bật nhất trong đó là Ban Quản trị Hợp tác xã Cờ Hồng đã trích quỹ hàng nghìn đồng để bảo đảm sinh hoạt cho công tác huấn luyện tự vệ. Nhiều đơn vị dân quân tự vệ phục vụ chiến đấu và chiến đấu liên tục trên 50 trận, như: Túc Duyên, Đội Cấn, Đồng Quang, Phan Đình Phùng, Gia Sàng, Quang Vinh... Tiêu biểu là lực lượng tự vệ Gang thép với hàng nghìn người vừa bám nhà máy sản xuất, vừa trực tiếp chiến đấu. Đó còn là các nữ đoàn viên, thanh niên các khu phố Trưng Vương, Đội Cấn, Phan Đình Phùng đã góp gạo nấu cơm tiếp tế cho dân quân, tự vệ chiến đấu.

Thành Đoàn thành lập một số Đội thanh niên xung phong chống Mĩ cứu nước ở cơ sở, thực hiện các nhiệm vụ sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu... Tiêu biểu nhất là Đội thanh niên xung phong chống Mĩ cứu nước cơ sở xóm Xuân Quang (xã Gia Sàng, thành phố Thái Nguyên), đây là một trong những khu vực bị địch bắn phá ác liệt nhất. Chỉ tính riêng 2 tháng cuối năm 1966, Đội đã hiệp đồng chiến đấu với bộ đội cao xạ 18 trận (có 4 trận máy bay địch ném bom, bắn phá vào trận địa) bảo vệ an toàn mục tiêu. Đồng chí Nguyễn Thị Mậu - Bí thư Chi đoàn kiêm Đội trưởng đội thanh niên xung phong cơ sở xóm Xuân Quang đã dũng cảm lấy thân mình ch÷ chở cho thương binh, vừa trực tiếp làm nhiệm vụ cứu chữa thương binh, góp phần hạn chế được nhiều thương vong cho bộ đội.

Cùng với lực lượng thường trực thường xuyên chiến đấu, các đơn vị dân quân tự vệ, đa số là nam, nữ thanh niên ở các xí nghiệp công - nông - lâm trường tham gia chống địch. Nổi bật nhất là Trung đội thanh niên xung kích phục vụ chiến đấu của mỏ than Quán Triều đã thành lập được 2 tiểu đội trực chiến, được huấn luyện sử dụng thành thạo các loại súng trung và súng tầm cao sẵn sàng tham gia đánh địch bất cứ lúc nào. Ngoài ra còn có Trung đội trực chiến của Đoàn Thanh niên xí nghiệp Cơ khí 3-2 được trang bị súng máy cao xạ, đã tham gia chiến đấu với máy bay Mĩ hàng chục trận. Tại nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ có 12 nữ thanh niên công nhân trong tổ cứu thương sẵn sàng làm nhiệm vụ phục vụ chiến đấu và cứu chữa thương binh.

Trong tình hình cả nước có chiến tranh, các cấp bộ Đoàn trên địa bàn thành phố động viên cán bộ, đoàn viên, thanh niên đẩy mạnh phong trào thi đua “*Ba sẵn sàng*¹” do Trung ương Đoàn phát động. Chỉ trong thời gian ngắn, đã có hàng nghìn đoàn viên, thanh niên, toàn thành phố tình nguyện đăng kí “*Ba sẵn sàng*”. Trong năm 1965, chưa kể khu Gang thép và các cơ quan khu, toàn Thành phố có 5.700 lá đơn tình nguyện nhập ngũ và tái ngũ. Nhiều thanh niên có giấy báo trúng tuyển vào các trường đại học, giấy gọi đi học ở nước ngoài, nhưng đã tạm gác lại việc học hành tình nguyện lên đường ra tiền tuyến với mục tiêu lớn nhất là “*Tất cả để đánh thắng giặc Mĩ xâm lược*”. Tiêu biểu phải kể đến đồng

¹ *Ba sẵn sàng*: 1- Sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm, sẵn sàng gia nhập các lực lượng vũ trang; 2- Sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất kì tình huống nào; 3- Sẵn sàng đi bất cứ nơi nào, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần đến.

chí Nguyễn Thị Kim Loan, Ủy viên Ban Chấp hành Chi đoàn xóm Nam Tiến xã Lương Sơn (huyện Đông Hỷ, nay thuộc thành phố Thái Nguyên) viết đơn bằng máu với những lời lẽ rất xúc động: *“Cắm thù sôi sục giặc Mĩ xâm lược, tôi dùng máu của trái tim mình viết lá đơn này thiết tha đề nghị cấp trên xét cho tôi được nhập ngũ”*. Trong những năm 1965 - 1968, đã có 5.811 thanh niên Thành phố lên đường nhập ngũ, vượt chỉ tiêu trên giao, không có hiện tượng chống lệnh hay trốn lệnh, Thành phố được Thủ tướng tặng bằng khen về công tác tuyển quân.

Tấm gương tiêu biểu cho thế hệ thanh niên thành phố Thái Nguyên trong thời kỳ kháng chiến chống Mĩ là Liệt sĩ, Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Vũ Xuân, sinh ngày 25/4/1946, tại thành phố Thái Nguyên, nhập ngũ ngày 3/7/1963. Hơn 10 năm trong quân ngũ, Vũ Xuân đã trải qua ba cuộc hành quân, vượt hơn 2.000 km, qua các nước bạn Lào, Campuchia, đến chiến đấu trong đội hình của Đoàn 6 Pháo binh ở mảnh đất cực Nam của Tổ quốc. Trước ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, Vũ Xuân đã hi sinh trong trận chiến đấu đánh đồn Kênh 2 miền Tây Nam Bộ ở tuổi thanh xuân 28, để lại cho thế hệ trẻ hôm nay và mai sau cuốn *Nhật ký Vũ Xuân* vô cùng quý giá. Cuốn *“Nhật ký Vũ Xuân”* đã khắc họa tính chất ác liệt của một thời khói lửa chiến tranh, đồng thời khẳng định ý chí quyết tâm chiến đấu không ngại gian khổ, hy sinh của mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong cuộc đấu tranh cách mạng. Cũng từ đó, khi đọc nhật ký Vũ Xuân mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh niên tự xác định cho mình một lí tưởng sống đúng đắn, cho xứng đáng với các anh hùng liệt sĩ đã hi sinh vì nền độc lập,

thống nhất của Tổ quốc và “*Đừng làm hoen ố máu của những người đi trước*”, như lời nhắn nhủ của anh.

Trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt, phong trào thi đua “*hai tốt*” tiếp tục được duy trì và phát triển với tinh thần “*Dù khó khăn đến đâu cũng phải tiếp tục thi đua dạy tốt và học tốt*”¹ theo lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Với tinh thần đó, qua các năm học 1964 - 1965; 1965 - 1966 và 1966 - 1967 con em các dân tộc trong Thành phố đạt tỷ lệ lên lớp và đỗ tốt nghiệp cao nhất trong toàn tỉnh. Đặc biệt, trong năm học 1967 - 1968, 6 trường cấp II trên địa bàn Thành phố có 100% học sinh đỗ chính thức; đội học sinh giỏi văn và toán của Thành phố đạt giải nhất toàn tỉnh; 60% học sinh Thành phố được công nhận là cháu ngoan Bác Hồ.

Phong trào thi đua dạy tốt của đoàn viên giáo viên thông qua nhiều hình thức hoạt động phong phú như xây dựng giáo án mẫu, tổ chức “*Tuần dạy tốt*”, “*Giờ dạy tốt*”, tổ chức hội giảng, bình giảng; phát động phong trào thi đua “*3 giỏi*” (*Giảng dạy - Chủ nhiệm giỏi; Lao động giỏi; Công tác Đoàn - Đội giỏi*). Nhiều trường phổ thông cấp III có 100% giáo viên là đoàn viên đăng ký dạy tốt, phấn đấu đạt danh hiệu “*Người giáo viên nhân dân*” với điển hình là trường cấp III Lương Ngọc Quyến. Nhiều trường trong Thành phố tổ chức các hội thảo chuyên đề bàn về “*Giờ dạy tốt*”, “*Công tác chủ nhiệm lớp*”, “*Phương pháp bồi dưỡng học sinh kém*”, “*Phương pháp gắn thực tế vào bài giảng*”... Đặc biệt trong các trường đại học, trung học chuyên nghiệp, tổ chức đoàn thanh niên đã chú trọng đến việc nâng cao đời sống vật

¹ Hồ Chí Minh: “*Vì độc lập tự do vì chủ nghĩa xã hội*”, Nxb. Sự thật, Hà Nội.1970, tr.316.

chất và tinh thần cho học sinh, sinh viên như Đoàn trường Công nhân Kỹ thuật III đã tiến hành đảm nhận các công trình về nhà ăn, giếng nước phục vụ cho học sinh.

Trên mặt trận sản xuất nông nghiệp, với khí thế *“Ba sẵn sàng”*, đoàn viên, thanh niên Thành phố hăng hái đi đầu trong các phong trào thi đua làm thủy lợi và áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào sản xuất như cấy ngửa tay thẳng hàng, xử lý giống bằng lò 45⁰C... Nêu cao khẩu hiệu *“Làm ngày không đủ tranh thủ làm đêm, địch đánh ngày ta làm đêm”*, nhiều thanh niên dậy từ 2, 3 giờ sáng để đi cày, cấy ngay cạnh các mục tiêu bắn phá của máy bay Mỹ. Các cấp bộ Đoàn trên địa bàn Thành phố Thái Nguyên động viên đông đảo đoàn viên, thanh niên tích cực đẩy mạnh *“sản xuất đông - xuân thanh niên tiến quân với khí phách anh hùng Nguyễn Văn Trỗi”*, tích cực đẩy mạnh khẩu hiệu *“Rực lửa đêm đông, kiến thiết ruộng đồng, chống Mỹ cứu nước¹”*. Hàng ngàn thanh niên nông thôn Thành phố tranh thủ những đêm sáng trăng hoặc có nơi đốt đèn măng sông để làm thủy lợi, nhổ mạ, tát nước hoặc cày bừa ban đêm. Đến khi thu hoạch, đoàn viên, thanh niên nhận gặt những nơi trọng điểm; xung phong vận chuyển thóc thuê nhanh, gọn. Chỉ tính riêng trong quý I năm 1966, toàn thành phố đã có 77 Chi đoàn tham gia phần đấu đạt 50 tạ một công mẫu; tham gia sửa mương được 7.240 công; làm phân các loại được 14.929 công; làm cỏ sục bùn và trừ sâu được 75 mẫu; làm đường cho xe cải tiến đi được 2.300m; các Chi đoàn thanh niên đã cử được 315 đoàn viên, thanh niên vào các đội sản xuất rau.

¹ Đoàn Thanh niên Lao động thành phố Thái Nguyên: Báo cáo số 02 BC/TN/BT tổng kết công tác đoàn trong nông nghiệp năm 1966, tr.5.

Tháng 3/1966, Thành Đoàn đã tổ chức hội nghị bàn hướng sản xuất mới chuyển từ trồng lúa sang trồng rau và chăn nuôi với sự tham gia tích cực của hơn 100 cán bộ Đoàn cơ sở. Sau hội nghị, Thành Đoàn đã chỉ đạo các cơ sở Đoàn động viên đoàn viên, thanh niên đẩy mạnh trồng rau và chăn nuôi, trong đó chú trọng đẩy mạnh việc chăn nuôi tập thể, coi đây là khâu giải quyết chính. Đồng chí Đỗ Văn Huấn ở Hợp tác xã nông nghiệp Tiến Ninh thuộc Đoàn phường Túc Duyên một năm chăn nuôi được từ 5-7 tấn lợn hơi xuất chuồng.

Đoàn viên, thanh niên nông thôn tích cực sản xuất phân bón; trong phong trào nuôi bèo hoa dâu, bình quân mỗi đoàn viên, thanh niên nuôi được 500kg đến 1.500kg trở lên, dẫn đầu là các cơ sở Đoàn Túc Duyên, Gia Sàng, Quang Vinh, Đồng Bẩm và Chi đoàn Cam Giá... Qua phong trào, xuất hiện nhiều kiện tướng làm phân bón giỏi như: Đồng chí Trần Văn Uyển, Bí thư Đoàn xã Túc Duyên làm được 32 tấn; đồng chí Nông Hồng Hạnh, Bí thư Đoàn xã Quang Vinh làm được 25 tấn... Tiêu biểu là Đoàn xã Gia Sàng trong năm 1964 được Tỉnh Đoàn đề nghị Trung ương Đoàn tặng cờ anh hùng liệt sỹ Nguyễn Văn Trỗi; Chi đoàn xóm Bầu được tặng bằng khen, phần thưởng...

Trong sản xuất công nghiệp, đoàn viên, thanh niên gương mẫu làm thêm giờ, thêm buổi; thanh niên công nghiệp luôn là lực lượng đi đầu trong phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, hợp lý hóa sản xuất để có năng suất cao nhất, có những sáng kiến đã tiết kiệm được 4.000đ (như của thanh niên Sở Quản lý Điện). Thanh niên hợp tác xã cơ khí Bắc Nam đã tranh thủ ngoài giờ làm việc đóng quạt

hòm tặng đơn vị thanh niên nông nghiệp nào có năng suất cao nhất vụ chiêm 1965 - 1966.

Mặc dù phải tham gia chiến đấu, song phong trào học tập văn hóa của thanh niên Thành phố có nhiều tiến bộ, tổ chức được 104 lớp cho 1.272 học viên. Phong trào xây dựng nếp sống thời chiến như đi họp đúng giờ, sắp xếp nhà gọn gàng ngăn nắp, ca hát tập thể, rèn luyện 5 môn: chạy, nhảy, bơi, bắn, võ dân tộc đã thực sự trở thành phong trào quần chúng được thanh niên yêu thích, diễn ra sôi nổi và rộng khắp.

Công tác phát triển Đoàn và cuộc vận động xây dựng chi, phân đoàn 4 tốt đạt và vượt chỉ tiêu tỉnh giao. Công tác huấn luyện, bồi dưỡng cán bộ được các cấp bộ Đoàn đặc biệt quan tâm. Thành Đoàn hằng năm đều tổ chức cho thanh niên ưu tú học tập lịch sử Đoàn và điều lệ Đoàn; chú trọng tới công tác phát triển đoàn viên mới, mỗi năm Thành phố kết nạp mới hơn 100 đoàn viên. Chỉ trong quý I năm 1966, đã kết nạp được trên 30 thanh niên vào Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam.

Từ quý II năm 1967, địch tiếp tục đánh phá thành phố Thái Nguyên ác liệt hơn vào tất cả các mục tiêu. Tại khu vực cầu Gia Bấy (thành phố Thái Nguyên), máy bay địch đánh đi đánh lại hàng chục lần. Các đội Thanh niên xung phong chống Mĩ cứu nước đã nêu cao tinh thần dũng cảm, không quản ngại gian khổ, hi sinh, khắc phục mọi khó khăn, trở ngại, đảm bảo giao thông thông suốt trong bất kì tình huống nào.

Cùng với lực lượng thường trực chiến đấu của bộ đội địa phương, công an vũ trang, các đơn vị trực chiến của dân quân, tự vệ đa số là nam, nữ thanh niên, được thành lập ở

khắp các xí nghiệp, công trường, nông trường, lâm trường và các xã thuộc các vùng trọng điểm để hợp đồng tác chiến, trừng trị bọn xâm lược Mĩ khi chúng đến gây tội ác.

Trung đội Thanh niên xung kích phục vụ chiến đấu của Mỏ than Quan Triều đã thành lập được 2 tiểu đội trực chiến, được huấn luyện sử dụng thành thạo các loại súng trung, cao, luôn luôn có mặt ở trận địa, sẵn sàng đánh địch bất cứ lúc nào. Trong khi làm nhiệm vụ tiếp đạn, bình thường cứ 2 người mới khiêng nổi một hòm đạn pháo, nhưng khi phục vụ chiến đấu, mỗi người vác một hòm vẫn chạy băng băng.

Tiêu biểu trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu trong Thành phố có đồng chí Nông Thị Thanh (Quang Vinh), Nguyễn Thúy Núi (Gia Sàng) dưới làn bom đạn Mĩ vẫn anh dũng xông lên trận địa cứu chữa thương binh.

Vào đầu năm 1968, máy bay địch bắn phá vào ga Lưu Xá, một đoạn đường sắt gần đó bị một quả bom đánh trúng làm cho tuyến đường sắt vận chuyển hàng hóa bị ngừng trệ. Ban Chấp hành Chi đoàn Phú Xá đã huy động hơn 150 đoàn viên, thanh niên địa phương cùng với đoàn viên, thanh niên đường sắt Hà - Thái vận chuyển, san lấp làm lại tuyến đường quan trọng này. Sau một đêm, 200 đoàn viên, thanh niên đã san lấp xong hố bom sâu 15m, rộng 40m, bảo đảm cho hàng hóa cung cấp cho trận tuyến.

Do bị thất bại nặng nề trên cả hai miền Nam - Bắc, ngày 31/3/1968 giới cầm quyền Mĩ đã tuyên bố chấm dứt ném bom bắn phá miền Bắc từ vĩ tuyến 20 trở ra. Tranh thủ thời gian ngừng bắn quý báu đó, đoàn viên, thanh niên cùng với nhân dân các dân tộc thành phố Thái

Nguyên tích cực khôi phục, phát triển kinh tế - xã hội và ra sức chi viện cho miền Nam.

Trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, thanh niên đã đóng góp 7.864 ngày công 128 tấn phân bón; 21 chi đoàn ở nông thôn đã xây dựng 21 “Cánh đồng 5 tấn thắng Mĩ” với 36 mẫu ruộng; nhận chăm bón 264 mẫu ruộng với 248 đoàn viên tham gia. Thành Đoàn đã thành lập 13 đội xung kích gồm 86 đội viên đã giúp hợp tác xã nông nghiệp cày bừa được hàng chục mẫu ruộng gần nơi địch hay đánh phá, biến hàng trăm hố bom thành ruộng đồng sản xuất. Nhiều nơi trong Thành phố có lúa màu bị địch đánh phá làm hư hại nghiêm trọng, thanh niên đã tiến hành cày cấy lại 2 - 3 lần, kiên quyết cấy hết diện tích và kịp thời vụ. Tiêu biểu như Chi đoàn Phú Xá, thanh niên đã cày cấy lại lần thứ 2 cho 30,5 mẫu và lần thứ 3 cho 10 mẫu hoa màu mà địch đã phá hoại. Thanh niên đã thực sự là lực lượng nòng cốt, giúp trồng cấy đạt năng suất cao. Tính bình quân trên toàn thành phố, cả năm đạt 47 tạ/ha, riêng vụ mùa đạt 25,83 tạ/ha, trong đó có 3 xã và 5 hợp tác xã đạt từ 5 đến 5,5 tấn/ha¹.

Trong sản xuất công nghiệp và thủ công nghiệp, Thành Đoàn đã chỉ đạo xây dựng được các ban, tổ khoa học kỹ thuật ở 100% các cơ sở Đoàn, nhiều cơ sở đã lập được các nhóm kỹ thuật tại các phân đoàn. Tiêu biểu như: Chi đoàn Nhà máy cơ khí 3/2 Bắc Thái² có sáng kiến cắt nan hoa xẻ cải tiến, tăng năng suất 200%. Đoàn viên, thanh niên

¹ Ban Chấp hành Tỉnh đoàn Bắc Thái: Báo cáo tổng kết công tác đoàn năm 1967 của Tỉnh đoàn thanh niên lao động Bắc Thái (1/11/1968), tr.2.

² Trong những năm chống Mỹ, nhà máy cơ khí 3/2 Bắc Thái sơ tán lên Yên Lạc, huyện Phú Lương.

Xưởng 19/8¹ làm thêm giờ, tận dụng phế phẩm để sản xuất cần xẻ, chế băng, díp, tiết kiệm 7.000 đồng của Nhà nước. Thanh niên Hợp tác xã Cơ khí Bắc Nam tận dụng phế phẩm làm 10 tấn hàng trị giá 1.700 công, làm cho sản xuất và mức lương của xã viên ngày càng ổn định. Trong năm 1967, thanh niên trong ngành thủ công nghiệp Thành phố đã làm thêm 7.500 giờ, vượt kế hoạch đề ra.

Trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt và sản xuất khó khăn, công tác củng cố và kiện toàn bộ máy và đào tạo, bồi dưỡng cán bộ được Thành Đoàn hết sức chú trọng, tổ chức bồi dưỡng cho hơn 70 cán bộ cơ sở. Công tác xây dựng chi, phân đoàn 4 tốt được Thành Đoàn triển khai thực hiện ngay sau hội nghị tổ chức của Trung ương Đoàn và Tỉnh Đoàn.

Thực hiện lời dạy của Bác *“Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, tùy theo sức của mình”*, trong những năm đế quốc Mỹ tiến hành chiến tranh phá hoại bằng không quân ra miền Bắc lần thứ nhất, Đội Thiếu niên tiên phong đã có nhiều phong trào với nhiều hình thức hoạt động phù hợp với mọi lứa tuổi, mọi cấp học. Các phong trào *“Học tập làm theo 5 điều Bác Hồ dạy, làm nghìn việc tốt”*, *“Em làm kế hoạch nhỏ”*, *“Hợp tác xã măng non”*, *“Nói lời hay, làm việc tốt”*, *“Tiến bước lên Đoàn”*, *“Đàn gà chống Mỹ”*, *“Đồi cây đồi đời nhớ ơn Bác Hồ”*, *“Chăm sóc trâu bò kéo khỏe”*, *“Hai giới”*², *“Trần Quốc Toản ra quân”*... thường xuyên được phát động. Công tác giáo dục, chăm sóc và bảo vệ trẻ em được đẩy mạnh, phong trào học tập văn hóa cho các em như cuộc thảo luận *“Tìm bí mật của điểm 5”*,

¹ Trong những năm chống Mỹ, Xưởng 19/8 sơ tán lên Khe Mo, huyện Đồng Hỷ

²*Hai giới*: Học tập giỏi, Lao động giỏi.

“Làm thế nào để học giỏi toán, văn”, “Dũng sỹ diệt Mỹ”, “Tô thắm cò đội bằng những điểm 5, 10”... Thành phố Thái Nguyên có 85% số em đến tuổi 15 được bồi dưỡng kết nạp vào Đoàn.

Trong năm 1967, Thành Đoàn đã tổ chức Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ cấp thành phố, có 103 đại biểu ưu tú nhất thay mặt 3.864 Cháu ngoan Bác Hồ toàn thành phố dự đại hội. Đại hội đã tuyển cử được 10 em đi dự Đại hội cấp tỉnh và 22 em xuất sắc nhất báo cáo lên Bác kính thưởng.

Trong giai đoạn 1965 - 1968, đoàn viên, thanh niên Thành phố cùng với các tầng lớp nhân dân vừa sản xuất, vừa chiến đấu chống chiến tranh phá hoại bằng không quân lần thứ nhất của đế quốc Mỹ. Đoàn viên, thanh niên Thành phố tích cực hưởng ứng phong trào tòng quân và phong trào *“2 tình nguyện”* (tình nguyện đi chiến đấu và tình nguyện làm thêm việc thay thế người đi chiến đấu). Do được chuẩn bị đầy đủ về mọi mặt nên cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong Thành phố luôn luôn ở tư thế sẵn sàng nhập ngũ. Tất cả các đợt tuyển quân hằng năm đều vượt chỉ tiêu trên giao. Đặc biệt, vào năm 1968, yêu cầu chi viện sức người cho chiến trường miền Nam trở nên cấp bách, trong khi cuộc chiến tranh ngày càng ác liệt, số người hy sinh tại chiến trường ngày càng tăng, đã tác động không nhỏ đến tư tưởng của đoàn viên, thanh niên. Tuy vậy, trong 4 đợt tuyển quân năm 1968 Thành phố vượt chỉ tiêu trên giao 4,52%, chất lượng không ngừng tăng lên, riêng đợt tuyển quân lần thứ 3 tháng 9/1968, thành phố Thái Nguyên là lá cờ đầu của tỉnh vượt 16,1%.

Sau khi bị máy bay Mỹ bắn phá, đ̣i phục v̄c cho khôi phục và xây dựng lại thành phố Thái Nguyên, tháng 3/1968, Thành Đoàn đã huy động hơn 500 đoàn viên, thanh niên đi khai thác cát sỏi ở xã Sơn Cẩm (Phú Lương). Chỉ trong vòng 7 ngày, các đoàn viên, thanh niên Thành phố đã khai thác được 3.000m³ cát sỏi phục vụ các công trình xây dựng.

Với thành tích trên, Ban Thường vụ Thành ủy Thái Nguyên đã tin tưởng giao cho Thành Đoàn đảm nhận xây dựng một số hạng mục của Rạp hát ngoài trời (ở vị trí xây dựng Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc, đường Hoàng Văn Thụ hiện nay). Công trình được khởi công xây dựng vào sáng ngày 26/3/1968, tuổi trẻ Thành phố vinh dự được đồng chí Vũ Quang, Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn, các đồng chí lãnh đạo Đảng, chính quyền và đoàn thể địa phương cùng với đông đảo quần chúng nhân dân các đến dự. Trong 3 tháng liên tục, khoảng 1.000 đoàn viên, thanh niên Thành phố tiến hành san lấp, vận chuyển hàng ngàn khối đất đá, hoàn thành xuất sắc công việc được giao.

Mùa hè năm 1968, tại xã Thịnh Đán (huyện Đồng Hỷ) đã diễn ra Đại hội đại biểu Đoàn thanh niên Lao động thành phố Thái Nguyên lần thứ II (nhiệm kỳ 1968 - 1970). Đại hội bầu đồng chí Nguyễn Tiến Nhuận làm Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Đồng chí Lê Bé, Nguyễn Thị Thương, Hạng Minh Dừng được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 8/1968, đồng chí Bùi Đình Quế, Phó Bí thư Tỉnh Đoàn (phụ trách thanh niên xung phong) được cử về làm Bí thư Thành Đoàn.

Năm 1968, sản xuất nông nghiệp trên địa bàn thành phố Thái Nguyên gặp khó khăn lớn do hậu quả trận lũ lụt

(8/1968) gây ra. Trước tình hình đó, đoàn viên, thanh niên đã cùng nhân dân cấy tiết kiệm mạ, ủng hộ giúp đỡ những nơi bị lũ lụt. Thành Đoàn phối hợp với Mặt trận Tổ quốc, Hội Phụ nữ cử 30 cán bộ trực tiếp xuống cơ sở chỉ đạo và vận động nhân dân phục hồi sản xuất.

Hưởng ứng phong trào thi đua xây dựng "*Cánh đồng 5 tấn thắng Mĩ*" do Tỉnh Đoàn phát động, nhiều cấp bộ Đoàn trên địa bàn thành phố Thái Nguyên đăng kí với hợp tác xã đảm nhận toàn bộ quá trình sản xuất trên một cánh đồng, từ khâu xây dựng kế hoạch, đến áp dụng các biện pháp kĩ thuật, thâm canh tăng năng suất lúa. Sau một số vụ, cánh đồng đã được cải tạo và sản xuất ổn định, Đoàn Thanh niên giao lại cho hợp tác xã, tiếp tục nhận và xây dựng các "*Cánh đồng 5 tấn thắng Mĩ*" khác. Nhờ có sự đóng góp tích cực của tổ chức Đoàn, qua các năm 1969, 1970 diện tích cấy lúa mới, có năng suất cao ở thành phố Thái Nguyên đạt 50,4%. Trong năm 1970 sản lượng lúa thành phố Thái Nguyên đạt 107.762 tấn, tăng 2.866 tấn so với năm 1969 và chiếm 80,33% sản lượng lúa toàn tỉnh.

Đặc biệt, trong đợt rà phá bom nổ chậm ở trung tâm thành phố Thái Nguyên tháng 3/1969, lực lượng công binh tự vệ đường phố và lực lượng công binh dân quân các xã ngoại thành thành phố Thái Nguyên đã rà, phá được 8 quả bom phá, loại 250kg. Tiêu biểu là các đồng chí Nguyễn Hữu Hạnh (tự vệ khu phố Phan Đình Phùng), Phạm Văn Thép (tự vệ khu phố Hoàng Văn Thụ), Nguyễn Văn Sơn (tự vệ hợp tác xã cao cấp cơ khí Hồng Hà), Nguyễn Văn Hoàn (tự vệ hợp tác xã cao cấp cơ khí Bắc Nam) được Ủy ban Hành chính tỉnh tặng giấy khen.

Trong lúc tuổi trẻ cùng nhân dân các dân tộc thành phố Thái Nguyên đang hăng hái thi đua lao động sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu thì được tin Bác Hồ vô vàn kính yêu đã từ trần vào lúc 9^h47' ngày 2/9/1969. Đây là nỗi đau thương mất mát không thể nào bù đắp nổi đối với toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta. Trước khi đi xa, Bác đã để lại cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng Việt Nam *“muôn vàn tình thương yêu”*. Trong Di chúc để lại, Người viết: *“Đoàn viên, thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ”*. Người còn căn dặn: *“Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức, cách mạng cho họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”, “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”*.

Thực hiện Di chúc thiêng liêng của Bác, đáp ứng nguyện vọng của thế hệ trẻ và theo đề nghị của Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam, nhân dịp kỉ niệm lần thứ 40 Ngày thành lập Đảng (3/2/1930 - 3/2/1970), Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ra nghị quyết cho Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên và Đội Nhi đồng được mang tên Bác.

Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam được đổi tên là Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh.

Đội Thiếu niên Tiên phong Việt Nam được đổi tên là Đội Thiếu niên Tiên phong Hồ Chí Minh.

Đội Nhi đồng Việt Nam được đổi tên là Đội Nhi đồng Hồ Chí Minh.

Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng miền Nam, tổ chức Thiếu niên và Nhi đồng miền Nam cũng được mang tên Bác.

Đây là một vinh dự hết sức to lớn, đồng thời cũng là trách nhiệm vô cùng nặng nề trước Đảng, trước vận mệnh của đất nước. Để xứng đáng với vinh dự và trách nhiệm đó, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đã nêu khẩu hiệu: *“Thế hệ trẻ Việt Nam nguyện sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại”*. Đó là sự biểu hiện cụ thể lòng biết ơn của tuổi trẻ đối với Bác Hồ, quyết tâm làm theo lời dạy và con đường mà Người đã lựa chọn.

Để biến quyết tâm thành hành động cụ thể, Đoàn đã mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong thanh, thiếu niên và nhi đồng để học tập 5 điều Bác Hồ dạy; học tập và làm theo Di chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Từ đó góp phần nâng cao lòng tự hào, tinh thần đoàn kết, quyết tâm phấn đấu, không sợ khó khăn, gian khổ hoàn thành mọi nhiệm vụ để xứng đáng với lời dạy của Bác. Sau đợt sinh hoạt chính trị, Thành Đoàn tiến hành tổ chức các chương trình hành động cách mạng, tạo mọi điều kiện cần thiết cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên phấn đấu và trưởng thành, tiếp tục củng cố và xây dựng Đoàn vững mạnh.

Tháng 7/1971, Đại hội Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ III (nhiệm kỳ 1971 - 1972) được tổ chức. Đồng chí Bùi Đình Quế được bầu làm Bí thư Thành Đoàn; đồng chí Lê Bé, Nguyễn Thị Thương, Hạng Minh Dũng tiếp tục được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

¹ Trong nhiệm kỳ 1971 - 1972, vào tháng 12/1971 đồng chí Nguyễn Thị Thương chuyên công tác về giảng dạy tại Khoa Thanh vận Trường đoàn Khu tự trị Việt Bắc; đồng chí Nguyễn Tiến Huân (Phó Chủ tịch Ủy ban thiếu niên nhi đồng thành phố Thái Nguyên) được bầu bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn. Đến tháng 8/1972 đồng chí Hạng Minh Dũng chuyển công tác mới sang Văn phòng Thành ủy Thái Nguyên.

Ngay sau Đại hội, cùng với các ban, ngành, Thành Đoàn tập trung vận động cán bộ, đoàn viên, thanh niên Thành phố thực hiện Nghị quyết Đại hội với nhiệm vụ trọng tâm là: *“Tuổi trẻ Thành phố xung kích thực hiện nhiệm vụ khôi phục phát triển kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh”*.

Phong trào *“Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật”* được đoàn viên, thanh niên hưởng ứng tích cực. Trên mặt trận sản xuất nông nghiệp, các đoàn viên, thanh niên đi đầu trong phong trào thi đua làm thủy lợi, làm phân bón và áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào sản xuất. Trong toàn Thành phố đã vận động đoàn viên, thanh niên làm được trên 20 nghìn tấn phân các loại (trong đó có hàng nghìn tấn bèo hoa dâu)... Thông qua các hội thi cày, thi giặt lúa, thi làm bèo hoa dâu đã thu hút được đông đảo thanh niên tham gia.

Thành đoàn phối hợp với Phòng Nông nghiệp thành phố tổ chức bồi dưỡng về kỹ thuật nông nghiệp gồm xử lý thóc, làm mạ, cấy lối mới, trồng cây phân xanh... tổ chức tập huấn cho 4.000 đoàn viên, thanh niên biết gieo cấy lúa xuân, hàng ngàn nữ thanh niên đã học lối cấy mới. Các cánh đồng 5-10 tấn thặng Mĩ được duy trì và phát triển; việc nhận thửa chăm sóc, nhất là việc phòng trừ sâu bệnh được tổ chức đoàn quan tâm, đoàn viên thanh niên thực sự trở thành lực lượng xung kích. Cán bộ, đoàn viên, thanh niên khu vực nông thôn Thành phố thi đua lao động sản xuất, cải tạo ruộng đồng. Đi đôi với việc tổ chức chăn nuôi tập thể, các cấp bộ Đoàn tích cực động viên đoàn viên, thanh niên phát triển chăn nuôi ở gia đình; vận động các gia đình đoàn viên, thanh niên thực hiện tốt *“3 chuồng”* (chuồng lợn, chuồng trâu bò, chuồng xí), phấn đấu đạt chỉ tiêu mỗi đoàn viên, thanh niên trong gia đình

nuôi từ 2 đến 3 con lợn. Với sự tham gia tích cực của đoàn viên, thanh niên đã giúp các hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn Thành phố giải quyết được nguồn phân bón ruộng.

Phong trào trồng cây bảo vệ rừng được thực hiện rộng khắp, Thành Đoàn đã tổ chức phong trào đòi cây, đường cây *“Đòi đòi nhớ ơn Bác”*. Trong năm 1971, thanh niên thành phố Thái Nguyên tham gia 3 đợt trồng cây mùa xuân với tổng số 3.500 người và 2 đợt kiểm tra nếp sống văn minh.

Trong sản xuất công nghiệp, phong trào cải tiến kỹ thuật sản xuất mang lại nhiều kết quả đáng khích lệ, tiêu biểu nhất là Chi đoàn Kỹ thuật Địa chất 12 đảm nhận việc nghiên cứu, thăm dò than mỡ tại mỏ than Phấn Mễ. Đây là mỏ mà chuyên gia đã kết luận *“Không có, hoặc có rất ít than, không đáng khai thác”*. Với tinh thần vượt khó, trí sáng tạo của tuổi trẻ Chi đoàn Kỹ thuật Địa chất 12, chỉ trong một thời gian ngắn đã xây dựng được bản đồ khai thác, tìm ra được một mỏ than mỡ lộ thiên, phục vụ cho Khu liên hợp Gang thép. Nhờ thành công này, đã thay thế việc phải chuyển than mỡ từ mỏ than Đèo Nai về để sản xuất.

Phong trào *“Luyện tay nghề, thi thợ giỏi”* được bắt đầu từ năm 1966 tại Khu liên hiệp Gang thép Thái Nguyên đã được nhân rộng và thực hiện ở hầu hết các nhà máy, xí nghiệp công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn Thành phố. Đến năm 1970, trên địa bàn thành phố Thái Nguyên có nhiều cơ sở Đoàn triển khai phong trào, nhiều nơi đã kết hợp thi thợ giỏi với thi nâng bậc hàng năm cho công nhân và trở thành nhiệm vụ chung của cơ quan, đơn vị.

Lực lượng thanh niên trong ngành thủ công nghiệp đã phát huy nhiều sáng kiến cải tiến kỹ thuật, đưa năng suất lao

động không ngừng tăng lên. Nếu trong phong trào nông nghiệp thanh niên tổ chức hàng chục tổ xung kích, thì trong thủ công nghiệp và công nghiệp, thanh niên thực hiện 3 mũi tiến công, đảm bảo 22,5 ngày công/tháng trong sản xuất thủ công nghiệp; mở các hội thao luyện tay nghề, thi thợ giỏi. Trong năm 1971, thanh niên đã có 84 công trình xẻ máy, lò máy thanh niên, 22 sáng kiến cải tiến kỹ thuật, tiết kiệm nguyên vật liệu trị giá hàng nghìn đồng.

Cùng với việc khôi phục kinh tế, phát triển văn hóa - xã hội, đoàn viên, thanh niên Thành phố hăng hái lên đường nhập ngũ. Với khẩu hiệu *“Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để chiến thắng”*, đông đảo thanh niên Thành phố sẵn sàng lên đường ra trận, đảm bảo *“Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”*, *“Tiền tuyến cần, hậu phương có”*; *“Nha Trang kết nghĩa cần gì, Thái Nguyên có nấy”*. Qua 4 năm (1969 - 1972) đã có 924 đoàn viên, thanh niên Thành phố lên đường nhập ngũ, có nhiều thanh niên trong các trường học tình nguyện nhập ngũ. Riêng trong năm 1972 có 380 thanh niên tòng quân, vượt chỉ tiêu 52% và số quân đi vào chiến trường miền Nam vượt 34%, điều đó *“đáp ứng yêu cầu của tiền tuyến, vừa bảo đảm yêu cầu xây dựng và phát triển lực lượng vũ trang để chiến đấu và bảo vệ địa phương...¹”*.

Đầu năm 1972, Thành Đoàn đã tổ chức đợt đắp đê chống lũ lụt vào ruộng đồng của bà con huyện Phổ Yên do đồng chí Lê Bé - Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên phụ trách. Trên 300 thanh niên nông thôn Thành phố tham gia công trường với tinh thần một người làm việc

¹ Báo cáo tổng kết công tác năm 1972 của Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố Thái Nguyên, bản đánh máy, Lưu trữ Tỉnh ủy Bắc Thái.

bằng hai, sau thời gian 7 ngày làm việc không ngừng nghỉ, vượt qua mọi khó khăn, tuổi trẻ Thành phố đã góp sức hoàn thành công trình đê Lê Mã Lương. Đến tháng 4 năm 1972, Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh Thành phố đã cử trên 200 thanh niên sôi nổi tham gia lao động trên công trường đê Gang Thép, anh chị em đã lao động với tinh thần làm việc cao trong 20 ngày, tự tổ chức việc làm tại chỗ, đã hoàn thành được khối lượng công việc, hoàn thành công trình trước khi có mưa to, lũ lớn.

Ngày 16/4/1972, tổng thống Nixon chính thức phát động cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ hai bằng không quân và hải quân trên toàn bộ miền Bắc nước ta, với quy mô lớn và cường độ đánh phá ác liệt hơn. Ngày 24/5/1972, Mĩ cho 5 máy bay ném 12 quả bom “tinh khôn” (có điều khiển) và bắn một loạt đạn rốc két xuống Nhà máy điện Thái Nguyên, chính thức mở đầu cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ 2 bằng không quân trên địa bàn Thái Nguyên. Cuộc chiến tranh diễn ra ác liệt nhất từ khi các bến cảng, cửa sông miền Bắc bị đế quốc Mĩ rải mìn phong tỏa (5/1972), thành phố Thái Nguyên trở thành đầu mối quan trọng tiếp nhận và trung chuyển hàng viện trợ của các nước anh em.

Do nắm vững tình hình và nhiệm vụ mới. Thành ủy đã có chủ trương và chỉ đạo kịp thời, tăng cường lực lượng chiến đấu, sẵn sàng đánh trả hoạt động xâm lược của đế quốc Mĩ.

Trước tình hình đế quốc Mĩ leo thang ồ ạt đánh phá trở lại miền Bắc rất ác liệt trong năm 1972, vấn đề bảo đảm giao thông suốt là một nhiệm vụ hết sức quan trọng. Nhận thức rõ điều này, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn phát động phong trào *“Thanh niên xung kích đảm bảo giao*

thông, vận tải” và kiện toàn Đội 91 thanh niên xung phong chống Mĩ, cứu nước tập trung.

Hưởng ứng phong trào trên, Ban Chấp hành Thành Đoàn Thái Nguyên thành lập được hàng trăm Đội thanh niên xung kích bảo đảm giao thông, vận tải trên các trục đường giao thông chính với chục ngàn lượt vận đoàn viên, thanh niên tham gia. Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tích cực tuyên truyền, vận động cán bộ, đoàn viên thanh niên tích cực tham gia và phục vụ chiến đấu. Tuổi trẻ Thành phố là lực lượng nòng cốt cùng với nhân dân Thành phố đào thêm hàng trăm hầm, 4.000m giao thông hào và gần 60 địa đạo. Nhờ đó mà mặc dù địch ném bom ác liệt, kể cả B52, nhưng chúng ta đã hạn chế được sự thương vong.

Trong 2 ngày 22 - 23/12/1972 hơn 1.000 nam, nữ đoàn viên, thanh niên, dân quân tự vệ thành phố Thái Nguyên cùng với huyện Đồng Hỷ đã phối hợp với bộ đội đào đắp, củng cố trận địa pháo cao xạ Túc Duyên và sửa chữa đường để Trung đoàn 256 đưa pháo cao xạ 100 mm vào trận địa bắn máy bay B52, góp phần làm nên chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không”.

Vừa phục vụ chiến đấu, các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố tích cực triển khai thực hiện Nghị quyết số 17-NQ/BT ngày 15/6/1972 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về tình hình, nhiệm vụ mới và những công tác cấp bách. Cán bộ, đoàn viên nông thôn thi đua làm phân bón, thâm canh tăng năng suất lúa và hoa màu. Trong các nhà máy, xí nghiệp công nghiệp, Đoàn thanh niên cùng với Công đoàn vận động cán bộ, đoàn viên, công nhân viên chức triển khai công tác chuyển hướng sản xuất tương đối nhanh gọn... vừa tiếp tục

đẩy mạnh các phong trào thi đua “Ba mũi tiến công”, “Luyện tay nghề, thi thợ giỏi”, vừa tháo dỡ hàng nghìn tấn vật tư, thiết bị đưa đến các địa điểm sơ tán.

Với những thành tích xuất sắc trong sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu của tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên trong thời kỳ 1968 - 1972 đã góp phần đánh bại cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ hai bằng không quân và hải quân của đế quốc Mỹ.

Trong thời gian này, đội ngũ cán bộ Đoàn thường xuyên có sự thay đổi, nhất là ở cấp cơ sở (có nơi, một năm thay đổi Bí thư Đoàn xã tới tới 2, 3 người). Trước tình hình đó, Thành Đoàn tiến hành tăng cường công tác đào tạo và bồi dưỡng cán bộ đoàn các cấp. Ngoài việc cử cán bộ đi học trường Đảng và các lớp do Khu Đoàn, Trung ương Đoàn. Thành Đoàn tiến hành cử cán bộ đi học các lớp do Tỉnh Đoàn mở hàng năm từ 3 đến 4 lớp, với khoảng từ 200 đến 300 học viên, từng bước nâng cao trình độ cho cán bộ đoàn, đáp ứng yêu cầu của phong trào thanh thiếu nhi.

Đầu năm 1973, Đại hội Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ IV (1973 - 1975) được tổ chức. Đồng chí Bùi Đình Quế tiếp tục được đại hội bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Đồng chí Lê Bé, Nguyễn Tiến Huân được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

¹ Trong nhiệm kỳ này, tháng 5/1974, đồng chí Bùi Đình Quế, Bí thư Thành Đoàn chuyển công tác mới làm Trưởng Ban chỉ đạo Vùng thực phẩm tại xã Đồng Bầm và làm Phó Bí thư Đảng ủy xã Đồng Bầm; đồng chí Nguyễn Tiến Huân được bầu bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn. Cũng trong năm 1974, đồng chí Lê Bé chuyển công tác mới, sang làm Phó Chủ nhiệm Ban liên hiệp Hợp tác xã thành phố Thái Nguyên; đồng chí Nguyễn Thanh Tâm (Ủy

Ngay sau khi đế quốc Mỹ tuyên bố chấm dứt việc ném bom bắn phá miền Bắc (15/1/1973), Đoàn Thanh niên thành phố Thái Nguyên đã huy động cán bộ, đoàn viên, thanh niên cùng với các tầng lớp nhân dân địa phương đào, đắp trên 1 vạn mét khối đất, san lấp trên 100 hố bom; sửa chữa, khôi phục hệ thống đê, kè sông Cầu.

Ngày 27/1/1973, đế quốc Mỹ buộc phải kí kết Hiệp định Pari về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam, cam kết chấm dứt mọi sự dính líu quân sự ở miền Nam Việt Nam. Sau ngày Hiệp định Pari được kí kết và có hiệu lực thi hành, cùng với nhân dân miền Bắc, nhân dân các dân tộc thành phố Thái Nguyên có điều kiện hoà bình để xây dựng và phát triển kinh tế, văn hoá. Tuy nhiên, cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân của đế quốc Mỹ để lại nhiều hậu quả nặng nề, hầu hết các nhà ga, bến xe, đường giao thông, nhà máy, bệnh viện đều bị tàn phá; hàng trăm quả bom phá và hàng nghìn quả bom bi chưa nổ nằm dưới lòng đất hoặc rải rác trong các nhà máy, xí nghiệp, ruộng đồng; hàng trăm người bị thương tật, tàn phế vì bom đạn đang cần được cứu chữa, nuôi dưỡng... Chính vì vậy, việc khắc phục hậu quả chiến tranh, khôi phục và phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng thành phố Thái Nguyên trở thành hậu phương ngày càng vững chắc, tập trung sức người và của chi viện cho chiến trường là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của đảng bộ và nhân dân, đặc biệt là đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên.

viên Ban Thường vụ Thành Đoàn) được bầu bổ sung giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn.

Tháng 1/1973, Tỉnh Đoàn đã mở “Đại hội thanh niên kiên cường thắng Mỹ” và tổ chức một đợt giáo dục chính trị, nâng cao nhận thức và vai trò của thanh niên đối với sự nghiệp cách mạng trong giai đoạn mới. Tiếp đến vào tháng 3/1973, Tỉnh Đoàn mở “Đại hội thanh niên ba sẵn sàng” và phát động phong trào thi đua “Thanh niên tình nguyện lao động xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” với các nội dung như: *Tình nguyện vượt mọi khó khăn gian khổ, ra sức thi đua lao động xây dựng Tổ quốc; Tình nguyện học tập và rèn luyện trở thành con người phát triển toàn diện; Tình nguyện đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần.* Hưởng ứng phong trào thi đua do Tỉnh Đoàn phát động, hơn 1.000 đoàn viên, thanh niên Thành phố tình nguyện đi khôi phục kinh tế ở những nơi khó khăn; hàng nghìn đoàn viên, thanh niên đã xung phong vào làm việc, bổ sung thêm nguồn đội ngũ thợ trẻ cho Khu công nghiệp Gang thép. Phong trào thanh niên thi đua vượt định mức lao động, vượt chỉ tiêu kế hoạch ở các nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ, luyện cán thép Gia Sàng, Công ty Xây lắp - Luyện kim diễn ra sôi nổi, góp phần quan trọng thúc đẩy các công trình xây dựng hoàn thành trước thời gian, các nhà máy, xí nghiệp nhanh chóng ổn định, đi vào sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng hậu phương vững mạnh. Từ ngày 9 đến ngày 15/4/1973, Đại hội Đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ V được diễn ra. Đại hội khẳng định nhiệm vụ của đảng bộ và nhân dân thành phố Thái Nguyên nói chung, đoàn viên, thanh niên Thành phố nói riêng là phải: *“... tăng cường đoàn kết nhất trí, phấn đấu vươn lên nhanh hơn, mạnh hơn, tận dụng và phát huy tốt những khả năng*

thuận lợi sẵn có, khắc phục mọi khó khăn, nêu cao tinh thần tự chủ, đẩy mạnh phong trào thi đua lao động phát triển sản xuất toàn diện, tập trung vào mấu chốt là sản xuất hàng tiêu dùng, sản xuất thực phẩm phục vụ cho đời sống. Mặt khác, phải tổ chức quản lý tốt Thành phố về mọi mặt, đảm bảo vững mạnh về chính trị và trật tự an ninh, tổ chức tốt khâu lưu thông phân phối và quản lý thị trường để nhanh chóng hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng đời sống mới...¹”.

Đoàn thanh niên trong các nhà máy, xí nghiệp công nghiệp có nhiều hình thức và phương thức hoạt động phong phú như mở hội nghị chuyên đề, hội thi sáng kiến; tổ chức thao diễn kỹ thuật, “Ngày thanh niên quản lý”, “Tháng thanh niên quản lý”, “Tháng lao động kiểu mẫu”; lập “Sổ tay người thợ trẻ”, “Tổ hỗ trợ sáng kiến”... Những hoạt động sáng tạo trên đã thu hút đông đảo cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia. Đoàn Thanh niên mỏ than Khánh Hòa đã đảm nhận trước Ban Giám đốc việc sửa chữa máy xúc E25, máy gạch, đường điện và thiết kế bãi thải...

Trên mặt trận sản xuất nông nghiệp, thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy “*tập trung chủ yếu vào đẩy mạnh sản xuất lương thực và chăn nuôi*”. Trước hết, để tăng nhanh sản lượng lương thực và hoa màu, các đoàn viên, thanh niên cùng với các tầng lớp nhân dân Thành phố khắc phục những khó khăn do chiến tranh để lại và thiên tai gây ra. Thành Đoàn đã vận động cán bộ, đoàn viên, thanh niên san lấp hố bom, gần 30ha đất ruộng bị bom

¹ Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần V, Bản đánh máy, tr.5. Lưu trữ Tỉnh ủy Bắc Thái.

đạn bắn phá nay trở thành đất canh tác, để kịp thời gieo cấy vụ chiêm xuân như ở các Đoàn Cam Giá, Gia Sàng, Phú Xá, Quang Vinh. Bên cạnh đó, đoàn viên, thanh niên còn tích cực tham gia củng cố hợp tác xã theo phương châm 3 quản (quản lý tài vụ, quản lý lao động và quản lý kế hoạch).

Tháng 10/1973, Ban Thường vụ Tỉnh ủy ra nghị quyết mở cuộc vận động *“Toàn dân chấp hành chính sách hậu phương quân đội”*. Hưởng ứng cuộc vận động, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên tích cực thăm hỏi, động viên, tặng quà các gia đình thương binh, liệt sĩ, tử sĩ, gia đình có công với cách mạng, thường xuyên giúp các gia đình nỗ đơn, chăm sóc tuổi già, con trẻ khi ốm đau.

Với tinh thần *“Phát cao ngọn cờ tháng Tám, giao quân vượt mức kế hoạch”*, *“Vi đồng bào miền Nam ruột thịt”*, 284 thanh niên Thành phố đã vào bộ đội, vượt mức chỉ tiêu trên giao 1,4%; Thành phố là đơn vị dẫn đầu toàn tỉnh trong công tác xây dựng, củng cố và phát triển lực lượng dân quân, tự vệ đợt 2 năm 1973.

Từ cuối năm 1973, phong trào *“Tình nguyện vượt mức kế hoạch”* được phát động trong các tổ chức Đoàn. Khác với phong trào *“Ba sẵn sàng”*, phong trào *“Tình nguyện vượt mức kế hoạch”* chủ yếu tập trung vào nhiệm vụ sản xuất công nghiệp. Ngay sau khi phong trào được phát động đã có nhiều cơ sở Đoàn Thành phố Thái Nguyên tổ chức lễ ra quân hưởng ứng như: Đoàn Xây lắp Luyện kim, Đoàn Thanh niên các Xí nghiệp 19 - 5, Cơ khí 3 - 2, Nhà máy điện Cao Ngạn, Xí nghiệp 19 - 8, Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ...

Bước sang năm 1974, năm đầu tiên thực hiện Nghị quyết 22-NQ/TW (12/1974) của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về khôi phục và phát triển kinh tế và Nghị quyết 36-NQ/TU của Tỉnh ủy về xây dựng và củng cố phong trào hợp tác xã; Nghị quyết 46-NQ/TU của Tỉnh ủy về đẩy mạnh phong trào thi đua lao động sản xuất và thực hành tiết kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đây là năm thực hiện phong trào *“thi đua lao động, sản xuất, cần kiệm xây dựng xã hội chủ nghĩa sôi nổi trong cán bộ công nhân viên và giai cấp nông dân tập thể”*. Quán triệt tư tưởng chỉ đạo của đồng chí Trường Chinh tại hội nghị lần thứ 22 (1974) với tinh thần: *“Đoàn thanh niên lao động Hồ Chí Minh lấy Nghị quyết hội nghị thứ 22 của Trung ương Đoàn làm mục tiêu phấn đấu và chương trình hành động cách mạng của mình”*. Thành Đoàn đã chú trọng đến công tác giáo dục tư tưởng chính trị thông qua các đợt sinh hoạt chính trị đầu năm, kết hợp chặt chẽ học Nghị quyết 22 và nghị quyết đại hội đại biểu Đoàn các cấp cùng với bài phát biểu của đồng chí Trường Chinh (Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Ủy ban thường vụ Quốc hội). Thành Đoàn tiến hành tổ chức bồi dưỡng cho các báo cáo viên ở cơ sở. Các Đoàn cơ sở đều tập trung học tập trong thời gian ngắn, nhiều đơn vị học tập, thảo luận và kiểm tra thu hoạch đánh giá chất lượng của từng cán bộ đoàn viên, thanh niên.

Cũng như các địa phương khác trong tỉnh, công tác tuyển quân vào giữa năm 1974 của Thành phố không hoàn thành chỉ tiêu cả về số lượng, chất lượng và thời gian thực hiện. Trong số thanh niên nhập ngũ đợt 1 năm 1974 có nhiều thanh niên không đủ tiêu chuẩn về sức khỏe và thể

trạng. Đến tuyển quân đợt 2 (10/1974) đúng vào vụ thu hoạch ở nông thôn, Thành ủy, Ủy ban Hành chính và Hội đồng nghĩa vụ quân sự thành phố Thái Nguyên đã tiến hành triệu tập Hội nghị liên ngành thống nhất giải quyết mối quan hệ giữa công tác tuyển quân với tuyển sinh và tuyển lao động. Hội nghị liên ngành Thành phố xác định tuyển quân là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, nhưng cần phải chú trọng đến việc giáo dục đào tạo đội ngũ cán bộ, công nhân để xây dựng đất nước sau chiến tranh kết thúc. Dưới sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, Thành Đoàn đã làm tốt công tác giáo dục, động viên đoàn viên, thanh niên hăng hái lên đường nhập ngũ, nên trong tuyển quân đợt 2 năm 1974, thành phố Thái Nguyên đã giao quân vượt chỉ tiêu 14%, giữ vững truyền thống là đơn vị đạt tỷ lệ tuyển quân vượt chỉ tiêu cao nhất trong tỉnh.

Tổ chức Đoàn trong các trường phổ thông trên địa bàn Thành phố đạt nhiều thành tích trong hoạt động dạy và học, hầu hết đội ngũ giáo viên là thanh niên đều tham gia tổ lao động xã hội chủ nghĩa. Trong hoạt động giảng dạy cũng như trong mọi hoạt động khác, giáo viên đã phân loại đối tượng cụ thể như học sinh khóa đầu và khóa cuối, học sinh, sinh viên từ phổ thông và học sinh, sinh viên là bộ đội chuyển ngành hay cán bộ cử đi học; có sự phân công nhiệm vụ giữa Chi đoàn giáo viên với Chi đoàn học sinh, sinh viên. Nhiều trường còn quan tâm tới việc giáo dục tinh thần và ý thức phục vụ, đến quan hệ xã hội, kết hợp và vận dụng lí thuyết và thực hành nghề nghiệp, chú ý đến giảng dạy lí thuyết cơ bản, nâng cao kiến thức với việc vận dụng vào thực tiễn cuộc sống.

Đầu năm 1975, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên thành phố Thái Nguyên lần thứ V được diễn ra¹, Đại hội đã đánh giá hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên trong những năm 1973 - 1975, đồng thời đề ra phương hướng, mục tiêu trong nhiệm kỳ 1975 - 1977. Đại hội bầu đồng chí Nguyễn Tiến Huân làm Bí thư Thành Đoàn, đồng chí Vũ Thị Tuyết Lan và đồng chí Nguyễn Thanh Tầm được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn².

Thực hiện đầy mạnh cuộc vận động “*Toàn dân chấp hành chính sách hậu phương quân đội*”, với tinh thần “*miền Nam gọi, miền Bắc trả lời*” và “*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người*”, thành phố Thái Nguyên đã hoàn thành 3 đợt động viên tuyển quân vượt chỉ tiêu 39% và dẫn đầu các huyện trong tỉnh Thái Nguyên. Trong 3 năm (1973 - 1975) toàn Thành phố có 1.319 thanh niên tòng quân, riêng năm 1975 Thành phố tuyển được 725 người ra trận. Sự chi viện kịp thời sức người, sức của quân và dân Thành phố Thái Nguyên cho chiến trường miền Nam đã góp phần to lớn vào đại thắng mùa xuân năm 1975, giải phóng hoàn toàn Miền Nam, thống nhất đất nước.

Tại thành phố Thái Nguyên, tối ngày 30/4/1975 Tỉnh ủy, Ủy ban Hành chính tỉnh Bắc Thái tổ chức mít tinh mừng Sài Gòn giải phóng. Sáng ngày 1/5/1975, một cuộc mít tinh lớn

¹ Dẫn theo lời của đồng chí Vũ Thị Tuyết Lan, Phó Bí thư Thành đoàn (1975 - 6/1979) thì vào cuối năm 1974 đã diễn ra Đại hội đại biểu Đoàn thanh niên thành phố Thái Nguyên lần thứ V, nhiệm kỳ 1975 - 1977.

² Trong nhiệm kỳ này, vào cuối năm 1975 đồng chí Nguyễn Thanh Tầm chuyển công tác mới, sang làm Phó Phòng lao động thành phố Thái Nguyên; đồng chí Trần Bảo Hùng, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên Huấn Tỉnh Đoàn Bắc Thái được Tỉnh Đoàn cử về giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn

được tổ chức tại sân vận động thành phố Thái Nguyên với sự tham gia của đông đảo đoàn viên, thanh niên và các tầng lớp nhân dân.

Trải qua chặng đường 10 năm (1965 - 1975) trực tiếp kháng chiến chống Mĩ cứu nước, cán bộ, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên luôn phát huy truyền thống cách mạng của quê hương. Dưới sự lãnh đạo của các cấp bộ Đảng, sự quan tâm của chính quyền và của các ban, ngành, đoàn thể, Đoàn Thanh niên thành phố Thái Nguyên luôn là lực lượng xung kích, đi đầu trên mọi mặt công tác. Phong trào thanh thiếu nhi ngày càng có nhiều nội dung phong phú, thu hút tập hợp đông đảo cán bộ, đoàn viên và thanh thiếu nhi tham gia. Thông qua đó, Đoàn Thanh niên Thành phố từng bước trưởng thành, tiếp tục phát huy vai trò xung kích trong những năm tiếp theo.

Chương IV
ĐOÀN THANH NIÊN LAO ĐỘNG (CỘNG SẢN)
HỒ CHÍ MINH VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ
XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC
(GIAI ĐOẠN 1975 - 1985)

I. Xung kích đi đầu trong công cuộc khôi phục, phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc (1975 - 1980)

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 với đỉnh cao là Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử đã kết thúc cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước, mở ra một kỉ nguyên mới - kỉ nguyên độc lập, thống nhất, cả nước cùng đi lên chủ nghĩa xã hội. Cách mạng nước ta chuyển sang thời kì mới với hai nhiệm vụ chiến lược: Xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Cũng như các tầng lớp nhân dân Thành phố, cán bộ, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên rất tự hào vì đã góp phần xứng đáng vào thắng lợi vĩ đại của dân tộc. Tuy nhiên, sau chiến thắng, Đoàn Thanh niên cùng với các ban, ngành, đoàn thể còn phải ra sức khắc phục hậu quả chiến tranh, khôi phục và phát triển kinh tế - xã hội, cải thiện đời sống nhân dân. Bằng sức lao động sáng tạo của tuổi trẻ, cán bộ, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên đã góp phần quan trọng giúp các cơ sở kinh tế trên địa bàn được khôi phục và từng bước phát triển.

Để lập thành tích chào mừng 45 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/1931 - 26/3/1976) và phát huy khí thế Đại thắng mùa Xuân năm 1975, đồng thời thực hiện các Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV và Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ II, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên hăng hái thi đua thực hiện 4 phong trào lớn do Hội nghị lần thứ 21 (12/1975) Ban Chấp hành Trung ương Đoàn phát động:

Phong trào *“Lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc”* và phong trào *“Tình nguyện vượt mức kế hoạch”* trong khu vực sản xuất.

Phong trào *“Quyết thắng”* trong lực lượng vũ trang.

Phong trào học tập trong các tầng lớp thanh niên. Riêng trong thanh niên trường học là phong trào *“Xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”*.

Thực hiện các phong trào trên, các cơ sở Đoàn trong Thành phố tích cực vận động thanh niên lao động sản xuất, tạo nên không khí sôi nổi ở hầu hết các nhà máy, xí nghiệp, công trường, cánh đồng hay trong các trang trại. Mỗi năm, có hàng trăm đội thanh niên xung kích đắp đê, chống bão lụt, chống hạn; có hàng trăm tổ khoa học kỹ thuật nhận làm các giống mới; phong trào sản xuất bèo hoa dâu được duy trì và phát triển.

Ngay sau khi đánh thắng giặc Mĩ xâm lược và bước đầu chuyển sang thời kỳ mới, theo sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn, cán bộ, đoàn viên, thanh niên nông thôn đã chuyển từ việc xây dựng *“Cánh đồng 5 tấn thắng Mĩ”* sang xây dựng *“Cánh đồng mẫu”*. Phương thức xây dựng *“Cánh đồng mẫu”* tập trung vào hai khâu chủ yếu là khoa học kỹ thuật và quản lý kinh tế. Đến những tháng cuối năm 1975, việc xây dựng

“*Cánh đồng mẫu*” được thực hiện sôi nổi trong toàn Thành phố. Đoàn viên, thanh niên trong các hợp tác xã nông nghiệp xung kích làm được 5.553,6 tấn phân bón, góp phần cùng nhân dân Thành phố nâng cao sản lượng lúa năm 1975 đạt 3.569 tấn (vượt kế hoạch 5,76%), sản lượng lương thực tăng 14% so với năm 1974.

Ngày 14/3/1976, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phát động phong trào “*Ngày lao động cộng sản*”. Mở đầu phong trào, thanh niên toàn tỉnh đã tham gia lao động trên công trường thủy lợi hồ chứa nước Núi Cốc. Đây là một công trình thủy lợi qui mô lớn của miền Bắc, có sức chứa 250 triệu m³ nước, phục vụ tưới tiêu cho hơn 12.000 ha ruộng lúa. Hơn 500 đoàn viên thanh niên của Thành Đoàn Thái Nguyên hăng hái lên đường tham gia công trình, đều tích cực vượt qua khó khăn, quyết tâm hoàn thành những chỉ tiêu, nhiệm vụ mà Tỉnh Đoàn giao cho.

Trong các nhà máy, xí nghiệp, đoàn viên, thanh niên Thành phố tích cực đảm nhận những công trình quan trọng, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, hợp lý hóa sản xuất. Điển hình là phong trào “*Ôn lý thuyết, luyện tay nghề, thi thợ giỏi*” có tác dụng rõ rệt, thúc đẩy sản xuất, nâng cao năng suất lao động. Khẩu hiệu “*Mỗi công nhân một sáng kiến, mỗi cán bộ một đề tài*” đã trở thành hành động cụ thể đối với cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong toàn ngành công nghiệp và thủ công nghiệp.

Trong ngành lâm nghiệp, đoàn viên, thanh niên ngoài nhiệm vụ thường xuyên trồng rừng, bảo vệ rừng, khai thác lâm thổ sản, còn tham gia cùng với thanh niên trong toàn tỉnh nhận trồng và chăm sóc những “*Đồi cây thanh niên*”...

Trong ngành thương nghiệp, Thành Đoàn chủ động xây dựng những “*Quầy hàng thanh niên làm theo lời Bác*”, tích cực

đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực trong lĩnh vực phân phối lưu thông...

Trong các trường học, phong trào “*Thi đua học tập và xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa*” phát triển mạnh mẽ và đi vào chiều sâu, đã thu hút nhiều đoàn viên, thanh niên trong cơ sở Đoàn tham gia. Nhiều đoàn viên, thanh niên, giáo viên, học sinh đi đầu trong việc xây dựng cơ sở vật chất, phòng thí nghiệm, vườn trường, xưởng trường, tủ sách khoa học kĩ thuật, đảm bảo dạy tốt và học tốt trong bất kì tình huống nào. Nổi bật nhất là Đoàn Trường công nghiệp cấp III (nay là *Trung học phổ thông Dương Tự Minh*) đã có nhiều thanh niên vừa học văn hóa, vừa học nghề, vừa lao động làm ra sản phẩm phục vụ nhu cầu xã hội.

Đến tháng 12/1976, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng đã quyết định đổi tên Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh thành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Đây là một sự kiện chính trị có ý nghĩa hết sức to lớn đối với tổ chức Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cả nước nói chung, đoàn viên, thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên nói riêng.

Năm 1977, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ VI (nhiệm kỳ 1977 - 1979) được tổ chức. Đồng chí Trần Bảo Hùng được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn và đồng chí Vũ Thị Tuyết Lan được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

Ngay sau Đại hội, Thành đoàn đã tập trung triển khai Nghị quyết Đại hội Tỉnh Đoàn Bắc Thái lần thứ nhất và

¹ Trong nhiệm kỳ này, tháng 4/1978 đồng chí Lê Văn Chế (Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ, Bí thư Đoàn các cơ quan tỉnh Bắc Thái) được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn

Nghị quyết Đại hội Đoàn Thành phố lần thứ VI, cụ thể hóa nhiệm vụ: *“Giáo dục, tổ chức và động viên mọi lực lượng thanh niên các dân tộc, nêu cao tinh thần làm chủ tập thể, phát huy mạnh mẽ vai trò xung kích của thanh niên trong phong trào “4 tình nguyện” với nội dung: “Vượt qua mọi khó khăn, lao động sáng tạo, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao; đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa; Học tập, nâng cao trình độ về mọi mặt; Rèn luyện thân thể thực hiện nếp sống xã hội chủ nghĩa, phấn đấu trở thành những tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa thông qua phong trào thi đua sôi nổi của quần chúng và hoạt động của Đoàn mà giáo dục, rèn luyện thành con người mới xã hội chủ nghĩa, xây dựng, củng cố tổ chức vững mạnh thực sự là đội tiên phong chiến đấu của tuổi trẻ, là cánh tay đắc lực, đội hậu bị tin cậy của Đảng¹”*. Đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên đã phát huy vai trò xung kích sáng tạo, góp phần tích cực vào phong trào thi đua lao động sản xuất, tiết kiệm, phấn đấu hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước 5 năm (1976 - 1980). Mở đầu các hoạt động trong thời kỳ này, Thành Đoàn đã chú trọng trước hết đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên thông qua việc học tập các nghị quyết của Đảng, Đoàn về tình hình, nhiệm vụ mới và trách nhiệm của tuổi trẻ trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Tháng 5/1977, Ban Thường vụ Tỉnh ủy ra Nghị quyết số 01-NQ/BT phát động chiến dịch “Vụ mùa thắng lợi” với hai

¹Tháng 6/1977, Đại hội Đại biểu Đoàn toàn tỉnh Bắc Thái lần thứ I được tổ chức.

mục tiêu chủ yếu: *Một là, bảo đảm gieo cấy lúa vụ mùa vượt các chỉ tiêu về diện tích, năng suất và sản lượng; hai là, thực hiện nghĩa vụ lương thực, thực phẩm đối với Nhà nước vượt chỉ tiêu, kế hoạch.*

Quán triệt Nghị quyết của Tỉnh ủy và Nghị quyết 18 của Ban Thường vụ Thành ủy, Thành Đoàn khẩn trương triển khai chiến dịch “Vụ mùa thắng lợi”. Ngày 5/6/1977, hàng ngàn đoàn viên, thanh niên Thành phố cùng với nông dân ra quân làm thủy lợi chống hạn cho lúa, rau, màu và gieo mạ mùa. Phong trào làm phân bón, nuôi bèo hoa dâu không ngừng được đẩy mạnh, thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh niên và các em thiếu nhi tham gia. Trong năm 1977, trung bình thanh niên Thành phố đã làm được 9,6 tấn phân/ha. Tại xã Đồng Quang, trong một tháng, với tinh thần nhà nào có ao thì phải chuẩn bị sẵn dụng cụ, mặt bằng, Đoàn xã huy động hơn 300 đoàn viên, thanh niên đến làm phân bùn tại hàng trăm ao và vét được hàng nghìn tấn. Tại xã Đồng Bẩm, gần 200 đoàn viên, thanh niên làm được hàng trăm tấn phân các loại; tại xã Quang Vinh, 25 thanh niên trong đội chuyên làm phân bón cùng với bà con xã viên lấy được 1.116m³ phù sa, hàng trăm tấn phân xanh, bùn ao ủ phân chuồng chuẩn bị cho chiến dịch “Vụ mùa thắng lớn”.

Trong năm 1977, phong trào phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật được tổ chức Đoàn được đẩy mạnh; phong trào “*Luyện tay nghề thi thợ giỏi*” có những bước phát triển mới với nhiều hình thức phong phú, như tổ chức thao diễn kỹ thuật, mở hội thi tài... thu hút hơn 4.000 đoàn viên, thanh niên tham gia. Thông qua các phong trào, không những chọn

được người thợ giỏi, mà còn góp phần nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đoàn viên, thanh niên.

Phong trào học tập và xây dựng “*Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa*” trong nhà trường được duy trì và ngày càng mở rộng, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học. Nhiều trường có phong trào hoạt động sôi nổi, điển hình là Trường Phổ thông cấp III Lương Ngọc Quyến. Đối với đoàn viên là giáo viên, tổ chức Đoàn đã có nhiều hình thức hoạt động giúp họ trở thành giáo viên dạy giỏi, lao động tiên tiến, chiến sĩ thi đua, thông qua việc tổ chức đoàn phối hợp với các phòng chuyên môn mở hội nghị khoa học, hội nghị giáo viên dạy giỏi, các đợt thao giảng, nghiên cứu khoa học.

Công tác phụ trách và củng cố Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh và Đội Nhi đồng Hồ Chí Minh luôn được Thành Đoàn quan tâm, chỉ đạo để đưa hoạt động của Đội đi vào nền nếp. Thành Đoàn Thái Nguyên luôn là đơn vị dẫn đầu khối các huyện, thành của tỉnh trong công tác xây dựng, củng cố Đội Thiếu niên và Đội Nhi đồng. Hoạt động của Đội thường xuyên được duy trì với nhiều nội dung và hình thức phong phú như: Mở các đợt sinh hoạt chính trị học tập gương Bác Tôn, Điều lệ Đội; giới thiệu Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ IV, học tập theo 5 điều Bác Hồ dạy, học tập các gương người tốt, việc tốt... Hầu hết các cơ sở Đội trong Thành phố đã tổ chức Đại hội Chi đội, Đại hội Châu ngoan Bác Hồ. Thực hiện phong trào “*Kế hoạch nhỏ*” do Trung ương Đoàn phát động, đông đảo thiếu niên và nhi đồng trong Thành phố tích cực tham gia thu nhặt giấy các loại. Đến tháng 12/1977, trong toàn thành phố thu được hơn 7 tấn giấy các loại, là đơn vị có phong trào thi đua sôi nổi nhất trong toàn tỉnh. Cũng trong

năm 1977, Thành Đoàn đã huy động hơn 500 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia 2 đợt huy động nhân công tham gia chiến dịch thủy lợi xây dựng kênh, mương hồ Núi Cốc.

Thực hiện Nghị quyết 15 của Thành uỷ về xây dựng cơ sở vật chất cho các trường học, Thành Đoàn cùng với các ban, ngành huy động thanh niên và nhân dân ủng hộ 1.000m³ cát, 1 vạn cây tre để xây dựng trường, lớp cho các cháu. Cán bộ, giáo viên, học sinh các trường cấp I và cấp II tham gia lao động san nền. Giáo viên và học sinh các trường cấp I Phú Xá, cấp II Đồng Bẩm lao động tự xây dựng được 2 phòng học trị giá 60.000 đồng. Thanh, thiếu nhi trường cấp II Đồng Quang làm được 1.500 viên gạch xi, đủ xây 1 phòng học.

Nhằm động viên tuổi trẻ Việt Nam thực hiện thắng lợi nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới, tháng 1/1978, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ 25 đã phát động phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” với các nội dung:

Xung kích trong chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu.

Xung kích trong lao động xây dựng đất nước.

Xung kích trong học tập, rèn luyện, xây dựng cuộc sống mới.

Ngay sau khi phát động, phong trào đã được các cơ sở Đoàn trong Thành phố hưởng ứng tích cực. Đến tháng 5/1978, hầu hết các cơ sở Đoàn đã tổ chức học tập, thảo luận nội dung phong trào và 100% cán bộ, đoàn viên, thanh niên tình nguyện đăng kí. Đoàn viên, thanh niên Thành phố tích cực thi đua sản xuất, học tập, tham gia luyện tập quân sự, sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc. Trong hơn 5 tháng

đầu năm 1978, nhiều cơ sở Đoàn ở Thành phố đảm nhận các công trình giao thông, thủy lợi, công trình xây dựng hệ thống tưới tiêu cánh đồng rau... Qua phong trào, tổ chức Đoàn đã tạo ra môi trường cho đoàn viên, thanh niên phấn đấu rèn luyện, nâng cao trình độ, thành thạo thao tác, am hiểu tường tận công việc được giao.

Trong 6 tháng cuối năm 1978, sản xuất nông nghiệp của Thành phố gặp nhiều khó khăn do thời tiết gây ra. Từ ngày 3 đến ngày 6/10/1978, bão và mưa lớn trên diện rộng đã gây ngập lụt trên 950ha lúa, 100% diện tích rau các loại bị mất trắng, 84% diện tích hoa màu bị ngập lụt; một số hợp tác xã bị mất cá do bị nước ngập tràn các hồ; hàng chục vạn viên gạch, ngói bị hư hại.

Để nhanh chóng khắc phục hậu quả do bão, lụt gây ra, ngày 7/10/1978 Ban Thường vụ Thành ủy ra Nghị quyết số 152/NQ-TP triển khai nhiệm vụ *“Thi đua nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, khắc phục hậu quả của lũ lụt nhằm hoàn thành kế hoạch Nhà nước năm 1978”*. Các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố đã huy động cán bộ, đoàn viên, thanh niên Thành phố đào đắp hơn 100.000 m³ đất, đá, tham gia xây dựng nhiều công trình thủy lợi, khắc phục hậu quả lũ lụt; đồng thời đóng góp 490.000 ngày công, làm gần 900.000 tấn phân hữu cơ¹. Thành Đoàn động viên đoàn viên đi đầu trong việc khắc phục hậu quả mưa bão, đảm nhận những việc khó, đột xuất, làm đất trồng màu, chăm bón và thu hoạch lúa mùa, gây giống rau các loại, sửa chữa chuồng trại chăn nuôi. Mỗi đoàn viên, thanh niên các hợp tác xã nông

¹ Số liệu tổng hợp qua từng năm (từ năm 1977 đến năm 1980)

nghiệp làm 3 tấn phân, nhận chăm bón những “*Cánh đồng tăng sản*”. Mỗi đoàn viên ở khu vực phi nông nghiệp làm 100kg phân bón cho sản xuất Đông - Xuân. Tại các hợp tác xã Lương Sơn, Quang Vinh, Đồng Bẩm, Túc Duyên, Gia Sàng, Cam Giá - nơi có diện tích lúa, rau, màu bị ngập lụt, thiệt hại nhiều, ngay sau khi nước vừa rút, hàng trăm đoàn viên, thanh niên đã ra đồng rửa lúa, thu hoạch lúa sớm, làm đất gieo trồng rau, màu khẩn trương. Trên khắp các cánh đồng, đoàn viên, thanh niên lao động rất khẩn trương nhưng vẫn tràn ngập không khí thi đua của tuổi trẻ ngay khi cơn bão vừa đi qua.

Trong cuộc chiến tranh bảo vệ Biên giới (tháng 2/1979) đoàn viên, thanh niên Thành phố viết đơn tình nguyện gia nhập các lực lượng vũ trang nhân dân, cầm súng đánh giặc. Với khẩu hiệu “*Thanh niên thành phố Thái Nguyên hăng hái lên đường chống quân Trung Quốc xâm lược*”, chỉ trong một thời gian ngắn đã có 280 người viết đơn tình nguyện nhập ngũ kí tên bằng máu, 123 Chi đoàn viết quyết tâm thư gửi lên Thành Đoàn với 100% đoàn viên, thanh niên kí tên sẵn sàng nhận nhiệm vụ. Tiêu biểu là Triệu Đình Hải (18 tuổi, ở tiểu khu Chiến Thắng, học sinh Trường cấp III Lương Ngọc Quyến) 7 lần đến Ban Chỉ huy quân sự thành phố Thái Nguyên nộp đơn xung phong nhập ngũ, trong đó lá đơn thứ 7 được viết bằng máu. Qua 3 đợt tuyển quân năm 1979, thành phố Thái Nguyên đã tuyển được 666 người vào bộ đội, vượt 0,9% chỉ tiêu, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Riêng trong đợt tuyển quân thứ 3 (tháng 6/1979) thành phố Thái Nguyên dẫn đầu toàn tỉnh (giao vượt chỉ tiêu quân số 7,1%), nổi bật là có nhiều

nữ thanh niên xung phong tòng quân và tham gia dân quân, tự vệ.

Ban Chỉ huy Quân sự Thành phố đã xây dựng được một Đại đội Dân quân du kích, gồm 70 cán bộ, chiến sĩ, có trang bị vũ khí đầy đủ, bổ sung cho Tiểu đoàn 736 dân quân, du kích Tỉnh đi làm nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu ở phía Bắc huyện Ngân Sơn (tỉnh Cao Bằng, nay thuộc tỉnh Bắc Kạn). Theo chủ trương của Thành uỷ, các Công ty: Gang thép Thái Nguyên, Xây lắp Luyện kim, Xây lắp Cơ khí đã xây dựng được các tiểu đoàn tự vệ 734, 735 và 737. Ngay sau khi thành lập, chấp hành mệnh lệnh của Bộ Tư lệnh Quân khu và Bộ Chỉ huy quân sự Tỉnh, các tiểu đoàn này đã lần lượt cơ động lên mặt trận biên giới Cao Bằng, Lạng Sơn cùng quân dân tỉnh bạn tham gia chiến đấu và phục vụ chiến đấu, chặn đứng các mũi tiến công của địch, bắt nhiều tù binh, thu vũ khí.

Tại mặt trận Cao Bằng qua hai ngày chiến đấu, từ ngày 8 đến ngày 9/3/1979, cán bộ, chiến sĩ Tiểu đoàn 735 đã đẩy lùi 13 đợt tấn công, tiêu diệt 550 tên, bắt 8 tên thám báo, thu 2 súng tiểu liên AK, 2 súng chống tăng B41, 2 dàn tên lửa H12, 17 quả mìn chống tăng. Đến ngày 10-3, Tiểu đoàn tiếp tục truy kích, tạo điều kiện cho đơn vị bạn bức hàng 1 đại đội địch. Trong chiến đấu, Tiểu đoàn đã có 27 cán bộ, chiến sĩ hy sinh, 40 cán bộ, chiến sĩ bị thương.

Tại mặt trận Lạng Sơn, các tiểu đoàn 1 và 2 (Trung đoàn 197) triển khai trận địa chiến đấu ở khu vực phía bắc cầu Khánh Khê. Từ ngày 27/2 đến ngày 4/3/1979, cán bộ, chiến sĩ Tiểu đoàn 1 (đa số là cán bộ, công nhân

Công ty Gang thép Thái Nguyên) chiến đấu rất kiên cường, đánh lui tất cả các cuộc tấn công của đối phương, tiêu diệt 1.300 tên, bắn cháy 7 x² tầng, thu 1 súng máy cao xạ 12,7 mm, 8 đại liên, tiểu liên, 2 súng chống tăng B40, B41, góp phần cùng quân và dân Lạng Sơn đánh thắng quân xâm lược. Ngoài ra, các trường trung học chuyên nghiệp: Sư phạm 10+3 Bắc Thái (nay là Cao đẳng sư phạm Thái Nguyên), Cao đẳng sư phạm Việt Bắc (đã sáp nhập vào Đại học sư phạm Thái Nguyên)... thành lập các tiểu đoàn đi xây dựng phòng tuyến, công sự chiến đấu, phục vụ chiến đấu cho Quân đoàn 5. gương chiến đấu dũng cảm ngoan cường và sự hi sinh anh dũng của cán bộ, chiến sĩ các tiểu đoàn tự vệ thành phố Thái Nguyên được Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Cao Bằng, Lạng Sơn ghi nhận.

Cũng vào thời gian này, chiến dịch "*Trần Quốc Toản ra quân đánh thắng quân xâm lược*" được Ban Thường vụ Thành Đoàn phối hợp với Phòng Giáo dục Thành phố phát động đến tất cả các Liên đội Thiếu niên tiền phong trong toàn Thành phố. Phong trào nhanh chóng lan rộng, được đông đảo đội viên, thiếu nhi hưởng ứng. Riêng Liên đội trường phổ thông cấp I - II Đồng Quang đã quyên góp được 794kg đậu xanh, 806 quả trứng và 38kg đường ủng hộ bộ đội và thương binh...

Cùng thời gian trên, tại Thái Nguyên diễn ra cuộc vận động giúp đỡ đồng bào sơ tán từ Cao Bằng, Lạng Sơn đến. Đi đầu trong cuộc vận động và gương mẫu trong hành động ủng hộ đồng bào sơ tán là lực lượng đoàn viên, thanh niên. Hàng chục tấn lương thực, thực phẩm, nhiều bộ quần áo...

được quyên góp ủng hộ đồng bào. Hơn 1.500 hộ, với hơn 2.930 nhân khẩu từ Cao Bằng, Lạng Sơn sơ tán đến thành phố Thái Nguyên và các huyện Đồng Hỷ, Đại Từ, Võ Nhai, Phú Bình, Phổ Yên, Định Hóa được các tầng lớp nhân dân tiếp đón ân tình, trong suốt thời gian địch gây ra cuộc chiến tranh xâm lược biên giới phía Bắc. Với những đóng góp to lớn vào cuộc chiến bảo vệ biên cương Tổ quốc, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tặng "*Huy chương Tuổi trẻ anh hùng bảo vệ Tổ quốc*" cho Thành Đoàn Thái Nguyên cùng với nhiều tấm gương đoàn viên, thanh niên Thành phố anh dũng bảo vệ Tổ quốc. Ngày 5/3/1979, Trung Quốc bắt đầu rút quân, đến ngày 16/3/1979 Trung Quốc tuyên bố hoàn tất việc rút quân khỏi Việt nam.

Sau khi kết thúc chiến tranh biên giới phía Bắc, tỉnh Cao Bằng phải gánh chịu nhiều hậu quả nặng nề, đời sống nhân dân gặp nhiều khó khăn. Hưởng ứng "*Cuộc vận động ủng hộ Cao Bằng*" do Ban Thường vụ Tỉnh ủy phát động, Thành Đoàn đã triển khai sâu rộng trong cán bộ, đoàn viên, thanh, thiếu niên. Sau hơn 2 tháng hưởng ứng, đến ngày 30/5/1979 cán bộ, nhân dân, các cơ quan, đoàn thể thành phố Thái Nguyên đã ủng hộ đồng bào tỉnh Cao Bằng được 177.065,23 mét phiếu vải; chỉ riêng các em thiếu nhi Thành phố đã đóng góp ủng hộ thiếu nhi tỉnh Cao Bằng 26 mặt hàng (trong đó có 6.500 bút chì, 2.300 thép giấy, 7.500 thước kẻ, 5.000 nhãn vở, 3.576 chiếc thước đo độ và nhiều quần áo, khăn mặt, mũ, tất...). Thành phố Thái Nguyên là đơn vị của tỉnh Thái Nguyên ủng hộ Cao Bằng tích cực và được nhiều nhất, góp phần giúp đồng bào Cao Bằng nhanh

chóng ổn định đời sống, khôi phục sản xuất, khắc phục hậu quả nặng nề do chiến tranh gây ra.

Cùng với đó, trong những năm 1979 - 1980, tuổi trẻ Thành phố sôi nổi thực hiện phong trào xây dựng nếp sống mới. Khẩu hiệu *“Gia đình tôi không nói tục, không để tóc dài, râu rậm, không mặc quần ống loe, ống tít”* được đặt tại các gia đình; phong trào múa hát tập thể của đoàn viên, thanh niên vào mỗi tối trên địa bàn Thành phố diễn ra sôi nổi.

Tháng 3/1979, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ VII (nhiệm kỳ 1979 - 1982) diễn ra tại Hội trường Khu Gang thép Thái Nguyên. Đại hội bầu đồng chí Doãn Chí Cao, Thành ủy viên, Bí thư Đoàn Công ty Xây dựng dân dụng giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn. Các đồng chí Vũ Thị Tuyết Lan, Lê Văn Chế tiếp tục được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

Đại hội đã đánh giá tổng kết công tác Đoàn thanh niên Thành phố trong nhiệm kỳ qua và thông qua phương hướng, nhiệm vụ của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi Thành phố trong nhiệm kỳ tiếp theo là: *“Giáo dục, tổ chức*

¹ Trong nhiệm kỳ đại hội VII, có nhiều cán bộ chủ chốt của đoàn chuyển công tác mới. Tháng 12/1979, đồng chí Lê Văn Chế chuyển công tác mới là Quyền Trưởng phòng Tổ chức Ty Thể dục Thể thao. Trong năm 1980, đồng chí Vũ Thị Tuyết Lan chuyển sang làm Trưởng phòng bảo vệ bà mẹ trẻ em thành phố Thái Nguyên; đồng chí Trần Văn Mật (Đoàn Công ty cơ khí luyện kim) và đồng chí Trần Thị Kim Thành (Học trường cán bộ Đoàn Trung ương về) được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 6/1980, đồng chí Trần Văn Mật chuyển công tác mới. Tiếp đến vào năm 1981, đồng chí Trần Thị Kim Thành chuyển công tác mới sang Liên đoàn lao động tỉnh Thái Nguyên. Tháng 4/1981, đồng chí Nông Gia Huân (Phó Bí thư Đoàn trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên) được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn. Năm 1982 đồng chí Lê Quang Dục, Ủy viên Ban Thường vụ Thành Đoàn được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn.

và động viên mọi lực lượng thanh niên các dân tộc, phát huy mạnh mẽ quyền làm chủ tập thể, vai trò xung kích và sáng tạo của tuổi trẻ, thực hiện thắng lợi sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa... Thông qua phong trào thi đua sôi nổi “Ba xung kích làm chủ tập thể” của đoàn viên, thanh niên để củng cố và xây dựng tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh, xứng đáng là cánh tay đắc lực, đội hậu bị đáng tin cậy của Đảng”.

Sáng ngày 19/4/1979, Thành Đoàn Thái Nguyên phát động “Chiến dịch sản xuất 5 vạn tấn phân bón” ủng hộ hợp tác xã nông nghiệp. Chỉ trong một tháng, đoàn viên, thanh niên Thành phố đã làm được 3.000 tấn phân xanh, 1.800 tấn phân bùn. Chi đoàn thanh niên phòng Thiết kế xây dựng (Công ty Xây dựng) đã làm vượt mức 100% chỉ tiêu phân xanh được giao; đoàn viên, thanh niên Nhà máy xay Mỏ Bạch thu vét trấu phế phẩm làm phân, mỗi người được 500kg; Đoàn các trường đại học, trung học chuyên nghiệp chỉ huy đoàn viên, thanh niên tham gia 2 ngày “Lao động cộng sản” làm gần 2.300 tấn phân giúp các hợp tác xã Tân Long, Quang Vinh, Phú Xá; Đoàn Thanh niên các xã Lương Sơn, Cam Giá nhân giống bèo hoa dâu bảo đảm cung cấp đủ giống cho toàn Thành phố.

Cuộc vận động “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng” được đẩy mạnh trong các cơ sở Đoàn toàn Thành phố với nhiều hình thức bồi dưỡng phong phú như: Mở lớp học tìm hiểu về Đảng, tổ chức các cuộc tọa đàm để đoàn viên trao đổi, bàn bạc, tìm ra hình thức, phương thức phấn đấu rèn luyện trở thành đoàn viên ưu tú. Vì vậy, số đảng viên trẻ trong các tổ chức Đảng ngày càng tăng lên rõ rệt. Trong hai

năm (1979 - 1980) các cơ sở Đoàn đã tích cực, chủ động tổ chức bồi dưỡng, rèn luyện đoàn viên, giới thiệu cho Đảng được gần 1.800 đoàn viên ưu tú (trong đó có 285 đoàn viên ưu tú đã được các cơ sở Đảng xem xét, cử đi học các lớp bồi dưỡng đối tượng kết nạp Đảng). Năm 1978, Đảng bộ Thành phố kết nạp được 171 đảng viên mới thì có tới 68% là đoàn viên; năm 1980, ở Đảng bộ Thành phố, trong số 272 đảng viên mới kết nạp, có 227 là đoàn viên, chiếm 83%, v.v... Điều đó càng khẳng định Đoàn Thanh niên là lực lượng hậu bị của Đảng, là nguồn bổ sung sức mạnh dồi dào cho Đảng.

Trải qua chặng đường 5 năm sau ngày miền Nam giải phóng, thống nhất đất nước (1976 - 1980), đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên luôn thể hiện vai trò xung kích trên mọi mặt trận, thực hiện tốt hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

II. Đẩy mạnh phong trào 3 xung kích làm chủ tập thể, góp phần thực hiện thắng lợi Kế hoạch Nhà nước 5 năm (1981 - 1985)

Sau 5 năm (1975 - 1980) tiến hành hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục và phát triển kinh tế, xã hội, tham gia phục vụ chiến đấu và trực tiếp chiến đấu bảo vệ biên giới, bên cạnh những thành tựu đạt được, nước ta phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức to lớn. Tình hình đất nước nói chung, thành phố Thái Nguyên nói riêng gặp nhiều khó khăn về phát triển kinh tế - xã hội do thị trường và vật giá không ổn định, số người lao động chưa có việc làm lớn, đời sống của quần chúng nhân dân lao động còn gặp nhiều khó khăn... Đứng trước những khó khăn, thách

thức trên, dưới sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng và Đoàn cấp trên, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên luôn đi đầu trong các phong trào cách mạng, đóng góp xứng đáng vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Ngay từ đầu năm 1981, nhân dịp kỉ niệm 50 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/1981), Thành Đoàn đã tổ chức đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng cho đoàn viên, thanh niên, với nội dung *"Tuổi trẻ với Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa"*. Đợt sinh hoạt chính trị này được tổ chức ở 130 cơ sở Đoàn, đã thực sự khơi dậy được lòng tự hào dân tộc và trách nhiệm của tuổi trẻ đối với đất nước và thế hệ cha anh đi trước; tiếp đó, vào dịp kỉ niệm 91 năm Ngày sinh của Bác Hồ (19/5/1890 - 19/5/1981), Thành Đoàn đã triển khai hưởng ứng cuộc thi tìm hiểu *"Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại"* thu hút hơn 10 nghìn đoàn viên, thanh niên tham gia.

Sau Hội nghị Tỉnh uỷ (2/1981) bàn biện pháp thực hiện Chỉ thị 100 (13/1/1981) của Ban Bí thư Trung ương Đảng, Thành Đoàn phối hợp với ngành Nông nghiệp và các hợp tác xã vận động đoàn viên, thanh niên tham gia học tập. Hơn 1 vạn đoàn viên, thanh niên là xã viên hợp tác xã nông nghiệp phần khởi đón nhận Chỉ thị 100, các cơ sở Đoàn xã, phường đều có biện pháp và đổi mới phương thức hoạt động cho phù hợp với cơ chế quản lí mới. Bên cạnh việc đẩy mạnh phong trào *"Thanh niên với cánh đồng cao sản"*, Đoàn các xã, phường đã thành lập các Đội chuyên giống, Đội khoa học kĩ thuật và thực hiện nhiều công trình thanh niên về thuỷ lợi, giao thông phục vụ sản xuất. Trong những năm 1981 đến năm 1982, cán bộ đoàn viên, thanh niên thành

phố Thái Nguyên đã làm được hơn 12 nghìn tấn phân bón phục vụ sản xuất nông nghiệp, trong phong trào xuất hiện nhiều tấm gương tiêu biểu như đồng chí Nguyễn Thị Thu, Bí thư xã đoàn Thịnh Đán trong một chiến dịch làm phân đã làm được 27 tấn phân.

Với khí thế phong trào *“Ba xung kích làm chủ tập thể”* do Đoàn phát động, hàng vạn đoàn viên, thanh niên công nhân thành phố sôi nổi đăng kí thi đua hoàn thành vượt mức kế hoạch. Trung bình mỗi năm, Thành Đoàn có hơn 5.000 đoàn viên, thanh niên hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước từ 5 đến 45 ngày. Đặc biệt, sau khi có Quyết định 25/CP, 26/CP (21/1/1981) của Chính phủ về việc mở rộng trả lương, khoán lương sản phẩm cho người lao động, Thành Đoàn đã chỉ đạo tổ chức Đoàn trong các xí nghiệp triển khai các hình thức hoạt động phong phú, phù hợp với cơ chế quản lí mới như: Thực hiện *“Tuần, tháng thanh niên quản lí”*, *“Công trình thanh niên khoán gọn”*, *“Xe máy thanh niên”*. Trong 3 năm (1981 - 1983) đã có gần 1.000 *“Công trình thanh niên khoán gọn”* và *“Xe, máy thanh niên”*, thu hút hàng vạn đoàn viên thanh niên tham gia. Ngoài tác dụng giáo dục, tập hợp đoàn kết thanh niên, phục vụ kịp thời nhiệm vụ chính trị của Đảng, của Đoàn, những hoạt động của Đoàn Thanh niên còn góp phần bảo đảm kế hoạch sản xuất công nghiệp trong Thành phố và mang lại hiệu quả kinh tế cao.

Trong năm 1983, Đại hội Đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ VIII (nhiệm kỳ 1983 - 1986) được tổ chức. Đại hội đã bầu Ban Chấp hành gồm 35 đồng chí, Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa VIII bầu đồng chí Nguyễn Doãn Kinh (Bí thư Đoàn

chuyên trách Viện Nghiên cứu luyện kim (Đ̣n) làm Bí thư Thành Đoàn; đồng chí Lê Quang Dục và đồng chí Nông Gia Huân được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

Ngay sau Đại hội, Thành Đoàn đã bắt tay triển khai “Năm học Nghị quyết đại hội Đảng toàn quốc lần thứ V”, “Năm học chủ nghĩa Mác - Lênin” với nhiều hình thức đa dạng, phong phú như lên lớp học tập trung, tọa đàm, hội thảo... Đặc biệt, trong “Năm học chủ nghĩa Mác - Lênin” có 105/152 cơ sở tổ chức cho 14.870 đoàn viên học tập chủ nghĩa Mác - Lênin; sau học tập, có 95% học viên được đánh giá đạt yêu cầu, trong đó có 20% có kết quả học tập khá giỏi. Đồng thời, Thành Đoàn đã triển khai “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”, “Cuộc hành quân theo chân Bác”.

Vào thời gian này, công tác giáo dục tư tưởng cho thanh niên bước đầu được Thành Đoàn cải tiến phù hợp với tâm lý thanh, thiếu niên. Bên cạnh việc phối hợp với các tổ chức quần chúng tổ chức cho thanh niên nghỉ hè, hội thảo các nghị quyết mới của Đảng như: Chỉ thị 100, Nghị quyết 08... Các cuộc gặp gỡ giữa cán bộ đoàn với đoàn viên, thanh niên được tổ chức từ Thành phố đến các cơ sở với chủ đề “Nghe

¹ Ngay sau Đại hội, ngày 1/4/1983 đồng chí Nghiêm Văn Tung, Ủy viên Thường vụ chuyên trách Đoàn Xí nghiệp liên hợp Gang thép Thái Nguyên được Tỉnh Đoàn Bắc Thái điều động về công tác tại Thành Đoàn và giữ chức danh Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 9/1984, đồng chí Nguyễn Doãn Kinh được cử đi học Lý luận cao cấp tại Trường Nguyễn Ái Quốc I, đồng chí Nghiêm Văn Tung được bầu bổ sung làm Bí thư Thành Đoàn. Tháng 3/1985, đồng chí Nông Gia Huân chuyển công tác mới làm cán bộ Phòng Văn hóa Thông tin thể thao - thành phố Thái Nguyên. Tháng 5/1986, đồng chí Nghiêm Văn Tung chuyển công tác giữ chức vụ Trưởng Ban Tổ chức chính quyền Thành phố, đồng chí Lê Quang Dục được Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Bắc Thái quyết định là Quyền Bí thư Thành Đoàn.

thanh niên nói - nói thanh niên hiểu” đã giúp cho thanh niên nhận thức được tình hình thực tiễn, chống lại những luận điệu xuyên tạc của kẻ thù, góp phần khẳng định sự tin tưởng của tuổi trẻ vào sự lãnh đạo của Đảng.

Hoạt động Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi các xã, phường có những chuyển biến tích cực, 20/23 cơ sở Đoàn ở các xã, phường được củng cố và hoạt động thường xuyên. Thanh niên các xã, phường xung kích thực hiện Chỉ thị 100 của Ban Bí thư Trung ương Đảng. Phong trào nhận khoán có 3.672 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia với trên 363 ha lúa đạt năng suất bình quân 433 tạ/ha/vụ. Thành Đoàn đã thành lập Hội Bảo vệ thực vật thu hút 375 đoàn viên, thanh niên tham gia. Toàn Thành phố có 157 công trình thanh niên phục vụ sản xuất nông nghiệp. Đoàn thực sự trở thành lực lượng nòng cốt trong các hợp tác xã nông nghiệp, góp phần tích cực vào phát triển sản xuất nông nghiệp của thành phố Thái Nguyên. Bên cạnh đó, Đoàn các xã, phường phối hợp cùng với Ủy ban Nhân dân địa phương chăm lo giải quyết việc làm cho thanh niên. Bằng việc tổ chức các “Tổ đội sản xuất thanh niên”, Đoàn đã góp phần giải quyết việc làm cho hàng trăm thanh niên. Riêng Đoàn phường Tân Long đã thành lập tổ sản xuất vật liệu xây dựng thu hút và giải quyết việc làm cho 70 đoàn viên, thanh niên, trở thành nhân tố mới, mô hình điển hình để nhân rộng đến các cơ sở Đoàn trong toàn Thành phố.

Phong trào “*Tuổi trẻ anh hùng bảo vệ Tổ quốc*”, được Ban Thường vụ Thành Đoàn triển khai sâu rộng trong toàn Thành phố. Các cấp bộ Đoàn đã tổ chức cho thanh niên học Luật Nghĩa vụ quân sự, tổ chức giúp đỡ thăm hỏi các gia đình liệt

sỹ, thương binh của Thành phố, tổ chức trao lệnh tập thể cho thanh niên lên đường bảo vệ Tổ quốc.

Trong năm 1984, đoàn viên, thanh niên Thành phố tham gia chi viện ủng hộ đồng bào Bình - Trị - Thiên và biên giới được 90.000 đồng, trong đó các đồ dùng học tập như giấy, vở, bút trị giá 70.000 đồng. Thành Đoàn đã tổ chức kết nghĩa với Trung đoàn 246 và Thị Đoàn Cao Bằng. Trên 50 cơ sở Đoàn Thành phố tổ chức kết nghĩa với các đơn vị quân đội đóng quân trong và ngoài tỉnh.

Phong trào *"Vì điểm tựa tiền tiêu của Tổ quốc"* được thanh niên thành phố Thái Nguyên tham gia tích cực và sôi nổi. Trong 3 năm (1983 - 1986), đoàn viên, thanh niên Thành phố gửi lên cho các chiến sĩ và đồng bào các dân tộc biên giới trên 15.000 lá thư và ủng hộ số tiền là 105.000 đồng, đặc biệt, vào tháng 2/1985, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên đã quyên góp gần 80.000 đồng. Những bức thư mang đậm tình cảm, niềm tin của tuổi trẻ Thái Nguyên đã gửi lên biên giới, làm ấm lòng và động viên bao chiến sĩ nơi tiền tiêu của Tổ quốc.

Nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập Đoàn (26/3) hàng năm, từ Thành Đoàn đến các cơ sở, đâu đâu cũng sôi nổi tổ chức các cuộc hội thảo mang chủ đề: *"Đâu là vẻ đẹp của thanh niên ta"*, *"Thanh niên với tình yêu cuộc sống"*, giúp nâng cao nhận thức cho thế hệ trẻ về vẻ đẹp của con người mới xã hội chủ nghĩa, về tình yêu quê hương, đất nước. Toàn Thành phố có 50 đội thanh niên an ninh xung kích hoạt động tích cực trên nhiều lĩnh vực, như quản lý, giáo dục thanh thiếu niên chống lại các tệ nạn xã hội, mê tín dị đoan... Cùng với đó, các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể

dục thể thao như giải Việt dã Tiền Phong, giải bóng đá thiếu nhi, hội diễn Hoa phượng đỏ... được tổ chức thường xuyên đã tập hợp được đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Phong trào *“Ba xung kích làm chủ tập thể”* do Trung ương Đoàn phát động đã tập hợp tuổi trẻ tham gia hành động thông qua đó góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị và giáo dục thanh niên hiệu quả. Đặc biệt, ngay sau khi Chính phủ ra Quyết định số 25CP, 26CP (21/1/1981), trong đó có việc mở rộng trả lương, khoán lương sản phẩm cho người lao động đã thu hút hàng vạn đoàn viên, thanh niên công nhân sôi nổi đăng ký thi đua, hoàn thành vượt mức kế hoạch.

Thực hiện phong trào *“Ba xung kích”*, các cơ sở Đoàn xí nghiệp trong Thành phố nêu cao khẩu hiệu *“Lao động quên mình vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”*. Tiêu biểu là các *“Công trình, việc làm thanh niên”*, *“Toa xe máy thanh niên”*, *“Tổ đội, ca sản xuất thanh niên”* được tổ chức sâu rộng tại các cơ sở Đoàn... Trong 3 năm (1984 - 1986), Thành Đoàn đã xây dựng được 1.475 công trình thanh niên, trong đó có 187 công trình thanh niên khoán gọn có hoạch toán kinh tế phù hợp với cơ chế quản lý mới, có giá trị tiết kiệm tới 10 triệu đồng, điển hình là: Công trình thanh niên xây dựng nhà làm việc của nhà máy cơ khí 3-2; công trình sửa chữa nhà xưởng của Đoàn nhà máy toa xe Lương Sơn...

Trong nhiệm kỳ này, Thành Đoàn có 2 công trình thanh niên cấp thành phố: Một là, Công trình *Xí nghiệp nhựa giả da 26-3* với 4 nội dung trọng tâm: *“Tham gia hình thành tổ chức của xí nghiệp; tham gia huy động vốn; tham gia huy động phế liệu nhựa; tham gia xây dựng cơ sở vật chất ban đầu của xí nghiệp”*. Thành Đoàn đã huy động cán bộ, đoàn viên thu thập

10 tấn nhựa phế liệu và ủng hộ 10.000 đồng cùng một số trang thiết bị cần thiết. Ngày 26/3/1986, xí nghiệp đã đi vào hoạt động và sản xuất ổn định với giá trị tổng sản lượng 3 triệu đồng/năm. Hai là, Công trình “Đê hữu ngạn sông Cầu”, thu hút sự tham gia của 50 cơ sở Đoàn và lực lượng thanh niên xung kích gồm 65 đoàn viên, thanh niên, với 5.000 ngày công lao động đã đào đắp được 2.000 m³ đất đá.

Thực hiện chương trình lao động sáng tạo, phong trào gửi tiền tiết kiệm vào quỹ “*Vì tương lai đất nước và tuổi trẻ*” do Tỉnh đoàn phát động, Thành Đoàn Thái Nguyên là một trong những đơn vị vận động đoàn viên, thanh niên gửi nhiều tiền tiết kiệm nhất, có sự tham gia của 8.000 cá nhân và tập thể với số dư tiền gửi là 1.397.771 đồng; 90% đoàn viên, thanh niên được vận động mua công trái xây dựng Tổ quốc với tổng số tiền 1.376.300 đồng; tuổi trẻ Thành phố đã thu nhật được 386 tấn sắt thép phế và 60.000 vỏ bao xi măng... thông qua phong trào đã khơi dậy trong thanh niên ý thức trách nhiệm trong sản xuất tiêu dùng, góp phần đưa việc tiết kiệm trở thành quốc sách trong điều kiện kinh tế - xã hội gặp nhiều khó khăn.

Phong trào phát huy sáng kiến, cải tiến kĩ thuật được phát động rộng rãi trong đoàn viên, thanh niên, công nhân viên các nhà máy, xí nghiệp với khẩu hiệu “*Mỗi kĩ sư một đề tài nghiên cứu, mỗi cán bộ công nhân một sáng kiến*”. Hoạt động sáng tạo được khơi dậy trong thanh niên với sự giúp đỡ của 50 tổ hỗ trợ sáng kiến và ban khoa học kỹ thuật trẻ. Trong 3 năm (1983 - 1986), tuổi trẻ Thành phố có trên 1.000 sáng kiến, cải tiến và đề tài khoa học kỹ thuật mang lại giá trị 100 triệu đồng, điển hình là Chi đoàn Nhà máy nước Thành

phố, Đoàn Trường Công nghiệp cơ điện Việt Bắc. Tại triển lãm tuổi trẻ sáng tạo của thanh niên cả nước tổ chức ở Hà Nội tháng 3/1985, Thành Đoàn có 5 đề tài đạt giải A và 1 đề tài đạt giải B.

Phong trào *“Ôn lý thuyết, luyện tay nghề, rèn tác phong, thi thợ giỏi”* phát triển mạnh mẽ ở các cơ sở Đoàn các nhà máy, xí nghiệp, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Trong năm 1983, đoàn viên, thanh niên Thành phố tham gia lao động 5.200 công lao động xung kích, 3.500 công lao động cộng sản làm lợi trên 100.000 đồng.

Hoạt động Đoàn trong khối các cơ sở Đoàn tiểu, thủ công nghiệp luôn được Thành Đoàn chú trọng. Thành Đoàn tiến hành thành lập các tổ giao dịch thanh niên đưa nguyên vật liệu về sản xuất, hạ giá thành sản phẩm, góp phần tăng năng suất lao động như: Chi đoàn Hợp tác xã mành cọ Thống Nhất, Chi đoàn Hợp tác xã Hồng Hà với nhiều mặt hàng có chất lượng cao đạt giải thưởng tại hội chợ kinh tế kỹ thuật toàn quốc.

Ở các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực lưu thông, phân phối hàng hóa tuy đang gặp nhiều khó khăn, thách thức, nhưng 100% các cơ sở Đoàn trong khối tổ chức học tập nếp sống văn minh thương nghiệp; năm 1985, có 150 đoàn viên đăng ký phấn đấu trở thành người mậu dịch viên xã hội chủ nghĩa... Thành Đoàn đã động viên thanh niên trong ngành khắc phục sự khó khăn do mất cân đối giữa *“cung và cầu”*, chống các hiện tượng đầu cơ trục lợi, móc nối với tư thương, tuồn hàng ra ngoài.

Quán triệt thực hiện Nghị quyết 8 của Trung ương Đảng trong việc quản lý thị trường, nhiều cơ sở Đoàn trong

Thành phố thực hiện tốt, nổi bật nhất là Đoàn Công ty Nông sản Thành phố mở thêm quầy hàng thanh niên; nhiều mẫu dịch viên trẻ là những tấm gương điển hình trong công tác như đồng chí Lưu Thị Hoa của Đoàn công ty Công nghệ phẩm thành phố Thái Nguyên...

Năm 1983, số lượng đoàn viên, thanh niên trường học tăng lên nhanh, chiếm 40% tổng số đoàn viên, thanh niên toàn Thành phố. Thành Đoàn tập trung củng cố, xây dựng tổ chức Đoàn trong các trường học, trọng tâm là phong trào thi đua xây dựng *“Tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa”* và *“Tập thể giáo viên xã hội chủ nghĩa”*. Năm học 1983 - 1984, toàn Thành phố có 50 chi đoàn đăng ký tham gia thì có 23 chi đoàn học sinh đạt tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa và 11 chi đoàn giáo viên đạt tập thể giáo viên xã hội chủ nghĩa; năm học 1984 - 1985 có 91 tập thể thanh niên học sinh và giáo viên xã hội chủ nghĩa. Các hoạt động *“Xây dựng trường ra trường, lớp ra lớp”*, phong trào *“Tăng gia sản xuất cải thiện đời sống của thầy và trò”*... được tổ chức thường xuyên góp phần đáng kể nâng cao chất lượng đào tạo và đời sống trong các trường học. Năm học 1984 - 1985, các Đoàn trường đã tạo lập được quỹ hoạt động với tổng giá trị lên 1.325.240 đồng, điển hình là Đoàn Trường Công nhân kỹ thuật III.

Phong trào thi đua *“Lao động sáng tạo vượt mức kế hoạch Nhà nước”*, phong trào *“Ôn lý thuyết, luyện tay nghề, thi thợ giỏi”*, đảm nhận *“Công trình thanh niên”* được triển khai sâu rộng trong thanh niên Thành phố. Trong năm 1984, Thành Đoàn Thái Nguyên cùng Huyện Đoàn Phú Bình, Đồng Hỷ, Phố Yên đảm nhận *“Công trình hoàn chỉnh hệ thống kênh mương*

cấp 2, 3 hồ Núi Cốc” đóng góp 156.885 công, đào đắp 118.838 m³ đất, đá.

Với khẩu hiệu “Toàn Đoàn chăm sóc, giáo dục thiếu niên nhi đồng, toàn Đoàn chăm lo xây dựng Đội”, các cấp bộ Đoàn trong Thành phố đã quan tâm thích đáng đến việc chăm sóc giáo dục thiếu niên, nhi đồng. Đoàn thường xuyên lựa chọn các cán bộ, đoàn viên có năng lực để đào tạo thành các cán bộ phụ trách các Chi đội trong khối các trường học. Toàn thành phố có 237 cán bộ Đoàn phụ trách công tác Đội đều là những cán bộ tâm huyết, nhiệt tình, được học tập, bồi dưỡng nghiệp vụ công tác thường xuyên.

Trong 3 năm (1981 - 1983), nhiều phong trào của Đội trên địa bàn thành phố Thái Nguyên được tổ chức sâu rộng và mang lại hiệu quả thiết thực như: “Công tác Trần Quốc Toản” được đẩy mạnh, với 120 lần giúp đỡ các gia đình liệt sỹ, thương binh. Phong trào “Vi điểm tựa tiền tiêu của Tổ quốc” với sự tham gia của 100% đội viên, gửi 10.000 thư, tếp thư và phong bì cùng với số quà trị giá trên 30.000 đồng tặng các chiến sỹ nơi biên giới. Phong trào “Kế hoạch nhỏ” được 95% đội viên, thiếu nhi tham gia sôi nổi với nhiều hình thức phong phú, như thu nhặt phế liệu, lương thực, thực phẩm... mang lại lợi ích từ 20.000 đến 30.000 đồng trong mỗi năm; 90% liên đội trường phổ thông cơ sở hoạt động có hiệu quả, trong đó Liên đội các Trường Phổ thông cấp II Đội Cấn, Trưng Vương luôn là lá cờ đầu trong phong trào thi đua nhi của tỉnh .

Các cơ sở Đoàn trong Thành phố đã chủ động hướng dẫn, giáo dục, động viên các em hăng hái thi đua rèn luyện học tập, tham gia các chủ đề: “Chào mừng 10 năm Chiến dịch Hồ

Chí Minh toàn thắng, “*Làm theo lời Bác dạy, 40 năm đất nước nở hoa, mừng Đội ta trưởng thành*” ... Trong năm học 1984 - 1985, 100% các liên đội tổ chức tổng kết chặng đường hành quân thắp chân những người anh hùng; 100% liên đội tổ chức lễ xuất quân thắp chân Bác Hồ. Trong năm học 1984 - 1985, 70% chi đội đạt tiêu chuẩn chi đội mạnh, 25% liên đội đạt liên đội mạnh, 100% các nhi đồng lớn tuổi được kết nạp vào Đội Thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh.

Cùng với công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng, cuộc vận động “*Xây dựng tổ chức cơ sở Đoàn*” đã có những bước chuyển biến mạnh mẽ. Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IV và các Chỉ thị 02, 03 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, công tác xây dựng Đoàn được đẩy mạnh, trọng tâm là nâng cao chất lượng tổ chức Đoàn cơ sở và chất lượng đoàn viên. Các cấp ủy Đảng cũng thường xuyên quan tâm chỉ đạo, coi đây là nhiệm vụ cấp thiết nhằm giáo dục thế hệ trẻ thành những con người mới xã hội chủ nghĩa, phát triển toàn diện. Năm 1983, tổng số cơ sở Đoàn trực thuộc Thành Đoàn là 152 cơ sở (công nghiệp trung ương và địa phương có 53 cơ sở; trường học 22 cơ sở; cơ quan hành chính 59 cơ sở; phường và xã 18 cơ sở), toàn thành phố có 721 Chi đoàn. Do số cơ sở Đoàn đông, để đáp ứng yêu cầu công việc, Ban Thường vụ Thành Đoàn tiến hành phân công cán bộ Thành Đoàn thành 3 Ban: *Ban Công, nông nghiệp, cơ quan, đường phố* gồm 5 đồng chí; *Ban Tuyên huấn và trường học* gồm 4 đồng chí; *Ban Thiếu niên nhi đồng* gồm 3 đồng chí.

Thời điểm cuối năm 1985, Thành phố có 16.762 đoàn viên và 5.000 thanh niên; 150/164 cơ sở đạt vững mạnh, trong đó có 111 cơ sở đã phát thẻ cho 15.240 đoàn viên,

đạt 80% kế hoạch Đại hội VIII đề ra... Hoạt động đào tạo và bồi dưỡng cán bộ được Thành Đoàn xác định là một nội dung quan trọng trong công tác đoàn, 703 đồng chí được bồi dưỡng dưới hình thức đào tạo ở các trường Trung ương, tỉnh và thành. Riêng năm 1985, có 78 cán bộ đoàn được học tập huấn tại trường Trung ương, cử 2 đồng chí cán bộ đi học dài hạn (4 năm) trường Đoàn cao cấp. Từ năm 1983 đến năm 1985, thông qua công tác giáo dục của đoàn và hoạt động của 85 tổ “*Tu dưỡng*” ở cơ sở đã giới thiệu cho Đảng 1.250 đoàn viên ưu tú, trong đó kết nạp 343 đoàn viên ưu tú vào Đảng Cộng sản Việt Nam; có 9.937 thanh niên được kết nạp đoàn (trong đó có 2.433 là đội viên lớn tuổi).

Phong trào “*Vì điểm tựa tiền tiêu*” được thanh niên Thành phố tham gia rất tích cực và sôi nổi. Thanh niên trong các lực lượng quân đội và công an đã nêu cao tinh thần cảnh giác, không ngừng học tập và rèn luyện, sẵn sàng chiến đấu cao, góp phần quan trọng vào việc giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội. Đi đôi với công tác an ninh trật tự xã hội, tổ chức Đoàn còn động viên tuổi trẻ trong toàn thành phố sẵn sàng nhập ngũ lên đường bảo vệ Tổ quốc. Kết quả là năm nào thành phố cũng đạt 100% chỉ tiêu giao quân.

Việc thực hiện chương trình an ninh quốc phòng với nhiệm vụ chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc được các cơ Đoàn Thành phố thực hiện nghiêm túc, tổ chức kết hợp tốt “*Ba lực lượng*” có tác dụng giáo dục, tăng cường mối quan hệ giữa thanh niên quân đội, thanh niên công an và thanh niên địa phương thông qua các “*Đội Thanh niên xung kích an ninh*”, “*Đội Thanh niên xung kích bảo vệ tài sản*”

xã hội chủ nghĩa”, “Đội Thanh niên tự quản trong các trường đại học”, “Đội Thanh niên bảo vệ các hợp tác xã nông nghiệp”... Trong năm 1985, thực hiện nghị quyết của Thành ủy Thái Nguyên và của Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Bắc Thái, Thành Đoàn chú trọng triển khai phong trào “Hành quân theo bước chân những người anh hùng” do Trung ương Đoàn phát động. Thông qua đó đoàn viên, thanh niên, thiếu nhi được nâng cao ý thức cách mạng, khơi dậy lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội biến nhận thức thành hành động cách mạng, góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của địa phương.

“Năm học chủ nghĩa Mác - Lênin” do Thành Đoàn triển khai đã có hơn 60 cơ sở Đoàn tham gia, gần 11.000 đoàn viên được học tập thảo luận... từ đó giáo dục lối sống mới cho đoàn viên, thanh niên, giáo dục tác phong, lối sống xã hội chủ nghĩa, chống mê tín dị đoan. Nhiều cơ sở thực hiện tốt như Đoàn phường Hoàng Văn Thụ; Nhà máy Sứ Bắc Thái; Đoàn Trường Công nhân cơ điện; Đoàn Trường trung học Thương nghiệp Bắc Thái, Chi đoàn cơ quan Thành Đoàn. Cùng với đó, phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao phát triển mạnh mẽ, rộng khắp, trở thành một nhu cầu không thể thiếu trong đời sống văn hoá tinh thần của đoàn viên, thanh niên. Phần lớn các Chi đoàn và Đoàn cơ sở đã tổ chức được phong trào múa hát tập thể các ca khúc truyền thống. Điển hình là các đội văn nghệ của Đoàn Trường Cao đẳng Sư phạm Việt Bắc, Đoàn phường Phan Đình Phùng, Đoàn Trường phổ thông cấp III Lương Ngọc Quyến...

Chương V
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN THÀNH PHỐ
THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KỲ ĐỔI MỚI
ĐẤT NƯỚC (1986 - 1996)

**I. Xung kích thực hiện đường lối đổi mới đất nước
trong giai đoạn 1986 - 1990**

Vào nửa sau những năm 80 của thế kỉ XX, đất nước ta lâm vào tình trạng khủng hoảng kinh tế - xã hội, nhất là sai lầm của cuộc tổng điều chỉnh giá, lương, tiền (9/1985) đã đẩy tình hình kinh tế - xã hội nước ta vốn đã khó khăn càng sa vào suy giảm trầm trọng. Đồng tiền mất giá nhanh chóng, giá cả thị trường tăng vọt. Tình hình kinh tế - xã hội trên địa bàn thành phố Thái Nguyên gặp nhiều khó khăn. Hai tháng đầu năm 1986, giá cả thị trường thành phố Thái Nguyên tăng bình quân 23,5% mỗi tháng (năm 1986 lạm phát trên 700%). Sản xuất trì trệ, lưu thông ách tắc, đời sống nhân dân khó khăn gay gắt hơn trước.

Trước tình hình trên, về công tác giáo dục, Ban Thường vụ Thành Đoàn triển khai các biện pháp một cách toàn diện cho đoàn viên, thanh niên. Các nội dung giáo dục (trí, đức, thể, mỹ) đều được các cấp bộ Đoàn trong Thành phố triển khai một cách đồng bộ, tập trung, có chất lượng, hiệu quả. Nhân dịp kỉ niệm 55 Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/1986), các cấp bộ

Đoàn trong Thành phố đã tổ chức tốt đợt sinh hoạt chính trị giáo dục truyền thống cho đoàn viên, thanh niên với chủ đề *Hành quân theo chân Bác* do Tỉnh Đoàn phát động, góp phần nâng cao nhận thức, tư tưởng tình cảm cho đoàn viên, thanh niên, đồng thời ngày càng phát huy có hiệu quả sức mạnh tổng hợp của các ngành trong công tác giáo dục.

Thực hiện Chỉ thị số 79-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Thành ủy về việc thảo luận, đóng góp ý kiến vào dự thảo các văn kiện của Đại hội đại biểu Đảng toàn quốc lần thứ VI và Đại hội Đảng bộ tỉnh Bắc Thái lần thứ V, Thành Đoàn Thái Nguyên mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trên với chủ đề *"Tuổi trẻ với Đại hội Đảng"*. Đợt sinh hoạt đã thu hút 45 cơ sở Đoàn và hơn 1 vạn đoàn viên, thanh niên trong toàn Thành phố tham gia, thảo luận và góp ý kiến.

Đầu năm 1986, Thành Đoàn phối hợp cùng với ngành công an, quân sự tiến hành chỉ đạo thực hiện thí điểm giúp đỡ giáo dục thanh, thiếu niên chậm tiến tại phường Đồng Quang, Gia Sàng bằng hình thức cụ thể, thiết thực như khảo sát, đánh giá, phân loại các đối tượng. Qua đó đã có hơn 200 thanh, thiếu niên chậm tiến được giúp đỡ (trong đó 130 thanh niên có tiến bộ rõ nét, 70 thanh niên không còn những vi phạm lớn), nhiều thanh, thiếu niên được giải quyết việc làm và xung phong vào các đội thanh niên xung kích an ninh trên địa bàn thành phố Thái Nguyên.

Tháng 12/1986, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VI của Đảng đã đề ra đường lối đổi mới toàn diện đất nước. Trước mắt thực hiện cho bằng được 3 chương trình kinh tế

lớn là lương thực - thực phẩm, hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu trong kế hoạch 5 năm (1986 - 1990). Dưới ánh sáng nghị quyết Đại hội VI của Đảng, được sự chỉ đạo của cấp ủy Đảng, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên triển khai nghị quyết của Thành ủy trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới đã góp phần tháo gỡ khó khăn trong phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, giành được nhiều thắng lợi trên các mặt.

Trong sản xuất nông, lâm nghiệp, Thành Đoàn đã chỉ đạo các tổ chức Đoàn xây dựng các mô hình hoạt động sản xuất theo từng lĩnh vực và bước đầu đạt hiệu quả kinh tế. Trong phong trào chung của tỉnh, Thành Đoàn Thái Nguyên là đơn vị đi đầu trong việc xây dựng các mô hình đoàn viên, thanh niên xung kích, đi đầu trên mặt trận sản xuất nông nghiệp, với hơn 500 tổ, đội chuyên trách và bán chuyên trách làm thủy lợi, thâm canh tăng năng suất cây trồng và bảo vệ thực vật. Trong toàn Thành phố, 70% số tổ chức cơ sở Đoàn có công trình, phần việc thanh niên. Nhiều đoàn viên, thanh niên nông thôn mạnh dạn đứng ra nhận khoán, đấu thầu ao, hồ, đồi rừng đã bỏ hoang; kí kết hợp đồng sản xuất với hợp tác xã, với chính quyền cơ sở. Đồng chí Lưu Thị Kim Nga (19 tuổi), đoàn viên phường Quan Triều, là lao động chính trong gia đình, đã sản xuất từ 1 mẫu ruộng khoán, 4.000 m² đất vườn, ao mỗi năm thu được 5,5 triệu đồng, trở thành điển hình của mô hình sản xuất VAC (Vườn - Ao - Chuồng)

Trong sản xuất công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp ngoài việc khắc phục những mặt hạn chế của cơ chế quản lý kinh tế trước đó, đoàn viên, thanh niên là công nhân trong các xí

nghiệp đã nhanh chóng hòa nhập với không khí đổi mới, không ngừng sáng tạo, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, nâng cao tinh thần trách nhiệm, gắn chặt lợi ích tập thể với lợi ích người lao động, không ngừng tăng năng suất và chất lượng của sản phẩm. Thông qua phong trào “*Sản xuất, kinh doanh giỏi*”, nhiều đoàn viên, thanh niên đã tham gia vào công tác quản lý, nhiều đồng chí cán bộ đoàn cơ sở đã được làm đội trưởng sản xuất, quản đốc phân xưởng. Vào cuối năm 1986, thành phố Thái Nguyên đã có hơn 100 cán bộ, đoàn viên, thanh niên là những cán bộ quản lý sản xuất (từ tổ trưởng sản xuất trở lên) trẻ và có năng lực làm việc tốt.

Năm học 1986 - 1987, Thành Đoàn chỉ đạo tổ chức Đoàn trong các nhà trường tích cực đẩy mạnh phong trào thi đua dạy tốt, học tốt bằng các mô hình “*Câu lạc bộ thanh niên 20 điểm 10 và 60 điểm giỏi*” đã thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Tiêu biểu trong phong trào này là Đoàn trường phổ thông Vừa học vừa làm thành phố Thái Nguyên có 156 hội viên tham gia. Tổ chức Đoàn trong các trường cao đẳng, đại học và trung học chuyên nghiệp trên địa bàn Thành phố làm tốt việc tổ chức, động viên sinh viên tích cực tham gia nghiên cứu khoa học. Trong các trường học đã xuất hiện nhiều tấm gương đoàn viên là sinh viên say mê nghiên cứu khoa học.

Chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng là một nhiệm vụ quan trọng được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố quan tâm chỉ đạo và tổ chức thực hiện. Thành Đoàn Thái Nguyên chỉ đạo triển khai nhiều hoạt động thiết thực như: Tổ chức cho các em thiếu niên, nhi đồng tham quan dã ngoại, hành quân cắm trại tại các khu di tích lịch sử; tổ

chức các cuộc thi tìm hiểu về truyền thống, về Bác Hồ. Việc tổ chức xây dựng chi đội mạnh, liên đội mạnh trong nhà trường và việc chỉ đạo các hoạt động của Đội ở ngoài nhà trường cũng được các cấp bộ Đoàn trong tỉnh quan tâm tổ chức thực hiện. Đồng thời, Thành Đoàn Thái Nguyên triển khai phong trào “Gáo dừa vì trẻ Tréc-Nô-Bun” (phong trào ủng hộ trẻ em Liên Xô sau sự cố nổ lò tại nhà máy điện nguyên tử Tréc-Nô-Bun) được đông đảo cơ sở đoàn hưởng ứng. Riêng Đoàn Mỏ than Khánh Hòa phát động đoàn viên, thanh niên trong xí nghiệp quyên góp ủng hộ được 110.000đ gửi ủng hộ trẻ em nhiễm xạ nguyên tử ở Liên Xô.

Công tác xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn của các cấp bộ Đoàn Thành phố năm 1986 đạt nhiều kết quả đáng phấn khởi. Thành Đoàn có 167 cơ sở trực thuộc, trong đó Đoàn cơ sở là 75; Chi đoàn trực thuộc là 92; tổng số đoàn viên là 16.139. Kết quả phân loại, có trên 80% đoàn viên đủ tư cách; có 49 cơ sở đạt loại khá (29%); 69 cơ sở đạt loại trung bình (41%); 34 cơ sở xếp loại yếu (20,7%); loại kém có 15 cơ sở (9,3%), dẫn đầu trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong thời kỳ này là Đoàn khối trường học, khối công nghiệp và khối cơ quan.

Trong hai ngày 16 đến 17/1/1987, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ IX (nhiệm kỳ 1987 - 1989) long trọng khai mạc. 212 đại biểu thay mặt cho hơn 16.000 đoàn viên toàn Thành phố về dự Đại hội.

Đại hội bầu ra Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa IX gồm 26 đồng chí, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 9 đồng chí. Đồng chí Lê Quang Dực được bầu giữ chức vụ Bí

thư Thành Đoàn; các đồng chí Vũ Hồng Bắc và Phạm Văn Chiến được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

Đại hội đã nhất trí thông qua Báo cáo Chính trị. Báo cáo đã khẳng định những kết quả đạt được trong nhiệm kỳ 1983 - 1986: *“Công tác đoàn và phong trào thanh niên 3 năm qua (1983 - 1986) được duy trì và giữ vững, có nhiều mặt được nâng lên, xuất hiện nhiều tập thể cá nhân tiên tiến. Hình thức biện pháp tập hợp giáo dục thanh niên được cải tiến, sát thực hợp với tâm lý lứa tuổi. Hoạt động của đoàn đã trực tiếp thực hiện phục vụ nhiệm vụ chính trị, bước đầu tránh được bệnh hình thức, do vậy kết quả hoạt động của đoàn đã được nâng lên một bước đáng kể, đóng góp một phần lớn vào sự nghiệp xây dựng phát triển kinh tế, chính trị xã hội địa phương. Khẳng định thắng lợi của đoàn 3 năm qua là cơ bản?”*... Nhiệm vụ chung của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên trong 3 năm (1987 - 1989) được Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ X khẳng định: *“Đoàn thanh niên phải chú trọng giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên, phải đổi mới mạnh mẽ nội dung, hình thức giáo dục phát động các phong trào nhất là phong trào thanh niên các xí nghiệp, trường học, phường xã. Nâng cao vai trò xung kích đảm*

¹ Trong nhiệm kỳ đại hội, đồng chí Đỗ Thị Tuyết (Ủy viên Ban Thường vụ Thành Đoàn) được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn vào tháng 2/1987. Tiếp đó, tháng 12/1988 đồng chí Phạm Văn Chiến chuyển sang làm Giám đốc Trung tâm dạy nghề thành phố Thái Nguyên. Đến tháng 10/1989, đồng chí Lê Quang Dục - Bí thư Thành Đoàn chuyển công tác mới tại Tỉnh Đoàn Bắc Thái.

² Ban Chấp hành Thành đoàn Thái Nguyên: Nghị quyết Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản thành phố Thái Nguyên lần thứ IX, số 15/NQ-TNTP, ngày 17/1/1987, tr.1.

nhận việc khó nhưng mũi nhọn sẵn sàng đi bất cứ đâu làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần. Tổ chức đưa thanh niên vào các hoạt động văn hóa, xã hội, vui chơi lành mạnh, tạo ra không khí thi đua sôi nổi từ Thành phố đến phường xã, cơ sở, thông qua đó giáo dục rèn luyện đào tạo con người mới xã hội chủ nghĩa”. “Tăng cường củng cố xây dựng tổ chức đoàn vững mạnh, trước tiên là các cơ sở Đoàn xã, phường nhằm đủ sức thu hút, tập hợp thanh niên. Đổi mới mạnh mẽ phương thức hoạt động của đoàn, xung kích thực hiện 3 chương trình: lương thực, thực phẩm - hàng tiêu dùng - hàng xuất khẩu do Đại hội Đảng toàn quốc đề ra. Đổi mới hình thức, phương pháp giáo dục, chú trọng giáo dục lý tưởng cách mạng, nếp sống văn hóa mới trong thanh, thiếu niên. Đẩy mạnh công tác đội trên địa bàn phường, xã nhằm tạo ra môi trường giáo dục khép kín mang lại hiệu quả cao trong công tác chăm sóc giáo dục thiếu niên nhi đồng¹”.

Ngay sau Đại hội, Ban Thường vụ Thành Đoàn tiến hành quán triệt và tổ chức cho đoàn viên, thanh niên học tập Nghị quyết Đại hội với 100% cơ sở Đoàn tham gia. Cùng với đó, Thành Đoàn triển khai tổ chức đợt sinh hoạt chính trị với chủ đề “Tuổi trẻ với Đại hội Đoàn các cấp”, có hàng nghìn đoàn viên tham gia thảo luận và đóng góp ý kiến vào văn kiện Đại hội Tỉnh Đoàn Bắc Thái khóa IV và Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V.

Bước sang năm 1987, trong bối cảnh trên địa bàn tỉnh “sản xuất phát triển chậm, tình hình phân phối lưu

¹ Báo cáo của Ban Chấp hành Thành đoàn tại Đại hội Đại biểu Đoàn thanh niên công sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ IX (16-17/1/1987), tr.12.

thông vẫn rối ren, giá cả thị trường tiếp tục tăng với tốc độ nhanh, đồng lương thực tế của người lao động tiếp tục giảm sút; tiêu cực xã hội có diễn biến phức tạp; đời sống của nhân dân còn gặp nhiều khó khăn; có lúc có nơi ở mức độ rất gay gắt, tư tưởng của quần chúng và một bộ phận cán bộ, đảng viên có những biểu hiện bi quan, lo lắng, giảm lòng tin¹”, thực hiện hai nhiệm vụ trọng tâm là đổi mới một phần công tác tổ chức, cán bộ, công tác giáo dục chính trị tư tưởng và đổi mới hoạt động của Đoàn trên các lĩnh vực đời sống, xã hội, quan tâm đến những lợi ích chính đáng của tuổi trẻ do Trung ương Đoàn chỉ đạo, các cấp bộ Đoàn và tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên đã phát huy tốt vai trò xung kích, đi đầu trong việc thực hiện ba chương trình kinh tế: sản xuất lương thực, thực phẩm; sản xuất hàng tiêu dùng và sản xuất hàng xuất khẩu.

Vào tháng 5/1987, nhân kỷ niệm 97 năm Ngày sinh của Bác Hồ, Thành Đoàn đã tổ chức Hội thi “*Tuổi trẻ với Bác Hồ*”, có 56 cơ sở với 78 đoàn viên, thanh niên ưu tú tham gia. Các đồng chí Bùi Thị Liên - Đoàn Nhà máy toa xe Lương Sơn; Nguyễn Thị Kim Yến - Đoàn Trường công nhân kỹ thuật III, Nguyễn Đức Hạnh - Đoàn Trường Cao đẳng Sư phạm Việt Bắc đoạt giải A Hội thi.

Đầu tháng 11/1987, tại thành phố Thái Nguyên, Tỉnh Đoàn tổ chức Đại hội Đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Bắc Thái lần thứ IV.

Tiếp theo, từ ngày 27 đến ngày 30/11/1987, tại Hà Nội đã diễn ra Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ V của Đoàn

¹Báo cáo (số 01BC/BT ngày 27/1/1988) Tổng kết công tác năm 1987 của Tỉnh ủy Bắc Thái, trang 1.

Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Đại hội đã đúc kết bốn bài học về công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, đồng thời đề ra phương hướng hoạt động của Đoàn trong thời gian tới. Đại hội quyết định tiếp tục phát triển phong trào *“Tuổi trẻ xung kích, sáng tạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”*, tập trung vào việc thực hiện bốn chương trình hành động cách mạng do Trung ương Đoàn phát động. Đại hội đã nhất trí nêu cao quyết tâm thực hiện các khẩu hiệu *“Sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại”*; *“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”*; *“Sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì vì sự giàu mạnh của Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa và hạnh phúc của nhân dân”*. Đại hội biểu thị quyết tâm xung kích, đi đầu trong công cuộc đổi mới đất nước do Đảng đề xướng và lãnh đạo. Trước yêu cầu của thực tiễn cách mạng, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V đã mở ra cho công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố những hướng đi mới, sát thực, phù hợp hơn.

Trong không khí phấn khởi của những năm đầu đổi mới đất nước, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên tích cực tìm ra hướng mới cho sản xuất, sẵn sàng đảm nhận những công việc khó, việc mới. Sôi nổi nhất là hai cuộc hội thảo được Thành Đoàn tổ chức cuối năm 1987 với chủ đề *“Tuổi trẻ với công cuộc đổi mới vì sự giàu mạnh của đất nước”* và *“Tình hình đất nước và trách nhiệm của tuổi trẻ”*, đã thu hút nhiều cơ sở và đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Sau hội thảo cấp thành phố, nhiều cơ sở đã tổ chức hội thảo như Đoàn Công an Thành phố, Đoàn Trường Công nhân kỹ thuật III, Đoàn Trường Công nhân kỹ thuật mỏ Khánh Hòa, Chi đoàn Công ty vật tư tổng hợp Thành phố, Đoàn phường

Trung Vương... trở thành diễn đàn sinh hoạt chính trị rộng khắp của tuổi trẻ Thành phố.

Phong trào "*Vi điểm tựa tiền tiêu*" được tổ chức thực hiện có hiệu quả, Thành Đoàn tiến hành thăm hỏi động viên, tặng quà cho bộ đội biên giới, phối hợp với Thị Đoàn Cao Bằng thực hiện tốt chính sách hậu phương quân đội. Ngoài ra, phong trào lấy chữ ký đợt sóng hòa bình với 12.000 đoàn viên, thanh niên tham gia gửi về Ủy ban Mặt trận Tổ quốc; phong trào mua công trái nhằm mục đích xây dựng Tổ quốc với mục tiêu mỗi đoàn viên mua 1 phiếu công trái; phong trào nâng cao cảnh giác, bảo vệ an ninh xây dựng phường, xã an toàn được đoàn viên, thanh niên hưởng ứng rất sôi nổi.

Phong trào xây dựng nếp sống mới được thực hiện tích cực trong các cơ sở Đoàn, hàng trăm đoàn viên, thanh niên đăng ký và tổ chức thực hiện "*Cưới mới*"; các nội dung chống mê tín dị đoan, các cuộc hội thảo với chuyên đề "*Sống hiện đại - Yêu hiện đại*" thực sự đi vào đời sống của tuổi trẻ, trở thành chủ đề của nhiều buổi sinh hoạt Chi đoàn.

Phong trào văn hóa, văn nghệ thể dục thể thao đã tập hợp được đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia, nét mới là phong trào học võ quốc tế đã thực sự được đông đảo đoàn viên, thanh niên đón nhận và được tổ chức thường xuyên tại 30% số cơ sở Đoàn trong Thành phố. Mùa hè năm 1988, Thành Đoàn đã tổ chức hội thi "*Những đôi vũ đẹp*" với sự tham gia dự thi của hơn 200 vũ công trẻ đến từ các cơ sở Đoàn trong toàn thành phố và sau đó cử đội tham gia hội thi cấp tỉnh đoạt giải A toàn đoàn. *Đội ca khúc của tuổi trẻ Thành phố* với hơn 50 thành viên, mỗi năm tổ chức

hàng chục buổi biểu diễn “Hát cho đồng bào tôi nghe” vào dịp lễ tết, các ngày kỷ niệm ở khắp các xã trên địa bàn thành phố... Nhiều cơ sở Đoàn đã tự xây dựng được *Đội ca khúc của tuổi trẻ* như Đoàn Trường Cao đẳng Sư phạm Việt Bắc, Trường Công nhân kỹ thuật III, Trường Công nhân Cơ điện Việt Bắc, Trường Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến, Xí nghiệp Bảo dưỡng cầu đường bộ Bắc Thái...

Đoàn Thanh niên trong khối công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp tích cực duy trì các hình thức tổ sản xuất, ca máy thanh niên giải quyết và xung kích trong việc khó. Phong trào ôn lý thuyết, luyện tay nghề, thi thợ giỏi được chú trọng tổ chức dưới nhiều hình thức. Xuất hiện các mô hình thanh niên hoạt động hiệu quả như: Đoàn Mỏ than Khánh Hòa duy trì đội thanh niên thu hút 80 lao động trẻ... Đoàn Xí nghiệp xây dựng Bắc Thái đảm nhận một số công việc trọng điểm xây dựng bệnh viện huyện Định Hóa, toa xe Lương Sơn, Nhà máy cơ khí 3/2....

Từ năm 1986 đến 1987, phong trào xây dựng “*Tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa*” do Thành Đoàn triển khai đã thu hút hàng trăm Chi đoàn đăng ký, có 51 Chi đoàn các trường học đạt danh hiệu “*Tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa*” và 5.680 học sinh đạt danh hiệu Học sinh xã hội chủ nghĩa, có 32 đồng chí cán bộ Đoàn cơ sở là Chiến sỹ thi đua, 13/21 Chi đoàn giáo viên đạt Tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa; toàn Thành phố có 30-50% đoàn viên, thanh niên đạt danh hiệu Thanh niên xã hội chủ nghĩa. Dẫn đầu phong trào là Đoàn các trường Công nhân cơ điện Việt Bắc, Công nhân kỹ thuật III, Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến, Công nhân cơ điện Quan Triều.

Công tác phụ trách thiếu niên nhi đồng trong những năm này tiếp tục phát triển và đi vào chiều sâu qua sinh hoạt sao nhi đồng, công tác Trần Quốc Toản, kế hoạch nhỏ,... Đến mùa hè năm 1987, lần đầu tiên cả 23/23 phường, xã trên địa bàn thành phố đảm nhận tổ chức thành công hoạt động hè cho thiếu niên nhi đồng với nhiều hình thức phong phú, tạo môi trường giáo dục khép kín gia đình - nhà trường - xã hội. Trong năm 1987, Thành Đoàn tiến hành mở 4 lớp giáo dục trẻ em chậm tiến, có 164 em tham gia học tập, chủ yếu tập trung tại 2 phường trung tâm của Thành phố là Đồng Quang và Trưng Vương. Với sự nỗ lực của cả hệ thống Đoàn, Đội từ thành phố đến cơ sở, tổng kết năm học 1989 - 1990, có 3/32 liên đội đạt danh hiệu liên đội mạnh xuất sắc, đa số đạt liên đội mạnh, có 14 đồng chí đạt tổng phụ trách giỏi, công tác thiếu niên nhi đồng Thành phố được Tỉnh Đoàn công nhận là đơn vị đạt loại A xuất sắc. Mừng thành công của năm học này, Thành Đoàn đã tổ chức lễ báo công dâng Bác và Đại hội Châu ngoan Bác Hồ tại Binh đoàn Tây Nguyên anh hùng.

Công tác xây dựng Đoàn và nâng cao chất lượng cán bộ Đoàn và sinh hoạt chi đoàn được Thành Đoàn thường xuyên chú trọng. Trong năm 1987, Thành Đoàn đã tổ chức tập huấn cho 184 cán bộ Đoàn phường, xã, kết nạp được 2.000 thanh niên vào đoàn, 99 đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng (đạt 70% kế hoạch). Công tác quản lý đoàn viên được tăng cường, Thành phố tiến hành trao thẻ đoàn viên cho tất cả đoàn viên ở 117/132 cơ sở.

Phong trào "*Thanh niên xung kích - sáng tạo góp phần thực hiện 3 chương trình mà đại hội Đảng toàn quốc đã đề*

ra” của tuổi trẻ Thành phố được diễn ra sôi nổi, rộng khắp. Cán bộ, đoàn viên, thanh niên Thành phố là lực lượng đi đầu trong việc áp dụng khoa học kỹ thuật, thực hiện cơ chế quản lý mới, tiêu biểu là các đơn vị Đoàn phường Gia Sàng, Trưng Vương, Đoàn xã Phúc Trìu, Tích Lương. Trong ba năm (1987 - 1989), các cơ sở Đoàn trong Thành phố có 25 công trình thanh niên với giá trị gần 10 triệu đồng phục vụ cho sản xuất nông nghiệp, tiêu biểu nhất là công trình làm 3.000 mét mương dẫn nước tưới tiêu của Đoàn xã Thịnh Đán, Thịnh Đức... Đến vụ đông xuân 1988 - 1989, toàn Thành phố đã có 100% số hợp tác xã thực hiện khoán gọn thóc tinh thần Nghị quyết 10, nhờ đó mà bộ máy quản lý trong các hợp tác xã được tinh giản; lợi ích của người lao động được nâng lên từ 50% đến 55% sản phẩm làm ra, chưa kể phần vượt khoán. Là lực lượng lao động trẻ, cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong Thành phố đã phát huy tốt vai trò xung kích, tích cực đi đầu trong việc thâm canh tăng vụ, góp phần tăng năng suất cây trồng, tăng hiệu quả kinh tế.

Trong sản xuất công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp, ngoài việc khắc phục những khiếm khuyết trong cung cách làm ăn của cơ chế cũ để lại, đoàn viên, thanh niên là công nhân trong các xí nghiệp, đơn vị sản xuất đã nhanh chóng hòa nhịp với không khí đổi mới, không ngừng sáng tạo, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, nâng cao tinh thần trách nhiệm, gắn chặt lợi ích tập thể với lợi ích cá nhân, không ngừng tăng năng suất và chất lượng của sản phẩm. Trong thời gian này, thanh niên hăng hái đăng ký về trước kế hoạch, tham gia hội thảo kỹ thuật, ôn luyện

tay nghề, thi thợ giỏi; thực hiện các công trình thanh niên khoán gọn, bảo đảm 5 được (người, việc, tổ chức, quyền làm chủ tập thể, kinh phí). Các công trình thanh niên khoán gọn đã thu hút trên 5.000 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia và trị giá trên 1 tỷ đồng. Tiêu biểu nhất là Đoàn xí nghiệp mỏ than Khánh Hòa là đơn vị đầu tiên của Thành phố đã thành lập và duy trì hoạt động lao động trẻ như lực lượng thanh niên xung phong với 100 đội viên. Đây là sáng kiến thu hút thanh niên, giải quyết việc làm, giảm bớt khó khăn trong đời sống xã hội. Với thành tích đó, Đoàn xí nghiệp mỏ than Khánh Hòa là đơn vị được Tỉnh Đoàn Bắc Thái trao tặng cờ luân lưu *“Đơn vị có phong trào khá khối công nghiệp năm 1988”*.

Trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, công tác Đoàn và phong trào thanh, thiếu niên, nhi đồng trong khối trường học của Thành phố đã có những chuyển biến mới, được bổ sung thêm nhiều nội dung phong phú và đa dạng, có sức hấp dẫn và lôi cuốn các tầng lớp thanh, thiếu niên là học sinh, sinh viên. Năm học 1987 - 1988, Thành phố kết nạp 1.012 thanh niên học sinh vào Đoàn, năm học 1988 - 1989 đã kết nạp được 1.177 đồng chí. Các tập thể Chi đoàn lớp 11A, Trường Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến, Chi đoàn lớp 10G, Trường Phổ thông Vùng cao Việt Bắc, Chi đoàn lớp Cơ khí 40 và Chi đoàn lớp Đúc, Trường Trung học Cơ khí Luyện kim là các tập thể đoàn viên điển hình tiên tiến xuất sắc trong phong trào xây dựng các tập thể *“Học sinh xã hội Chủ nghĩa”* và *“Thanh niên làm theo lời Bác”* được Tỉnh Đoàn khen thưởng.

Thực hiện nghị quyết liên tịch giữa Bộ Giáo dục và Trung ương Đoàn thanh niên Thông báo số 977/TBLT ngày 13/5/1988 về đổi mới công tác Đoàn Thanh niên trong các trường phổ thông trung học (với nội dung cốt lõi là đổi mới mô hình tổ chức Đoàn trong phổ thông trung học). Tháng 7/1988, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tham mưu với Thành ủy tổ chức hội nghị đổi mới công tác Đoàn trường học. Sau hội nghị, hàng loạt các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác Đoàn trường học được Thành Đoàn phối hợp với các cấp ủy nhà trường triển khai như: Chú trọng việc lựa chọn, bồi dưỡng và đào tạo cán bộ Đoàn; tăng kinh phí và đầu tư cơ sở vật chất cho Đoàn hoạt động... Năm học 1988 - 1989, thành phố Thái Nguyên là đơn vị đầu tiên trong tỉnh thí điểm bầu Bí thư Đoàn trường là học sinh.

Trong phong trào đã xuất hiện nhiều gương giáo viên trẻ điển hình yêu nghề, say sưa với sự nghiệp giáo dục như đồng chí Vũ Tuấn Phương - Bí thư Đoàn trường Phổ thông trung học Gang thép; đồng chí Dương Văn Hậu - Bí thư Đoàn trường Công nhân cơ điện Việt Bắc; đồng chí Ngọc Kim Lệ - Bí thư Đoàn trường Phổ thông trung học kỹ thuật mỏ Khánh Hòa... Các cơ sở Đoàn trường Công nhân cơ điện Việt Bắc, Đoàn trường Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến liên tục giữ vững danh hiệu đơn vị có phong trào khá nhất khối trường trong toàn tỉnh.

Công tác Đoàn và phong trào thanh niên trong các lực lượng vũ trang nhân dân Thành phố tiếp tục đẩy mạnh thực hiện phong trào làm theo *"Sáu điều Bác Hồ dạy lực lượng công an nhân dân"* và phong trào *"Xứng danh Bộ đội Cụ Hồ"*, góp phần tích cực vào kết quả xây dựng nền quốc

phòng toàn dân gắn với nền an ninh nhân dân ngày càng vững mạnh, đảm bảo an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn.

Ngoài những hình thức xây dựng đoàn kết nội bộ, xây dựng quây hàng thanh niên, tuổi trẻ khối cơ quan còn thực hiện phong trào đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực, xây dựng cơ chế mới tạo ra hiệu quả cao. Tiêu biểu là Chi đoàn Công ty Xăng dầu Bắc Thái, Đoàn Bệnh viện A, Công an Thành phố.

Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới của Đảng tiếp tục được các cấp bộ Đoàn Thành phố quan tâm. Nhân dịp năm 1989 được chọn là *"Năm Thiếu nhi Việt Nam"*, nhiều tổ chức Đoàn thành phố đã tổ chức *"Ngày lao động Cộng sản vì tương lai con em chúng ta"*; lập và phát triển *"Quyển Tuổi thơ"*, xây dựng *"Nhà Thiếu nhi"*... Trong hai năm học 1987 - 1988 và 1988 - 1989, Hội Đồng Đội thành phố Thái Nguyên tổ chức hội thi nghiệp vụ tổng phụ trách Đội giỏi với 55 đồng chí tham gia, nhiều đồng chí đạt danh hiệu giáo viên tổng phụ trách giỏi 2 năm liên tục; các liên đội Trường Trung học cơ sở Độc Lập và Trường Trung học cơ sở Hương Sơn được nhận cờ luân lưu dẫn đầu phong trào Đội cấp tỉnh.

Với trọng tâm *"Xây dựng Chi đoàn mạnh"*, từ năm 1987 đến 1989, Ban Chấp hành Thành Đoàn đã liên tục mở các lớp tập huấn bồi dưỡng cán bộ Đoàn cơ sở theo các khối, theo cụm dân cư cho hơn 1.700 lượt cán bộ đoàn; có 200 đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng; kết nạp được 4.000 đoàn viên mới. Năm 1988, với tinh thần nghiêm túc, Thành Đoàn tiến hành đánh giá xếp loại các cơ sở theo đúng tiêu

chuẩn của Trung ương, trong số 125 cơ sở Đoàn, xếp vững mạnh có 24 cơ sở (19,5%); khá 52 cơ sở (40,5%); yếu 33 cơ sở (23,3%); kém 16 cơ sở (16,7%). Công tác kiểm tra thực hiện các nghị quyết của Đoàn và giải quyết các đơn từ khiếu nại của đoàn viên đã được thực hiện nghiêm túc theo quy định Điều lệ của Đoàn.

Trong năm 1985, Hội thi nghiệp vụ cán bộ Chi đoàn giỏi cấp thành phố lần thứ nhất được tổ chức với sự tham gia của 58 đồng chí ở 28 cơ sở. Đồng chí Trần Thị Hương Nga, Bí thư Chi đoàn 9, Đoàn phường Hoàng Văn Thụ được trao giải đặc biệt, sau đó đồng chí được cử đi tham dự thi cấp tỉnh đoạt giải nhất. Chất lượng của đội ngũ cán bộ Chi đoàn Thành phố còn được khẳng định bằng giải nhất đồng đội của hội thi nghiệp vụ cán bộ Đoàn giỏi toàn tỉnh lần thứ nhất.

Có thể khẳng định, trong nhiệm kỳ 1987 - 1989, tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên luôn phát huy vai trò xung kích trong những năm đầu công cuộc đổi mới đất nước, góp phần tích cực thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ X, được cấp ủy đánh giá *“Hoạt động của đoàn thể quần chúng đã từng bước đổi mới cho phù hợp với cơ chế quản lý mới gắn hoạt động của phong trào với sản xuất, kinh doanh, đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng con người mới. Tính công khai, không khí dân chủ rộng các hoạt động của các đoàn thể đã khơi động tinh năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm của quần chúng, sự công bằng xã hội được thực hiện”*¹. Công tác Đoàn và phong trào

¹ Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên, tỉnh Bắc Thái, trình bày tại Đại hội Đại biểu

thanh niên Thành phố liên tục ba năm được cấp trên khen thưởng, trong đó được Tỉnh Đoàn tặng cờ “*Đơn vị thi đua khá nhất khối huyện, thành năm 1988*”.

Ngày 19/9/1989, Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ X (nhiệm kỳ 1989 - 1992) được tổ chức, với sự tham gia của gần 200 đại biểu, đại diện cho 121 cơ sở đoàn và 17.242 đoàn viên trong toàn Thành phố. Với phương châm “*Dân chủ, thiết thực, vui tươi, tiết kiệm*”, Đại hội đã tiến hành đánh giá tình hình thanh niên và công tác Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên (nhiệm kỳ 1987 - 1989); đồng thời, thảo luận và quyết định phương hướng, nhiệm vụ công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong nhiệm kỳ (1989 - 1992).

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ X (nhiệm kỳ 1989 - 1992) gồm 27 đồng chí. Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 9 đồng chí, trong đó đồng chí Vũ Hồng Bắc được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn; đồng chí Đỗ Thị Tuyết và đồng chí Lê Đình Linh được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

Ngay sau Đại hội, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã triển khai quán triệt, tổ chức học tập, tuyên truyền triển khai Nghị quyết Đại hội Đoàn Thành phố lần thứ X trong các cơ sở Đoàn toàn Thành phố. Đồng thời, quán triệt triển khai nhiệm vụ được Đảng bộ Thành phố giao cho thanh niên

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ X, ngày 19 tháng 9 năm 1989, tr.3.

¹ Đến tháng 9/1991, đồng chí Đỗ Thị Tuyết chuyển công tác lên Tỉnh Đoàn.

mà Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ XI đã chỉ rõ: “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cần nêu cao vai trò xung kích thực hiện 3 chương trình kinh tế của địa phương. Áp dụng khoa học kỹ thuật tăng năng suất lao động, tham gia tích cực đổi mới cơ chế quản lý. Tổ chức các hoạt động văn hóa văn nghệ - thể dục thể thao để thu hút tập hợp thanh niên, thiếu niên phối hợp chặt chẽ với ngành giáo dục và các ngành khác chăm lo giáo dục đạo đức, lối sống cho thanh, thiếu nhi. củng cố và tăng cường chất lượng của tổ chức đoàn thanh niên ở cơ sở, nhất là các phường xã, trường học... tổ chức tốt mọi hoạt động của đội thiếu niên, đội nhi đồng Hồ Chí Minh trên địa bàn dân cư, trường học, tạo thành môi trường khép kín: Nhà trường - gia đình và xã hội ¹”.

Bên cạnh việc tăng cường giáo dục lý luận chính trị cơ bản, giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh niên, Thành Đoàn đã tổ chức nhiều đợt sinh hoạt chính trị, hội diễn văn hóa văn nghệ, thành lập câu lạc bộ thanh niên theo sở thích... thu hút sự tham gia của 2/3 số cơ sở và gần 8.000 lượt đoàn viên, thanh niên. Liên tục trong 2 năm (1990 - 1991), Thành Đoàn tổ chức cho hơn 200 cán bộ Đoàn, Đội ưu tú, các con tìm liệt sỹ về Hà Nội vào Lăng viếng Bác, hành trình về thăm quê Bác.

Trong 2 năm từ 1989 đến 1990, số lượng đoàn viên, thanh niên công nhân Thành phố giảm một nửa do đa số cơ sở công nghiệp, thủ công nghiệp đóng cửa, sáp nhập, hay tìm hướng hoạt động khác (có 7/34 cơ sở ngừng hoạt động).

¹ Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Thành ủy tại Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ XI.

Trước tình hình đó, Thành Đoàn đã hướng dẫn các cơ sở Đoàn tập trung khắc phục khó khăn, đẩy mạnh phong trào thi đua “*Sản xuất - kinh doanh giỏi*”. Nhiều cơ sở Đoàn đã xung kích vượt qua giai đoạn khó khăn như Đoàn Sở Điện Lực, Chi Đoàn Công ty cung ứng than Bắc Thái, Đoàn Xí nghiệp Xây dựng cầu, Xí nghiệp Xây dựng đường, Công ty Xây dựng Bắc Thái. Mô hình thanh niên xung kích Khánh Hòa tiếp tục được duy trì, tích cực làm than, nung vôi, làm gạch, dệt màn giải quyết được việc làm cho hơn 100 thanh niên phía bắc Thành phố, đạt thu nhập bình quân mỗi đội viên từ 80.000 đồng - 100.000 đồng/tháng.

Từ năm 1989 đến 1990, Thành Đoàn chỉ đạo các cơ sở Đoàn phường, xã tập trung vào hoạt động mũi nhọn là tổ chức phong trào “*Thanh niên nông thôn sản xuất - kinh doanh giỏi*”. Trong lúc sản xuất công nghiệp, thủ công nghiệp trên địa bàn Thành phố giảm sút, thanh niên nông thôn tích cực tăng gia sản xuất giúp cho sản xuất nông, lâm nghiệp Thành phố tăng đáng kể. Năm 1989, toàn Thành phố tổng sản lượng lương thực đạt 17.291 tấn; đàn trâu, bò tăng 2% bảo đảm đủ sức kéo. Từ thực tiễn phong trào, nhiều đoàn viên, thanh niên đạt danh hiệu “*Thanh niên sản xuất - kinh doanh giỏi*” như đồng chí Lưu Kim Nga, Bí thư Chi đoàn phường Quan Triều, đồng chí Trần Thị Tuyết, Bí thư Chi đoàn phường Hương Sơn, đồng chí Lương Thị Hạnh, Phó Bí thư Đoàn xã Phúc Trìu, đồng chí Vũ Quốc Tuấn, Bí thư Đoàn xã Lương Sơn, đồng chí Trương Thị Liễu, Phó Bí thư Đoàn phường Đồng Quang...

Trong năm học 1989 - 1990, thanh niên học sinh khối trường học đẩy mạnh phong trào xây dựng “*Tập thể thanh*

niên xã hội chủ nghĩa”, có 56 chi đoàn đạt tập thể thanh niên xã hội chủ nghĩa và hơn 100 giáo viên trẻ đạt giáo viên giỏi ở các cấp, ngành học. Nhiều trường giữ vững danh hiệu lá cờ đầu trong phong trào thi đua của tỉnh như Đoàn Trường Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến, Trung học Cơ khí luyện kim, Cao đẳng Sư phạm Việt Bắc... Đặc biệt, phong trào Đoàn trường học tham gia làm kinh tế bước đầu thực hiện nhưng đã mang lại hiệu quả như Đoàn trường Công nhân Cơ điện Việt Bắc lao động hè 2 năm, thu quỹ 6 triệu đồng; Đoàn trường Công nhân kỹ thuật III, Trung học cơ khí luyện kim, Trung học Sư phạm Bắc Thái, Trung học Y tế Bắc Thái lao động gây quỹ được từ 1 đến 3 triệu đồng/năm.

Công tác Đội và phong trào thi đua nhi năm học này cũng có nhiều thành tích nổi bật. Nhân dịp kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Bác Hồ kính yêu (19/5/1890 - 19/5/1990), Hội đồng Đội thành phố triển khai cuộc thi “*Bác Hồ với thiếu nhi Bắc Thái*” do Hội Đồng Đội tỉnh phát động, thu hút hơn 7.000 em thiếu niên, nhi đồng dự thi, nhiều em làm bài dự thi tốt, đạt giải cao. Phong trào “*Em làm kế hoạch nhỏ*” để gây quỹ hoạt động các liên đội trong toàn Thành phố đạt 22.213.000 đồng; tặng quà giúp cho con em thương binh liệt sỹ 2.794.000 đồng; Thành Đoàn tặng 2 sổ tiết kiệm cho 2 em là con liệt sỹ cô đơn, trị giá 500.000 đồng/1 sổ. Năm học 1989 - 1990, toàn Thành phố có 21.700 thi đua nhi đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ cấp thành phố (đạt 64,8 %), có 43/44 liên đội mạnh, 25 đồng chí tổng phụ trách giỏi xuất sắc.

Trong năm học này, Hội đồng đội Thành phố đã tổ chức được hai hoạt động rất sáng tạo và có ý nghĩa. Thứ nhất, Thành phố là đơn vị đầu tiên trong toàn quốc tổ chức hội nghị tổng kết 10 năm thực hiện Pháp lệnh Toàn dân chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em. Với sự tham gia của hơn 150 đại biểu, hội nghị đã chỉ rõ những ưu, khuyết điểm sau 10 năm thực hiện Pháp lệnh, đồng thời đưa ra những giải pháp đẩy mạnh công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em trong thời kỳ đổi mới. Thứ hai, Thành phố là đơn vị đầu tiên của tỉnh có sáng kiến tổ chức hội thi “Vẻ đẹp đội viên”, được các em rất yêu thích và có tính giáo dục cao, sau này được nhân rộng trong toàn tỉnh. Tại Hội thi “Vẻ đẹp đội viên thành phố Thái Nguyên lần thứ nhất”, có 45 em đội viên xuất sắc nhất ở 45/45 liên đội trong thành phố tham dự, thực sự là ngày hội đua sức đua tài của thi sinh nhi thành phố.

Với những thành tích trên, năm học 1989 - 1990, Thành phố tiếp tục được Hội đồng Đội tỉnh tặng cờ “Đơn vị có phong trào thiếu nhi xuất sắc”.

Ngày 12/12/1989, Ban Thường vụ Thành Đoàn Thái Nguyên ban hành Công văn số 14/CV-TĐ và Kế hoạch số 14 KH-TĐ ngày 11/12/1989 “Về việc truy quét tội phạm theo tinh thần Chỉ thị 135/HĐBT và Kế hoạch số 08/KHTĐ ngày 27/8/1990 về việc đấu tranh phòng ngừa các tệ nạn, bài trừ các tệ nạn xã hội”. Phối hợp với các ban, ngành, Thành đội và Công an Thành phố, Ban Thường vụ Thành Đoàn chỉ đạo các cơ sở Đoàn trong Thành phố đồng loạt ra quân, nhất là các khu vực trung tâm Thành phố có địa bàn phức tạp như tại bến xe, khu chợ, công viên... Thành Đoàn cử 4 cán bộ trực tiếp chỉ đạo các phường Trưng Vương, Hoàng Văn

Thụ, Gia Sàng, Đồng Quang mở hội nghị phát động phong trào đoàn viên, thanh niên cùng toàn dân tham gia chiến dịch truy quét tội phạm, lập lại an ninh trật tự.

Kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 -19/5/1990), Thành Đoàn chỉ đạo Đoàn Công an thành phố Thái Nguyên phát động đợt thi đua cao điểm với chủ đề *“Tuổi trẻ công an thành phố Thái Nguyên hành động theo 6 điều Bác Hồ dạy”*, thu hút 100% đoàn viên, thanh niên Công an thành phố tham gia. Hưởng ứng đợt thi đua, đêm 17, rạng sáng ngày 18/4/1990 đồng chí Nguyễn Tiến Thịnh và Nguyễn Văn Việt đoàn viên Chi đoàn Cảnh sát điều tra đã dũng cảm truy bắt 2 đối tượng trộm cắp xe máy, mở đầu cho đợt cao điểm tấn công trấn áp tội phạm. Cán bộ, đoàn viên Công an Thành phố không ngại khó khăn, nguy hiểm truy bắt 5 đối tượng có lệnh truy nã, 7 đối tượng có lệnh bắt giam, 13 vụ xâm phạm tài sản xã hội chủ nghĩa, 19 vụ xâm phạm tài sản riêng công dân, xâm phạm trật tự công cộng, với tổng giá trị tài sản thu hồi khoảng 15 triệu đồng. Trong phong trào thi đua, nhiều tập thể, cá nhân đạt thành tích xuất sắc như Trần Văn Thái, Nguyễn Ngọc Tạo, Dương Văn Thiệu được Trung ương Đoàn tặng huy chương *“Tuổi trẻ dũng cảm”* vì có thành tích xuất sắc truy bắt và tiêu diệt tội phạm nguy hiểm xảy ra ở khu vực phía bắc Thành phố.

Trong 2 năm (1989 - 1990), Thành phố kết nạp được 3.981 thanh niên vào đoàn, giới thiệu 385 đoàn viên ưu tú cho Đảng, tỷ lệ cơ sở Đoàn vững mạnh tăng lên. Liên tục hai năm liền, Công tác Đoàn và phong trào thanh niên

niên Thành phố được Trung ương Đoàn và Tỉnh Đoàn khen thưởng.

Như vậy, trải qua 5 năm (1986 - 1990), trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên đạt được nhiều thành tích đáng khích lệ, được Thành ủy ghi nhận: *“Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên Thành phố giữ được vai trò xung kích. Trên lĩnh vực tổ chức, Đoàn thanh niên được củng cố và duy trì, thu hút được tuổi trẻ vào các hoạt động thiết thực, đồng thời làm tốt công tác giáo dục thanh thiếu niên nhi đồng, góp phần hoàn thành nhiệm vụ của đảng bộ đề ra”*. Từ thực tiễn phong trào, cán bộ đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên từng bước trưởng thành, có thêm nhiều kinh nghiệm để thực hiện tốt hơn chức năng, nhiệm vụ của Đoàn trong những năm tiếp theo.

II. Công tác Đoàn và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên giai đoạn (1991 - 1996)

Bước sang thập kỷ 90 của thế kỷ XX, tình hình thế giới và trong nước có nhiều chuyển biến phức tạp. Trên thế giới, chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước Đông Âu sụp đổ vào cuối năm 1991, các thế lực thù địch trong và ngoài nước tăng cường thực hiện âm mưu *“Diễn biến hoà bình”*, ráo riết tấn công vào cách mạng nước ta. Ở trong nước, công cuộc đổi mới đất nước do Đảng lãnh đạo đã trải qua 5 năm, tuy đạt được nhiều thành tựu to lớn về kinh tế, chính trị, văn hóa - xã hội, lòng tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước dần dần được khôi phục, nhưng đất nước ta chưa thoát khỏi tình trạng khủng hoảng về kinh tế

- xã hội. Mặt khác, cùng với quá trình đổi mới đất nước, thanh niên thành phố Thái Nguyên có thay đổi về cơ cấu xã hội, địa vị kinh tế, tư tưởng tâm lý, lối sống, ngày càng diễn ra phức tạp. Tất cả những tình hình trên đã tác động đến tư tưởng và hành động của các tầng lớp nhân dân, ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên thành phố Thái Nguyên.

Ngày 13/3/1991, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa VI) đã ban hành Nghị quyết số 25/NQ - TW về *“Đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên”*. Nghị quyết khẳng định công tác thanh niên mang ý nghĩa chiến lược, có tính quyết định tới tương lai của đất nước. Đồng thời, chỉ rõ phương hướng, nội dung và giải pháp chủ yếu trong công tác thanh niên: *Một là, giải quyết việc làm. Hai là, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Ba là, tổ chức phong trào hành động cách mạng trong thanh niên. Bốn là, xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh vững mạnh, mở rộng tập hợp, đoàn kết thanh niên. Năm là, tăng cường công tác thanh niên của Đảng, Nhà nước và các tổ chức xã hội.*

Thực hiện Nghị quyết số 25/NQ - TW, các cấp bộ Đoàn trong Thành phố đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên. Nhân dịp kỉ niệm 60 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/1931 - 26/3/1991), Thành Đoàn tổ chức thành công 5 hoạt động lớn: *Thứ nhất, tổ chức hội trại thanh niên với quy mô lớn, có 43 trường phổ thông cơ sở, 7 trường phổ thông trung học, trên 5.000 thanh, thiếu niên tham gia; Thứ hai, tổ chức giải Việt dã với sự tham gia của 130 vận động viên, 30 cơ sở, 5 đoàn bạn tham gia; Thứ*

ba, tổ chức thành công cuộc thi vẽ tranh thành phố Thái Nguyên lần thứ 3; thứ tư, là tổ chức tốt cuộc thi nghiệp vụ tổng phụ trách giới cấp thành phố với 44 tổng phụ trách tham gia, trong đó có 12 đồng chí đạt giải A; Thứ năm, là tổ chức gặp mặt các thế hệ cán bộ Đoàn, tạo ra sự giao lưu và góp phần giáo dục thế hệ trẻ về truyền thống tự hào của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, đồng thời tạo bầu không khí sinh hoạt chính trị sôi nổi của tuổi trẻ Thành phố.

Cùng với các hoạt động tương trợ của tuổi trẻ Thành phố trong tháng 3/1991, các cơ sở Đoàn trong Thành phố còn sôi nổi tổ chức nghiên cứu, thảo luận văn kiện đại hội Đảng các cấp, hưởng ứng cuộc thi “*Tuổi trẻ Bắc Thái tự hào và trách nhiệm*”, với hơn 7 nghìn bài dự thi; tham gia cuộc thi “*Vẽ tranh quốc tế*” do Trung ương Đoàn phát động với 25 tranh gửi về Trung ương Đoàn.

Trong sản xuất công nghiệp, dù gặp nhiều khó khăn trong năm 1991, nhưng vẫn có hàng chục công trình thanh niên mừng sinh nhật Đoàn được thực hiện. Tiêu biểu nhất trong số đó là Đoàn Sở Điện lực với 2 công trình thanh niên khoán gọn: nạo vét than lắng đọng và xuống than của nhà máy với tổng số vốn trên 5 triệu đồng.

Trong quý II năm 1991, Thành Đoàn Thái Nguyên tổ chức hai hoạt động rất ý nghĩa, đó là: Ngày 15/6/1991, Thành Đoàn Thái Nguyên ra quyết định thành lập Tổng đội Thanh niên xung phong Khánh Hòa do đồng chí Nguyễn Cung Hoa, Bí thư Đoàn mỏ than Khánh Hòa làm Tổng đội trưởng. Ngay sau khi ra đời, Tổng đội đã đi vào hoạt động có hiệu quả, giải quyết việc làm cho hơn 100 đoàn viên,

thanh niên phía bắc Thành phố, thu nhập bình quân mỗi đội viên từ 100.000 đồng đến 150.000 đồng/tháng.

Tháng 7/1991, Nhà thiếu nhi Thành phố được khánh thành đi vào hoạt động sau hơn 10 năm chuẩn bị và xây dựng. Từ đây các em thiếu niên, nhi đồng toàn Thành phố chính thức có một trung tâm hoạt động vui chơi, giải trí. Ngay năm đầu hoạt động, Nhà thiếu nhi Thái Nguyên đã thu hút 800 em sinh hoạt, học tập ở các bộ môn nghi thức đội, võ thuật, năng khiếu nghệ thuật, ngoại ngữ. Đồng thời, đây còn là trung tâm chỉ đạo 10 câu lạc bộ thiếu nhi phường, xã thu hút gần 1.000 em thiếu nhi tham gia.

Từ giữa năm 1991 đến đầu năm 1992, trong nước và trong tỉnh, Thành phố đã diễn ra ba sự kiện lịch sử quan trọng có tác động sâu sắc tới đời sống chính trị của tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên. Một là, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII (họp từ ngày 24 đến ngày 27/6/1991 tại Thủ đô Hà Nội) đã thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kì quá độ lên chủ nghĩa xã hội và Chiến lược ổn định và phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2000*. Hai là, Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ VI, vòng 2 (họp từ ngày 26 đến ngày 29/9/1991 tại thành phố Thái Nguyên) đã tổng kết, đánh giá tình hình kinh tế, chính trị, xã hội của tỉnh từ năm 1986 đến năm 1991; đề ra mục tiêu tổng quát trong 5 năm (1991 - 1995), nhấn mạnh “... *Đổi mới phương thức hoạt động của các đoàn thể nhân dân đáp ứng được yêu cầu của công cuộc đổi mới*”⁽¹⁾. Ba là, Đại hội Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ XII (vòng 2) được diễn ra từ ngày 20 - 22/1/1992 đã định

⁽¹⁾Báo cáo chính trị của Tỉnh ủy tại Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Bắc Thái lần thứ VI, tháng 9/1991, tr. 22.

hướng nhiệm vụ, mục tiêu tổng quát trong 4 năm (1992 - 1995) là “...nâng cao năng lực quản lý của Nhà nước, đổi mới hoạt động của các đoàn thể nhân dân. Từng bước xây dựng Thành phố có kinh tế phát triển toàn diện, đời sống tinh thần lành mạnh, phong phú, xứng đáng là trung tâm chính trị, kinh tế, xã hội của tỉnh¹”.

Trong không khí tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên đang ra sức thi đua lập thành tích chào mừng thành công Đại hội Đảng các cấp, từ ngày 30 - 31/3/1992, Ban Chấp hành Thành Đoàn triệu tập Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XI (nhiệm kỳ 1992 - 1997). Đại hội được tổ chức tại Hội trường Nhà thiếu nhi thành phố Thái Nguyên.

Đại hội đã bầu ra Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa XI gồm 27 đồng chí; Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ Thành Đoàn gồm 9 đồng chí, trong đó đồng chí Vũ Hồng Bắc được bầu làm Bí thư Thành Đoàn, đồng chí Lê Đình Linh và Nguyễn Minh Hằng được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn².

Đại hội đã tiến hành đánh giá kết quả công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi Thành phố trong nhiệm kỳ 1989 - 1992. Đồng thời, Đại hội chỉ rõ phương hướng,

¹ Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố lần thứ 12.

² Đến tháng 9/1993, đồng chí Vũ Hồng Bắc, Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên chuyển công tác mới, giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Bắc Thái khóa V; đồng chí Lê Đình Linh được bầu bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Đến tháng 10/1993, đồng chí Đinh Anh Tú được bầu bổ sung giữ chức danh Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 5/1996, đồng chí Lê Đình Linh chuyển công tác làm Phó Chủ nhiệm thường trực Ủy ban kiểm tra Thành ủy. Tháng 6/1996 đồng chí Nguyễn Minh Hằng được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên.

nhiệm vụ và biện pháp xây dựng Đoàn ngày càng vững mạnh trong nhiệm kỳ 1992 - 1997, chủ yếu tập trung vào thực hiện 5 chương trình: *Chương trình đoàn thanh niên tham gia giải quyết việc làm cho thanh niên; Chương trình nâng cao đời sống văn hóa tinh thần cho thanh thiếu nhi; Chương trình khuyến học và phát triển tài năng trẻ; Chương trình dân số - sức khỏe - môi trường; Chương trình phòng chống tệ nạn xã hội.*

Sau Đại hội, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tiến hành phổ biến triển khai Nghị quyết Đại hội bằng nhiều hình thức như: tổ chức nghe nói chuyện, học tập chính khóa trong đơn vị, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu nghị quyết, sinh hoạt chuyên đề, diễn đàn thanh niên... Các cuộc thi “*Trước thềm thế kỷ XXI vận hội và hoài bão của bạn*” và hội thi “*Tuổi trẻ thanh lịch*” được Thành Đoàn tổ chức sâu rộng, thiết thực, thu hút hàng chục nghìn đoàn viên thanh niên và 100% các cơ sở Đoàn tham dự. Đặc biệt, cuộc thi tìm hiểu “*Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại, đất nước đi lên chủ nghĩa xã hội*” do báo Tiền phong và báo Nhân dân tổ chức, được Ban Thường vụ Thành Đoàn phát động tới toàn thể thanh thiếu nhi và các tầng lớp nhân dân với 25.728 bài dự thi và đạt nhiều giải cao của tập thể và cá nhân ở cấp tỉnh và giải khuyến khích cấp Trung ương.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn Thành phố lần thứ XI, đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên đã vượt qua nhiều khó khăn, thách thức, phát huy vai trò xung kích trên các lĩnh vực lao động sản xuất nông - lâm nghiệp, công nghiệp và lưu thông phân phối, góp phần cùng Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Thành phố hoàn

thành thắng lợi nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 1992. Nhưng trong điều kiện kinh tế thị trường mở rộng giao lưu quốc tế, thanh niên Thành phố đang đứng trước những thách thức mới, những vấn đề xã hội quân tâm như: tình trạng thiếu việc làm và thu nhập thấp, tình trạng sức khỏe và các tệ nạn xã hội trở thành vấn đề đáng lo ngại. Trong 9 tháng đầu năm 1993, trên địa bàn Thành phố có 899 vụ phạm pháp hình sự với tổng số 651 đối tượng, trong đó dưới 18 tuổi là 41 người, từ 18 đến 30 tuổi là 454 người chiếm 76%; Thành phố có 840 người nghiện hút, trong đó 80% là thanh niên. Tình hình trên cùng với những biến động phức tạp của thế giới đã gây ảnh hưởng mạnh mẽ đến lý tưởng, đạo đức, lối sống của thanh niên, đòi hỏi công tác Đoàn và phong trào thanh niên cần có sự đổi mới mạnh mẽ hơn nữa trong thời gian tiếp theo.

Tháng 2/1993, Trung ương Đoàn phát động hai phong trào lớn "*Thanh niên lập nghiệp*" và "*Tuổi trẻ giữ nước*" đã được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố và đông đảo đoàn viên, thanh niên hưởng ứng một cách nồng nhiệt.

Trong phong trào "*Thanh niên lập nghiệp*", các cơ sở Đoàn trong Thành phố tổ chức thực hiện tốt 6 chương trình ứng dụng và chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông - lâm nghiệp: Một là, *chương trình ứng dụng chuyển giao phân vi sinh nông nghiệp*. Hai là, *chương trình lúa cao sản*. Ba là, *chương trình cây ăn quả*. Bốn là, *chương trình cơ khí hóa nông nghiệp*. Năm là, *chương trình cấp I hóa giống lúa*. Sáu là, *chương trình phòng trừ dịch hại tổng hợp (IPM)*.

Từ năm 1993 - 1997, Thành đoàn phối hợp với Phòng nông, lâm nghiệp Thành phố tổ chức 90 lớp tập huấn khoa học kĩ thuật nghề nông cho hơn 4.000 lượt đoàn viên, thanh niên; chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, thực hiện có hiệu quả chương trình: Cấp I hóa giống lúa, đưa giống lúa mới năng suất cao vào sản xuất, chương trình quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) trên đồng ruộng, điển hình là Đoàn phường Túc Duyên, Quang Vinh, Cam Giá; Đoàn xã Lương Sơn... Đến năm 1996, hàng trăm thanh niên nông thôn là chủ hộ và trụ cột làm kinh tế trong gia đình có thu nhập từ 10 - 15 triệu đồng/năm, điển hình như: Nguyễn Văn Thái ở xã Phúc Trìu nuôi dê, ong và trồng rừng thu nhập 50 triệu đồng/năm; Nguyễn Văn Chung ở xã Phúc Xuân nuôi dê và kinh tế vườn thu nhập 30 triệu đồng/năm; Nguyễn Văn Kỳ ở xã Phúc Trìu có 5 ha rừng, 8 sào vườn cây ăn quả, cây giống với vốn đầu tư 50 triệu đồng... Qua phong trào "*Thanh niên lập nghiệp*", các cơ sở Đoàn tích cực đẩy mạnh chương trình hỗ trợ thanh niên làm kinh tế, giải quyết việc làm cho đoàn viên, thanh niên ở khu vực kinh tế ngoài quốc doanh. Bước đầu, xuất hiện một số mô hình mới như anh Trần Ngọc Thanh ở phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên tổ chức sản xuất đồ mộc, giải quyết việc làm cho 15 lao động trẻ. Cũng trong năm 1996, Thành Đoàn phối hợp với Phòng Nông nghiệp, Trạm Bảo vệ thực vật Thành phố tổ chức hội thi "*Thanh niên với công tác bảo vệ thực vật*" ở cấp xã, cấp Thành phố với tổng số gần 100 thí sinh dự thi và cử đội tham gia thi cấp Tỉnh đoạt giải ba.

Ngày 15/8/1993, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ban hành Kế hoạch tổ chức cuộc vận động

quyên góp ủng hộ “*Năm triệu suất giấy bút và đồ dùng học tập tặng tuổi trẻ Cu Ba anh em*”. Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên là đơn vị ủng hộ cao nhất trong tỉnh, với số tiền là 15.000.000 đồng, tiêu biểu nhất là Đoàn trường Phổ thông vùng cao Việt Bắc đã ủng hộ 622.000 đồng, đạt 130% so với chỉ tiêu đề ra.

Từ năm 1993, trên lĩnh vực sản xuất công nghiệp và dịch vụ, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong thành phố có nhiều nội dung và hình thức hoạt động mới, nên không ngừng nâng cao được hiệu quả. Các cơ sở Đoàn đẩy mạnh phong trào “CKT” (Chất lượng, công nghệ; kỹ thuật, kiểu dáng; tiết kiệm, tiếp thị) với các nội dung như: tổ chức thao diễn kỹ thuật, phong trào ôn luyện lý thuyết, luyện tay nghề, thi lao động giỏi, nâng cao chất lượng hàng hóa và phát huy các mặt hàng truyền thống. Tiêu biểu cho phong trào là Đoàn Xí nghiệp may Bắc Thái tuyển chọn 8 thợ giỏi từ hơn 1.100 công nhân tham gia thi thợ giỏi ngành may toàn quốc; Đoàn Công ty xây dựng số I Bắc Thái có kỹ sư trẻ Hoàng Đức Khánh với sáng kiến hợp lý hóa sản xuất, dùng cần cẩu đưa ống khói xây dựng nhà máy xi măng Cao Ngạn lên độ cao 40m làm lợi 30 triệu đồng; Đoàn mỏ than Khánh Hòa có 34 sáng kiến, đặc biệt là công trình nghiên cứu sử dụng phương tiện ICI làm lợi 156 triệu đồng, tác giả sáng kiến là hai đoàn viên trẻ Nguyễn Văn Tân và Phạm Đức Thiện.

Chương trình khuyến học và phát triển tài năng trẻ cũng được Thành Đoàn quan tâm sâu sát. Từ năm học 1993 - 1994, phong trào “*Học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp, vì dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng văn minh*” liên tục

phát triển mạnh và đi vào chiều sâu, được đông đảo đoàn viên, thanh niên học sinh, sinh viên hưởng ứng. Hằng năm, toàn thành phố có trên 10.000 đoàn viên, thanh niên trong các trường Trung học phổ thông và các trường chuyên nghiệp đã tổ chức và duy trì tốt hơn 1.000 câu lạc bộ học tập, câu lạc bộ sở thích, khơi dậy phát huy được tính tự giác học tập, rèn luyện của thanh niên trong học sinh, sinh viên. Trong các Nhà trường Trung học phổ thông, 100% Chi đoàn đăng ký *“Tập thể học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp”* và hằng năm có từ 1.800 đến 2.200 đoàn viên xuất sắc, 150 đến 200 Chi đoàn vững mạnh. Ngày càng xuất hiện nhiều gương đoàn viên học giỏi, nhiều tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa. Trong năm 1996, đoàn viên phổ thông trung học thành phố có 14 giải thi học sinh giỏi quốc gia các môn toán, lý, tin học, ngoại ngữ. Tiêu biểu là Đoàn trường Phổ thông trung học Lương Ngọc Quyến liên tục được tỉnh công nhận là đơn vị lá cờ đầu toàn tỉnh, giữ vững lá cờ luân lưu do Trung ương Đoàn trao tặng.

Trong các trường dạy nghề, đại học, phong trào *“Học tập vì ngày mai lập nghiệp”* của đoàn viên, thanh niên được cụ thể hóa thành các chương trình nghiên cứu khoa học, tự quản, công tác xã hội, phát triển tài năng trẻ... thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên nhiệt tình, tự giác, tham gia. Từ năm 1993 - 1996, trong khối các trường cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và dạy nghề của Thành phố, riêng lực lượng đoàn viên, thanh niên là học sinh, sinh viên đã thực hiện 100 đề tài nghiên cứu khoa học. Dẫn đầu phong trào thi đua là Đoàn trường Kỹ thuật cơ khí luyện kim năm học 1995 - 1996 được nhận cờ luân lưu của Trung

ương Đoàn trao tặng; Trường Trung học sư phạm Bắc Thái, Trường Dạy nghề mỏ và luyện kim, là những trường vững mạnh liên tục nhận cờ thi đua của tỉnh¹.

Cũng trong thời gian này, “*Câu lạc bộ các nhà doanh nghiệp trẻ Thành phố*” được thành lập. Đồng thời, Thành Đoàn xây dựng các loại quỹ khuyến học, khuyến trợ, khuyến khích các tài năng trẻ với tổng số vốn hơn 50 triệu đồng. Nhờ đó, các cơ sở đoàn phường, xã đã đẩy mạnh phong trào “*Sản xuất - kinh doanh giỏi*” thu hút hàng nghìn thanh niên tham gia. Đến năm 1995, trên địa bàn Thành phố có 150 gương mặt trẻ sản xuất kinh doanh giỏi, với thu nhập hàng năm trên 20 triệu đồng trên 1 hộ hoặc 1 cá nhân. Tổng đội Thanh niên xung phong Khánh Hòa duy trì hoạt động ổn định, giải quyết việc làm cho 100 đoàn viên, thanh niên, thu nhập bình quân 300.000 đồng/người/tháng.

Từ các hoạt động trên, đoàn viên, thanh niên Thành phố Thái Nguyên đã khẳng định vai trò xung kích trên các lĩnh vực sản xuất nông - lâm nghiệp, công nghiệp và lưu thông phân phối, góp phần cùng nhân dân các dân tộc trong Thành phố đạt được nhiều thắng lợi quan trọng. Theo số liệu thống kê tình hình kinh tế - xã hội của thành phố Thái Nguyên, năm 1992, giá trị sản xuất nông nghiệp theo giá hiện hành đạt 67.362.379 đồng, đến năm 1994 là 75.826.168 đồng; giá trị sản xuất công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp năm 1992 là 17.526.500 đồng, đến năm 1994 tăng lên 42.916,800 đồng. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch tích cực theo hướng tăng công

¹ Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên (Khóa XI) trình Đại hội đoàn thành phố Thái Nguyên lần thứ 12, tr.10.

ng nghiệp và thương nghiệp - dịch vụ, giảm nông nghiệp: năm 1992 cơ cấu ngành công nghiệp là 48,27%; thương nghiệp - dịch vụ là 38,48%; nông nghiệp là 13,25%; năm 1994 cơ cấu các ngành lần lượt là 48,54%, 39,00%, 12,46%. Đời sống của nhân dân không ngừng được nâng cao, hệ thống chính trị được củng cố, dân chủ được mở rộng, an ninh chính trị, an toàn xã hội được bảo đảm¹.

Ngày 30/5/1995, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã quyết định thành lập Câu lạc bộ “*Pháp luật - tuổi trẻ*” thành phố Thái Nguyên, Ban chủ nhiệm gồm 7 đồng chí (trong đó, đồng chí Lê Đình Linh, Bí thư Thành Đoàn, cử nhân luật làm chủ nhiệm; Hoàng Văn Lập, cử nhân luật, cán bộ Viện Kiểm sát Thành phố làm phó chủ nhiệm). Tham gia câu lạc bộ có 100 hội viên là cán bộ đoàn chủ chốt ở phường, xã. Ngay sau khi thành lập, câu lạc bộ đã triển khai nhiều hoạt động tuyên truyền giáo dục pháp luật với hình thức phong phú và hấp dẫn nhiều người tham gia như tổ chức hội thảo, sinh hoạt câu lạc bộ, diễu hành tuyên truyền... Trong năm 1996, Thành Đoàn đã tổ chức các cuộc thi tìm hiểu: Cuộc thi “*Pháp luật trong thanh niên*” với trên 30.000 bài dự thi, cuộc thi “*Sida, ma túy, mại dâm và thái độ của bạn*” đã có 25.575 bài tham dự. Qua đó đã giúp cho đoàn viên thanh niên nâng cao hiểu biết về pháp luật, tích cực phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội.

¹ Đảng bộ tỉnh Bắc Thái: Thành ủy Thái Nguyên, “*Số liệu thống kê tình hình kinh tế - xã hội - công tác xây dựng Đảng thành phố Thái Nguyên (1990-1995)*”, trích phụ lục Báo cáo Chính trị trình Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ XIII, tr. 2-4.

Thực hiện chủ trương của Trung ương Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đã họp, thảo luận và thống nhất chủ trương cần phải khẩn trương và nghiêm túc triển khai thực hiện có hiệu quả sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn về thành lập Hội Liên hiệp Thanh niên các cấp trên địa bàn tỉnh¹. Ngày 24/6/1995, Ủy ban Nhân dân thành phố Thái Nguyên đã quyết định thành lập Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam thành phố Thái Nguyên. Đồng chí Lê Đình Linh, Bí thư Thành Đoàn trực tiếp làm Chủ tịch Hội Liên hiệp thanh niên thành phố Thái Nguyên lần thứ I. Đến năm 1996, Hội liên hiệp thanh niên Thành phố đã thành lập được 17 chi hội, câu lạc bộ trực thuộc với trên 2.000 hội viên hoạt động sôi nổi ở các chi hội, câu lạc bộ như: chi hội Văn nghệ, câu lạc bộ Pháp luật tuổi trẻ, câu lạc bộ Người đẹp thời trang, chi hội Thầy thuốc trẻ... Hội Liên hiệp thanh niên ra đời đã hình thành một số mô hình mới, hấp dẫn thanh niên, phù hợp với phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên trong tình hình mới.

Thực hiện 3 mục tiêu dân số - sức khỏe - môi trường, Thành Đoàn đã kết hợp chặt chẽ với Phòng Văn hóa Thông tin, Ủy ban Dân số - Kế hoạch hóa gia đình Thành phố tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền về công tác dân số - sức khỏe - môi trường. Năm 1995, Thành Đoàn thành lập được 4 câu lạc bộ “Tiền hôn nhân” ở xã Tích Lương, xã Phúc Xuân, phường Gia Sàng, phường Phú Xá thu hút hàng trăm bạn trẻ tham gia; các cơ sở Đoàn tổ chức cấp nhiều tài liệu, các tờ tranh tuyên truyền, hướng dẫn sinh đẻ có kế hoạch,

¹Tư liệu do đồng chí Đỗ Mạnh Hùng (nguyên Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy - Phó Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Nguyên) cung cấp.

các biện pháp phòng tránh thai và cách chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em... thu hút sự tham gia của hàng nghìn đoàn viên, thanh niên cùng với các tầng lớp nhân dân trong toàn Thành phố, biệt là thanh niên khối xã, phường và khối trường học và một số cơ sở công nghiệp.

Cùng với phong trào "*Thanh niên lập nghiệp*", các cơ sở Đoàn trong Thành phố tích cực thực hiện phong trào "*Tuổi trẻ giữ nước*" và chương trình thanh niên xung kích thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh.

Các cơ sở Đoàn, Đội trên địa bàn Thành phố duy trì kết nghĩa với 25 đơn vị bộ đội đóng quân trên địa bàn như: phường Gia Sàng kết nghĩa với Lữ đoàn 243; xã Tích Lương với Trung đoàn 567; trường THCS Nha Trang với Lữ đoàn công binh 575; xã Thịnh Đức với Lữ đoàn pháo 382; xã Thịnh Đán với Trường thiếu sinh quân Quân khu I... Năm 1993, hưởng ứng phong trào "*Vì chiến sỹ biên giới hải đảo*", tuổi trẻ Thành phố gửi hàng trăm lá thư và quà trị giá gần 8 triệu đồng tặng các chiến sỹ quần đảo Trường Sa, đã tạo nên ấn tượng tốt đẹp và thắt chặt tình đoàn kết quân dân. Hàng năm, Đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên hăng hái lên đường làm nghĩa vụ quân sự, hoàn thành 100% chỉ tiêu giao quân.

Công tác hậu phương quân đội được đẩy mạnh, với đạo lý "*Uống nước nhớ nguồn*", Thành Đoàn Thái Nguyên đã chỉ đạo các cơ sở Đoàn vận động đoàn viên, thanh niên tổ chức thăm hỏi, giúp đỡ các gia đình chính sách, gia đình có công với cách mạng. Từ năm 1991 đến 1996, qua phong trào "*Áo lụa tặng bà*" và phong trào "*Những tấm chăn nghĩa tình ấm lòng mẹ*", thanh thiếu nhi thành phố

đã ủng hộ số tiền 22 triệu đồng để tặng nhiều phần quà có ý nghĩa cho các Mẹ liệt sỹ, Mẹ Việt Nam anh hùng, các gia đình thương binh, gia đình người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố.

Nhân dịp kỷ niệm 63 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/1931 - 26/3/1994), Thành Đoàn đã phát động thực hiện công trình thanh niên cộng sản là xây dựng công trình “*Bia tưởng niệm liệt sỹ thanh niên xung phong Đại đội 915 - Đội 91, ga Lưu Xá Thái Nguyên*” nhằm tri ân 60 thanh niên xung phong đã anh dũng hy sinh tại đây trong lúc làm nhiệm vụ vào đêm 24/12/1972. Công trình được xây dựng hoàn toàn từ nguồn quỹ tự nguyện đóng góp của thanh, thiếu niên toàn Thành phố, Đoàn Công ty xây dựng số 1 Bắc Thái đảm nhận thi công công trình¹. Đến ngày 25/3/1996, Công trình Thanh niên xây dựng bia tưởng niệm liệt sỹ thanh niên xung phong chính thức khánh thành. Tổng trị giá công trình là 101.000.000 đồng².

Trong năm 1996, Thủ tướng Chính phủ quyết định lấy ngày 15/7 hàng năm là Ngày truyền thống của lực lượng thanh niên xung phong. Đây là công trình đặc biệt có ý nghĩa của tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên, thể hiện lòng biết ơn sâu sắc của thanh, thiếu niên Thành phố đối với các anh hùng liệt sỹ đã hy sinh vì đất nước.

Nhằm phát huy vai trò nòng cốt, xung kích của tuổi trẻ trong công tác bảo vệ an ninh Tổ quốc, giữ gìn trật tự an

¹ Nguồn: từ đồng chí Nguyễn Minh Hằng, Bí thư Thành đoàn (6/1996 - 6/1997), ngay tại nhà riêng của đồng chí vào ngày 18/01/2017.

² Báo cáo Chính trị của BCH Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên (khóa 11) trình Đại hội đoàn thành phố Thái Nguyên lần thứ 12, ngày 28/1/1997, tr.3.

toàn xã hội; giáo dục thanh thiếu niên có lối sống lành mạnh, trong sạch, hăng say lao động, học tập và rèn luyện. Thành Đoàn tích cực phối hợp với Công an Thành phố triển khai Nghị quyết liên tịch số 01/NQLT ngày 27/12/1994 của Trung ương Đoàn và Bộ Nội vụ. Đồng thời, Thành Đoàn đã chỉ đạo 25/25 cơ sở Đoàn các xã phường thành lập đội an ninh xung kích quốc phòng. Trong 5 năm (1991 - 1996) các đội xung kích đã phối hợp tổ chức 1.515 ca tuần canh gác, có 6.353 lượt hội viên an ninh quốc phòng tham gia, qua đó phát hiện bắt giữ 71 vụ phạm pháp hình sự. Qua hoạt động, nhiều tập thể cá nhân có thành tích trong phong trào “Tuổi trẻ giữ nước” đã được các cấp, các ngành khen thưởng như: Đoàn phường Gia Sàng được Bộ Nội vụ tặng cờ thi đua xuất sắc 5 năm liền; các đồng chí Nguyễn Văn Dũng, Nguyễn Tuấn Phương, Nguyễn Văn Việt, Nguyễn Mạnh Cường, Trần Văn Linh ở Đoàn thanh niên Công an thành phố được Trung ương Đoàn tặng Huy chương “Tuổi trẻ dũng cảm” và bằng khen của Bộ Nội vụ.

Hoạt động phòng chống tệ nạn xã hội được triển khai sâu rộng từ Thành Đoàn đến cấp cơ sở. Riêng Đoàn thanh niên phường Hoàng Văn Thụ có câu lạc bộ “Phòng chống tệ nạn xã hội” với 60 hội viên tham gia phát hiện được nhiều ổ cờ bạc, trộm cắp trên địa bàn; các Đoàn phường Túc Duyên, Đồng Quang, Quang Trung, Tân Long có chương trình phối hợp với Hội Cựu chiến binh nhằm ngăn chặn, đẩy lùi các tệ nạn xã hội trên địa bàn.

Thực hiện Nghị quyết lần thứ IV của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) về “Công tác thanh niên trong thời kỳ mới”, Thành Đoàn luôn chú trọng đến công tác đào

tạo, bồi dưỡng cán bộ Đoàn, Đội. Chỉ riêng trong năm 1995, các cấp bộ Đoàn toàn Thành phố đã có 5 cán bộ đi học tại trường Đoàn Trung ương, hơn 50 cán bộ học tại Trường Chính trị tỉnh; Thành Đoàn mở hơn 10 lớp tập huấn cho hàng nghìn cán bộ Đoàn, phụ trách Đội trong hè. Trong 5 năm (1991 - 1995), Thành Đoàn cử 15 đồng chí học trung cấp Thanh vận tại Trường Đoàn Trung ương, cử hàng trăm cán bộ Đoàn, Đội tham gia lớp tập huấn nghiệp vụ của Tỉnh Đoàn. Nhờ đó mà chất lượng cán bộ từ Thành Đoàn đến các cơ sở Đoàn trong những năm 1991 - 1996 được nâng lên rõ rệt.

Từ năm 1994 trở đi, Thành Đoàn kết hợp với Ban Tổ chức và Ban Tuyên giáo Thành ủy mở nhiều lớp bồi dưỡng kết nạp Đảng cho đoàn viên ưu tú, tỷ lệ kết nạp Đảng là đoàn viên tăng qua các năm (năm 1991 có 61 đồng chí; năm 1992 có 102 đồng chí; năm 1993 có 156 đồng chí; năm 1994 là 167 đồng chí; năm 1995 là 205 đồng chí). Đến ngày 13/5/1995 tổng số Đoàn cơ sở do Thành Đoàn quản lý là 90 đơn vị, trong đó có 58 Đoàn cơ sở và 32 Chi đoàn trực thuộc đều được củng cố, hoạt động hiệu quả, không có tổ chức cơ sở Đoàn yếu kém.

Cũng trong thời gian này, Thành Đoàn đặc biệt quan tâm tới công tác chăm sóc, giáo dục thiếu nhi và xây dựng Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh vững mạnh. Các phong trào như: Xây dựng quỹ "Vì bạn nghèo", phong trào "Áo lụa tặng bà", "Kế hoạch nhỏ", công tác "Trần Quốc Toản", chương trình "Vì màu xanh quê hương", hội thi "Cán bộ đội giỏi, phụ trách sao tài năng"... được đông đảo thiếu niên nhi đồng thành phố hưởng ứng. Vào tháng 5 năm 1996, Hội đồng Đội

Thành phố phát động cuộc vận động thi đua viết thư và gửi phong bì thăm thư tặng các chú bộ đội ở đảo Trường Sa, chỉ trong vòng 1 tháng đã đã nhận được số phong bì thăm thư trị giá 7 triệu đồng gửi ra hải đảo. Trong 5 năm, các liên đội trong Thành phố đạt liên đội mạnh với tỷ lệ cao từ 90 - 95%; số cháu ngoan Bác Hồ chiếm tỷ lệ 85 - 92% (năm 1994 có 31.450 cháu; năm 1995 có 33.261 cháu); chi đội mạnh đạt từ 80 - 85%. Với những thành tích trên, công tác đội và phong trào thiếu nhi thành phố liên tục nhiều năm được Tỉnh Đoàn Bắc Thái công nhận là đơn vị xuất sắc của tỉnh.

Chương VI
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN THÀNH PHỐ
THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ ĐẨY MẠNH
CÔNG NGHIỆP HOÁ, HIỆN ĐẠI HOÁ ĐẤT NƯỚC
(1996 - 2017)

I. Xung kích thực hiện đường lối công nghiệp hóa, hiện đại đất nước trong nhiệm kỳ Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XII (1997 - 2002).

Từ giữa những năm 90 của thế kỉ XX, tình hình thế giới có nhiều diễn biến phức tạp và bất ổn khó lường, tác động sâu sắc đến mọi mặt của đời sống xã hội nước ta. Sau sự sụp đổ của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và các nước Đông Âu, chủ nghĩa xã hội tạm thời lâm vào thoái trào. Nguy cơ chiến tranh thế giới tuy bị đẩy lùi, nhưng nhân loại đứng trước nhiều vấn đề bức xúc mang tính toàn cầu, đó là sự bùng nổ dân số và sự cạn kiệt nguồn tài nguyên thiên nhiên. Sau 10 năm (1986 - 1996) thực hiện đường lối đổi mới, đất nước căn bản thoát khỏi tình trạng khủng hoảng, bước sang thời kì công nghiệp hoá - hiện đại hoá. Quan hệ giữa nước ta với các nước trên thế giới được mở rộng. Tuy nhiên, các thế lực thù địch vẫn tiếp tục thực hiện âm mưu “*diễn biến hòa bình*”, dùng chiêu bài “*dân*

chủ, nhân quyền” hòng can thiệp vào công việc nội bộ của nước ta.

Thực hiện Nghị quyết kì họp lần thứ 10 của Quốc hội khoá IX, từ ngày 1/1/1997, sau hơn 30 năm sáp nhập, tỉnh Bắc Thái được chia tách thành hai tỉnh Thái Nguyên và Bắc Kạn. Thành phố Thái Nguyên là tỉnh lỵ của tỉnh Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên được tái lập, với tổng diện tích tự nhiên 3.541,1 km², dân số 1.040.123 người⁽¹⁾. Toàn tỉnh được chia thành 9 đơn vị hành chính trực thuộc với 144 xã, 20 phường, 13 thị trấn; trong đó, có 16 xã vùng cao, 110 xã, thị trấn miền núi. Thành phố Thái Nguyên là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học, kỹ thuật, y tế, du lịch, dịch vụ của tỉnh Thái Nguyên và Vùng Trung du miền núi Bắc bộ.

Nhận rõ được tiềm năng, cũng như hạn chế, khó khăn trong công tác Đoàn và phong trào thanh, thiếu niên trong thời kỳ thực hiện đường lối công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, Ban Chấp hành Thành Đoàn Thái Nguyên chỉ đạo các cơ sở Đoàn trong Thành phố làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên thông qua cuộc thi tìm hiểu *“Thanh niên với sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước”* do Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phát động, thu hút hơn 5.000 đoàn viên, thanh niên trong Thành phố tham gia.

Từ ngày 28 đến ngày 29/3/1997, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XII, nhiệm kỳ (1997 - 2002) diễn ra tại Trường Chính trị tỉnh Thái Nguyên. Tham dự Đại hội có 201 đại biểu của 90 cơ

⁽¹⁾ Theo Lịch sử Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên - Tập II (1965 - 2000), trang 135.

sở đoàn và chi đoàn trực thuộc, đại diện cho 13.152 đoàn viên thành phố Thái Nguyên.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa XII gồm 27 đồng chí; Ban Chấp hành bầu ra Ban Thường vụ Thành Đoàn gồm 9 đồng chí, trong đó đồng chí Nguyễn Minh Hằng được bầu làm Bí thư Thành Đoàn, đồng chí Đinh Anh Tú và đồng chí Nguyễn Thái Nam được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn khóa XII¹.

Đại hội đánh giá kết quả công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên, nhiệm kỳ 1992 - 1997, đồng thời đề ra chương trình hành động của tổ chức đoàn thành phố trong nhiệm kỳ 1997 - 2002 với mục tiêu: *“Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên xung kích sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa, vì dân giàu nước mạnh xã hội công bằng văn minh, vì hạnh phúc, tương lai tươi sáng của tuổi trẻ”*².

Trong suốt nhiệm kỳ, công tác giáo dục chính trị tư tưởng luôn được đặt ở vị trí hàng đầu trong công tác thanh niên của Thành phố với mục tiêu xây dựng một lớp thanh niên giác ngộ chính trị, có ý thức chấp hành pháp luật và có đời sống văn hóa tinh thần lành mạnh. Thông qua các hình

¹ Đến tháng 6/1997 đồng chí Nguyễn Minh Hằng chuyển công tác mới, làm Trưởng Ban nữ công Liên đoàn lao động tỉnh Thái Nguyên; đến tháng 7/1997, đồng chí Đinh Anh Tú, Phó Bí thư Thành Đoàn được bầu bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn khóa XII. Tháng 7/1997, đồng chí Nguyễn Doãn Dũng được bầu bổ sung giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn khóa XII. Tháng 12/1998, đồng chí Ngô Thị Anh Tuyên được bầu bổ sung giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn khóa XII.

² BCH Đoàn thanh niên thành phố Thái Nguyên: Báo cáo thành tích công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 1997 và định hướng nhiệm vụ năm 1998, tr.8.

thức như mít tinh, gặp mặt truyền thống, diễn đàn, hội thi... đã thu hút hàng vạn lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Điển hình là cuộc giao lưu *"Thanh niên với Đảng - Đảng với thanh niên"* dịp kỷ niệm 70 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; cuộc giao lưu *"Tre già măng mọc, cùng hát mãi khúc hành quân"*; "kỷ niệm 55 năm Ngày Cách mạng tháng Tám thành công"; cuộc thi viết *"Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại, đất nước phồn vinh tiến vào thế kỷ XXI"*, *"Tuổi trẻ Việt Nam 70 năm cống hiến và trưởng thành"*, *"Đất nước trên con đường công nghiệp hóa, hiện đại hóa"*, *"Thanh niên với pháp luật, tình yêu và cuộc sống"*, *"Biên giới hải đảo trong trái tim tôi"...*

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn thành phố Thái Nguyên lần thứ XII, trong những năm 1997 - 2002, các cơ sở Đoàn trong Thành phố tiếp tục đẩy mạnh 2 phong trào *"Thanh niên lập nghiệp"* và *"Tuổi trẻ giữ nước"* do Trung ương Đoàn phát động.

Chương trình thanh niên tham gia phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và việc tổ chức phong trào *"Thanh niên lập nghiệp"* với những phương thức hoạt động mới, sáng tạo, đa dạng và hiệu quả. Để hỗ trợ kiến thức khoa học kỹ thuật cho thanh niên ở nông thôn, từ năm 1999 đến năm 2001, Thành Đoàn đã phối hợp với Phòng nông nghiệp, Hạt kiểm lâm Thành phố tập huấn và tổ chức hội thi *"Thanh niên với kỹ thuật chăn nuôi thú y"*, *"Thanh niên với công tác phát triển rừng"*, *"Thanh niên với công tác phát triển cây chè"*.

Năm 1997, Thành Đoàn mở 4 lớp tập huấn kỹ thuật về bảo vệ thực vật theo Chương trình quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) tại xã Phúc Trìu, Thịnh Đán, Thịnh Đức và

phường Tân Thịnh với gần 1.000 đoàn viên, thanh niên tham gia; “*Câu lạc bộ IPM¹ thanh niên*” tiếp tục được duy trì tại xã Phúc Trìu; tổ chức 2 lớp tập huấn riêng cho 300 đoàn viên, thanh niên về cơ khí hóa nông nghiệp, quy hoạch vườn cây ăn quả; xây dựng các công trình làm đường giao thông nạo vét mương phục vụ cho sản xuất nông nghiệp...

Bên cạnh đó, các cơ sở Đoàn trong Thành phố đã tăng cường phối hợp với các ngành chức năng, xây dựng nhiều chương trình ứng dụng tăng năng suất, chất lượng cây trồng, vật nuôi (chương trình lúa cao sản, cây ăn quả; chương trình cơ khí hóa nông nghiệp; chương trình ứng dụng chuyển giao phân vi sinh nông nghiệp...). Các phong trào xây dựng “*Hộ gia đình trẻ sản xuất kinh doanh giỏi*”; “*Trang trại trẻ*”; các hội thi “*Thanh niên với công tác chăn nuôi thú y*”, “*Thanh niên thanh lịch giỏi nghề nông*” tiếp tục thực hiện có hiệu quả đã động viên thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh có hiệu quả; tạo dựng một lớp thanh niên nông thôn năng động, sáng tạo, biết làm kinh tế giỏi, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới.

Từ thực tiễn phong trào, xuất hiện nhiều mô hình thanh niên làm kinh tế đã tìm ra hướng làm ăn mới, trở thành những chuyên gia, những nhà sản xuất giỏi. Nhiều đoàn viên, thanh niên đã tích cực tham gia xây dựng mô hình phát triển mô hình kinh tế vườn đồi, thu nhập từ 15 đến 70 triệu đồng/năm như: Bạch Huy Tiến ở phường Quang Vinh, Nguyễn Đức Tuấn ở phường Quang Trung trồng hoa thu nhập 70 triệu đồng/năm; Vũ Minh Tuấn ở Tân Thịnh, Hà

¹ IPM: Chương trình quản lý dịch hại tổng hợp

Vân Hà ở Tích Lương, Dương Văn Tùng ở Tân Cương chăn nuôi, trồng rau thu nhập 30 triệu đồng/năm.

Trong thời gian này, trên địa bàn Thành phố, thanh niên đô thị có tư duy kinh tế và quản lý kinh tế tương đối năng động nhạy bén, biết kết hợp giữa sản xuất và dịch vụ để định hướng sản xuất kinh doanh tạo ra những mô hình phát triển kinh tế hiệu quả. Trong 5 năm (1997 - 2002), số thanh niên biết tự lập, làm giàu chính đáng bằng bàn tay và khối óc của mình tăng nhanh, năm 1997 có 120 hộ thanh niên thu nhập từ 5 đến 30 triệu đồng/năm; đến năm 2001 có trên 400 mô hình thanh niên làm kinh tế có thu nhập từ 15 đến 170 triệu đồng/năm. Điển hình như xưởng sản xuất đồ mộc của đồng chí Lê Văn Hùng ở phường Hương Sơn; xưởng máy của đồng chí Trần Thanh Lan ở phường Trưng Vương; cửa hàng sửa chữa kinh doanh xe máy của đồng chí Trần Hải Tường ở phường Hoàng Văn Thụ.

Phong trào "*Thanh niên lập nghiệp*" đã khơi dậy và phát huy được tính năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm của thanh niên trong việc thực hiện các chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương. Thông qua phong trào, số thanh niên trong diện đói nghèo ngày càng giảm, thanh niên có việc làm và thu nhập ổn định tăng, đồng thời góp phần nâng cao nhận thức cho đoàn viên, thanh niên về những kiến thức mới trong sản xuất kinh doanh và tổ chức đời sống.

Trong đoàn viên, thanh niên công nhân viên chức, Đoàn đã phát động rộng rãi phong trào "*CKT - Chất lượng, công nghệ; kỹ thuật, kiểu dáng; tiết kiệm, tiếp thị*" gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh của đơn vị. Thành Đoàn tích cực,

chủ động tham mưu với cấp ủy Đảng, chính quyền phối hợp với Công đoàn tổ chức các hoạt động luyện tay nghề, thi thợ giỏi, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đoàn viên, thanh niên, động viên, khuyến khích và phát hiện, nhân rộng các điển hình trong phong trào CKT. Trung bình mỗi năm có 150 đến 200 sáng kiến của thanh niên công nhân, viên chức trong các lĩnh vực cải tiến kỹ thuật, phương pháp quản lý, ứng dụng khoa học công nghệ. Tính từ năm 1997 đến năm 2002, các sáng kiến của thanh niên Thành phố có giá trị làm lợi cho Nhà nước 4 tỷ đồng. Trong 5 năm, tuổi trẻ Thành phố đã xây dựng được 135 công trình thanh niên có giá trị thiết thực, điển hình là 27 công trình thanh niên “Chào thế kỷ mới” trong năm 2000 với giá trị 285 triệu đồng.

Năm 2000 là “*Năm thanh niên*”, Thành Đoàn đã phát động phong trào “*Thanh niên tình nguyện*” với 300 sáng kiến có giá trị làm lợi cho Nhà nước trên 1 tỷ đồng. Điển hình là sáng kiến cải tiến thiết bị điện, giảm tiêu hao điện năng, trị giá 50 triệu đồng của Đoàn Điện lực Thái Nguyên; sáng kiến thi công công trình cống KM3+750 tiết kiệm 20 triệu đồng của Đoàn Quản lý sửa chữa đường bộ... Từ trong phong trào đã xuất hiện nhiều gương lao động giỏi cấp thành phố và cấp tỉnh, nhiều đồng chí cán bộ Đoàn được bổ nhiệm giữ các vị trí cán bộ lãnh đạo, quản lý ở các cơ quan, đơn vị.

Chương trình “*Thanh niên tham gia phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ*” được các cơ sở Đoàn tiếp tục đẩy mạnh bằng nhiều loại hình hấp dẫn và hiệu quả. Hàng nghìn đoàn viên, thanh niên trong Thành

phổ tích cực phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, tiếp thu và làm chủ các dây chuyền công nghệ mới. Các cuộc thi thợ giỏi, thi tay nghề, nâng bậc, nâng cao chất lượng, kiểu dáng sản phẩm liên tục được các cơ sở Đoàn tổ chức, làm lợi cho Nhà nước hàng tỉ đồng.

Cùng với phong trào *“Thanh niên lập nghiệp”*, trong 5 năm (1997 - 2002), Thành Đoàn đã thực hiện có hiệu quả phong trào *“Tuổi trẻ giữ nước”*. Các cơ sở Đoàn đã đi đầu trong việc tuyên truyền, giáo dục cho đoàn viên, thanh niên về trách nhiệm của tuổi trẻ với công tác đảm bảo an ninh, tham gia giữ gìn trật tự xã hội ở địa phương, đơn vị. Hàng năm, các cơ sở Đoàn tổ chức cho thanh niên học tập Luật Nghĩa vụ quân sự, động viên đoàn viên, thanh niên lên đường bảo vệ Tổ quốc, góp phần hoàn thành 100% chỉ tiêu tuyển quân của Thành phố. Phong trào *“Xứng danh anh bộ đội cụ Hồ”* và *“6 điều Bác Hồ dạy công an nhân dân”* được triển khai sâu rộng trong thanh niên lực lượng vũ trang. Tuổi trẻ Thành phố luôn giữ vai trò nòng cốt trong đấu tranh trấn áp tội phạm, phòng chống tệ nạn xã hội. Điển hình trong phong trào là đồng chí Nguyễn Thanh Nguyên, Trần Minh Cường, Đặng Thị Nga (Đoàn Thanh niên Công an thành phố).

Tính đến cuối năm 2001, các cơ sở Đoàn Thành phố đã có 41 đội *“Thanh niên tình nguyện phòng chống tệ nạn xã hội và ma túy”*, với 1.842 đoàn viên, thanh niên tham gia. Nhóm giáo dục đồng đẳng, câu lạc bộ *“Tình bạn cộng đồng”* Đoàn phường Quang Trung; đội thanh niên tình nguyện phường Trưng Vương, Hoàng Văn Thụ; đội thông tin lưu động tuyên truyền phòng chống ma túy và các mô hình làm

than tổ ong, làm gạch của Đoàn phường Tân Long là những mô hình hoạt động có hiệu quả, được đánh giá cao.

Thực hiện phong trào *“Khỏe để lập nghiệp giữ nước”*, hoạt động thể dục thể thao của thanh, thiếu nhi phát triển mạnh và ngày càng hoạt động có hiệu quả tại cơ sở. Để động viên duy trì phong trào hàng năm, Thành Đoàn phối hợp với Phòng Văn hóa - Thông tin - Thể thao tổ chức các hoạt động thể thao như giải Việt dã tiền phong, giải bóng đá, giải cầu lông cấp thành phố, góp phần nâng cao thể lực và ý thức rèn luyện sức khỏe cho đoàn viên, thanh niên.

Chương trình khuyến học và phát triển tài năng trẻ được các cấp bộ Đoàn quan tâm chỉ đạo bằng việc đẩy mạnh phong trào *“Học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp, vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng văn minh”*. Đoàn các trường học đã phối hợp với Hội Liên hiệp thanh niên chủ động tham mưu với cấp ủy Đảng và Chính quyền tổ chức hội thảo khoa học, sinh hoạt chuyên đề, duy trì mở rộng các câu lạc bộ khoa học trẻ. Phong trào nghiên cứu khoa học gắn liền với thực tế học tập, rèn luyện tay nghề được tổ chức Đoàn trong nhà trường đặc biệt quan tâm.

Các cơ sở Đoàn trường phổ thông tích cực vận động đoàn viên, thanh niên tham gia các câu lạc bộ học tốt, hội nghị học tốt, hội thi *“Đường lên đỉnh Phan-xi-păng”*, *“Đường lên đỉnh Olympia”*, *“Học sinh giỏi nghề”*... Đồng thời, Ban Thường vụ Thành Đoàn chỉ đạo xây dựng các quỹ khuyến học, khuyến tài tại các cơ sở Đoàn. Trung bình mỗi năm, mỗi cơ sở Đoàn gây quỹ được từ 3 đến 7 triệu đồng và trao hàng trăm suất học bổng cho đoàn viên, thanh niên có thành tích cao trong học tập. Nhờ đó mà hàng năm có từ 90

- 95% tập thể học sinh rèn luyện tốt, tỉ lệ học sinh lên lớp và đỗ tốt nghiệp đạt trên 90%. Xuất hiện những tấm gương trong phong trào thi đua học tập là đồng chí Lê Duy Hiếu ở Trường Trung học phổ thông Chuyên Thái Nguyên, đồng chí Cao Thị Ngọc Bích ở Trường Trung học phổ thông Lương Thế Vinh.... Đoàn Trường Trung học phổ thông Lương Ngọc Quyến luôn xứng danh là Đoàn Thanh niên của một đơn vị Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới với hàng nghìn giờ dạy tốt - học tốt; với một loạt các “*Câu lạc bộ sở thích*”, “*Câu lạc bộ bạn giúp nhau*”, “*Câu lạc bộ văn học*”, “*Câu lạc bộ toán học*” thu hút hàng trăm hội viên tham gia.

Thành Đoàn đã tích cực tham gia công tác giải quyết chế độ chính sách cho cựu thanh niên xung phong các thời kỳ. Ngày 12/7/1997, Ban Liên lạc cựu thanh niên xung phong thành phố Thái Nguyên được thành lập, sau 3 năm hoạt động đã có 25 phường, xã trong Thành phố thành lập Ban Liên lạc cựu thanh niên xung phong; đồng thời tiến hành tặng Kỷ niệm chương cho 700/900 thanh niên xung phong Thành phố trong 2 thời kỳ chống Pháp và chống Mĩ cứu nước. Đặc biệt, để tưởng nhớ và ghi nhận công lao của các liệt sỹ thanh niên xung phong đã hy sinh vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, vào đầu năm 1998, Thành Đoàn khởi công Công trình thanh niên làm đường vào Khu tưởng niệm các anh hùng liệt sỹ thanh niên xung phong Đại đội 915 Gia Sàng mang tên “*Đường Thanh niên xung phong*” với tổng trị giá công trình là trên 400 triệu đồng.

Phong trào “*Đền ơn đáp nghĩa*”, “*Uống nước nhớ nguồn*” ngày càng lan rộng, trở thành một nét đẹp trong đời sống

văn hoá tinh thần của tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên. Qua 5 năm thực hiện, tuổi trẻ Thành phố đã góp trên 8.000 ngày công và 48 triệu đồng xây dựng nhà tình nghĩa, thăm hỏi các gia đình chính sách. Một số cơ sở Đoàn trong Thành phố nhận chăm sóc, phụng dưỡng suốt đời bà mẹ Việt Nam anh hùng. Các hoạt động ủng hộ đồng bào miền Trung khắc phục hậu quả lũ lụt; phong trào “Ngày tiết kiệm, tháng tiết kiệm vì các xã nghèo vùng cao”, “Ngày lao động vì hạnh phúc trẻ thơ”... được triển khai rộng khắp ở các cơ sở Đoàn, Hội, Đội trên địa bàn thành phố.

Từ năm 1996, cuộc vận động thực hiện 3 mục tiêu “Dân số - sức khỏe - môi trường” gắn với phong trào “Thanh niên tình nguyện” được đẩy mạnh trong các cấp bộ Đoàn toàn Thành phố. Thành Đoàn phối hợp chặt chẽ với Ủy ban Dân số gia đình và trẻ em, phòng Văn hóa thông tin... tổ chức chiến dịch truyền thông, các giải thể thao, các hoạt động tình nguyện của thanh, thiếu nhi tham gia vệ sinh môi trường. Trong năm 1997, Thành Đoàn chỉ đạo tổ chức 15 đội “Thanh niên tình nguyện”, “Thanh niên xung kích” tham gia bảo vệ môi trường, đến năm 2001 phát triển lên 56 đội hoạt động thường xuyên, hiệu quả.

Hưởng ứng ngày môi trường thế giới, vào ngày 5/6/1997, Thành Đoàn phát động cuộc thi tìm hiểu về môi trường; cuộc thi vẽ tranh “Vì môi trường tốt đẹp hôm nay và mai sau”; cuộc thi “Trường em xanh - sạch - đẹp”... thu hút hơn 50 cơ sở Đoàn, Đội và hàng nghìn thanh thiếu niên tham gia. Cũng vào sáng hôm đó, toàn Thành phố có 5 đơn vị điểm là Đoàn phường Trưng Vương, Hoàng Văn Thụ, Phan Đình Phùng, Đồng Quang, Quang Trung đã đồng

loạt ra quân, huy động hơn 2.000 thanh niên tham gia dọn dẹp vệ sinh tất cả các trục đường chính và quét vôi ở hàng cây bên đường tạo nên phong trào toàn dân dọn vệ sinh gia đình và nơi công cộng...

Từ sau Đại hội Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam thành phố Thái Nguyên khóa I, đến năm 2001, Thành phố có 10 ủy ban Hội xã, phường; 31 câu lạc bộ; 158 chi hội với 7.970 hội viên so với năm 1997 có 7 ủy ban Hội xã, phường; 5 câu lạc bộ; 16 chi hội và 178 hội viên. Hoạt động của Hội chủ yếu dưới những hình thức các câu lạc bộ như: *“Người đẹp thời trang”*, *“Vũ quốc tế”*, *“Chi hội thầy thuốc trẻ”*, là những mô hình hấp dẫn thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Công tác xây dựng tổ chức Đoàn trong những năm 1997 - 2002 được Thành Đoàn Thái Nguyên tiếp tục chú trọng theo hướng nâng cao chất lượng cán bộ, đoàn viên và tổ chức Đoàn, nhất là tổ chức Chi đoàn; mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp đoàn viên, thanh niên.

Tiếp tục thực hiện Nghị quyết 07-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa VII) về *“Nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn, đặc biệt là Chi đoàn trên địa bàn dân cư”* gắn với Cuộc vận động *“Xây dựng tổ chức cơ sở Đoàn vững mạnh”* và cuộc vận động *“Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”*. Đồng thời, thực hiện Nghị quyết 02-NQ/TW của Trung ương Đoàn về *“Xây dựng tổ chức Đoàn, Hội trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh”*, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tích cực chỉ đạo các cơ sở Đoàn tổ chức đại hội, bảo đảm đúng tiến độ, thực hiện đúng quy trình, nguyên tắc điều lệ,

đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng và hướng dẫn của Đoàn cấp trên. Các cơ sở Đoàn thường xuyên củng cố tổ chức, kiện toàn Ban Chấp hành; duy trì sinh hoạt, công tác quản lý, phân loại đoàn viên, chế độ sinh hoạt định kỳ được thực hiện nề nếp. Ở các khu dân cư trên địa bàn thành phố đã không còn tình trạng trắng tổ chức Đoàn, không còn cơ sở Đoàn xếp loại yếu kém. Số lượng tổ chức cơ sở Đoàn không ngừng tăng về số lượng và chất lượng; năm 2002, tổng số cơ sở Đoàn toàn Thành phố là 110 tăng 21 cơ sở so với năm 1997, trong đó thành lập mới 5 cơ sở Đoàn ở doanh nghiệp ngoài quốc doanh.

Chương trình rèn luyện đoàn viên được thực hiện nghiêm túc ở hầu hết các Chi đoàn và tiến hành trao thẻ cho hơn 7.000 đoàn viên. Công tác quản lý đoàn viên luôn được coi trọng và thực hiện đúng theo Hướng dẫn số 05/HD-TNTN ngày 7/4/1999 của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Thái Nguyên.

Ban Thường vụ Thành Đoàn tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn cơ sở có kỹ năng, nghiệp vụ công tác thanh thiếu niên, năng động sáng tạo, nhiệt tình với phong trào thanh niên. Chất lượng đội ngũ cán bộ Đoàn không ngừng được nâng cao, từng bước tiêu chuẩn hóa cán bộ các cấp về độ tuổi, về năng khiếu, về khả năng chính trị, kỹ năng nghiệp vụ. Nhiều đồng chí có trình độ đại học, thạc sỹ, tiến sỹ, nhiều đồng chí được cử đi đào tạo tại trường Đoàn Trung ương. Từ năm 1997 đến năm 2002, Thành Đoàn đã mở 182 lớp tập huấn nghiệp vụ Đoàn cho 8.287 cán bộ đoàn tại cơ sở. Tháng 3 năm 2000, Thành Đoàn đã tổ chức cuộc thi “Cán bộ Chi đoàn giỏi” cấp thành phố, thu hút 500

đồng chí cán bộ Đoàn ở các xã, phường, cơ quan, doanh nghiệp và trường học tham gia.

Quán triệt Nghị quyết 07 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khoá VII) với cuộc vận động “*Xây dựng tổ chức cơ sở Đoàn vững mạnh*” và cuộc vận động “*Đoàn viên thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam*”, các cấp bộ Đoàn trong thành phố luôn quan tâm đến công tác xây dựng Đảng. Ngay sau khi có Nghị quyết 07 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, nhiều hình thức tuyên truyền, vận động nhằm nâng cao nhận thức, giác ngộ về Đảng cho đoàn viên được triển khai ở hầu khắp các cấp bộ Đoàn. Các diễn đàn: “*Đảng với thanh niên - Thanh niên với Đảng*”, “*Tôi - Người Đoàn viên Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*”... cùng với các hoạt động “*Mừng Đảng, mừng Xuân*” đã thu hút trên 50.000 lượt đoàn viên thanh niên thành phố tham gia. Hàng năm, Thành Đoàn đã phối hợp với Trung tâm Chính trị Thành phố mở lớp bồi dưỡng kết nạp Đảng cho riêng đối tượng đoàn viên, thanh niên ưu tú của thành phố. Qua thực hiện cuộc vận động, số đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng ngày càng tăng, năm 1997: 120 đồng chí, năm 1998: 143 đồng chí, năm 1999: 151 đồng chí, năm 2000: 162 đồng chí, năm 2001: 179 đồng chí.

Trong thời gian này, công tác Đội và phong trào thanh thiếu nhi trong Thành phố tiếp tục phát triển mạnh mẽ. Từ các chương trình hoạt động của Đoàn, Đội, mỗi năm có hàng vạn thiếu nhi được kiểm tra sức khỏe, được đến trường học tập và tham gia các hoạt động của Đội. Số cháu ngoan Bác Hồ ngày càng tăng, trong năm học 1997 - 1998

có 36.736 cháu; năm học 2000 - 2001 có 32.256 cháu. Số lượng đội viên kết nạp Đoàn tăng qua các năm, trong năm học 1996 - 1997 có 2.175 em; năm học 1998 - 1999 có 2.521 em; 2000 - 2001 có 3.122 em.

Với phương châm *“Ở đâu có thiếu nhi, ở đó có hoạt động Đội”*, bên cạnh công tác Đội trong các trường học, thì trên địa bàn dân cư công tác Đội có bước tiến mới. Cuộc vận động *“Vì đàn em thân yêu”* đỉnh cao là *“Năm xã hội tình nguyện vì trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn”* tiếp tục được thực hiện rộng rãi bằng những việc làm cụ thể, thiết thực và có hiệu quả, góp phần phát huy vai trò phụ trách Đội của các cơ sở Đoàn. Trong những năm 2001 - 2002, Ban Thường vụ Thành Đoàn chỉ đạo các cơ sở Đoàn nhận đỡ đầu và giúp đỡ các em vùng khó khăn, trẻ em nghèo vượt khó học giỏi. Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên nhi đồng từng bước được xã hội hóa, phù hợp với xu thế phát triển của xã hội và là một trong những thành công và thế mạnh nổi bật của Đoàn thanh niên thành phố Thái Nguyên. Trong 5 năm (1997 - 2002), công tác Đội và phong trào thiếu nhi của Thành phố luôn là đơn vị xuất sắc dẫn đầu tỉnh.

Tuổi trẻ thành phố thực hiện tốt khẩu hiệu hành động *“Rèn đức - Luyện tài - Lập nghiệp - Giữ nước”* mà Đại hội Đoàn toàn quốc đề ra. Đặc biệt, hai phong trào lớn *“Thanh niên lập nghiệp”* và *“Tuổi trẻ giữ nước”* gắn với phong trào tình nguyện thực sự được nâng cao về chất lượng. *“Thông qua các phong trào hành động cách mạng trên đã hình thành lớp thanh niên giác ngộ về chính trị, có tư duy kinh tế, trình độ quản lý, kiến thức xã hội và năng lực hành động đáp*

ứng được yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới”¹. Với những thành tích đạt được, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên được Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên tặng cờ thi đua xuất sắc; năm 2001, Thành Đoàn Thái Nguyên được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động Hạng Ba.

II. Xung kích đẩy mạnh thực hiện đường lối công nghiệp hóa, hiện đại đất nước trong nhiệm kỳ Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XIII (2002 - 2007)

Ngày 24/4/2002, Đại hội Đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XIII, nhiệm kỳ (2002 - 2007) được diễn ra. Đại hội bầu ra Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa XIII gồm 27 đồng chí; Ban Chấp hành đã bầu ra Ban Thường vụ gồm 9 đồng chí, trong đó đồng chí Nguyễn Doãn Dũng được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn, đồng chí Ngô Thị Anh Tuyên và Nguyễn Hoàng Mác giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn².

Với tinh thần “Dân chủ, đoàn kết, trí tuệ, đổi mới, xung kích, sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất

¹ Theo báo cáo của Ban Chấp hành Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên tại Đại hội đại biểu lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2002 - 2007, Tr.12

² Trong nhiệm kỳ này, Thành Đoàn Thái Nguyên có nhiều sự thay đổi cán bộ chủ chốt do nhiều đồng chí được điều chuyển công tác. Tháng 8/2003, đồng chí Nguyễn Doãn Dũng, Bí thư Thành Đoàn chuyển công tác mới là Phó trưởng Ban Tuyên giáo Thành ủy Thái Nguyên; đồng chí Ngô Thị Anh Tuyên, được bầu bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Ngày 16/9/2004, đồng chí Ngô Thị Anh Tuyên chuyển công tác làm Chánh văn phòng Liên đoàn lao động tỉnh Thái Nguyên. Từ tháng 10/2004, đồng chí Nguyễn Hoàng Mác được phân công là Quyền Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII; đồng thời, bầu bổ sung đồng chí Nguyễn Đức Minh làm Phó Bí thư Thành Đoàn. Đến tháng 7/2005, đồng chí Nguyễn Hoàng Mác chuyển công tác làm Phó Trưởng phòng Văn hóa - Thông tin - Thể thao thành phố. Tháng 8 năm 2005, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Thái Nguyên quyết định phân công đồng chí Nguyễn Đức Tuyên, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban công tác thanh, thiếu nhi trường học Tỉnh Đoàn về nhận công tác tại Thành Đoàn và giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII.

nước, vì tương lai tươi sáng của tuổi trẻ”, Đại hội tiến hành đánh giá kết quả đạt được trong nhiệm kỳ 1997 - 2002 và đề ra mục tiêu tổng quát của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên nhiệm kỳ 2002 - 2007 là: “Bồi dưỡng giáo dục lý tưởng, đạo đức cách mạng và nâng cao nhận thức và bản lĩnh chính trị, ý thức công dân, trình độ học vấn, nghề nghiệp, thể lực cho đoàn viên, thanh niên; tổ chức, động viên, phát huy vai trò nòng cốt của đoàn viên, thanh niên xung kích đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và phát triển Thành phố. củng cố tổ chức Đoàn, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh¹”.

Hưởng ứng “Tháng thanh niên” đầu tiên do Trung ương Đoàn phát động, ngay đầu tháng 3 năm 2003, Ban Thường vụ Thành Đoàn tổ chức lễ phát động ra quân với chủ đề “*Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên xung phong tình nguyện tham gia phát triển kinh tế xã hội, phòng chống tệ nạn xã hội, tệ nạn ma túy, vì môi trường sáng - xanh - sạch - đẹp, giữ gìn trật tự an toàn giao thông, vì cộng đồng, vì đàn em thân yêu*”. Ngay sau lễ ra quân, hơn 2.000 đoàn viên, thanh niên Thành phố đã tiến hành lao động vệ sinh môi trường ở khu vực Quảng trường 20/8 và các trục đường chính của thành phố, thu gom 8 tấn rác thải; tổ chức 5 đội thanh niên tình nguyện gồm 100 đoàn viên, thanh niên tham gia hướng dẫn giao thông và phát 15.000 cuốn tài liệu tuyên truyền về xử phạt hành chính đối với người vi phạm giao

¹ Theo báo cáo của Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên tại Đại hội đại biểu lần thứ XIV (nhiệm kỳ 2007 - 2012), Thái Nguyên, 4/2007. Tr.3.

thông. Trong tháng 3, Thành Đoàn Thái Nguyên đã hoàn thành nhiều công trình và tổ chức nhiều hoạt động lớn: Phối hợp tổ chức lớp bồi dưỡng đối tượng kết nạp Đảng 26/3 cho 87 đoàn viên ưu tú; làm mới 1.500m đường bê tông liên thôn, xóm; xây dựng 4 công trình thanh niên trị giá 44 triệu đồng; kết nạp 342 đoàn viên mới; tổ chức 4 đám cưới nếp sống mới; tổ chức hội trại chào mừng 72 năm ngày thành lập Đoàn với sự tham gia của hơn 1 nghìn đoàn viên, thanh niên, những hoạt động đã thực sự trở thành ngày hội của tuổi trẻ thành phố trong “*Tháng thanh niên*” đầu tiên.

Thực hiện Nghị quyết số 08/NQ - TU ngày 27/5/2003 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thái Nguyên “*Về một số mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp đối với công tác thanh niên đến năm 2005*”. Công tác giáo dục truyền thống trong các cơ sở Đoàn Thành phố tiếp tục được tiến hành sâu rộng, với nhiều nội dung và hình thức phong phú. Các đơn vị đã tổ chức nhiều hoạt động gắn với dịp kỉ niệm các ngày lễ lớn, như mít tinh, gặp mặt nhân chứng lịch sử, hội trại thanh niên, giao lưu văn hoá, thể thao, diễn đàn thanh niên... Đặc biệt là cuộc vận động “*Thanh niên Việt Nam học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*” được các cơ sở Đoàn trong Thành phố hưởng ứng sôi nổi thông qua các cuộc thi tìm hiểu, tổ chức diễn đàn thảo luận chủ đề “*Bác Hồ với tuổi trẻ, tuổi trẻ với Bác Hồ*”, “*Sáng mãi phẩm chất bộ đội Cụ Hồ*”, “*Tuổi trẻ với tư tưởng Hồ Chí Minh*”, xem và tọa đàm bộ phim “*Hồ Chí Minh - chân dung một con người*”... thu hút hàng vạn lượt đoàn viên, thanh niên tham gia; tiêu biểu là Đoàn trường trung học phổ thông Chuyên Thái Nguyên,

Cao đẳng Y tế Thái Nguyên, Cao đẳng Kinh tế Tài chính Thái Nguyên, Cao đẳng Cơ khí luyện kim.

Kể từ năm 2005, đợt sinh hoạt chính trị *“Tiếp lửa truyền thống - Mãi mãi tuổi 20”* được đẩy lên cao, thực sự trở thành một diễn đàn sôi nổi trong tất cả các cơ sở Đoàn thành phố Thái Nguyên. Khắp nơi tổ chức diễn đàn, giao lưu và trao đổi cảm tưởng về các cuốn nhật ký thời chiến: *“Mãi mãi tuổi 20”* của liệt sĩ Nguyễn Văn Thạc, *“Nhật kí Đặng Thùy Trâm”* của Liệt sĩ - Bác sĩ Đặng Thùy Trâm, *“Nhật kí Vũ Xuân”* của Liệt sĩ Vũ Xuân - người con của thành phố Thái Nguyên anh hùng. Những cuốn nhật ký này được đông đảo đoàn viên, thanh niên Thành phố hào hứng tìm đọc và trân trọng lưu giữ. Từ Thành Đoàn đến các cơ sở Đoàn đã trang bị trên 3.000 cuốn nhật ký, nhiều đơn vị cấp đủ 3 cuốn nhật ký đến cấp Chi đoàn như Đoàn Trường Cao đẳng cơ khí luyện kim, Trung học phổ thông Ngô Quyền, Phổ thông vùng cao Việt Bắc, Trung học phổ thông Lương Thế Vinh... Đến hết năm 2005, 100% cơ sở Đoàn đã thực hiện đọc các cuốn nhật ký và học tập các tấm gương anh hùng của liệt sĩ Vũ Xuân, Đặng Thùy Trâm, Nguyễn Văn Thạc. Thành Đoàn là đơn vị đăng cai đã tích cực chuẩn bị, phục vụ chương trình truyền hình trực tiếp với chủ đề *“Tiếp lửa truyền thống - mãi mãi tuổi 20”*, *“Vũ Xuân - thấp sáng niềm tin”* do Tỉnh Đoàn, Hội Cựu chiến binh tỉnh, Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh phối hợp tổ chức tại trường Trung học phổ thông Lương Ngọc Quyến thành phố Thái Nguyên - nơi liệt sĩ Vũ Xuân từng học tập, đã để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng mỗi người dân Thái Nguyên.

Cùng với công tác giáo dục truyền thống, công tác giáo dục chính trị tư tưởng được các cấp bộ Đoàn không ngừng đổi mới về phương pháp, hình thức; chú trọng nâng cao chất lượng tuyên truyền giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước. Từ năm 2003 đến năm 2007, các cơ sở Đoàn và Thành Đoàn tổ chức được 1.010 lớp học tập Nghị quyết của Đảng, của Đoàn và tư tưởng Hồ Chí Minh với trên 3,5 vạn cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia; toàn thành phố có hơn 18.000 cán bộ đoàn, đoàn viên và trên 5.000 thanh niên được nghiên cứu học tập 6 bài học lý luận chính trị và tham gia nghiên cứu, học tập những nội dung cơ bản của Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII và Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ XV.

Công tác giáo dục, phổ biến pháp luật và giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên được Thành Đoàn đặc biệt quan tâm với nhiều cách làm mới, hiệu quả hơn trước. Toàn Thành phố có trên 30 câu lạc bộ *“Tuổi trẻ với pháp luật”*, hơn 50 đội *“Thanh niên xung kích an ninh”*, *“Thanh niên tình nguyện phòng chống ma túy”* được duy trì và hoạt động hiệu quả. Các hội thi văn nghệ với chủ đề *“Toàn dân phòng chống ma túy”*, *“Những búp măng xanh và liên hoan các đội tuyên truyền măng non”*, *“Tiếng hát hoa phượng đỏ”* và *“tìm hiểu luật giao thông đường bộ, luật phòng chống ma túy”*, *“Đội tuyên truyền thanh niên về an toàn giao thông”*... được tổ chức hàng năm. Bên cạnh đó, công tác nắm bắt tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong thanh niên, học sinh, sinh viên thông qua diễn đàn *“Nghe*

thanh niên nói - Nói thanh niên hiểu" (tổ chức đối thoại giữa cán bộ Đoàn và đoàn viên, thanh niên, học sinh - sinh viên về những vấn đề bức xúc của tuổi trẻ); diễn đàn "*Tuổi trẻ sống đẹp, sống có ích*", "*Thanh niên với mạng Internet*"... được tổ chức thường xuyên và qua đó tạo ra môi trường sinh hoạt lành mạnh cho tuổi trẻ, góp phần giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh thiếu nhi trong toàn Thành phố, đặc biệt là đoàn viên, thanh niên trong các nhà trường.

Trong suốt nhiệm kỳ này, các hoạt động văn hóa, văn nghệ được duy trì và phát triển mạnh trong thanh niên như hội thi "*Tiếng hát đại đoàn kết*", "*Ca nhạc, thời trang, đôi nháy đẹp*", "*Hội trại thanh niên*", liên hoan "*Các đội tuyên truyền ca khúc cách mạng*"... được tổ chức sôi nổi nhân kỷ niệm những ngày lễ lớn của đất nước đã tạo ra môi trường sinh hoạt lành mạnh cho tuổi trẻ, có vai trò tích cực trong việc xây dựng nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc ở cơ sở. Việc duy trì các nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng và tổ chức các cuộc thi, liên hoan văn nghệ đã đáp ứng tốt đời sống văn hóa tinh thần trong tuổi trẻ.

Thành Đoàn phối hợp với Phòng Lao động, Thương binh và Xã hội và Ban Liên lạc thanh niên xung phong tích cực giải quyết chế độ cho thanh niên xung phong chính xác và kịp thời, đúng quy định đề ra. Chỉ tính riêng trong năm 2003, Ban Thường vụ Thành Đoàn tổ chức và lập hội đồng xét duyệt hồ sơ thanh niên xung phong 3 đợt với tổng số 59 hồ sơ (trong đó đợt 1 xét duyệt 28 hồ sơ; đợt 2 xét duyệt 25 hồ sơ; đợt 3 xét duyệt 6 hồ sơ). Nhân ngày truyền thống lực lượng Thanh niên xung phong (15/7), Thành Đoàn tổ chức thăm hỏi, tặng quà cho 7 đồng chí là Thanh niên xung

phong có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. Đặc biệt, trong dịp này Thành Đoàn tổ chức tốt cuộc hành trình về nguồn thăm 2 khu di tích lịch sử: Khu di tích lịch sử Thanh niên Việt Nam tại xã Yên Lãng và Khu di tích 27/7 tại xã Hùng Sơn (huyện Đại Từ).

Thực hiện chủ trương của Trung ương trồng 5 triệu ha rừng trong 7 năm (1998 - 2004), mặc dù thành phố Thái Nguyên có diện tích rừng không nhiều (chủ yếu tập trung ở 3 xã Tân Cương, Thịnh Đức, Quyết Thắng) nhưng Thành Đoàn đã phối hợp với Phòng nông nghiệp và Hạt kiểm lâm Thành phố vận động thanh niên đi đầu trồng mới, bảo vệ và phòng chống cháy rừng, phòng chống lâm tặc. Đến hết năm 2004, đoàn viên, thanh niên và quần chúng nhân dân Thành phố trồng được 60,5 ha, nâng tổng diện tích rừng trên địa bàn Thành phố 242 ha. Ngoài ra, trong 7 năm (1998 - 2005), số lượng cây phân tán được đoàn viên, thanh, thiếu nhi Thành phố trồng trong những dịp tết trồng cây, chiến dịch thanh niên tình nguyện đạt trên 125.000 cây xanh các loại. Tuy nhiên, các mô hình thanh niên tham gia làm kinh tế vườn đồi trên địa bàn Thành phố chủ yếu là quy mô hộ gia đình, diện tích trồng rừng hẹp, thiếu vốn, thiếu kinh nghiệm và khoa học kỹ thuật nên hiệu quả thấp. Để khắc phục tình trạng đó, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã phối hợp với Hội Nông dân, Hội Phụ nữ, Hội Cựu chiến binh, Phòng Nông nghiệp Thành phố tổ chức được 42 lớp tập huấn kỹ thuật cho 504 đoàn viên, thanh niên; hỗ trợ cho đoàn viên, thanh niên vay vốn ngân hàng để phát triển kinh tế vườn đồi.

Chào mừng 75 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, ngày 25/2/2006, tại Quảng trường 20/8 thành phố Thái Nguyên, Lễ phát động *“Tháng thanh niên”* năm 2006 và kỉ niệm 75 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh được tổ chức với quy mô lớn, có hơn 2.000 đoàn viên, thanh niên tham gia.

Ban Thường vụ Thành Đoàn đã khởi công xây dựng nhà tình nghĩa tặng cựu thanh niên xung phong có hoàn cảnh khó khăn tại phường Cam Giá trị giá 15.000.000 đồng; tổ chức ra quân chiến dịch thanh niên tình nguyện giữ gìn trật tự an toàn giao thông và vệ sinh môi trường trên toàn địa bàn Thành phố, có hơn 10 nghìn thanh, thiếu nhi tham gia.

Tiếp theo là một loạt các hoạt động có ý nghĩa được Ban Thường vụ Thành Đoàn tổ chức thành công trong tháng thanh niên: Cuộc thi tập san, báo ảnh với chủ đề *“75 năm Đoàn ta vững bước đi lên”* với sự tham gia của 48 cơ sở đoàn với 80 bài dự thi đã phản ánh sinh động về quá trình ra đời, xây dựng và phát triển của Đoàn; hưởng ứng cuộc thi *“75 năm lịch sử vẻ vang của Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh”* do Trung ương Đoàn phát động với 24.368 bài dự thi; tổ chức buổi gặp mặt, giao lưu với các đồng chí nguyên Bí thư, Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên qua các thời kỳ; phối hợp, giúp đỡ Hội Cựu thanh niên xung phong thành phố Thái Nguyên tổ chức thành công Đại hội thành lập Hội cựu thanh niên xung phong Thành phố lần thứ nhất.

Trong nhiệm kỳ, bên cạnh việc triển khai mạnh mẽ phong trào *“Thanh niên thi đua học tập, đi đầu xây dựng xã hội học tập, tiến quân vào khoa học công nghệ”*, Đoàn

Thanh niên khối trường học của thành phố đã tích cực phối hợp tổ chức thi Olympic các môn học, tổ chức hội nghị sinh viên nghiên cứu khoa học, tổ chức các câu lạc bộ nghiên cứu khoa học, tổ chức các câu lạc bộ học tập, tổ chức hội thi *"Hoa học đường"*, *"Nét đẹp tuổi học trò"*, *"Vươn tới đỉnh cao tri thức"*, *"Hành trang chủ nhân tương lai"*. Các hoạt động định hướng nghề nghiệp của Đoàn các trường Trung học phổ thông trên địa bàn Thành phố được tổ chức hàng năm đã giúp thanh niên có định hướng đúng đắn hơn về ngành nghề, phù hợp với điều kiện khả năng của mình và yêu cầu trong thời kỳ mới. Đặc biệt, phong trào *"Sáng tạo trẻ"* của học sinh, sinh viên ngày càng phát triển trong và ngoài nhà trường. Các loại quỹ khuyến học, khuyến tài như quỹ tài năng trẻ *"Mãi mãi tuổi 20"* do Đoàn phát động đã khuyến khích học sinh, sinh viên phấn đấu vươn lên học tốt. Trong 5 năm (2002 - 2007), Thành Đoàn và các cơ sở Đoàn đã trao trên 367 triệu đồng tiền học bổng cho học sinh, sinh viên vượt khó trong học tập; có trên 200 đề tài, sáng kiến của học sinh, sinh viên trong học tập và nghiên cứu khoa học.

Ở các phường, xã, các hoạt động *"Thanh niên thi đua lập nghiệp, lao động sáng tạo góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động, nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế trong điều kiện mới"* tiếp tục được đẩy mạnh, góp phần hình thành lớp thanh niên năng động, sáng tạo trong sản xuất kinh doanh, tham gia chuyển dịch cơ cấu kinh tế. Đoàn viên, thanh niên khu vực nông thôn tích cực thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khoá VIII về *"Tăng cường vai trò của Đoàn thanh niên trong*

việc vận động, hỗ trợ và tổ chức thanh niên tham gia phát triển kinh tế”, triển khai thực hiện phong trào “4 mới¹” và thực hiện Nghị quyết liên tịch giữa Trung ương Đoàn và Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về “*Phát huy vai trò của thanh niên tham gia đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá nông nghiệp và nông thôn giai đoạn 2006- 2010*”. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn chỉ đạo tổ chức 124 điểm trình diễn kỹ thuật, duy trì hiệu quả hoạt động của 28 câu lạc bộ. Bên cạnh đó, các cơ sở Đoàn còn khuyến khích thanh niên tự góp vốn, cây, con giống giúp nhau phát triển kinh tế. Nhiều đoàn viên, thanh niên đã đi đầu ứng dụng khoa học kỹ thuật, mạnh dạn đầu tư sản xuất các sản phẩm có hiệu quả kinh tế cao, dễ tiêu thụ như trồng chè sạch, trồng cây ăn quả, chăn nuôi lợn, bò sữa; phối hợp sản xuất với kinh doanh và dịch vụ như sản xuất đồ gỗ, trang trí nội thất... tạo ra những mô hình thanh niên phát triển kinh tế hiệu quả. Đến năm 2006, trong toàn Thành phố có 238 hộ thanh niên làm kinh tế giỏi với mức thu nhập từ 50 - 250 triệu đồng/năm, giải quyết việc làm cho 864 thanh niên; có 64 mô hình thanh niên giúp nhau làm kinh tế với tổng số vốn 279 triệu đồng.

Thực hiện Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII, phong trào “*Thi đua tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*” được các cấp bộ Đoàn trong thành phố triển khai đều khắp, với nhiều nội dung phong phú, thiết thực, có hiệu quả, tạo môi trường thuận lợi để thanh niên lập thân, lập nghiệp, phát huy vai trò xung kích tham gia phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh, giữ gìn trật

¹ 4 mới: kĩ thuật mới; ngành nghề mới; mô hình mới; thị trường mới.

tự an toàn xã hội. Trong giai đoạn 2003 - 2007, các hoạt động nhằm phát huy vai trò của thanh niên “*Xung kích thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội*” được Thành Đoàn triển khai ở các địa bàn khó khăn với nội dung hình thức và biện pháp cụ thể, thiết thực đã khẳng định vai trò xung kích của tuổi trẻ trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hóa, xây dựng và phát triển thành phố Thái Nguyên ngày càng văn minh, hiện đại.

Các hoạt động tình nguyện của đoàn viên, thanh niên tham gia vệ sinh môi trường, chỉnh trang đô thị, giữ gìn trật tự an toàn giao thông, tiếp sức mùa thi, tham gia làm thủy lợi, làm đường giao thông, đảm nhận các công trình... đã trở thành hoạt động nền nếp, góp phần vào sự phát triển chung của cộng đồng. Điển hình trong các phong trào là đợt ra quân giúp nhân dân xã Quyết Thắng, xã Phúc Hà, phường Quan Triều khắc phục hậu quả vụ cháy nổ tại Nhà máy cơ khí hoá chất 15 - Bộ quốc phòng với 10.232 công lao động.

Trong nhiệm kỳ 2002 - 2007, toàn Thành phố đã tổ chức 157 đợt ra quân tình nguyện hưởng ứng “*Tháng thanh niên*”, chiến dịch “*Mùa hè tình nguyện*”, “*Tiếp sức mùa thi*” với sự tham gia của trên 7,5 vạn lượt thanh niên; các cơ sở Đoàn trong Thành phố có 68 công trình thanh niên, phần việc thanh niên trị giá trên 790 triệu đồng; triển khai và bán trên 190.000 vé xổ số do Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, Hội Khuyến học, Tỉnh Đoàn phát hành để gây quỹ xóa nhà dột nát cho hộ nghèo, xây dựng các công trình cho thiếu nhi, xây dựng quỹ khuyến học. Đến năm 2016, toàn Thành phố duy trì hiệu quả hoạt động của 38

đội thanh niên tình nguyện tại chỗ, 6 đội thanh niên tình nguyện tập trung thường xuyên tham gia giúp đỡ nhân dân tại các xã vùng sâu, vùng xa trong và ngoài tỉnh với 3.274 đoàn viên tham gia.

Trong suốt nhiệm kỳ, hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa”, “Uống nước nhớ nguồn” được đẩy mạnh, nổi bật là các hoạt động lao động tình nguyện để xây nhà tình nghĩa, trồng và chăm sóc các vườn cây tình nghĩa, tham gia xây dựng nhà đại đoàn kết, giúp đỡ các gia đình chính sách, gia đình có công với cách mạng, các gia đình hoàn cảnh khó khăn. Thành Đoàn thường xuyên tổ chức các cuộc vận động “Ngày tiết kiệm”, “Tháng tiết kiệm”, xây dựng quỹ “Vì người nghèo”, ủng hộ đồng bào bị thiên tai, lũ lụt, hạn hán như ủng hộ nạn nhân sóng thần ở khu vực Nam Á, nạn nhân bão Chan Chu... với tổng trị giá trên 800 triệu đồng và hàng vạn ngày công lao động. Chỉ tính riêng từ năm 2005 đến 2007, Thành Đoàn phối hợp với Viện Huyết học truyền máu Trung ương tổ chức 8 đợt hiến máu nhân đạo với hơn 2.000 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia, thu được hơn 900 đơn vị máu.

Thực hiện Nghị quyết liên tịch số 02 giữa Trung ương Đoàn và Bộ Công an về “Phòng ngừa ngăn chặn tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh, thiếu nhi”, hằng năm, 100% các cơ sở Đoàn trong Thành phố tổ chức các hoạt động tuyên truyền phòng chống tệ nạn xã hội, phòng tránh HIV/AIDS, giữ gìn trật tự an toàn giao thông cho đoàn viên, thanh niên. Trong 5 năm, thành lập và duy trì hoạt động của 54 đội “Thanh niên xung kích an ninh” và “Đội cờ đỏ”; 37 đội “Thanh niên tình nguyện giữ gìn trật tự an toàn giao thông”;

4 đội “*Tuyên truyền thanh niên về an toàn giao thông*”¹ phối hợp với các ngành chức năng thường xuyên kiểm tra, xử lý kịp thời các trường hợp vi phạm luật giao thông.

Công tác giáo dục pháp luật, ý thức công dân và ý thức cảnh giác cách mạng cho đoàn viên, thanh niên có nhiều đổi mới. Các cấp bộ Đoàn đã tổ chức diễn đàn về khai thác và sử dụng thông tin trên mạng Internet, giới thiệu các trang Web lành mạnh, định hướng cho đoàn viên thanh niên trong việc khai thác và sử dụng các thông tin trên mạng. Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn còn tổ chức hội thi tuyên truyền về “*Luật Bảo vệ môi trường*”, “*Luật Phòng, chống ma túy*”, “*Luật Bảo vệ rừng*”; tổ chức cấp phát tờ rơi tuyên truyền về “*Luật Giao thông đường bộ*”... Những hoạt động đó đã góp phần tích cực vào việc định hướng lối sống, nếp sống và xây dựng đời sống văn hoá tinh thần lành mạnh trong đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên.

Tuy nhiên, công tác giáo dục đạo đức, ý thức chấp hành pháp luật cho đoàn viên, thanh niên vẫn còn những hạn chế. Một bộ phận trong thanh niên thiếu ý thức tu dưỡng, rèn luyện, ham chơi, thích đua đòi, hưởng thụ và sa vào các tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật. Số lượng thanh niên nghiện ma túy ở thành phố lúc này đông nhất tỉnh.

Phong trào thi đua “*Giành ba đỉnh cao quyết thắng*” trong thanh niên quân đội, phong trào “*Hai thi đua, hai tình nguyện thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy*”, cuộc vận động “*Xây dựng lực lượng Công an nhân dân vì nước quên thân, vì dân phục vụ*” trong thanh niên công an tiếp tục được triển khai nghiêm túc, khẳng định vai trò xung kích của tuổi trẻ lực

¹ 4 đội tại phường Trung Thành, Gia Sàng, Quang Trung, Quan Triều.

lượng vũ trang trong bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh, trật tự an toàn xã hội. Trong năm 2005, đoàn viên, thanh niên quân đội phối hợp với tổ chức đoàn địa phương thực hiện tốt phong trào “Ngày thứ 7 tình nguyện”, “Xung phong, tình nguyện đảm nhận công tác chuyên môn, tăng cường cho lực lượng chiến đấu, hướng về cơ sở trong thanh niên quân đội”. Chỉ tính riêng phong trào “Ngày thứ 7 tình nguyện” đoàn viên, thanh niên trong và ngoài quân đội đã phối hợp tổ chức được 300 đợt tình nguyện với hơn 10.000 đoàn viên, thanh niên tham gia. Kết quả trong hoạt động của thanh niên quân đội phối hợp với thanh niên địa phương trong năm 2005 là thực hiện hiệu quả phong trào “Đi tìm địa chỉ tình nghĩa”, thăm tặng quà cho 125 gia đình chính sách, giúp đỡ nhân dân làm đường, tu bổ kênh mương nội đồng, đỡ đầu 27 em thiếu nhi... Đến năm 2005, Thành đoàn Thái Nguyên đã thành lập 26 đội thanh niên tình nguyện phòng chống tệ nạn xã hội với 312 đoàn viên, thanh niên tham gia hoạt động thường xuyên nhằm ngăn chặn các loại hình tội phạm và tệ nạn xã hội, nhất là tệ nạn ma túy trên địa bàn Thành phố¹.

Các hoạt động giao lưu, kết nghĩa giữa các cơ sở Đoàn của Thành phố với các đơn vị bộ đội tiếp tục được duy trì và phát huy có hiệu quả với nhiều hoạt động phong phú, bổ ích, góp phần thực hiện tốt công tác hậu phương quân đội; tình đoàn kết quân dân ngày càng được tăng cường. Từ năm 2002 đến 2006, trong Thành phố có 15 Chi đoàn và đoàn cơ sở, 32 liên đội kết nghĩa với đơn vị quân đội trong

¹ Báo cáo số 362/BC-TĐ công tác phối hợp giữa thanh niên địa phương và thanh niên quân đội năm 2005, ngày 8/11/2005, tr.2-3.

và ngoài tỉnh. Hàng năm, các cơ sở Đoàn, Đội Thành phố đều triển khai có hiệu quả cuộc vận động *“Nghĩa tình biên giới hải đảo”*, tăng cường kết nghĩa, giao lưu, tặng quà thanh niên, thi đấu các huyện biên giới, miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo.

Phong trào *“Khoẻ để lập nghiệp, giữ nước”* được đẩy mạnh thông qua các giải thể thao từ cơ sở đến Thành phố nhân các ngày lễ, ngày kỷ niệm lớn; các câu lạc bộ thể dục thẩm mỹ, thể hình trong thanh niên phát triển mạnh. Trong nhiệm kỳ, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức 794 giải thi đấu thể thao từ cấp cơ sở tới Thành phố như: Giải Việt dã Tiền phong, đua xe đạp, giải cầu lông, bóng đá, bơi lội thu hút hàng nghìn đoàn viên thanh, thiếu nhi tham gia. Chỉ trong năm 2006, Ban Thường vụ Thành Đoàn phối hợp với Trung tâm văn hóa thông tin thể thao Thành phố tổ chức giải Việt dã Tiền phong với 600 vận động viên từ 28 đơn vị tham gia; tổ chức 4 giải cầu lông với sự tham gia của 300 đoàn viên, thanh niên. Tại các cơ sở đoàn, đội đã diễn ra 128 giải thi đấu thể thao, thu hút 3.784 đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia.

Quán triệt Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VII với phương châm: *“Chất lượng cơ sở là trọng tâm, cán bộ là then chốt, đoàn kết tập hợp thanh niên là nhiệm vụ hàng đầu”* và thực hiện các Nghị quyết số 07-NQ/TW, số 02-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (Khóa VII) về *“Củng cố nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn, trọng tâm là củng cố xây dựng Đoàn ở địa bàn dân cư”*, *“Xây dựng tổ chức đoàn, hội trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh”*, Ban Thường vụ Thành Đoàn luôn chăm lo, bồi

duỡng phát triển đoàn viên mới, triển khai thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên, nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đoàn. Đến tháng 10/2004, toàn thành phố có 12.645 đoàn viên. Sinh hoạt ở 74 tổ chức cơ sở Đoàn, trong đó có tới 70 cơ sở Đoàn vững mạnh và vững mạnh xuất sắc.

Việc tham mưu lựa chọn, bồi dưỡng và công tác quy hoạch cán bộ Đoàn được thực hiện khoa học, khách quan. Ngày càng nhiều cán bộ Đoàn trưởng thành chuyển sang công tác Đảng, chính quyền; cũng từ đó đội ngũ cán bộ Đoàn cơ sở được kiện toàn toàn thể hướng ngày càng chuẩn hóa, trẻ hóa đội ngũ cán bộ. Trong nhiệm kỳ, mỗi năm có từ 400 đến 800 cán bộ Đoàn được tập huấn cấp thành phố, cấp tỉnh và có từ 1.000 đến 1.500 đồng chí được tập huấn ở cấp cơ sở.

Công tác tập hợp, đoàn kết thanh niên xây dựng Hội Liên hiệp thanh niên được tổ chức Đoàn chú trọng thực hiện. Qua đại hội Hội Liên hiệp thanh niên thành phố Thái Nguyên lần thứ II (nhiệm kỳ 2004 - 2009), đã có 26 ủy ban Hội cấp phường, xã; 492 chi hội với trên 28.000 hội viên.

Công tác Đoàn tham gia xây dựng Đảng được tập trung chủ yếu vào thực hiện cuộc vận động "*Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam*". Năm 2005, Thành Đoàn đã tham mưu với Thành ủy ra nghị quyết chuyên đề về thanh niên và công tác thanh niên. Từ năm 2002 đến 2007, Thành Đoàn phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng Chính trị Thành phố tổ chức 5 lớp bồi dưỡng đối tượng kết nạp Đảng cho đoàn viên ưu tú vào mỗi dịp 26/3 hàng năm. Từ năm 2002 đến 2007, toàn Thành phố có 1.474 đoàn viên ưu tú được học qua lớp bồi

dưỡng kết nạp Đảng (đạt 147,4% chỉ tiêu Đại hội Đoàn Thành phố khóa XIII đã đề ra), trong đó có 650 đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng Cộng sản Việt Nam.

Trong nhiệm kỳ 2002 - 2007, công tác phụ trách Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh là một trong những thành công và là thế mạnh nổi bật của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên. Các cơ sở Đoàn trong Thành phố thực hiện tốt vai trò tham mưu cho cấp ủy tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cho hoạt động Đội; đưa các công trình công cộng, nhà văn hóa, khu vui chơi giải trí phục vụ cho hoạt động của trẻ em... Các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về trẻ em đã thực sự đi vào cuộc sống, tạo nên những chuyển biến rõ rệt trong nhận thức và hành động của toàn xã hội. Trong nhiệm kỳ này, Thành Đoàn tổ chức được 10 lớp tập huấn cấp thành phố cho 1.562 cán bộ phụ trách đội; tổ chức được 430 lớp tập huấn cấp cơ sở cho 7.824 đồng chí phụ trách đội. Hội thi "Giáo viên phụ trách đội giỏi", liên hoan "Búp sen hồng", hội thi "Những búp măng xinh và liên hoan các Đội tuyên truyền măng non", "Chỉ huy đội giỏi", "An toàn cho trẻ", "Tiếng hát hoa phượng đỏ", ngày hội "Vui tết trung thu, thi đèn sáng tạo" được tổ chức thành công từ các cơ sở đến cấp thành phố, thực sự hấp dẫn và được đông đảo các em đội viên, thiếu nhi hưởng ứng. Từ năm 2002 đến năm 2006, toàn Thành phố có 14.563 nhi đồng được kết nạp vào Đội, 9.548 đội viên lớn tuổi được kết nạp vào Đoàn. Với những thành tích đạt được, trong 5 năm liên tục, công tác Đội và phong trào thiếu nhi thành phố Thái Nguyên luôn được xếp loại vững mạnh xuất sắc cấp tỉnh.

Trong không khí thi đua sôi nổi của tuổi trẻ Thành phố hướng tới Đại hội đại biểu Đoàn thành phố lần thứ XIV, nhân kỷ niệm 77 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2/1930 - 3/2/2007), Thành Đoàn đã chỉ đạo đồng loạt các cơ sở Đoàn tổ chức liên hoan nghệ thuật, vũ quốc tế với chủ đề “*Mừng Đảng, mừng Xuân, mừng đất nước đổi mới*”, tạo ra một đợt sinh hoạt tập thể và thi đua sôi nổi trong thanh niên với sự tham gia của hàng vạn đoàn viên, thanh thiếu nhi thành phố.

III. Đẩy mạnh thực hiện phong trào thi đua “*Năm xung kích phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ Tổ quốc*” và “*Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*” (2007 - 2012)

Trong hai ngày 8 và 9/4/2007, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XIV (nhiệm kỳ 2007 - 2012) được tổ chức tại Hội trường tầng II, Ủy ban nhân dân thành phố Thái Nguyên. Đại hội đã bầu Ban Chấp hành Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIV, gồm 27 đồng chí ủy viên. Ban Chấp hành bầu ra Ban Thường vụ gồm 9 đồng chí; đồng chí Nguyễn Đắc Tuyên được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn, đồng chí Nguyễn Đức Minh được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIV¹.

¹ Trong nhiệm kỳ này, Thành Đoàn có nhiều sự thay đổi cán bộ chủ chốt. Tháng 1/2008, đồng chí Ngô Thủy được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 5/2008, đồng chí Nguyễn Đức Minh chuyển công tác làm Trưởng phòng tổ chức cơ sở đảng, Ban Tổ chức Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương. Tháng 12/2008, đồng chí Nguyễn Thị Linh được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 6/2009, đồng chí Nguyễn Đắc Tuyên chuyển công tác làm Bí thư Đảng ủy phường Quan Triều. Tháng 9/2009 đồng chí Ngô Thủy được bầu bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn. Tháng 1/2012, đồng chí Nguyễn Huy Hòa được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Thành Đoàn.

Đại hội đánh giá tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi khóa XIII (nhiệm kỳ 2002 - 2007), đồng thời đề ra chương trình công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên nhiệm kỳ 2007 - 2012, với mục tiêu tổng quát là: *“Chăm lo, bồi dưỡng giáo dục thanh niên về lí tưởng, đạo đức cách mạng, về trình độ học vấn, nghề nghiệp, về thể chất đáp ứng yêu cầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Tạo ra những chuyển biến mạnh mẽ, sâu sắc, bền vững trên mọi mặt hoạt động của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, phát huy tiềm năng to lớn của thanh niên trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội; góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ XV¹”*. Để thực hiện mục tiêu đó, công tác Đoàn và phong trào thanh, thiếu nhi thành phố Thái Nguyên tập trung chủ yếu thực hiện hai phong trào *“Năm xung kích phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ Tổ quốc”* và *“Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp²”*.

¹ Thành ủy Thái Nguyên: Nghị quyết của Ban Thường vụ Thành ủy *“Về tăng cường lãnh đạo thanh niên giai đoạn 2006 - 2010”*, ngày 12/3/2007, tr.2.

² Năm xung kích: *Xung kích lao động sáng tạo và phát triển kinh tế - xã hội; Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội; Xung kích thực hiện cải cách hành chính; Xung kích trong hội nhập kinh tế quốc tế.*

Bốn đồng hành: *Đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ, phân đấu phần lớn thanh niên hoàn thành chương trình giáo dục phổ cập, được đào tạo nghề, trang bị kỹ năng nghề nghiệp khi tham gia lực lượng lao động; Đồng hành với thanh niên trong khởi nghiệp và lập nghiệp, giúp thanh niên định hướng nghề nghiệp và lựa chọn nghề đúng đắn, tự tin tham gia phát triển sản xuất kinh doanh; Đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khoẻ thể chất và đời sống văn hoá tinh thần, góp phần định hướng và xây dựng lối sống, nếp sống lành mạnh cho thanh niên; Đồng hành với thanh niên trong việc nâng cao kiến thức và kỹ năng xã hội, góp phần bồi dưỡng kỹ năng sống, kỹ năng hoạt động tập thể, kỹ năng ứng xử văn hoá, kỹ năng hội nhập cho thanh niên.*

Thực hiện Nghị quyết Đại hội, các cơ sở Đoàn tích cực đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ, không ngừng đổi mới về nội dung và hình thức hoạt động phù hợp với các đối tượng thanh, thiếu nhi. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn tổ chức được 1.188 lớp học lý luận chính trị, nghị quyết của Đảng, Đoàn, học tập tư tưởng Hồ Chí Minh với sự tham gia của 386.224 lượt cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Nét nổi bật trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng giai đoạn này là việc tổ chức Đoàn sôi nổi tham gia đóng góp ý kiến vào văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII và Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ XV, Đại hội các chi, đảng bộ với hàng chục nghìn ý kiến tham gia góp ý. Thông qua các chương trình hành động thiết thực, các đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trên đã góp phần nâng cao nhận thức chính trị cho đoàn viên, thanh niên.

Thực hiện cuộc vận động *“Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác”*, từ năm 2007 đến năm 2011, Ban Thường vụ Thành Đoàn hướng dẫn các cơ sở tổ chức nhiều hình thức sinh hoạt phong phú như: Xếp, tọa đàm, trao đổi các tác phẩm văn học, nghệ thuật về Bác; tổ chức hội thi, cuộc thi tìm hiểu về *“Tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”* thu hút 82.003 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Các cơ sở đoàn trong toàn thành phố đã xây dựng được 242 tủ sách *“Học tập và làm theo lời Bác”*; 406 tập thể Chi đoàn và 35.226 đoàn viên, thanh niên được tặng danh hiệu *“Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác”*; 3.334 Chi đoàn có *“Nhật ký làm theo lời Bác”*.

Công tác giáo dục truyền thống luôn được các cơ sở Đoàn thực hiện hiệu quả, bằng những hình thức đa dạng và phong phú như tổ chức mít tinh, gặp mặt các nhân chứng lịch sử, diễn đàn “*Thanh niên với Đảng, Đảng với thanh niên*”, sinh hoạt chính trị “*Tuổi trẻ với tư tưởng Hồ Chí Minh*”, thu hút sự tham gia của 131.630 lượt đoàn viên, thanh niên. Hưởng ứng cuộc thi tìm hiểu “*80 năm truyền thống vẻ vang của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*”, “*Lịch sử đất và người Thái Nguyên*”, Thành Đoàn triển khai sâu rộng tới các cơ sở Đoàn với 387.659 bài dự thi, trong đó nhiều cá nhân và tập thể đạt giải cao cấp tỉnh và toàn quốc. Bên cạnh đó, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, thăm, tặng quà gia đình chính sách, gia đình thương binh liệt sỹ, mẹ Việt Nam anh hùng được các cơ sở Đoàn toàn thành phố triển khai thực hiện sôi nổi và hiệu quả.

Đặc biệt, từ ngày 17 đến ngày 19/10/2007, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tổ chức Hội trại Thanh niên chào mừng 45 năm Ngày thành lập thành phố Thái Nguyên. Gần 5.000 đoàn viên, thanh niên đến từ 45 cơ sở Đoàn trong toàn Thành phố tham dự. Hội trại diễn ra sôi nổi với nhiều hoạt động phong phú, được tổ chức rất thành công như: Thi sáng tạo với chủ đề “*Mừng thành phố 45 mùa hoa*”; Thi cắm hoa nghệ thuật; biểu diễn văn nghệ; dạ hội thanh niên; trò chơi tập thể... Đặc biệt, các cơ sở đã mang đến hội trại 45 trại sáng tạo, được thiếp kế và trang trí công phu, sắc màu rực rỡ, được đông đảo nhân dân và du khách khâm phục. Hội trại được tổ chức thành công, an toàn tuyệt đối, có ý nghĩa giáo dục cao, được các cấp bộ Đoàn và đông đảo thanh niên nhiệt tình hưởng ứng.

Cùng với đó, công tác giáo dục ý thức pháp luật, đạo đức, lối sống cho thanh niên được Thành Đoàn triển khai với cách làm mới là kết hợp giữa tuyên truyền miệng với các hình thức sân khấu hóa đã thực sự cuốn hút đoàn viên, thanh niên tham gia. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn tổ chức 189 đợt tuyên truyền về Luật giao thông đường bộ cho 103.675 đoàn viên, thanh niên; các cơ sở Đoàn đã thành lập và duy trì hoạt động của 309 đội "*Thanh niên xung kích an ninh*", "*Thanh niên tình nguyện phòng chống ma túy*" với sự tham gia của 3.079 đoàn viên, thanh niên. Các hội thi văn nghệ quần chúng được diễn ra sôi nổi như "*Tiếng hát hoa phượng đỏ*" và "*Tìm hiểu luật giao thông đường bộ, luật phòng chống ma túy*", "*Đội tuyên truyền thanh niên về an toàn giao thông và văn hóa giao thông*"; các lớp học tập pháp luật cùng các diễn đàn "*Tuổi trẻ sống đẹp, sống có ích*", "*Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác*" ... được tổ chức từ cấp thành phố đến cơ sở đã thu hút hàng vạn lượt thanh, thiếu nhi tham gia.

Các phong trào văn hóa, văn nghệ được duy trì thường xuyên và phát triển mạnh trong thanh niên như tổ chức hội thi "*Cán bộ Đoàn giỏi và tuyên truyền viên giỏi về tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*", liên hoan văn nghệ - vũ quốc tế "*Dâng Đảng tiếng hát niềm tin*", "*Mừng Đoàn ta 80 mùa xuân*", hội trại thanh niên chào mừng 45 năm thành lập thành phố Thái Nguyên (19/10/1962 - 19/10/2007), liên hoan nghệ thuật học sinh, sinh viên... đã tạo ra môi trường sinh hoạt lành mạnh cho đoàn viên, thanh niên phát huy được vai trò của thế hệ trẻ trong xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc ở cơ sở.

Trong giai đoạn này, phong trào “*Năm xung kích phát triển kinh tế và bảo vệ Tổ quốc*” được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố triển khai sâu rộng, nhất là các hoạt động “*Tuổi trẻ sáng tạo*” được thực hiện sôi nổi tại 100% cơ sở Đoàn. Trong nhiệm kỳ, tuổi trẻ Thành phố đã có hàng trăm đề tài và sáng kiến kinh nghiệm trong học tập, lao động, nghiên cứu khoa học, trong đó có 32 đề tài xuất sắc tham gia giải thưởng “*Sáng tạo trẻ*” ở cấp Trung ương và cấp tỉnh (kết quả có 2 đề tài giải nhất cấp quốc gia; 4 đề tài đạt giải nhất cấp tỉnh; 5 đề tài đạt giải nhì; 7 đề tài đạt giải ba; 8 đề tài đạt giải khuyến khích cấp tỉnh). Từ năm 2007 đến năm 2011, các cơ sở Đoàn trong Thành phố đã duy trì 34 tổ hợp tác kinh tế thanh niên, thu hút 364 thanh niên tham gia; 62 mô hình trang trại trẻ, giải quyết việc làm cho 328 thanh niên; thực hiện 53 công trình, phần việc thanh niên cấp thành phố và 433 công trình, phần việc ở cơ sở thu hút 187.525 lượt thanh niên tham gia, tổng trị giá hàng tỷ đồng.

Phong trào “*Thanh niên xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng*” đã trở thành việc làm thường xuyên, là một nét đẹp trong đời sống của đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên. Ngoài việc đoàn viên, thanh niên tham gia tình nguyện tại chỗ như (tổ chức các đợt ra quân vệ sinh môi trường; tiếp sức mùa thi...), một nét mới trong hoạt động “*Thanh niên tình nguyện*” là đoàn viên, thanh niên Thành phố tích cực hưởng ứng phong trào xây dựng nông thôn mới, giúp đỡ các xã khó khăn trên địa bàn Tỉnh. Từ năm 2007 đến năm 2012, Thành Đoàn đã tổ chức 4 đợt thanh niên tình nguyện ở 18 xã khó khăn của các huyện

Định Hóa, Võ Nhai, Phú Bình, Đồng Hỷ và xã Phúc Trìu (thành phố Thái Nguyên), với nhiều nội dung thiết thực, hiệu quả như: Tham gia lao động vệ sinh môi trường, làm đường giao thông; tổ chức khám chữa bệnh, phát thuốc miễn phí cho gia đình chính sách; thăm hỏi, tặng quà cho các gia đình chính sách, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn; tổ chức giao lưu văn nghệ, thể thao; tổ chức sinh hoạt hè cho các em thiếu nhi địa phương... với tổng số hơn 500 ngày công lao động tình nguyện, kinh phí đầu tư cho các chi phí dịch vụ tình nguyện hơn 500 triệu đồng.

Các hoạt động “Uống nước nhớ nguồn”, “đền ơn đáp nghĩa” và công tác nhân đạo, từ thiện tiếp tục được các cơ sở Đoàn, Đội trên địa bàn thành phố tích cực triển khai. Một mới của phong trào trong giai đoạn này là việc tổ chức đồng loạt chương trình “Lễ thắp nến tri ân” tại Nghĩa trang liệt sỹ Dốc Lim và tất cả Đài tưởng niệm liệt sỹ ở các xã, phường vào dịp Ngày Thương binh liệt sỹ 27/7 hằng năm đã tạo nên ấn tượng tốt đẹp trong toàn xã hội. Trong nhiệm kỳ, các cấp bộ Đoàn trong thành phố đã tổ chức giúp đỡ, tặng quà 210 gia đình chính sách, trị giá 218,6 triệu đồng. Thành Đoàn đã hỗ trợ 80 triệu đồng để xây dựng 4 nhà tình nghĩa tặng cựu thanh niên xung phong có hoàn cảnh khó khăn, đó là gia đình bác Nguyễn Thị Tươi ở phường Quang Trung, Lê Thị Viện ở phường Tích Lương, Trần Văn Hải ở phường Tân Thành, Lương Thị Chi ở xã Phúc Trìu¹; tổ chức 15 đợt hiến máu nhân đạo có 18.717 đoàn viên, thanh niên tình nguyện hiến 6.396 đơn vị máu.

¹ Nguồn tư liệu do Hội Cựu thanh niên xung phong thành phố Thái Nguyên cung cấp.

Thành lập được 166 đội thanh niên tình nguyện tiếp sức mùa thi với sự tham gia của 1.400 đoàn viên, thanh niên; tuyên truyền vận động đoàn viên, thanh niên mua 116.792 vé xổ số, 608.065 gói tằm nhân đạo.

Các hoạt động thanh niên xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; các phong trào “*Thanh niên Quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh bộ đội cụ Hồ*” và phong trào “*Tuổi trẻ Công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy*” được các cấp bộ Đoàn thực hiện thường xuyên, hiệu quả. Đặc biệt, Thành Đoàn phối hợp với Ban Chỉ huy quân sự thành phố Thái Nguyên làm tốt công tác giao lưu, gặp mặt động viên 1.135 đoàn viên, thanh niên trước khi lên đường nhập ngũ, hoạt động này đã tạo ra bầu không khí hứng khởi, nâng cao nhận thức cho đoàn viên, thanh niên về vai trò và trách nhiệm của mình trong việc bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn tích cực triển khai thực hiện Đề án “*Phòng chống ma túy*” trong đoàn viên, thanh niên; các đội hình thanh niên xung kích an ninh ở các cơ sở Đoàn tiếp tục được duy trì và đẩy mạnh.

Thực hiện cuộc vận động “*Nghĩa tình biên giới hải đảo - Vì Trường Sa thân yêu*” do Trung ương Đoàn phát động, các cơ sở Đoàn, Hội, Đội của Thành phố đã ủng hộ 300 triệu đồng để xây dựng quỹ “*Nghĩa tình biên giới hải đảo*” và chương trình “*Góp đá xây Trường Sa*”; tổ chức thăm, động viên các gia đình chiến sỹ đang làm nhiệm vụ ngoài đảo xa. Qua những hoạt động trên, góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ chiến sỹ, nâng cao tình đoàn kết gắn bó quân - dân, góp phần giáo dục ý thức, tinh thần

trách nhiệm và phát huy vai trò của tuổi trẻ Thành phố tham gia bảo vệ độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

Đặc biệt, vào tháng 7/2007, Đoàn công tác tuổi trẻ Thành phố do đồng chí Nguyễn Đức Tuyển - Bí thư Thành Đoàn làm trưởng đoàn đã lên thăm, tổ chức kết nghĩa giữa Ban Thường vụ Thành đoàn Thái Nguyên và Đồn biên phòng Lãng Yên (nay là Đồn Biên phòng 108 Ngọc Chung), huyện Trùng Khánh, tỉnh Cao Bằng. Cũng trong dịp này, Thành Đoàn tặng 1.000 quyển vở cho các em thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn ở huyện Trùng Khánh và tặng quà cho cán bộ, chiến sỹ Đồn biên phòng Lãng Yên trị giá trên 12 triệu đồng. Với việc làm ý nghĩa này, Thành Đoàn Thái Nguyên là đơn vị đầu tiên trong các đơn vị trực thuộc Tỉnh Đoàn Thái Nguyên tổ chức được lễ kết nghĩa và ký giao ước thi đua với đồn biên phòng. Đến năm 2012, Thành Đoàn tiếp tục lên thăm, giao lưu văn nghệ và tặng quà các chiến sỹ Đồn biên phòng Ngọc Chung và đến thăm Đồn biên phòng Tổng Cột, Nậm Nhũng (tỉnh Cao Bằng). Từ đó đến nay, hai đơn vị vẫn thường xuyên tổ chức giao lưu, gặp mặt và phối hợp tổ chức nhiều hoạt động ý nghĩa tại hai đơn vị.

Phong trào thanh niên xung kích thực hiện cải cách hành chính là một nét mới trong hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn đã tổ chức được 40 đợt tuyên truyền về cải cách hành chính, với 1.877 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia; tổ chức 17 lớp tập huấn về cải cách hành chính cho 1.180 đoàn viên là công chức, viên chức. Nổi bật nhất là các cơ sở đoàn đăng ký thực hiện 141 mô hình “Công sở văn minh”,

thu hút 2.144 đoàn viên, thanh niên tham gia; có 29 đề tài, sáng kiến kinh nghiệm cải cách hành chính được ứng dụng vào thực tiễn.

Cùng với phong trào “*Năm xung kích phát triển kinh tế và bảo vệ Tổ quốc*”, phong trào “*Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*¹” đã được các cấp bộ Đoàn Thành phố triển khai bằng nhiều giải pháp cụ thể, hành động thiết thực nhằm hỗ trợ đoàn viên thanh niên lập thân, lập nghiệp.

Từ năm 2007 đến năm 2012, các cấp bộ Đoàn trong thành phố xây dựng được các quỹ khuyến học, khuyến tài, hỗ trợ tài năng trẻ với tổng số tiền trên 1,6 tỉ đồng để trao thưởng cho 563 lượt đoàn viên, thanh niên có thành tích xuất sắc trong học tập, công tác, nghiên cứu khoa học; mở 85 lớp phổ cập tin học, ngoại ngữ, thu hút 3.583 đoàn viên, thanh niên tham gia. Trong nhiệm kỳ, đã có 12 sinh viên tiêu biểu của Thành phố được nhận giải thưởng Sao tháng Giêng, 14 học sinh tiêu biểu được nhận giải thưởng Lý Tự Trọng do Trung ương Đoàn trao tặng. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn tổ chức cho 21.500 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia “*Ngày hội tư vấn tuyển sinh*” do Tỉnh Đoàn Thái Nguyên tổ chức; phối hợp với Trung tâm giới thiệu việc làm Thành phố, công ty, doanh nghiệp tổ chức tư vấn, dạy nghề, giới thiệu việc làm cho 19.609 lượt đoàn viên, thanh niên.

Thực hiện phong trào “*Thanh niên nông thôn thi đua thực hiện 4 nội dung mới nâng cao hiệu quả sản xuất kinh*

¹ 4 đồng hành: *Đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp và việc làm; đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần; đồng hành với thanh niên phát triển kỹ năng xã hội.*

*doanh*¹”, từ năm 2011, Đoàn thanh niên Thành phố phối hợp với Phòng Kinh tế Thành phố thực hiện các mô hình trồng trọt, chăn nuôi hiệu quả và an toàn cho đoàn viên, thanh niên nông thôn; tổ chức 03 lớp tập huấn phòng trừ dịch bệnh cho lúa, gia súc, gia cầm với sự tham gia của hơn 200 đoàn viên, thanh niên; Thành Đoàn phối hợp với Trung tâm Dạy nghề Thành phố tổ chức dạy nghề và giải quyết việc làm (sửa chữa máy nông nghiệp, công nghiệp, điện tử...) cho gần 1.000 đoàn viên, thanh niên; tích cực phối hợp với Phòng Kinh tế tổ chức tuyên truyền cho đoàn viên, thanh niên, nhân dân những kiến thức về xây dựng nông thôn mới, vai trò của các cơ quan, tổ chức và người dân trong xây dựng nông thôn mới thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2011 - 2015 cho 9 xã, thu hút trên 1.000 người tham gia.

Các hoạt động đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên được các cơ sở Đoàn tổ chức thường xuyên thông qua việc tổ chức hàng trăm giải thể thao (thi đấu bóng đá, bóng chuyền, đá cầu, bơi lội, cầu lông, bóng bàn)... Hàng năm, Thành Đoàn phối hợp với Trung tâm Văn hóa Thông tin và Thể thao thành phố tổ chức ngày hội thanh niên khỏe, Giải việt dã Tiền phong, mỗi lần thu hút hơn 2.000 đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân tham gia.

Cùng với sự phát triển các phong trào thanh niên, số lượng và chất lượng đoàn viên Thành phố không ngừng tăng lên. Trong nhiệm kỳ đã kết nạp được 15.749 đoàn

¹ 4 nội dung mới: Kỹ thuật mới; ngành nghề mới; mô hình mới; thị trường mới.

viên mới (chỉ tiêu 12.000 đoàn viên), đạt 131,2%, nâng tổng số đoàn viên lên 35.212 đồng chí, tăng 52,1% so với đầu nhiệm kỳ (chỉ tiêu 23.148 đoàn viên). Đồng thời, thành lập 8 tổ chức Đoàn trong các doanh nghiệp trẻ ngoài quốc doanh với trên 890 đoàn viên.

Công tác kiểm tra, giám sát của Đoàn được coi trọng, tập trung kiểm tra việc thực hiện Điều lệ và các nghị quyết của Đoàn. Từ năm 2007 đến năm 2012, Thành Đoàn tổ chức được 21 đợt kiểm tra định kỳ, 30 đợt kiểm tra đột xuất và thanh tra chuyên đề, 261 lượt cơ sở Đoàn, Đội được kiểm tra, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động của Đoàn và xây dựng tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh.

Trong nhiệm kỳ, hoạt động của Hội Liên hiệp Thanh niên, Hội Sinh viên được củng cố và hoạt động càng hiệu quả. Từ sau Đại hội Hội Liên hiệp Thanh niên thành phố Thái Nguyên lần thứ III (nhiệm kỳ 2009 - 2014), đến năm 2012, toàn Thành phố có 28 Ủy ban Hội cấp phường, xã được thành lập với 499 chi hội trên 30.000 hội viên; thành lập 2 Hội sinh viên trong các trường cao đẳng và trung cấp chuyên nghiệp.

Cuộc vận động “Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam” được triển khai sâu rộng trong các cấp bộ Đoàn toàn Thành phố. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn đã phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng Chính trị Thành phố mở 6 lớp bồi dưỡng Đối tượng kết nạp Đảng cho hơn 450 đoàn viên ưu tú; các cơ sở đoàn trong thành phố giới thiệu cho Đảng 3.242 đoàn viên ưu tú, (đạt 185,3% so với chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đoàn Thành phố khóa XIV đưa ra), trong đó 1.075 đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng

Cộng sản Việt Nam (đạt 107.5% so với chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đoàn Thành phố khóa XIV đời).

Từ năm 2007 đến năm 2012, công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng và phụ trách Đội thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh luôn được các cấp bộ Đoàn quan tâm và tổ chức triển khai có hiệu quả. Thành Đoàn đã phối hợp chặt chẽ với các phòng, ban, ngành, đoàn thể để tạo mọi điều kiện cho thiếu niên, nhi đồng học tập, vui chơi và phát triển toàn diện. Thiếu nhi Thành phố được tham gia nhiều hoạt động bổ ích do các cấp bộ Đoàn tổ chức như: Hội thi “*Tiếng hát hoa phượng đỏ*”, “*Chúng em với công tác bảo vệ môi trường*”, “*Hà Nội trong trái tim em*”, “*Hè vui nhớ Bác*”, ngày hội “*Vui Tết Trung thu - Thi đèn sáng tạo*”. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn phối hợp với Phòng Giáo dục và Đào tạo Thành phố tổ chức 60 lớp tập huấn cho 4.786 cán bộ tổng phụ trách đội, cán bộ phụ trách đội¹. Cuộc vận động “*Vi đàn em thân yêu*” được các cấp bộ Đoàn triển khai thông qua những việc làm thiết thực như xây dựng 247 công trình cho thiếu nhi; giúp đỡ 3.408 trẻ em có hoàn cảnh khó khăn; tổ chức 269 hội thi tìm hiểu, kể chuyện Bác Hồ cho thiếu niên, nhi đồng.

Từ các chương trình hoạt động Đội thành phố, hàng năm có trên 98% thiếu nhi được tham gia các hoạt động, 100% các liên đội đạt liên đội mạnh, 95% thiếu nhi đạt danh hiệu cháu ngoan Bác Hồ. Trong nhiệm kỳ, có 11.182 nhi đồng được kết nạp vào Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, 9.990 đội viên lớn được kết nạp đoàn. Liên tục trong 5

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Nghị quyết số 04-NQ/HNTW của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VII*, Hà Nội, ngày 14/1/1993.

năm, công tác Đội và phong trào thiếu nhi của Thành phố được xếp loại vững mạnh xuất sắc cấp tỉnh.

Với những thành tích đạt được trong nhiệm kỳ (2007 - 2012), Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên được Trung ương Đoàn tặng cờ “*Đơn vị xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cấp huyện 5 năm liền (2007 - 2011)*”.

IV- Công tác Đoàn và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên giai đoạn (2012 - 2017)

Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XV (nhiệm kỳ 2012 - 2017) được tiến hành từ ngày 15 đến 16/4/2012 tại Rạp Măng non Nhà Thiếu nhi Thái Nguyên. Tham dự đại hội có 197 đại biểu từ 83 cơ sở Đoàn trực thuộc thành phố, đại diện cho 35.000 đoàn viên trong toàn thành phố.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Thành Đoàn khóa XV gồm 33 đồng chí. Đồng chí Ngô Thủy được bầu trực tiếp làm Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Ban Chấp hành bầu ra Ban Thường vụ Thành Đoàn gồm 11 đồng chí; đồng chí Nguyễn Thị Linh và Nguyễn Huy Hòa được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn¹.

¹ Tháng 4/2013, đồng chí Nguyễn Thị Linh chuyển công tác mới làm Phó Chánh Văn phòng Hội đồng nhân dân thành phố Thái Nguyên. Tháng 6/2013, đồng chí Ngô Thủy chuyển công tác mới làm Bí thư Đảng ủy phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên. Tháng 7/2013, đồng chí Phạm Thị Thu Thủy được bầu giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên. Tháng 5/2014, đồng chí Mai Hải Trung và đồng chí Nguyễn Văn Thắng được bổ sung làm Phó Bí thư Thành Đoàn. Tháng 2/2016, đồng chí Nguyễn Huy Hòa chuyển sang làm Phó Trưởng Ban Dân vận Thành ủy Thái Nguyên. Tháng 6/2016, đồng chí Phạm Thị Thu Thủy chuyển công tác mới là Phó trưởng Ban Dân vận Tỉnh ủy Thái Nguyên. Tháng 9/2016, đồng chí Mai Hải Trung được bổ sung giữ chức vụ Bí thư Thành Đoàn. Tháng 10/2016, đồng chí Trịnh Thị Hoa được bầu làm Phó Bí thư Thành Đoàn.

Với tinh thần “Đoàn kết - Dân chủ - Sáng tạo - Đổi mới”, Đại hội tiến hành thảo luận, đánh giá kết quả công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên nhiệm kỳ 2007 - 2012; đề ra phương hướng công tác nhiệm kỳ 2012 - 2017, với mục tiêu tổng quát: “Tăng cường bồi dưỡng lý tưởng, đạo đức cách mạng, nâng cao bản lĩnh chính trị cho thanh, thiếu niên; xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp; nâng cao chất lượng tổ chức Đoàn, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên; tích cực tham gia xây dựng Đảng, chính quyền và các đoàn thể nhân dân, phấn đấu cùng đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Thành phố xây dựng thành phố Thái Nguyên ngày càng văn minh, hiện đại¹”. Để thực hiện mục tiêu, Đại hội đã đề ra khẩu hiệu hành động “Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên phát huy truyền thống anh hùng, thi đua học tập, lao động sáng tạo, xung kích, tình nguyện xây dựng Thành phố ngày càng văn minh, hiện đại”.

Ngay sau Đại hội, công tác giáo dục chính trị tư tưởng được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố tập trung chỉ đạo và triển khai thực hiện bằng nhiều hình thức và biện pháp sáng tạo, phù hợp với các đối tượng đoàn viên, thanh, thiếu nhi. Nội dung trọng tâm của công tác giáo dục chính trị tư tưởng của Đoàn trong giai đoạn này là học tập, quán triệt các Nghị quyết của Đảng, của Đoàn và chính sách, pháp luật của Nhà nước; học tập 6 bài học lý luận chính trị;

¹ Báo cáo của Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên tại Đại hội đại biểu lần thứ XV, nhiệm kỳ 2012 - 2017, tháng 4/2012, tr.13.

cung cấp thông tin, tình hình thời sự chính trị, đặc biệt là những sự kiện nổi bật trong nước và quốc tế.

Cùng với việc triển khai Nghị quyết Hội nghị lần thứ 3 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về *"Xây dựng giá trị, hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới"*; Chỉ thị số 01-CT/TWĐ của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về *"Tăng cường rèn luyện tác phong, lễ lối công tác của cán bộ Đoàn"*, Thành Đoàn đã tổ chức ký cam kết với 100% các cơ sở Đoàn và chỉ đạo 100% các cơ sở Đoàn tổ chức cho cán bộ đoàn viên, thanh niên đăng ký thực hiện những điều cán bộ Đoàn nên làm và không nên làm; tổ chức cho đoàn viên, thanh niên lấy ý kiến, góp ý vào dự thảo sửa đổi Hiến pháp năm 1992, Luật Đất đai (sửa đổi bổ sung năm 2013), Luật Dân sự (sửa đổi, bổ sung)...

Thiết thực chào mừng 50 năm Ngày thành lập thành phố Thái Nguyên, Thành Đoàn Thái Nguyên đã tổ chức nhiều hoạt động, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Ngày 30/9/2012, Thành Đoàn tổ chức *"Đêm hội trăng rằm"* tại sân khấu ngoài trời Bảo tàng Văn hóa các dân tộc Việt Nam. Hơn 1.000 em thiếu niên, nhi đồng trên địa bàn thành phố hào hứng tham gia trình diễn thời trang, văn nghệ, múa lân và phá cỗ Trung thu. Đêm hội càng thêm rực rỡ bởi sắc màu lung linh của 27 đèn sáng tạo tham gia dự thi với chủ đề *"Mừng Thành phố Thái Nguyên 50 mùa hoa"*. Kết thúc chương trình, ban tổ chức đã trao giải nhất đèn sáng tạo cho Đoàn phường Phan Đình Phùng và Đoàn xã Phúc Xuân.

Từ ngày 9/9/2012 đến ngày 15/10/2012 tại khu vực bờ đê sông Cầu, trên 1.500 đoàn viên, thanh niên thành phố

tham gia lao động dọn cỏ, rác thải, san lấp mặt bằng để trồng cây, gắn biển tên công trình thanh niên, biển tên “đoạn đường thanh niên tự quản về trật tự mỹ quan đô thị”, biển tên các công trình bảo vệ môi trường, bảo vệ dòng sông quê hương... Đây là các công trình thanh niên của tuổi trẻ thành phố chào mừng 50 năm ngày thành lập thành phố Thái Nguyên, trị giá 150 triệu đồng.

Trong 3 ngày, từ ngày 18 - 20/10/2012 tại đường Đội Cấn, Nha Trang, phường Trưng Vương, thành phố Thái Nguyên, Thành Đoàn Thái Nguyên đã tổ chức Hội trại thanh niên với chủ đề “*Mừng Thành phố 50 mùa hoa*”. Tham gia Hội trại có 50 trại đến từ các cơ sở Đoàn trực thuộc Thành Đoàn Thái Nguyên. Mỗi đơn vị mang đến hội trại một mô hình trại khác nhau nhưng đều thể hiện ý tưởng sáng tạo, hình thức đẹp, phong phú, có ý nghĩa phù hợp với chủ đề của hội trại. Các trại đều có bảng ảnh tuyên truyền, phản ánh các hoạt động Đoàn và phong trào thanh, thiếu nhi của địa phương, đơn vị... Tại hội trại, hơn 5.000 đoàn viên, thanh niên còn được tham gia vào các trò chơi dân gian, trò chơi vận động như kéo co, nhảy bao bố và thi cắm hoa nghệ thuật... Đồng thời, đoàn viên, thanh niên còn tổ chức các hoạt động tình nguyện, giao lưu văn nghệ sôi nổi trong suốt thời gian diễn ra hội trại, đã để lại ấn tượng tốt đẹp trong nhân dân và khách đến thăm thành phố.

Vào dịp này, Thành Đoàn còn tổ chức Cuộc thi viết tìm hiểu “*50 năm truyền thống lịch sử vẻ vang của thành phố Thái Nguyên anh hùng*” có 12.225 bài dự thi của các em đội viên, thiếu nhi trên địa bàn thành phố; phối hợp với Nhà thiếu nhi Thái Nguyên tổ chức triển lãm mỹ thuật

thiếu nhi *"Thành phố Thái Nguyên trong mắt trẻ thơ"*; tổ chức Liên hoan nghệ thuật quần chúng với chủ đề *"Hát mừng thành phố Thái Nguyên"*, có 33 tiết mục văn nghệ đặc sắc của 17 cơ sở đoàn các trường cao đẳng, trung học phổ thông trên địa bàn thành phố tham gia... đã tạo nên một đợt hoạt động, thi đua sôi nổi của tuổi trẻ thành phố chào mừng Thành phố tròn 50 mùa hoa.

Quán triệt nghị quyết Đại hội đề ra, các cơ sở Đoàn trong toàn Thành phố tích cực đẩy mạnh thực hiện phong trào *"Năm xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc"* và *"Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp"*.

Nét mới trong phong trào *"Thanh niên xung kích lao động phát triển kinh tế xã hội"* giai đoạn này, Thành Đoàn triển khai lồng ghép với chương trình hành động *"Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên chung tay xây dựng nông thôn mới"*. Các cấp bộ Đoàn đã đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về nông thôn mới thông qua các buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội, chi đội. Thành Đoàn đã hướng dẫn, hỗ trợ Đoàn các xã tham gia tích cực vào ba nhiệm vụ chính là: *Tham gia xây dựng hạ tầng và bảo vệ môi trường; đi đầu trong xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư; xung kích giữ gìn an ninh trật tự xã hội trên địa bàn*. Qua các hoạt động đó, tuổi trẻ thành phố đã đóng góp hàng chục ngàn công lao động cùng với 8/8 xã của thành phố hoàn thành xây dựng nông thôn mới vào năm 2016.

Thực hiện đề án *"Xây dựng 100 tuyến đường thấp sáng làng quê"* của Tỉnh Đoàn Thái Nguyên, Thành Đoàn đã cùng các cấp bộ Đoàn toàn thành phố tiến hành xây dựng 12

“Tuyến đường thấp sáng làng quê” tặng nhân dân 13 xóm, tổ thuộc 08 xã, phường trên địa bàn thành phố và tỉnh Thái Nguyên với tổng chiều dài 16km. Tham gia xây dựng có 300 lượt đoàn viên, thanh niên với 415 ngày công, tiền vật tư trị giá hơn 200 triệu đồng. Toàn thành phố thực hiện 1.435 công trình thanh niên cấp cơ sở, 2 công trình thanh niên cấp tỉnh, 1 công trình được công nhận công trình thanh niên cấp Trung ương. Xây dựng được 92 điểm vui chơi cấp cơ sở; 5 điểm vui chơi cấp huyện; 1 điểm vui chơi cấp thành phố; đổ 150m² sân bê tông; 0,5 km đường bê tông với trị giá trên 80 triệu đồng.

Từ năm 2012 đến tháng 5 năm 2017, phát huy tinh thần xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, vì an sinh xã hội, Thành Đoàn đã chỉ đạo các cơ sở Đoàn trong toàn Thành phố tổ chức hiệu quả vào các hoạt động tình nguyện, hướng tới cộng đồng, đảm bảo an sinh xã hội. Tiêu biểu là phong trào “Hiến máu tình nguyện - Ngày chủ nhật hồng” đã thu hút sự tham gia của 7.860 đoàn viên, thanh niên tình nguyện hiến máu nhân đạo với 6.714 đơn vị máu được hiến; Chiến dịch “Tiếp sức mùa thi” được Thành Đoàn tổ chức hàng năm, thu hút 1.680 đoàn viên, sinh viên tham gia, giúp đỡ gần 30.468 lượt thí sinh và người nhà thí sinh; huy động, hỗ trợ 3.460 suất ăn miễn phí, tìm kiếm 4.560 nhà trọ miễn phí, nhà trọ giá rẻ cho các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn... với tổng số nguồn lực huy động cho chương trình gần 200 triệu đồng. Điểm mới trong chiến dịch là đã thành lập và duy trì hoạt động thường xuyên 2 Đội x² tình nguyện miễn phí giúp đỡ thí sinh và người nhà thí sinh đến Thành phố dự thi...

Các cấp bộ Đoàn tổ chức 26 hoạt động tình nguyện ngoài tỉnh Thái Nguyên; 28 hoạt động tình nguyện trên địa bàn thành phố Thái Nguyên; 12 hoạt động tình nguyện tại các xã khó khăn trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên; tổ chức khám, tư vấn, phát thuốc miễn phí cho trên 3.500 đối tượng gia đình chính sách, hộ nghèo, học sinh có hoàn cảnh khó khăn; tặng 45 bộ máy tính, trên 5.000 suất học bổng, trên 1.000 áo ấm mới, trên 10.000 bộ quần áo, 10.000 vở viết, 570 cặp sách, 2.000 đồ dùng học tập...

Các hoạt động xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội được các cơ sở Đoàn tổ chức thường xuyên thông qua các hoạt động *“Thanh niên quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo xứng danh bộ đội Cụ Hồ”* trong thanh niên quân đội; *“Tuổi trẻ công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy - Xung kích, sáng tạo, tình nguyện lập công vì an ninh Tổ quốc”*; *“Tuổi trẻ công an nhân dân thực hiện nghiêm điều lệnh, điều lệ”* trong lực lượng thanh niên công an..

Thực hiện Hướng dẫn số 59/HD-TĐTN ngày 31/03/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Thái Nguyên về việc tuyên truyền và tổ chức các hoạt động kỷ niệm 60 năm chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ (7/5/1954 - 7/5/2014). Ban Thường vụ Thành Đoàn Thái Nguyên đã hướng dẫn các cơ sở Đoàn trực thuộc triển khai tuyên truyền sâu rộng về ý nghĩa lịch sử của chiến thắng Điện Biên Phủ, đồng thời tổ chức các hoạt động thiết thực nhằm tri ân gia đình liệt sỹ, các thương binh, cựu chiến binh, cựu thanh niên xung phong đã từng tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ.

Từ ngày 14 đến ngày 17/3/2014, Đoàn công tác của Thành Đoàn gồm 50 đồng chí cán bộ Đoàn Thành phố qua các thời kỳ đến thăm quan các điểm di tích lịch sử nơi diễn ra chiến dịch Điện Biên Phủ "*Lùng lẩy năm châu - Chấn động địa cầu*". Tối ngày 16/3, trên đài A1 lịch sử thuộc thành phố Điện Biên Phủ, Đoàn vinh dự được tham gia chương trình cầu truyền hình trực tiếp "*Hành trình âm vang Điện Biên*" ... Đoàn cũng đến thăm và tặng quà 10 cựu thanh niên xung phong, tặng quà học sinh nghèo, khám và phát thuốc miễn phí cho nhân dân xã Noong Luống thành phố Điện Biên, tỉnh Điện Biên.

Từ ngày 6 đến ngày 8/5/2014, Thành Đoàn Thái Nguyên đã cử đại biểu tham gia hành trình "*Âm vang Điện Biên, hào khí Trường Sa*", tặng 20 suất quà cho các gia đình Cựu chiến binh có hoàn cảnh khó khăn tại tỉnh Điện Biên với số tiền trên 10 triệu đồng.

Hưởng ứng cuộc vận động "*Vì nghĩa tình biên giới, hải đảo*" do Trung ương Đoàn phát động, từ năm 2012 đến năm 2017, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã tổ chức 11 chuyến thăm và tặng quà Chiến sỹ Đồn biên phòng, nhân dân tại xã Ngọc Chung huyện Trùng Khánh, Đồn biên phòng Cần Yên huyện Thông Nông tỉnh Cao Bằng. Tại các chương trình có tổ chức các hoạt động giao lưu văn nghệ, tặng quà cho nhân dân và chiến sỹ với tổng trị giá trên 100 triệu đồng.

Ngày 24/8/2013, Ban Thường vụ Thành đoàn Thái Nguyên tổ chức lễ phát động chương trình "*Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên vì biển đảo quê hương*" tại Trung tâm Hội nghị tỉnh Thái Nguyên. Dự chương trình phát động có đồng chí

Nguyễn Mạnh Dũng Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, các đồng chí là lãnh đạo các ban phong trào của Trung ương Đoàn và các đồng chí lãnh đạo Tỉnh, Thành phố và sự tham gia của hơn 1000 đoàn viên thanh niên thành phố. Ngay sau lễ phát động, hơn 200 đoàn viên thanh niên đã tham gia diễu hành, tuyên truyền về ý nghĩa, vai trò, vị trí tầm quan trọng của biển, hải đảo trong sự nghiệp xây dựng, giữ gìn, bảo vệ và phát triển đất nước.

Thành Đoàn phát động, tổ chức 3 cuộc thi: Cuộc thi viết *“Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên với tình yêu biển đảo quê hương”* đã nhận được gần 40 nghìn bài dự thi; Cuộc thi vẽ tranh *“Cảm xúc về biển đảo quê hương em”* đã nhận được 16.324 bức tranh với sự tham gia của trên 93% số Liên đội trực thuộc; Liên hoan văn nghệ *“Hát về biển đảo quê hương”* với sự tham gia của 45 đơn vị với 90 tiết mục cùng sự tham gia của trên 1.000 diễn viên quần chúng là Đoàn viên, thanh niên của các cơ sở Đoàn trực thuộc Thành Đoàn Thái Nguyên.

Tổ chức hành trình đến với đảo Bạch Long Vĩ với nhiều hoạt động thiết thực như: thăm hỏi và tặng quà cho 10 gia đình thanh niên xung phong có hoàn cảnh khó khăn; tổ chức đêm giao lưu văn nghệ giữa đoàn công tác với chiến sỹ và nhân dân trên đảo; tổ chức khám bệnh, tư vấn sức khỏe, phát thuốc cho 100 đối tượng gia đình chính sách, gia đình thanh niên xung phong, gia đình có hoàn cảnh khó khăn với tổng kinh phí 250 triệu đồng.

Năm 2014, Ban Thường vụ Thành Đoàn Thái Nguyên tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động *“Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên chung sức bảo vệ biển đảo quê hương năm 2014”*. Thành đoàn Thái Nguyên đã thành lập Đoàn công tác do

đồng chí Phạm Thị Thu Thủy, Bí thư Thành Đoàn làm Trưởng đoàn đã đến thăm và tặng quà các cán bộ và chiến sỹ tại huyện đảo Trường Sa, tỉnh Khánh Hòa. Tại đây, Đoàn công tác đã tổ chức nhiều hoạt động giao lưu văn nghệ và tặng quà cho cán bộ và chiến sỹ với trị giá quà tặng và tiền mặt trên 300 triệu đồng. Thành Đoàn là đơn vị đầu tiên trong các huyện, thị, thành của tỉnh Thái Nguyên tổ chức ra thăm Trường Sa, với nhiều hoạt động rất có ý nghĩa, đã để lại ấn tượng tốt đẹp cho cán bộ, chiến sỹ nơi biển đảo quê hương.

Thành đoàn đã tổ chức 4 hội thi với chủ đề “*Biển đảo quê hương em*” gồm nhiều nội dung rất bổ ích; đồng thời phối hợp với Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Thái Nguyên triển khai, phát động phong trào kế hoạch nhỏ mua quà gửi tặng cán bộ, chiến sỹ đang công tác tại huyện đảo Trường Sa với tổng trị giá quà tặng trên 200 triệu đồng.

Thành Đoàn phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng chính trị thành phố tổ chức cho trên 80 đoàn viên ưu tú đi thăm quan thực tế, học tập kinh nghiệm tại huyện đảo Bạch Long Vỹ, thành phố Hải Phòng. Tại đêm giao lưu lửa trại với các chiến sỹ, nhân dân và các đồng chí thanh niên xung phong trên đảo, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã trao tặng 10 suất quà mỗi suất trị giá 2 triệu đồng cho 10 gia đình thanh niên xung phong trên đảo; tặng quà một số gia đình ngư dân, học sinh có hoàn cảnh khó khăn, Liên đội Thanh niên xung phong và các đơn vị đóng quân trên đảo... với tổng giá trị quà tặng trên 80 triệu đồng.

Hằng năm, để động viên đoàn viên, thanh niên lên đường thực hiện nghĩa vụ quân sự, Thành Đoàn Thái

Nguyên đã phối hợp với các ngành có liên quan tổ chức các chương trình giao lưu văn nghệ, gặp mặt động viên và tặng quà cho tân binh nhập ngũ với tổng giá trị quà tặng trong 5 năm qua là trên 200 triệu đồng.

Các hoạt động thanh niên xung kích trong lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ luôn được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố thực hiện có hiệu quả với sự tham gia hưởng ứng của đông đảo đoàn viên, thanh niên. Từ năm 2012 - 2017, toàn Thành phố có 78 đề tài xuất sắc tham gia giải thưởng "Sáng tạo trẻ" do Đoàn cấp trên tổ chức. Kết quả: 1 đề tài được tham gia Festival Sáng tạo trẻ toàn quốc năm 2016; 2 đề tài đạt giải nhất, 4 đề tài đạt giải nhì, 7 đề tài đạt giải ba, 8 đề tài đạt giải khuyến khích cấp tỉnh; 48 đề tài nghiên cứu khoa học được áp dụng vào thực tế góp phần làm lợi hàng tỷ đồng.

Các cơ sở Đoàn khối trường học thường xuyên tổ chức các hội thi sáng tạo, đề xuất các ý tưởng sáng tạo và có ứng dụng cao, trong đó có một số đề tài được ghi nhận và đánh giá cao như đề tài "*Xây dựng phần mềm đánh phách và khớp phách tự động*" của tác giả Nguyễn Tuấn Linh, Bí thư Đoàn trường Cao đẳng Kinh tế - Tài chính Thái Nguyên; đề tài "*Tích hợp kiến thức giáo dục bảo vệ môi trường trong một số bài học môn Địa lí lớp 10*" của tác giả Nguyễn Thu Hiền, Đoàn trường Phổ thông Dân tộc nội trú; đề tài "*Phát triển kỹ năng giao tiếp cho học sinh trường THPT chuyên Thái Nguyên*" của tác giả Tô Thị Thoa.

Các hoạt động ứng phó với biến đổi của khí hậu được các cấp bộ Đoàn toàn thành phố triển khai hiệu quả. Từ năm 2012 đến năm 2017, các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành

phố đã tổ chức 1.730 hoạt động “Ngày chủ nhật xanh”, “Ngày thứ 7 tình nguyện” với sự tham gia của 150.026 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Các hoạt động hưởng ứng giờ trái đất, bảo vệ môi trường, các hoạt động tham gia xây dựng văn minh đô thị được các cơ sở Đoàn thực hiện có hiệu quả như: Tổ chức hơn 1.680 buổi bóc dỡ quảng cáo rao vặt, vệ sinh môi trường với sự tham gia của 50.000 lượt đoàn viên, thanh thiếu nhi. Tiếp tục hưởng ứng cuộc vận động “Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác”, 100% các cơ sở Đoàn trực thuộc đã xây dựng kế hoạch và triển khai tới đoàn viên, thanh niên tại đơn vị mình thông qua nhiều hình thức như: Tổ chức trên 500 buổi xem phim, tọa đàm, trao đổi các tác phẩm văn học, nghệ thuật về Bác với sự tham gia của trên 81.013 lượt đoàn viên thanh niên; tổ chức 316 hội thi, cuộc thi về “Tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” thu hút hơn 92.024 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia; triển khai 423 lớp học tập chuyên đề về tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh với 22.340 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Toàn Thành phố có 315 tủ sách học tập và làm theo lời Bác với 111 đầu sách, tài liệu.

Công tác giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh thiếu nhi tiếp tục được các cơ sở Đoàn thực hiện có hiệu quả. Hàng năm, nhân dịp kỷ niệm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh 26/3, 100% các cơ sở Đoàn, Đội trực thuộc đều tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, các hội thi, hội diễn, tọa đàm ôn lại truyền thống vẻ vang của Đoàn. Trong năm 2016, Ban Thường vụ Thành đoàn Thái Nguyên đã tổ chức nhiều hoạt động như: Cuộc thi ảnh với chủ đề “Tự hào tiến bước dưới

cờ Đoàn” với 80 tác phẩm tham gia; Cuộc thi vẽ tranh chủ đề “*Mừng Đoàn ta 85 mùa Xuân*” thu được trên 10.000 bức vẽ tham gia; Cuộc thi tìm hiểu “*85 năm lịch sử truyền thống vẻ vang của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*” với trên 10.000 bài viết; tổ chức hành trình “*Tháng 3 biên giới*” tại Đồn Biên phòng Ngọc Chung, huyện Trùng Khánh tỉnh Cao Bằng; xây dựng 01 công trình “*Mái ấm biên cương*”; tổ chức hiến máu tình nguyện Ngày chủ nhật hồng được 250 đơn vị máu; tổ chức Hội thi Thanh niên thanh lịch và Liên hoan văn nghệ mừng Đoàn ta 85 mùa Xuân...

Các hoạt động thăm hỏi, tặng quà gia đình chính sách, Mẹ Việt Nam anh hùng, gia đình có công với cách mạng, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn được các cấp bộ Đoàn trong toàn Thành phố quan tâm, triển khai thực hiện. Trong nhiệm kỳ, Thành Đoàn Thái Nguyên đã tổ chức 4 chương trình “*Xuân ấm tình thương*”, “*Xuân yêu thương*”, “*Xuân ấm an vui*” tặng quà cho gần 3.000 trẻ em có hoàn cảnh khó khăn và một số gia đình chính sách trên địa bàn Thành phố với tổng trị giá quà trên 1,4 tỷ đồng.

Công tác giáo dục, phổ biến pháp luật và giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên được đặc biệt quan tâm. Các câu lạc bộ “*Tuổi trẻ với pháp luật*”, các mô hình “*Thanh niên xung kích an ninh*”, “*Thanh niên tình nguyện phòng chống ma túy*” được duy trì hoạt động sôi nổi và ngày càng phát triển. Các hội thi văn nghệ quần chúng “*Toàn dân phòng chống ma túy*”, “*Những búp măng xanh và liên hoan các đội truyền truyền măng non*”, “*Tiếng hát hoa phượng đỏ*” và “*Tìm hiểu luật giao thông đường bộ, luật*

phòng chống ma túy”, “Đội truyền truyền thanh niên về an toàn giao thông”. Các hoạt động văn hoá, văn nghệ được duy trì và phát triển mạnh trong thanh niên như hội thi “Tiếng hát đại đoàn kết”, “Ca nhạc, thời trang, đôi giày đẹp”, liên hoan “Các đội tuyên truyền ca khúc cách mạng”, liên hoan nghệ thuật học sinh, sinh viên, các chương trình dạ hội thanh niên mừng Đảng, mừng Xuân đã tạo ra môi trường sinh hoạt lành mạnh cho tuổi trẻ. Từ năm 2012 đến năm 2017, toàn Thành phố đã tổ chức trên 1.000 hoạt động với các hình thức diễn đàn, hội thi, hội trại, giáo dục truyền thống và giao lưu văn hoá, văn nghệ, thể dục, thể thao thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia.

Trong giai đoạn này, một số hình thức tuyên truyền giáo dục mới được áp dụng đã bước đầu mang lại hiệu quả, phù hợp với các đối tượng thanh niên như chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam”, phong trào “Khi tôi 18”, “Sinh viên 5 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện” qua đó đã góp phần xây dựng lối sống trong sáng, lành mạnh của đoàn viên, thanh niên; góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm của thanh thiếu nhi với bản thân, gia đình và xã hội.

Đặc biệt, ngày 3/7/2015 cổng thông tin điện tử của thanh niên Thành phố Thái Nguyên chính thức hoạt động đã từng bước phát huy được hiệu quả trong công tác tuyên truyền và phản ánh hoạt động của các cấp bộ Đoàn thành phố, qua đó góp phần quan trọng trong việc tuyên truyền đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và chủ trương, định hướng công tác Đoàn tới đoàn viên, thanh niên. Việc đầu tư trang thiết bị cho các cơ sở

Đoàn trong giai đoạn này được Ban Thường vụ Thành Đoàn đặc biệt quan tâm. Tính từ năm 2012 đến năm 2015, Thành Đoàn đã cùng các doanh nghiệp, các cơ quan, đơn vị đóng trên địa bàn thành phố hỗ trợ 20 bộ máy vi tính trị giá hơn 130 triệu đồng cho 20 cơ sở Đoàn xã, phường để phục vụ công tác Đoàn của địa phương, đơn vị và công tác cải cách thủ tục hành chính của tổ chức đoàn.

Công tác xây dựng tổ chức Đoàn, Hội, Đội; công tác quản lý, phân loại chi đoàn, đoàn viên luôn được Thành Đoàn quan tâm triển khai thực hiện hiệu quả. Chương trình rèn luyện đoàn viên được tiếp tục triển khai phù hợp với tình hình cụ thể từ Thành phố đến cơ sở. Từ năm 2012 đến năm 2017, các cơ sở Đoàn trực thuộc tổ chức 424 lớp học cảm tình Đoàn, kết nạp mới được 11.334 đoàn viên, nâng tổng số đoàn viên Thành phố năm 2017 lên 17.949; phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng chính trị Thành phố tổ chức 10 lớp tập huấn kỹ năng, nghiệp vụ công tác Đoàn cho hơn 1.500 lượt cán bộ Đoàn; thành lập mới 12 chi đoàn doanh nghiệp ngoài quốc doanh. Từ năm 2012 đến năm 2017, toàn Thành phố đã tổ chức được 140 lớp tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng công tác Đội cho 7.350 anh chị phụ trách, 189 lớp tập huấn cán bộ Đoàn cho 5.670 lượt cán bộ Đoàn, Hội, Đội.

Công tác xây dựng củng cố tổ chức được các cấp bộ Hội Liên hiệp Thanh niên toàn thành phố quan tâm chú trọng. Đến nay, các xã, phường trong toàn thành phố đều có tổ chức Hội với 448 chi hội, 52 câu lạc bộ, đội nhóm tham gia. Từ năm 2012 - 2017, Thành Đoàn Thái Nguyên phối hợp

với Hội Liên hiệp Thanh niên Thành phố đã tổ chức khám, tư vấn, phát thuốc miễn phí cho trên 3.500 đối tượng gia đình chính sách, hộ nghèo, học sinh có hoàn cảnh khó khăn với tổng giá trị trên 175 triệu đồng; thăm, tặng quà cho trên 100 thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo và đồng bào dân tộc thiểu số có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

Trong nhiệm kỳ này, công tác Đội và phong trào thiếu nhi thành phố có nhiều điểm mới. Thành Đoàn phối hợp với Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố tổ chức thành công hội thi “*Thiếu nhi kể chuyện Bác Hồ và Liên hoan giao điệu tuổi hồng*” với chủ đề “*Bác Hồ trong trái tim em*” có sự tham gia của 62 liên đội; tổ chức thành công Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ thành phố Thái Nguyên lần thứ XII và XIII.

Trong chương trình ra quân chiến dịch Tình nguyện mùa Đông năm 2016 và Xuân tình nguyện năm 2017, tại lễ phát động, Thành Đoàn Thái Nguyên đã nhận được sự ủng hộ của đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi với tổng giá trị tiền mặt là 81.742.000 đồng và quà tặng trị giá 14.500.000 đồng gửi ủng hộ đồng bào miền Trung khắc phục hậu quả bão lũ.

Ngày 11/11/2016, Thành Đoàn, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam thành phố Thái Nguyên phối hợp với Trường Trung học phổ thông Chuyên Thái Nguyên, Hội người Việt Nam tại Harburg - Cộng hòa Liên bang Đức tổ chức Chương trình tình nguyện mùa Đông - Vì miền Trung thân yêu tại thôn Thuận Hòa, xã Quảng Trường, huyện Quảng Trạch tỉnh Quảng Bình. Đoàn tình nguyện của tuổi

trở thành phố do đồng chí Mai Hải Trung, Bí thư Thành Đoàn làm Trưởng đoàn đã tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, giúp đỡ nhân dân vùng lũ. Đặc biệt, tại nhà văn hóa của thôn Thuận Hòa, đoàn tình nguyện tặng kinh phí để thôn sửa chữa cầu phao, xây dựng nhà văn hóa, mua cặp phao vượt lũ cho các em thiếu nhi tại thôn, hỗ trợ nhân dân một số vật dụng, nhu yếu phẩm... Tổng trị giá quà tặng và tiền mặt tại chương trình là 606.250.000 đồng

Bước sang năm 2017, là năm tuổi trở thành phố Thái Nguyên ra sức thi đua tổ chức các hoạt động chào mừng kỷ niệm 86 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2017); kỷ niệm 55 năm Ngày thành lập thành phố (19/10/1962 - 19/10/2017) và tổ chức Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XVI, nhiệm kỳ 2017 - 2022.

Ngày tháng đầu tiên năm 2017, Ban Thường vụ Thành Đoàn đã triển khai kế hoạch và tổ chức thành công nhiều hoạt động "*Mừng Đảng quang vinh, mừng đất nước đổi mới, mừng xuân Đinh Dậu 2017*": Phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ Thành phố tổ chức chương trình ca nhạc "Xuân yêu thương 2017", gây quỹ "Thắp sáng ước mơ" được hơn 226 triệu đồng, tổ chức thành lập đoàn thăm hỏi, động viên, tặng quà 12 mẹ Việt Nam anh hùng, các gia đình chính sách, trẻ em, đoàn viên, hội viên phụ nữ có hoàn cảnh khó khăn với gần 600 suất quà, tổng giá trị quà tặng là hơn 340 triệu đồng.

Mở đầu "*Tháng thanh niên năm 2017*", từ ngày 01/3 đến ngày 07/3/2017: Thành Đoàn Thái Nguyên đã phối hợp

với Trung tâm Bồi dưỡng chính trị Thành phố tổ chức lớp bồi dưỡng kết nạp Đảng mang tên 26/3 cho 83 đoàn viên ưu tú. Từ ngày 2/3/2017 đến ngày 3/3/2017 Thành Đoàn Thái Nguyên tổ chức hành trình “*Tháng ba biên giới*”, thành lập đoàn công tác do đồng chí Bí thư Thành Đoàn làm Trưởng đoàn lên thăm, giao lưu văn nghệ, tặng quà cho đơn vị kết nghĩa Đồn biên phòng Ngọc Chung, huyện Trùng Khánh, tỉnh Cao Bằng.

Trong tháng thanh niên, Thành Đoàn tổ chức khởi công và khánh thành 2 ngôi nhà tình nghĩa và 1 ngôi nhà “Khăn quàng đỏ” với tổng trị giá gần 200 triệu đồng; triển khai 3 đợt tình nguyện (tại xã Phúc Xuân, thành phố Thái Nguyên; xã quân Chu, huyện Đại Từ; xã Phương Giao, huyện Võ Nhai) với sự tham gia của hơn 200 đoàn viên thanh niên, huy động hơn 500 ngày công lao động tình nguyện, tặng quà cho một số gia đình chính sách, đoàn viên và đội viên có hoàn cảnh khó khăn... với tổng quà tặng trị giá hơn 100 triệu đồng; tổ chức Liên hoan “*Dân ca - Dân vũ - Giai điệu tuổi hồng*” với sự tham gia của gần 1.000 đội viên, thiếu nhi; tổ chức ngày hội “*Khi tôi 18*” với sự tham gia của trên 3.000 đoàn viên, thanh niên, trao tặng học bổng và quà với tổng trị giá trên 30 triệu đồng; tổ chức chương trình “*Vũ điệu Tháng 3*” tại quảng trường Võ Nguyên Giáp với sự góp mặt của trên 5.000 đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia, biểu diễn trên 60 tiết mục nghệ thuật đặc sắc.

Thực hiện Kế hoạch tổ chức Đại hội Đoàn các cấp tiến tới Đại hội Đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XVI, Ban Thường vụ

Thành Đoàn Thái Nguyên đã chỉ đạo tổ chức đại hội điểm ở 4 đơn vị. Đồng thời, Thành Đoàn đã ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức Đại hội; phân công cán bộ trực tiếp xuống từng cơ sở để chỉ đạo, hướng dẫn, giúp đỡ các cơ sở chuẩn bị và tổ chức đại hội. Đến hết ngày 31/5/2017, có 100% các cơ sở đoàn trực thuộc Thành Đoàn đã tổ chức đại hội thành công, đảm bảo đúng hướng dẫn của Đoàn cấp trên.

Ngày 4/6/2017, tại chương trình phát động hưởng ứng chiến dịch thanh niên tình nguyện hè năm 2017 do Tỉnh Đoàn tổ chức, đồng chí Mai Hải Trung, Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên đã thay mặt tuổi trẻ thành phố phát biểu hưởng ứng, đồng chí nhấn mạnh *“Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên quyết tâm triển khai thắng lợi các chương trình hành động của Đoàn, ra sức học tập, lao động, sáng tạo, phát huy vai trò xung kích tình nguyện để cùng Đảng bộ và nhân dân các dân tộc thành phố xây dựng thành phố Thái Nguyên ngày càng hiện đại, giàu đẹp, văn minh”*.

Với những thành tích đã đạt được trong giai đoạn 2012 - 2017, Thành Đoàn Thái Nguyên đã được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tặng bằng khen *“Đã có thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Thái Nguyên năm 2012”*, năm 2014 và 2015 tặng *“Cờ Đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi khối địa bàn dân cư”*; Ủy ban Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên và Ban Chấp hành Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam tặng bằng khen; Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh tặng bằng khen 2 năm 2012 - 2013 và 2015 -

2016 vì đã đạt thành tích xuất sắc trong công tác; liên tục từ năm 2012 đến năm 2016 được Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn tặng cờ "*Đơn vị thi đua xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi*". Đồng chí Phạm Thị Thu Thủy, Bí thư Thành Đoàn được Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen vì có thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên.

KẾT LUẬN

Trải qua 72 năm xây dựng, cống hiến và trưởng thành, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Thái Nguyên và Tỉnh Đoàn Thái Nguyên (Bắc Thái), Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên luôn phát huy vai trò xung kích trong mọi lĩnh vực, đóng góp trí tuệ và sức lực của tuổi trẻ để xây dựng thành phố Thái Nguyên ngày càng văn minh, giàu đẹp, xứng tầm là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học, kỹ thuật, y tế, du lịch, dịch vụ của tỉnh Thái Nguyên và vùng trung du miền núi Bắc Bộ.

Trong chín năm kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược trường kì và gian khổ của dân tộc (1945 - 1954), Đoàn Thanh niên Cứu quốc thị xã đã đoàn kết, tập hợp được đông đảo các tầng lớp thanh niên trong Thị xã thực hiện thắng lợi đường lối “kháng chiến - kiến quốc” của Trung ương Đảng và Chính phủ, góp phần quan trọng cùng với toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trên địa bàn hoàn thành đặc biệt xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ an toàn tuyệt đối An Toàn Khu Trung ương.

Trong những năm kháng chiến chống Mĩ cứu nước, tổ chức Đoàn Thanh niên và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên đã phát huy vai trò xung kích, đi đầu trong các nhiệm vụ xây dựng quê hương, phục vụ chiến đấu và trực tiếp chiến đấu chống chiến tranh phá hoại bằng không quân của đế quốc Mĩ, bảo vệ hậu phương và

chi viện sức người, sức của cho các chiến trường đánh thắng hoàn toàn giặc Mĩ xâm lược, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Trong thời kì cả nước cùng đi lên chủ nghĩa xã hội, đổi mới và công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên có bước phát triển mạnh mẽ, phát huy vai trò xung kích, tổ chức và động viên tuổi trẻ trên địa bàn triển khai hàng loạt các cuộc vận động, chương trình, đề án *Thanh niên tình nguyện, Hiến máu nhân đạo, Tháng Thanh niên, Năm Thanh niên, Nghĩa tình biên giới hải đảo...* từng bước thực hiện thắng lợi các phong trào *"Thanh niên lập nghiệp"* và *"Tuổi trẻ giữ nước"*, *"Xung kích tình nguyện phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ Tổ quốc"* và *"Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp"* do Trung ương Đoàn phát động.

Những thành quả và cống hiến to lớn của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên trong chặng đường lịch sử 72 năm qua đã góp phần quan trọng vào trang sử vẻ vang của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Thành phố trong kháng chiến chống Pháp, chống Mĩ, xây dựng - bảo vệ Tổ quốc và trong công cuộc đổi mới, thực hiện công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, đã được Đảng và Nhà nước ghi nhận, trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhì, hạng Ba; được các cấp bộ đảng, chính quyền, đoàn thể từ trung ương đến địa phương tặng thưởng nhiều cờ thi đua, bằng khen, giấy khen.

Trải qua lịch sử 72 năm xây dựng và phấn đấu, trình độ, năng lực của đội ngũ cán bộ, đoàn viên, thanh niên thành

phố Thái Nguyên đã không ngừng được nâng cao, nhiều đồng chí đã trưởng thành, trở thành cán bộ lãnh đạo chủ chốt của tỉnh và thành phố.

Tuy nhiên, bên cạnh các thành tích đã đạt được, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên thành phố Thái Nguyên còn những hạn chế, khuyết điểm. Đó là, một bộ phận lớp trẻ đang chạy theo lối sống thực dụng, giảm sút ý chí phấn đấu và phẩm chất đạo đức, mắc vào tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật; trong khi đó hoạt động của tổ chức Đoàn, nhất là tổ chức Đoàn tại một vài cơ sở còn yếu, chưa đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới và chưa phù hợp với cơ chế quản lý mới. Hình thức tập hợp thanh niên của Đoàn còn đơn điệu và chưa chú ý đến lợi ích thiết thực của thanh niên. Nội dung hoạt động của Đoàn còn cứng nhắc và có xu hướng hành chính hóa. Một số mặt công tác Đoàn và phong trào thanh niên Thành phố chưa tương xứng, chưa theo kịp với tốc độ đô thị hóa, phát triển nhanh của thành phố Thái Nguyên - đô thị loại I trực thuộc Tỉnh.

Từ những thành công và hạn chế của hoạt động Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên trong chặng đường lịch sử 72 năm qua, rút ra được một số bài học kinh nghiệm sau đây:

Một là, luôn bảo đảm sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng, sự quan tâm tạo điều kiện của các cấp chính quyền và phối hợp chặt chẽ với các đoàn thể chính trị - xã hội là nhân tố quyết định, bảo đảm sự ổn định và phát triển của tổ chức Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trên địa bàn Thành phố.

Hai là, mọi phong trào, hoạt động của Đoàn phải quán triệt và góp phần tích cực thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; gắn với nhu

cầu, lợi ích thiết thực và tính tích cực của đoàn viên, thanh thiếu nhi để tạo ra động lực phát triển phong trào.

Ba là, các loại hình hoạt động của Đoàn phải chủ động, sáng tạo, phù hợp với đặc thù của từng đối tượng thanh thiếu nhi, coi trọng đến hiệu quả hoạt động phong trào để tổ chức Đoàn thực sự là trường học xã hội chủ nghĩa cho thế hệ trẻ rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Bốn là, tổ chức Đoàn phải thường xuyên coi trọng công tác cán bộ, từ việc lựa chọn, bồi dưỡng, bố trí sử dụng đến đánh giá, nhất là trong khâu lựa chọn cán bộ Đoàn phải coi trọng đạo đức, phẩm chất chính trị, năng lực tham mưu và tổ chức hoạt động thực tiễn, coi đó là nhân tố có ý nghĩa quyết định đến sự phát triển của tổ chức Đoàn.

Năm là, phải luôn chú trọng đến công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên; phát huy cao độ tinh thần xung kích, tình nguyện của thanh niên trong mọi phong trào của tổ chức Đoàn.

Trong thời gian tới, phát huy truyền thống 72 năm xây dựng và trưởng thành, cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên không ngừng phấn đấu vươn lên, xây dựng các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội ngày càng vững mạnh; đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, xung kích thực hiện thắng lợi đường lối công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước của Đảng trên địa bàn Thành phố, góp phần cùng Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc Thành phố thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đã đề ra.

PHỤ LỤC

MỘT SỐ PHẦN THƯỞNG CAO QUÝ

Huân chương Lao động hạng Nhì
(năm 2014)

Huân chương Lao động hạng Ba
(năm 2001)

MỘT SỐ PHẦN THƯỞNG CAO QUÝ

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí HOÀNG HUY THOA
Sinh ngày: 22/12/1930
Quê quán: Yên Thành, Ý Yên, Nam Định
Từ năm 1963 - 3/1965: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Phó Chủ nhiệm Ủy ban Nông nghiệp TP Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Xóm Núi, phường Cam Giá, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí DƯƠNG VĂN QUYẾN
Sinh ngày: 6/10/1928 (đã mất)
Quê quán: Văn Hán, Đông Hỷ, Bắc Thái
Từ năm 1965 - 4/1967: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Thành ủy Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN TIẾN NHUẬN
Sinh ngày: 5/1931 (đã mất)
Quê quán: Xuân Đỉnh, Từ Liêm, Hà Nội (nay là quận Tây Hồ, thành phố Hà Nội)
Từ tháng 6/1967 - 1968: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I, II (Từ tháng 4/1963 - 7/1965: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I)

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí BÙI ĐÌNH QUẾ

Sinh ngày: 05/1/1933 (đã mất)
Quê quán: Vũ Tây, Kiến Xương, Thái Bình
Từ tháng 8/1968 - 5/1974: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa II, III, IV (từ tháng 2/1964 - 12/1965: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I)

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Trưởng phòng Tổ chức chính quyền UBND thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN TIẾN HUÂN

Sinh ngày: 05/02/1940 (đã mất)
Quê quán: Đình Bảng, Từ Sơn, Bắc Ninh
Từ 1974 - 3/1975: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IV, V (từ năm 12/1971 - 3/1974: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa III, IV)

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Chủ tịch Ủy ban MTTQ thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí TRẦN BẢO HÙNG

Sinh ngày: 12/12/1941 (đã mất)
Quê quán: Định Công, Thanh Trì, Hà Nội
Từ năm 1977 - 1979: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VI

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi mất: Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí DOÃN CHÍ CAO
Sinh ngày: 8/8/1941
Quê quán: Lô Thanh, Mỹ Đức, Hà Đông
Từ tháng 3/1979 - 1982: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Tỉnh ủy viên, Bí thư Đảng ủy khối các cơ quan tỉnh Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 1, phường Trung Thành, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN DOÃN KINH
Sinh ngày: 5/10/1948
Quê quán: Thanh Lương, Thanh Chương, Nghệ An
Từ tháng 3/1983 - 9/1984: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VIII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Phó Hiệu trưởng trường Chính trị tỉnh Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 9, phường Trung Thành, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí NGHIÊM VĂN TUNG
Sinh ngày: 12/3/1955
Quê quán: Minh Tân, Phú Xuyên, Hà Nội
Từ tháng 10/1984 - 5/1986: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VIII (từ ngày 1/4/1983 - 9/1984: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VIII)
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Tỉnh ủy viên, Bí thư Đảng ủy khối Các cơ quan tỉnh TN.
Nơi ở hiện nay: Tổ 11, phường Túc Duyên, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí LÊ QUANG DỤC

Sinh ngày: 25/8/1955

Quê quán: Tiên Hiệp, Duy Tiên, Hà Nam

Từ năm 1987 - 9/1989: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IX (từ năm 1982 - 5/1986: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VII, VIII; Từ tháng 6/1986: Quyền Bí thư Thành Đoàn TN khóa VIII)

Chức vụ, đơn vị công tác khi nghỉ hưu: Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy TN

Nơi ở hiện nay: phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.

Đồng chí VŨ HỒNG BẮC

Sinh ngày: 11/3/1961

Quê quán: Quỳnh Bảo, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Từ tháng 9/1989 - 9/1993: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa X (từ năm 1987 - 9/8/1989: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IX)

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Khu Dân cư số 9, tổ 16, phường Gia Sàng, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí LÊ ĐÌNH LINH

Sinh ngày 15/10/1960

Quê quán: Quảng Trung, Quảng Xương, Thanh Hóa

Từ tháng 9/1993 - 5/1996: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XI (từ tháng 9/1989 - 8/1993: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa X, XI)

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Thành ủy viên, Giám đốc Trung tâm giáo dục nghề nghiệp, giáo dục thường xuyên thành phố Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 11, phường Túc Duyên, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGUYỄN MINH HẰNG

Sinh ngày: 13/2/1960

Quê quán: Kha Sơn, Phú Bình, Thái Nguyên

Từ tháng 6/1996 đến 6/1997: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XI, XII (từ tháng 3/1992 - 5/1996: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XI)

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Tỉnh ủy viên, Giám đốc Sở Lao động, thương binh và xã hội tỉnh Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 13, phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí ĐINH ANH TÚ

Sinh ngày: 1/2/1961

Quê quán: Thành phố Vinh, Nghệ An

Từ tháng 7/1997 - 1/2000: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XII (Từ tháng 10/1993 - 6/1997: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XI)

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy Tổng Công ty Hàng hải Việt Nam

Nơi ở hiện nay: phường Trung Văn, quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội.

Đồng chí NGUYỄN DOÃN DŨNG

Sinh ngày: 28/5/1964

Quê quán: Thanh Lương, Thanh Chương, Nghệ An

Từ tháng 1/2000 - 7/2003: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XII, XIII (từ tháng 7/1997 - 12/1999: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XII)

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Thành ủy viên, Chủ tịch Liên đoàn lao động thành phố Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 10, phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGÔ THỊ ANH TUYẾN
Sinh ngày: 1/5/1970
Quê quán: Tân Kim, Phú Bình, Thái Nguyên
Từ ngày 1/8/2003 - 16/9/2004: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII (từ tháng 12/1998 - 31/7/2003: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XII, XIII)
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Phó Chủ tịch Công đoàn ngành Nông nghiệp, Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam
Nơi ở hiện nay: phường Ngọc Thụy, quận Long Biên, thành phố Hà Nội.

Đồng chí NGUYỄN HOÀNG MÁC
Sinh ngày: 27/1/1975
Quê quán: Thăng Long, Đông Hưng, Thái Bình
Từ tháng 10/2004 - 7/2005: Quyền Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII (từ tháng 4/2002 - 10/2004: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII)
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Thành ủy viên, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 18, phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN ĐẮC TUYẾN
Sinh ngày: 20/1/1973
Quê quán: Tân Kim, Phú Bình, Thái Nguyên
Từ tháng 8/2005 - 5/2009: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII, XIV.
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Thành ủy viên, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Thành ủy Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 02, phường Hoàng Văn Thụ, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGÔ THỦY
Sinh ngày: 18/7/1978
Quê quán: Tân Khánh, Phú Bình, Thái Nguyên
Từ ngày 1/9/2009 - 1/6/2013: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIV, XV (từ tháng 1/2008 - 8/2009: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIV)
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Thành ủy viên, Phó trưởng Ban thường trực Ban Tổ chức Thành ủy Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 5 phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí PHẠM THỊ THU THỦY
Sinh ngày: 18/6/1983
Quê quán: Yên Trung, Ý Yên, Nam Định
Từ ngày 15/7/2013 - 30/6/2016: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XV.
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Phó trưởng Ban Dân vận Tỉnh ủy Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: tổ 19, phường Gia Sàng, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí MAI HẢI TRUNG
Sinh ngày: 30/9/1984
Quê quán: Hải Phong, Hải Hậu, Nam Định
Từ ngày 1/9/2016 đến nay: Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XV (từ tháng 5/2014 - 8/2016: Phó Bí thư Thành Đoàn khóa XV)
Nơi ở hiện nay: Tổ 11, phường Phan Đình Phùng, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí HẠNG MINH DỪNG

Sinh ngày: 5/11/1935

Quê quán: Gia Sàng, Đông Hỷ, Thái Nguyên

Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I, II, III từ ngày 12/1/1967 - 21/8/1972.

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Trưởng Phòng Thu mua vật tư, phế liệu, Công ty Vật tư nông nghiệp thành phố Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 1, phường Phú Xá, TP. Thái Nguyên.

Đồng chí LÊ BÉ

Sinh năm: 1936

Quê quán: Văn Hóa, Tiên Hóa, Quảng Bình

Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I, II, III, IV từ năm 1967 - 1974.

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Bí thư chi bộ xóm Thái Ninh - Túc Duyên - thành phố Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 15, phường Túc Duyên, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN THỊ THƯƠNG

Sinh ngày: 12/3/1940

Quê quán: Phường Cự Khối, quận Long Biên, Hà Nội

Từ năm 1967 - 12/1971: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa I, II

Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Phó Văn phòng Ủy ban Quốc gia Dân số kế hoạch hóa gia đình Việt Nam (Trưởng bộ phận phụ trách thường trú phía Nam)

Nơi ở hiện nay: quận Tân Bình, thành phố Hồ Chí Minh.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGUYỄN THANH TÂM

Sinh ngày: 7/5/1940 (đã mất)
Quê quán: Hoàng An, Hiệp Hòa, Bắc Giang
Từ năm 1974 - 1975: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IV, V
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Giám đốc xí nghiệp Than vật liệu xây dựng thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí VŨ THỊ TUYẾT LAN

Sinh ngày: 21/1/1947
Quê quán: Quỳnh Hương, Quỳnh Phụ, Thái Bình
Từ năm 1975 - 1979: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa V, VI, VII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 15, phường Hoàng Văn Thụ, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí LÊ VĂN CHẾ

Sinh ngày: 25/6/1939
Quê quán: Vạn Phái, Phổ Yên, Thái Nguyên
Từ tháng 4/1978 - 11/1979: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VI, VII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Trưởng phòng Tổ chức, Ty Thể dục thể thao (12/1979)
Nơi ở hiện nay: xã Vạn Phái, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí TRẦN THỊ KIM THÀNH
Sinh ngày: 20/9/1949
Quê quán: Mỹ Độ, Bắc Giang
Từ tháng 3/1979 - 11/1981: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Ủy viên Ban Thường vụ, Chánh Văn phòng Liên đoàn Lao động tỉnh Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Xóm 2, xã Phúc Hà, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí TRẦN VĂN MẬT
Sinh ngày: 3/1/1949
Quê quán: Bình Minh, Thanh Oai, Hà Sơn Bình
Từ tháng 6/1979 - 6/1980: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VII

Đồng chí NÔNG GIA HUẤN
Sinh ngày: 7/8/1950
Quê quán: Dương Quang, Bắc Kạn
Từ tháng 4/1981 - 2/1985: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa VII, VIII
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Trưởng phòng Công tác học sinh sinh viên, trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 11, phường Đồng Quang, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí PHẠM VĂN CHIẾN
Sinh ngày: 23/3/1958
Quê quán: Ninh Mỹ, Hoa Lư, Ninh Bình
Từ tháng 1/1987 - 11/1988: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IX
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi nghỉ hưu: Cán bộ Công ty Môi trường và công trình đô thị thành phố Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Số nhà 48, phố Cột Cờ, phường Trưng Vương, thành phố Thái Nguyên.

Đồng chí ĐỖ THỊ TUYẾT
Sinh ngày: 1/11/1962 (đã mất)
Quê quán: Trưng Vương, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên
Từ tháng 2/1987 - 8/1991: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa IX, X
Chức vụ, đơn vị công tác trước khi mất: Phó Chủ nhiệm Ủy ban Dân số, gia đình và trẻ em tỉnh Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN THÁI NAM
Sinh ngày: 30/5/1967
Quê quán: Nhật Tân, Kim Bảng, Hà Nam
Từ năm 1997 đến năm 2002: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XII
Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Trưởng Ban Dân tộc, Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên
Nơi ở hiện nay: Tổ 9, phường Hoàng Văn Thụ, thành phố Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGUYỄN ĐỨC MINH

Sinh ngày: 6/11/1976
Quê quán: Phường Võ Cường, thành phố Bắc Ninh
Từ ngày 1/10/2004 - 15/5/2008: Phó Bí thư Thường trực
Thành Đoàn Thái Nguyên khóa XIII, XIV.

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Ủy viên Ban Chấp
hành Đảng bộ, Phó trưởng Ban Tổ chức Đảng ủy khối Các cơ
quan Trung ương

Nơi ở hiện nay: Nhà số 5, ngách 8, ngõ 245, Lạc Long
Quân, thành phố Hà Nội.

Đồng chí NGUYỄN THỊ LINH

Sinh ngày: 25/11/1978
Quê quán: Đông Phúc, Yên Dũng, Bắc Giang
Từ ngày 2/12/2008 - 31/3/2013: Phó Bí thư Thành Đoàn
Thái Nguyên khóa XIV, XV

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Giám đốc Thư viện
thành phố Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 12, phường Đồng Quang, thành phố
Thái Nguyên.

Đồng chí NGUYỄN HUY HÒA

Sinh ngày: 17/9/1983
Quê quán: Thanh Trì, Hà Nội
Từ ngày 1/1/2012 - 2/2016: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái
Nguyên khóa XIV, XV

Chức vụ, đơn vị công tác hiện tại: Phó Trưởng Ban Dân
vận Thành ủy Thái Nguyên

Nơi ở hiện nay: Tổ 34, phường Quang Trung, thành phố
Thái Nguyên.

CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí NGUYỄN VĂN THẮNG
Sinh ngày: 6/10/1985
Quê quán: Trung Sơn, Việt Yên, Bắc Giang
Từ ngày 14/5/2014 đến nay: Phó Bí thư Thành Đoàn
Thái Nguyên khóa XV
Nơi ở hiện nay: Tổ 9, phường Quan Triều, thành phố Thái
Nguyên.

Đồng chí TRINH THỊ HOA
Sinh ngày: 10/12/1985
Quê quán: Phường Tân Thịnh, thành phố Thái Nguyên
Từ tháng 10/2016 đến nay: Phó Bí thư Thành Đoàn Thái
Nguyên khóa XV
Nơi ở hiện nay: Tổ 9, phường Tích Lương, thành phố Thái
Nguyên.

**HÌNH ẢNH HOẠT ĐỘNG TIÊU BIỂU
CỦA TUỔI TRẺ THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Đồng chí Trần Quốc Tô - Ủy viên TW Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Nguyên tặng hoa động viên tân binh thành phố Thái Nguyên lên đường nhập ngũ (năm 2017)

Đồng chí Bùi Xuân Hòa, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Bí thư Thành ủy Thái Nguyên tặng hoa chúc mừng Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh TP Thái Nguyên lần thứ XV, nhiệm kỳ 2012 - 2017

Đồng chí Đoàn Thị Hảo, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Bí thư Thành ủy Thái Nguyên dự và tặng hoa chúc mừng tại Lễ kỷ niệm 75 năm Ngày thành lập Đội TNTP Hồ Chí Minh

Đồng chí Mai Đồng Kinh, Phó Bí thư Thường trực Thành ủy, Chủ tịch Hội đồng nhân dân thành phố tặng hoa chúc mừng Đại hội đại biểu Hội LHTN thành phố Thái Nguyên lần thứ IV, nhiệm kỳ 2014 - 2019

Các đồng chí lãnh đạo Thành phố tặng hoa chúc mừng tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên nhân kỷ niệm 86 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2017)

Đồng chí Lê Quang Tiến, Tỉnh ủy viên, Phó Bí thư Thành ủy, Chủ tịch UBND thành phố tặng hoa chúc mừng Đại hội Châu ngoan Bác Hồ thành phố Thái Nguyên lần thứ XIII - năm 2017

Đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên và các đại biểu dự lễ
khánh thành Bia tưởng niệm bia liệt sỹ thanh niên xung phong Đại đội 915 (1996)

Các đồng chí Thường trực Tỉnh đoàn và Thường trực Thành đoàn Thái Nguyên
trồng cây lưu niệm tại khuôn viên di tích lịch sử Thanh niên xung phong Đại đội 915 (3/1996)

Đoàn Đại biểu thành phố Thái Nguyên dự Đại hội
Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Bắc Thái lần thứ V (1986)

Hội nghị tổng kết công tác đoàn và phong trào thanh niên
thành phố Thái Nguyên năm 1992

Ban Chấp hành Trung ương Đoàn tặng đơn vị 3 năm liên dẫn đầu phong trào thi đua cấp tỉnh, khối huyện thị và tương đương năm 1994-1996

Lễ đón nhận Huân chương Lao động hạng Ba và Bảo công dân Bắc ngày 01/8/2001

Đồng chí Vũ Hồng Bắc, Phó Chủ tịch Hội đồng Nhân dân tỉnh tặng hoa chúc mừng Thành đoàn Thái Nguyên nhân kỷ niệm 75 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/2006)

Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2002 - 2007

Đại hội Đại biểu Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Thái Nguyên lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2007 - 2012

Lễ kết nghĩa giữa Thành đoàn Thái Nguyên với đơn vị biên phòng Lăng Yên, bộ đội biên phòng Cao Bằng (tháng 7/2007)

Liên hoan Ca nhạc - Vũ quốc tế "Dang Dang tiếng hát niềm tin" chào mừng kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Đảng cộng sản Việt Nam (3/2/1930 - 3/2/2010)

Hội trại kỷ niệm 50 năm Ngày thành lập thành phố Thái Nguyên (19/10/1962 - 19/10/2012)

Chương trình giao lưu, tọa đàm, trao đổi "Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên thành phố Thái Nguyên thời kỳ mới" nhân kỷ niệm 84 năm ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3/1931-26/3/2014);

Đoàn viên, thanh thiếu nhi thành phố Thái Nguyên biểu diễn văn nghệ chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày thành lập thành phố Thái Nguyên (19/10/1962 - 19/10/2012) và đón nhận Huân chương Độc lập hạng Nhất.

Đồng chí Phạm Thị Thu Thủy, Thành ủy viên, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, Bí thư Thành đoàn Thái Nguyên tặng máy tính cho Đoàn thanh niên xã Bình Long, huyện Võ Nhai tại chương trình tình nguyện mùa đông năm 2014

Đoàn thanh niên tình nguyện thành phố Thái Nguyên trồng cây chè tặng Trung tâm Bào ngư tại huyện đảo Bạch Long Vĩ, thành phố Hải Phòng (2013)

Tuổi trẻ thành phố Thái Nguyên tình nguyện hiến máu vì cộng đồng năm 2014

Đoàn viên thanh niên thành phố Thái Nguyên tham gia diễu hành tuyên truyền cuộc bầu cử Đại biểu Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp năm 2016

Đoàn viên thanh niên thành phố Thái Nguyên thăm, tặng quà Mẹ Việt Nam anh hùng tại thành phố Thái Nguyên năm 2016

Đ/c Mai Hải Trung, Bí thư Thành đoàn Thái Nguyên và Đoàn công tác tặng quà cho hộ gia đình nghèo bị thiệt hại do trận lũ lịch sử năm 2016 tại xã Quảng Trường, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình

Lễ khởi công ngôi nhà khăn quàng đỏ tặng gia đình em Lê Minh Sơn, lớp 8C Trường THCS Phúc Triu, thành phố Thái Nguyên năm 2016

Đồng chí Phạm Thị Thu Thủy, Bí thư Thành đoàn và đồng chí Mai Hải Trung, Phó Bí thư Thành đoàn tại Lễ khởi công xây dựng nhà mái ấm người nghèo biên giới tại Cao Bằng (tháng 3/2016)

Các đồng chí nguyên Bí thư, Phó Bí thư Thành đoàn qua các thời kỳ
chụp ảnh lưu niệm với cán bộ cơ quan Thành đoàn nhân dịp năm mới 2017

Các đồng chí Thường trực Tỉnh đoàn và Thành đoàn Thái Nguyên thắp hương tri ân các
anh hùng liệt sĩ nhân kỷ niệm 70 Năm ngày Thương binh - Liệt sĩ (27/7/1947 - 27/7/2017)

Lễ phát động hướng ứng tháng An toàn giao thông năm 2016

Liên hoan Dân ca dân vũ, giai điệu tuổi hồng năm 2017 do Thành đoàn Thái Nguyên tổ chức

Đoàn viên, thanh niên thành phố Thái Nguyên tham gia giải chạy Việt dã Tiên Phong năm 2017

Chương trình Vũ điệu tháng 3 năm 2017

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
LỜI GIỚI THIỆU	3
Chương I	
QUÊ HƯƠNG, CON NGƯỜI VÀ TRUYỀN THỐNG CỦA THANH NIÊN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN	5
Chương II	
ĐOÀN THANH NIÊN CỨU QUỐC VÀ PHONG TRÀO THANH THIỆU NHI THỊ XÃ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP XÂM LƯỢC (1945 - 1954)	34
Chương III	
ĐOÀN THANH NIÊN LAO ĐỘNG THỊ XÃ (THÀNH PHỐ) THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ KHÁNG CHIẾN CHỐNG MĨ CỨU NƯỚC (1954 - 1975)	61
Chương IV	
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC	119
Chương V	
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC (1986 - 1996)	149
Chương VI	
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN TRONG THỜI KÌ CÔNG NGHIỆP HOÁ, HIỆN ĐẠI HOÁ ĐẤT NƯỚC (1997 - 2017)	191
	295

- KẾT LUẬN	257
- PHỤ LỤC	261
+ CÁC PHẦN THƯỞNG CAO QUÝ	262
+ CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ, QUYỀN BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ	264
+ DANH SÁCH CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ THÀNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ	271
+ HÌNH ẢNH HOẠT ĐỘNG TIÊU BIỂU CỦA TUỔI TRẺ THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN	277

BAN CHỈ ĐẠO

MAI HẢI TRUNG, Bí thư Thành Đoàn - *Trưởng ban*
NGUYỄN VĂN THẮNG, Phó Bí thư Thành Đoàn
TRỊNH THỊ HOA, Phó Bí thư Thành Đoàn

CHỊU TRÁCH NHIỆM NỘI DUNG VÀ XUẤT BẢN

MAI HẢI TRUNG, Bí thư Thành Đoàn

BAN BIÊN SOẠN

NGUYỄN ĐẮC TUYẾN

Thành ủy viên, Phó Trưởng ban Thường trực
Ban Tuyên giáo Thành ủy Thái Nguyên (*Chủ biên*)

Ths. LÊ VĂN HIẾU

Biên tập: NGUYỄN ĐẮC TUYẾN

Sửa bản in:

NGUYỄN THỊ THU THẢO

Ths. LÊ VĂN HIẾU

Trình bày, bìa: MINH HẢI

In 500 cuốn, khổ 14,5cm x 20,5cm tại Công ty TNHH in và Thương mại Hải Nam, Cầu Giấy, Hà Nội. Giấy phép xuất bản số 898/GP-STTTT, do Sở Thông tin và Truyền thông Thái Nguyên cấp ngày 01 tháng 8 năm 2017. In xong và nộp lưu chiểu tháng 8 - 2017.